
MEMÒRIA

D'ACTIVITATS

CURS 1992-1993

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

MEMÒRIA
D'ACTIVITATS
CURS 1992-1993

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

This One

XVD2-RYR-4P2P

Disseny de Maria Casassas

© 1995, Institut d'Estudis Catalans

Editat per l'Institut d'Estudis Catalans
Carme, 47. 08001 Barcelona

Primera edició: març de 1995
Tiratge: 1.500 exemplars

Compost per Marquès, SL
Av. Meridiana, 354, 12 A i B. 08027 Barcelona

Imprès a Romanyà/Valls
Verdaguer, 1. 08786 Capellades

ISBN: 84-7283-281-3
Dipòsit Legal: B. 15929-1995

ÍNDIX

PRESENTACIÓ	9
SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA	11
<i>Programes de recerca</i>	16
Tabula Imperii Romani (TIR)	16
Corpus Vitrearum Medii Aevi (CVMA)	17
La Mancomunitat i l'Autonomia de Catalunya	18
<i>Societats filials</i>	19
Amics de l'Art Romànic	19
Societat Catalana d'Estudis Històrics.....	23
Societat Catalana d'Estudis Litúrgics	26
Societat Catalana d'Estudis Numismàtics	28
Societat Catalana de Musicologia	31
SECCIÓ DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES	33
<i>Programes de recerca</i>	35
Organització per a la cartografia de les plantes vasculares dels Països Catalans (ORCA)	35
Cartografia de briòfits	35
Estudi de l'expressió dels limfòcits T γ δ en els infiltrats limfocitaris de la glàndula tiroide en la malaltia de Graves-Basedow	36

Aportació al coneixement de les variacions espacials i temporals de la gamba <i>Aristeus antennatus</i> a la Mediterrània occidental	39
Tipificació de <i>Perkinsus</i> sp. en les làmines branquials de mol·luscs bivalves	40
<i>Societats filials</i>	42
Institució Catalana d'Estudis Agraris	42
Institució Catalana d'Història Natural	47
Societat Catalana de Biologia	54
Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació	68
SECCIÓ DE CIÈNCIES I TECNOLOGIA	71
<i>Programes de recerca</i>	72
Diccionari de Geologia	72
Estudi dels pigments de pintures murals romàniques i pintures antigues	75
Interacció de metalls pesants amb polielectròlits naturals i sintètics	75
Centre d'Estudis de Risc Tecnològic (CERTEC)	79
La Farga Catalana	83
Grup de Física Matemàtica	84
Grup d'Astrofísica	86
Grup de Física de les Radiacions	90
Grup de Recerca en Energia Renovable	91
CATCOM	92
<i>Societats filials</i>	94
Societat Catalana de Física	94
Societat Catalana de Matemàtiques	98
Societat Catalana de Química	100
Societat Catalana de Tecnologia	102
Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica	105
SECCIÓ FILOLÒGICA	109
<i>Programes de recerca</i>	111
Atlas Lingüístic del Domini Català (ALDC)	111
Patronymica Romanica (PatRom)	113
Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae (segles IX, X i XI)	115
Observatori de Neologia (ONUB)	116

Bibliografia Lingüística Catalana (BILC)	117
Onomasticon Cataloniae	118
Treballs de Sociolingüística	118
<i>Oficines de la Secció Filològica</i>	119
Oficina d'Onomàstica	119
Oficines Lexicogràfiques (OL).....	121
<i>Societats filials</i>	124
Societat Catalana de Llengua i Literatura	124
Societat Catalana d'Estudis Clàssics	126
SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS	129
<i>Programes de recerca</i>	130
Polítiques europees per a la reestructuració del sector tèxtil, amb especial referència a Catalunya	131
Diccionari de Periodistes	132
<i>Societats filials</i>	134
Societat Catalana de Comunicació	134
Societat Catalana d'Economia	138
Societat Catalana de Filosofia	140
Societat Catalana de Geografia	144
Societat Catalana de Pedagogia	148
Societat Catalana de Sociologia	150
Societat Catalana d'Ordenació del Territori	152
PROGRAMES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS	155
Diccionari del Català Contemporani (DCC)	155
Art Romànic Català (ARCAT)	158
Arxiu de Textos Catalans Antics (ATCA)	165
Programa de fonètica ESPRIT-SPEECH MAPS-ACCOR	167
Catalunya Carolíngia	170
CENTRES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS	173
Centre de Recerca Matemàtica (CRM)	173
Centre de Terminologia per a la Llengua Catalana (TERMCAT)	184
Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals (CREAF) ...	201

SERVEIS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS	207
Centre d'Estudis i Desenvolupaments Informàtics	207
Departament de Publicacions	214
Servei de Catalogació, Documentació i Arxiu	221
Servei de Correcció	223
Servei de Premsa	229
LABORATORIS	231
Laboratori d'Espectrometria de Masses	231
Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè	234
Laboratori de Datació per Radiocarboni	236
Laboratori de Radiologia Ambiental	239
Laboratori de Tècniques Físiques d'Anàlisi	242
ALTRES PROGRAMES DE TREBALL	247
La Recerca Científica i Tecnològica a Catalunya	247
Fons documental del Centre d'Estudis i Documentació d'Acció Cultural del País Valencià	249
Bibliografia del nacionalisme als Països Catalans	251
PUBLICACIONS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS	253
ÍNDIX ONOMÀSTIC	257

PRESENTACIÓ

Un any més l'Institut d'Estudis Catalans dóna compte de la tasca realitzada, ara durant el curs 1992-1993. La simple lectura de l'índex que precedeix aquests mots dóna ja una idea clara de la naturalesa i de la diversitat dels treballs que es detallen en aquesta MEMÒRIA D'ACTIVITATS.

Les pàgines que segueixen contenen una relació resumida de les activitats portades a terme per l'Institut durant aquest curs, tant en l'àmbit de les seccions, que en són els nuclis bàsics constitutius des del punt de vista acadèmic, com en l'àmbit de les societats filials o dels diversos programes o centres de l'Institut.

Les seccions s'han reunit periòdicament al llarg del curs per a realitzar l'activitat que els és pròpia, tant en el terreny de la tutela de llengua, com en el de la planificació de la recerca i en el de l'assessorament dels poders públics i de les institucions. A part dels grans projectes pluriennals, molts dels quals continuen l'activitat realitzada en anys anteriors, i que en molts casos representen la col·laboració de l'Institut en programes i organismes internacionals, i d'altres projectes d'abast més reduït, hem de destacar durant aquest curs l'especial dedicació de totes les seccions, sobretot, però, de la Secció Filològica, a l'elaboració del *Diccionari de la llengua catalana*, que ha d'ésser, a partir de la seva publicació, el nou diccionari normatiu; l'Institut d'Estudis Catalans ha volgut donar prioritat a aquest projecte per damunt de tots els altres, a fi que en un termini breu pugui fer-se realitat la publicació del diccionari de la llengua per aquesta institució i se satisfaci així una necessitat social de primer ordre.

Aquesta concentració d'energies i de recursos no ha impedit, però, que hom continués treballant en la resta de projectes, tot i que alguns han hagut d'alentir el seu ritme.

Al costat de l'activitat regular de les seccions i dels grans programes que l'Institut ha pres sota la seva responsabilitat directa, es fa present la variada i fecunda tasca de les societats filials, que estableixen múltiples lligams entre l'Institut, la comunitat científica i la societat en general; repassant aquestes pàgines el lector podrà adonar-se de la quantitat de cursos, seminaris, conferències, taules rodones, jornades d'estudi i d'altres tipus d'activitats organitzades en la seva gran majoria per les societats filials, així com dels congressos i simposis que han organitzat per elles mateixes o en col·laboració amb altres institucions. Les publicacions periòdiques que promouen moltes de les filials de l'Institut en forma de revistes o butlletins acaben de completar aquesta tasca.

Completen, encara, la variada activitat de l'Institut una sèrie de centres que deuen la seva existència a convenis amb altres institucions, com són el Centre de Recerca Matemàtica (CRM), el TERM CAT (Centre de Terminologia) i el Centre de Recerca Ecològica i d'Aplicacions Forestals (CREAF).

També es recullen en aquesta MEMÒRIA les activitats d'una sèrie de laboratoris en els quals l'Institut participa al costat d'altres institucions, i també les dels serveis del mateix Institut, que contribueixen, cada un amb la tasca que li és encomanada, als objectius de la institució: el Centre d'Estudis i Desenvolupaments Informàtics, el Departament de Publicacions, el Servei de Catalogació, Documentació i Arxiu, el Servei de Correcció i el Servei de Premsa.

SECCIÓ HISTÒRICO-ARQUEOLÒGICA

Consell de Govern

President: Pere de Palol i Salellas
Vice-president: Manuel Mundó i Marcet
Secretari: Albert Balcells i González

Membres

Joan Ainaud i de Lasarte (emèrit)
Manuel Ardit i Lucas
Albert Balcells i González
Xavier Barral i Altet
Eulàlia Duran i Grau
Gregori Estrada i Gamissans
M. Teresa Ferrer i Mallol
Josep M. Font i Rius (emèrit)
Francesc Fontbona i de Vallescar
Emili Giralt i Raventós
Josep Guitart i Duran
Albert Guillem Hauf i Valls
Concepció Mir i Curcó
Joaquim Molas i Batllori
Manuel Mundó i Marcet (emèrit)
Jordi Nadal i Oller (supernumerari)
Pere de Palol i Salellas (emèrit)
Antoni Pladevall i Font
Manuel Riu i Riu
Miquel Tarradell i Mateu (emèrit)
Joan Vernet i Ginés (emèrit)

La Secció Històrico-Arqueològica ha dut a terme durant el curs 1992-1993 una sèrie d'activitats que queden resumides tal com segueix.

La Secció ha tingut, com és habitual en tots els cursos, reunions de treball els dies 15 d'octubre i 12 de novembre de 1992, i els dies 13 de gener, 10 de febrer, 10 de març, 28 d'abril, 26 de maig, 30 de juny i 15 de setembre de 1993.

L'any 1992 foren incorporats a la Secció sis nous membres numeraris: la Sra. Maria Teresa Ferrer i Mallol, el Sr. Xavier Barral i Altet, el Sr. Gregori Estrada i Gamissans, el Sr. Francesc Fontbona i de Vallscar, el Sr. Manuel Ardit i Lucas i la Sra. Concepció Mir i Curcó. S'han incorporat, així, sis nous membres, amb la qual cosa s'ha aconseguit una diversificació equilibrada que beneficia sobretot la història moderna i contemporània, i també la història de l'art i la història de la música. Tanmateix, la Secció no té una classificació tancada, atesa la polivalència de molts dels seus membres, que supera les fronteres convencionals de les especialitats acadèmiques.

La presentació davant el Ple dels historiadors proposats com a nous membres fou a càrrec de les persones següents: el Sr. Joan Ainaud, que informà sobre el Sr. Francesc Fontbona; el Sr. Albert Balcells, que informà sobre el Sr. Manuel Ardit i sobre la Sra. Concepció Mir; el Sr. Manuel Mundó, que informà sobre el Sr. Gregori Estrada; el Sr. Pere de Palol, que informà sobre el Sr. Xavier Barral, i el Sr. Joan Vernet, que informà sobre la Sra. M. Teresa Ferrer.

INFORMES EMESOS PER LA SECCIÓ

Escuts heràldics municipals dictaminats

Aitona, Alcanó, Arenys de Mar, Arenys de Munt, Arsèguel, Artés, Avinyó, Barcelona, Belianes, Bescanó, Bràfim, Cabrera de Mar, la Canonja, Castellar del Riu, Cellera de Ter, Colera, Espui, l'Estany, Fígols i Alinyà, la Granada, Llardecans, Mas de Barberans, Malla, Mediona, Molsosa, Puigverd d'Agramunt, Pujalt, la Riba, Sant Cebrià de Vallalta, Sant Cugat Ssegarrigues, Sant Jaume dels Domenys, Sant Llorenç de Morunys, Sant Martí Ssegueioles, Santa Bàrbara, Setcases, Talamanca, Tona, Torroella de Montgrí, Vallfogona de Riucorb, Vallmoll, Vespella de Gaià, Vic, Vielha e Mijaran, Viladàsens, Viladecans, Vilallonga de Ter, Vilanant, Vilanova de la Barca i Vila-seca.

Escuts heràldics dels consells comarcals

L'Alt Camp, l'Alt Penedès, l'Anoia, les Garrigues, el Pla d'Urgell, el Ripollès, el Segrià i el Tarragonès.

Banderes municipals dictaminades

Alfarràs, l'Ampolla, Arbúcies, la Bisbal d'Empordà, Calldetenes, Capmany, Castellet i la Gornal, la Coma i la Pedra, Corbins, Esplugues de Llobregat, Fornells de la Selva, Gelida, Ivars d'Urgell, Menàrguens, Montellà i Martinet, Mont-ras, Òdena, Prats i Sansor, Riba-roja d'Ebre, Salou, Sant Andreu de Llavaneres, Sant Martí de Tous, Sant Mori, la Torre de Cabdella, Vall-llobrega, Vilaller, Vilamitjana, Vilanova d'Escornalbou, Vilanova del Camí i Vilanova del Vallès.

Per acord del Consell Permanent, el Sr. Mundó informà el Ple del mes de novembre de 1992 de les activitats de l'Institut relacionades amb la Unió Acadèmica Internacional (UAI), i en féu una mica d'història; al mateix temps donà compte dels treballs realitzats en aquell darrer curs 1991-1992, informe que fou repartit a tots els membres de l'Institut.

Estudiat i debatut pels membres de la Secció l'Avantprojecte de llei del patrimoni històric català, es procedí a la redacció de les observacions dels diversos membres i presidents de filials, a fi de poder lliurar el text definitiu a la Presidència de l'IEC perquè el trametés a la Secretaria General Tècnica del Departament de Cultura.

La Secció revisà la documentació i la bibliografia lliurades per l'Associació d'Estudiosos del Judaisme Català, i acordà que la dita Associació té la categoria científica suficient per ésser acceptada com a societat filial de l'IEC.

Es féu una reunió a la qual assistí el Sr. Eduard Feliu i Mabres, president de l'esmentada Associació, en què exposà l'interès d'aquesta per donar a conèixer la història del pensament jueu català, atès que fins ara només s'ha tingut en compte la cultura material.

La Sra. M. Teresa Ferrer presentà al Ple un informe sobre l'Associació d'Estudiosos del Judaisme Català a fi que pogués ésser acceptada com a filial de l'IEC.

La Secció estudià el text *El Paper de l'Institut d'Estudis Catalans en la recerca científica: Activitats de les seccions i de llurs membres*, lliurat pel secretari general de l'IEC, i després d'anotar tots els suggeriments i les reflexions emesos pels membres de la Secció, es lliurà l'informe a la Presidència de l'IEC, a fi que la comissió encarregada de preparar el debat en el Ple de l'Institut, de la qual formava part el Sr. Guitart, el tingués en compte en el moment de la redacció del document.

El Sr. Josep Guitart i Duran va redactar un informe sobre el poblat ibèric del puig Castellar, demanat pel Centre Excursionista Puig-

castellar, de Santa Coloma de Gramenet, davant la necessitat de protecció i conservació de l'esmentat poblat i d'aconseguir els fons necessaris per a la construcció d'una tanca que envolti el poblat, i també perquè s'augmenti el seu perímetre i quedi més ben protegit que amb el filat que l'envolta actualment.

PUBLICACIONS

DALMASES, Núria de. *Orfebreria catalana medieval: Barcelona, 1300-1500 (Aproximació a l'estudi)*. Barcelona, 1992. 2 v. (Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica, I)

AMORÓS I GONELL, Francesc. *Correspondència diplomàtica de Joan Francesc Rossell, 1616-1617: Una crònica de la cort de Felip III*. Barcelona, 1993. 264 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica, XLIII)

ALTRES ACTIVITATS

S'ha fet l'estudi i la classificació del fons J. de C. Serra Ràfols que hi ha dipositat a la Secció. Aquest treball l'ha portat a terme el Sr. Eduard Riu i Barrera amb la col·laboració dels senyors Artur Cebrià i J. Ignacio Muro. L'inventari de l'esmentat fons s'inclourà dins del treball *Recerca de fonts per a la història de l'arqueologia a Catalunya*, realitzat amb un ajut a la recerca concedit per la Fundació Caixa de Barcelona. Els senyors Guitart, Palol i Pladevall faran la revisió d'aquest inventari amb vista a una possible publicació.

El Sr. Mundó assistí a la darrera reunió de la Unió Acadèmica Internacional, que se celebrà a Fes del dia 30 de maig al 5 de juny denguany, on va exposar les activitats de l'Institut d'Estudis Catalans en els programes de la UAI en què participa, entre ells el *Dictionnaire du latin médiéval-Glossarium Latinitatis Cataloniae*, el *Glossarium Mediae Latinitatis Cataloniae*, la *Tabula Imperii Romani*, el *Corpus Vitrearum Medii Aevi*; també va informar que el Sr. Josep Perarnau i Espelt està treballant sobre Arnau de Vilanova dins una sèrie de l'IEC. A més, va poder mostrar un inventari sobre objectes d'art pre-colombins conservats en museus públics de Catalunya, publicat per la Sra. Victòria Solanilla; ja que és un antic programa de la UAI que ara es renovella, seria bo que l'Institut tutelés aquesta empresa pel que fa a Catalunya.

A proposta del Sr. Joan Ainaud i de Lasarte, la Secció, en sessió tingué el dia 10 de febrer, nomenà la Sra. Eulàlia Duran i Grau perquè el substituís en la representació de l'IEC en el Comitè Espanyol de

Ciències Històriques, i així es va fer constar en una carta adreçada al Comitè. En l'ordre del dia de la reunió ordinària convocada pel Comitè per al dia 11 de febrer d'enguany figurava la renovació de la Junta Directiva, de la qual el Sr. Manuel Espadas Burgos és l'actual president, i s'adjudicà una vice-presidència a la Sra. Eulàlia Duran, com a representant de l'IEC.

En una reunió tinguda per la Secció es llegiren els títols de les ponències que es tractaran en el 18è Congrés Internacional de Ciències Històriques que se celebrarà a Mont-real el 1995, a fi que la Sra. Duran manifestés a l'esmentat Comitè el nostre interès per determinats temes. El tema considerat més interessant fou «Nacions, pobles i estats».

La Sra. Duran presentà, en nom de l'IEC, una relació de dotze autors de comunicacions per al tema general «Nacions, pobles i estats», i una relació d'onze autors per als temes especialitzats.

Finalment, cal fer constar que el Sr. Manuel Mundó, en representació de la Secció Històrico-Arqueològica, conjuntament amb els representants de la Secció Filològica i de la Secció de Filosofia i Ciències Socials, forma part de la Comissió per a l'estudi i l'establiment d'uns criteris unificats per a la transcripció de documents i textos llatins i catalans medievals, presidida pel Sr. Emili Giralt. La Comissió s'ha reunit dues vegades en els mesos de juny i juliol; s'han repartit entre els assistents fotocòpies de llibres, fascicles i normes utilitzades per diferents institucions científiques catalanes i internacionals. Es pretén que aquestes normes siguin orientatives no sols per als membres de l'Institut, sinó també per a qualsevol altre estudiós que hagi de transcriure i editar textos antics i medievals, i també moderns, segons les llengües i períodes en què els textos i els documents s'han escrit.

Homenatges

El 25 de gener d'enguany se celebrà una sessió necrològica en memòria de Joan Fuster; tingué lloc a la Sala Prat de la Riba, i el parlament que glossà la figura d'aquest membre, en l'aspecte d'escriptor i assagista, fou a càrrec del Sr. Joaquim Molas.

S'ha previst un homenatge a Jaume Massó i Torrents amb motiu del cinquantè aniversari de la seva mort, amb la participació de les seccions Històrico-Arqueològica i Filològica; l'orador en representació de la Secció Històrico-Arqueològica serà el Sr. Joaquim Molas.

Presentacions de llibres

El *Diplomatari i escrits literaris de l'abat i bisbe Oliba*, de la col·lecció «Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica», núm. XLIV, de 467

pàgines, amb una introducció d'Anscari M. Mundó, fou presentat per l'Institut d'Estudis Catalans, el bisbat de Vic i el Patronat d'Estudis Osonencs, a la Sala de Sínodes del Palau Episcopal de Vic, el dia 13 de novembre de 1992. La presentació fou a càrrec del mateix Sr. Mundó, ponent de la publicació.

Els vitralls del monestir de Santes Creus i la catedral de Tarragona, tercer volum per Catalunya del programa Corpus Vitrearum Medii Aevi de la Unió Acadèmica Internacional, dirigit pel Sr. Joan Ainaud i de Lasarte, fou presentat al Refetor dels Canonges de la catedral de Tarragona, el dia 6 de novembre de 1992. La presentació fou a càrrec del mateix Sr. Ainaud. L'obra consta d'un volum de 360 pàgines de gran format, amb 203 fotografies en blanc i negre i 179 en color.

Aquestes dues obres, juntament amb *El monestir de Santa Maria de Gerri (segles XI-XV), 1: Estudi històric; 2: Col·lecció diplomàtica*. MSHA, XLII/1-2), han rebut diversos elogis d'institucions de l'estranger. El llibre de l'abat Oliba i el del monestir de Gerri han estat objecte d'una recensió a la revista *Speculum*, publicada per la Medieval Academy of America, de Cambridge, Massachusetts, en la qual posa de manifest l'interès de l'obra d'Ignasi M. Puig i Ferreté com a obra bàsica per a l'estudi de la història econòmica, social, cultural i eclesiàstica del Pallars i la Ribargorça; i l'obra d'Eduard Junyent i Subirà, que ha estat a cura del Sr. Mundó, el qual n'ha fet també la introducció, és valorada per la minuciosa anàlisi dels documents, descrits i classificats amb gran mestratge.

PROGRAMES DE RECERCA

TABULA IMPERII ROMANI (TIR)

Director: Josep Guitart i Duran
Col·laboradors: Ferran Arasa i Gil
Gemma Hernández i Herrero
Maite Orfila i Pons
Joaquim Pera i Isern
Eudald Vilas i Pujol

L'Institut d'Estudis Catalans ha continuat la col·laboració amb el Comitè Espanyol per a la elaboració de la TIR Hispània, que ha enllestit i publicat ja el full K-29: Porto, i ha acabat també i ha portat a la impremta el full K-30: Madrid, l'aparició del qual és imminent.

Pel que fa al full KJ-31: Pirineus Orientals, responsabilitat directa de l'Institut d'Estudis Catalans, s'ha acabat la recollida de la informació

i la redacció i informatització de les fitxes corresponents. Aquesta tasca, dirigida pel senyor Josep Guitart i Duran, ha estat realitzada pels senyors Joaquim Pera, Eudald Vilas i la senyora Gemma Hernández, la part corresponent a Catalunya; el senyor Ferran Arasa, la del País Valencià; la senyora Maite Orfila, la de les Illes Balears, i la senyora M. Ángeles Hernández, la d'Aragó. En aquests moments s'està procedint a la revisió d'aquest material i a la confecció de la minuta cartogràfica per tal que en els propers mesos pugui entrar en premsa també aquest full.

CORPUS VITREARUM MEDII Aevi (CVMA)

Comitè

de Barcelona: Ramon Aramon i Serra
Antoni Pladevall i Font
Joan Ainaud i de Lasarte
Anscari M. Mundó i Marcet
Joan F. Cabestany i Fort

Col·laboradors: Joan Ainaud i de Lasarte
Sílvia Cañellas
M. Assumpta Escudero i Ribot
Antoni Vila i Delclòs
Joan Vila-Grau

Fotògraf: Ramon Roca i Junyent
Ponent: Joan Ainaud i de Lasarte

Es treballa en la redacció i la revisió dels textos relatius als vitralls de la catedral de Barcelona, a fi de deixar-los llestos per anar a la impremta. A la vegada s'ha iniciat la redacció de l'estudi dels vitralls del monestir de Sant Cugat, del monestir de Pedralbes i de la rosassa de l'església del Pi de Barcelona.

S'espera poder disposar dels diners necessaris per poder publicar-ho conjuntament el curs vinent.

El senyor Ainaud presentà una comunicació en la Reunió Internacional del Corpus Vitrearum, a Rouen, el mes de juny d'enguany, sobre el tema «L'heràldica en els vitralls catalans dels segles XIV i XV». La senyora M. Assumpta Escudero hi presentà una altra comunicació sobre «Retrats de donants en els vitralls de Girona i de Barcelona».

LA MANCOMUNITAT I L'AUTONOMIA DE CATALUNYA

Director: Albert Balcells i González

Col·laborador: Jordi Sabater i García

Respecte a la primer part, dedicada als precedents i al complex procés de gestació i concessió de la Mancomunitat, s'ha completat el despull de fonts, com ara la premsa, i s'ha iniciat l'estudi de l'epistolari de Prat de la Riba. En aquesta primera part resulta ineludible la referència a la reforma de l'Administració local espanyola, problema que restà pendent durant el mig segle que durà la Restauració. També s'ha treballat en el tema de la campanya autonomista del final de 1918 i començament de 1919. S'ha fet una primera redacció de la part final de l'estudi, dedicada a l'alteració política i a la liquidació final de la Mancomunitat. D'aquests tres blocs, i també del referent a l'organització, estructura de poder, finances i relació dels partits amb la Mancomunitat, s'espera tenir una redacció primera a final d'any. Tot i que s'ha recollit molta informació sobre l'obra realitzada per la Mancomunitat, encara no s'ha consultat tota la documentació indispensable, i per tant, la tasca d'elaboració, síntesi i redacció d'aquesta part sobre l'obra mancomunal resta per fer l'any vinent.

Cal advertir que no podem plantejar-nos l'estudi de cadascuna de les institucions i centres creats per la Diputació de Barcelona i la Mancomunitat. Cadascun dels camps d'actuació de la Mancomunitat mereix per si sol una gran monografia si se'l vol col·locar en el context social. Així, l'acció hospitalària, per exemple, ens obligaria a fer un estudi de la sanitat pública a Catalunya entre 1914 i 1924, i una cosa semblant passaria en els altres àmbits. El propòsit és més realista i limitat: una visió de conjunt de l'obra realitzada, amb el grau de contextualització indispensable, i donant més espai a les conclusions interpretatives que a la descripció informativa. En definitiva, s'intentaran superar les limitacions d'una història institucional de tipus tradicional, però sense pretendre oferir una història global política i cultural de Catalunya a través de la Mancomunitat.

SOCIETATS FILIALS

AMICS DE L'ART ROMÀNIC

Junta Directiva

President: Joan-F. Cabestany i Fort
Vice-presidenta: M. Teresa Matas i Blanxart
Secretari: David Dalmases i Pons
Tresorera: Àngels Majó i Rais
Vocals: Josep M. Domingo i Abadia
Rosa Alcoy i Pedrós
Pere Beseran i Ramon
Jordi Camps i Soria
Fernando Landa i Martínez
Jordi Saura i Farrés

Vocal delegat
de Sabadell: Feliu Carreras i Vidal
Delegat de l'IEC: Antoni Pladevall i Font
Nombre de socis: 505

Al llarg del curs 1992-1993, setzè d'existència dels Amics de l'Art Romànic, s'han produït, a més de les activitats habituals, diversos esdeveniments que cal remarcar especialment. Un primer esdeveniment és la publicació del volum vè de la revista *Lambard. Estudis d'Art Medieval*, la presentació del qual va anar a càrrec del senyor Xavier Barral i Altet, director del Museu Nacional d'Art de Catalunya. Amb aquest volum (que consta de 250 pàgines, 20 de les quals són de làmines) prosseguim la tasca de divulgació científica iniciada, ara fa set anys, amb l'inestimable ajut de l'IEC.

Un altre esdeveniment significatiu ha estat la celebració de la sessió acadèmica de reconeixement de quatre nous socis de mèrit de l'enti-

tat, en les persones dels senyors Agustí Altisent i Altisent, Manuel A. Mundó i Marcet, Pere de Palol i Salellas i Frederic-Pau Verrié i Faget.

D'altra banda, cal fer esment del traspàs de dos destacats consocis de l'entitat: el senyor Jaume Marquès i Casanovas (soci de mèrit) i el senyor Mathies Delcor.

Dins les activitats habituals s'ha continuat publicant la *Circular* (núm. 116 a 125), la qual aconsegueix la finalitat de servir de mitjà d'informació intern entre els socis.

El curs es va inaugurar el dia 19 d'octubre, amb la ja esmentada presentació del v volum de la revista *Lambard. Estudis d'Art Medieval*, mentre que la Delegació de Sabadell ho féu el dia 22 d'octubre, amb un parlament del senyor Joan-Albert Adell sobre «Les darreres aportacions a l'estudi de l'arquitectura del conjunt monumental de Sant Pere de Rodes».

El dia 24 de novembre es va portar a terme la presentació del llibre del nostre consoci Josep M. Gavin: *Inventari d'esglésies* dedicat a la comarca del Barcelonès, el qual fou presentat pel nostre president, senyor Joan-F. Cabestany i Fort.

Al llarg del mes de febrer es va portar a terme l'habitual cicle de conferències, dedicat en aquesta ocasió al tema «Iconografia i sacralitat en el món medieval». Aquestes mateixes conferències es van portar a terme a la delegació de Sabadell els mesos de febrer i març. La delegació de Sabadell, en col·laboració amb els Amigos de Serrablo i el Centro Aragonés de Sabadell, va organitzar, del 27 d'abril al 9 de maig, una exposició fotogràfica titulada «El románico del Serrablo. Siglos X-XI».

Al llarg del curs, i com a complement de totes aquestes activitats, es van portar a terme un seguit de visites a diversos indrets de Catalunya i de fora les nostres terres, com foren: Peníscola (conjuntament amb la delegació de Sabadell), Sant Jaume de Frontanyà, Sant Sebastià dels Gorgs, Terrassola, Sant Martí Sarroca (sessió de treball conjunta amb l'Institut d'Estudis Penedesencs), Sant Benet de Bages, Vall d'Aran, Sant Bertran de Cominges, Sant Just de Valcabrè (França) (conjuntament amb la delegació de Sabadell), Albí, Cordes, Rabastens, Tolosa (França) (conjuntament amb la delegació de Sabadell).

La delegació de Sabadell, per la seva banda, va efectuar les següents visites: Castellfollit del Boix, Odena, Torre de Claramunt, Vilanova d'Espuia, Matadars, Vilamaric, Sant Cristòfol, Sant Jaume de Marganell, Brunet, el Grau, Brunyola, Osor, el Coll, Maifré, Lloret Salvatge, Pedret, Pau, Palau-saverdera, Sant Sebastià de Selva de Mar,

Castell de Carmansó, Santa Maria de Gerri, santuari d'Arboló i castell de Sort.

Finalment, el dia 22 de febrer tingué lloc l'Assemblea General ordinària, on s'aprovà el nomenament de quatre nous socis de mèrit de l'entitat, acte que es portà a terme el dia 17 de maig, tal com s'esmenta al principi.

CONFERÈNCIES

Joan-F. Cabestany i Fort: «El monacat del segle XII: de Cluny al Cister». Institut d'Estudis Catalans, 16 de novembre de 1992.

Antoni Estapé, catedràtic emèrit de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Ravenna. Antecedents del romànic (segle V)». Sabadell, 19 de novembre de 1992.

Manuel Riu i Riu, de la Universitat de Barcelona: «Dos monestirs catalans de l'alta edat mitjana: Sant Pere de Graudescales i Sant Sebastià del Sull». Institut d'Estudis Catalans, 30 de novembre de 1992.

Josep Hernando, de la Universitat de Barcelona: «Sentit social de la pobresa dels monjos benedictins». Institut d'Estudis Catalans, 14 de desembre de 1992.

Joan-F. Cabestany i Fort: «Un nou concepte de vida monàstica: el Cister», Institut d'Estudis Catalans, 11 de gener de 1993.

Antoni Estapé, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Ravenna. Antecedents del romànic (segle VI)». Sabadell, 21 de gener de 1993.

Eduard Carbonell, director general del Patrimoni de la Generalitat de Catalunya: «Iconografia dels absis romànics». Institut d'Estudis Catalans, 1 de gener de 1993. Sabadell, 4 de febrer de 1993.

Joan-F. Cabestany i Fort: «L'església. Un espai de culte». Institut d'Estudis Catalans, 3 de febrer de 1993. Sabadell, 11 de febrer de 1993.

Rosa Alcoy i Pedrós, de la Universitat de Barcelona: «Imatges sagra- des amb donants». Institut d'Estudis Catalans, 8 de febrer de 1993. Sabadell, 18 de febrer de 1993.

Jordi Casanovas: «L'element religiós dins l'art jueu». Institut d'Estu- dis Catalans, 10 de gener de 1993. Sabadell, 25 de febrer de 1993.

Robert Aceña, de l'Institut de Batxillerat Alexandre Satorras: «L'ele- ment religiós dins l'art islàmic». Institut d'Estudis Catalans, 15 de fe- brer de 1993. Sabadell, 4 de març de 1993.

Núria de Dalmasas, de la Universitat de Barcelona: «Imatge i contingut sacre a l'orfebreria catalana». Institut d'Estudis Catalans, 17 de febrer de 1993. Sabadell, 11 de març de 1993.

Eduard Riu i Barrera, de la Generalitat de Catalunya: «L'estudi i la restauració de Sant Pere de Rodès». Institut d'Estudis Catalans, 1 de març de 1993.

Prim Bertran, de la Universitat de Barcelona: «Les canòniques agustinianes». Institut d'Estudis Catalans, 22 de març de 1993.

Montserrat Pagès, del Museu Nacional d'Art de Catalunya: «El Baix Llobregat: de Cluny al Cister». Institut d'Estudis Catalans, 19 d'abril de 1993.

Isabel Companys, de la Universitat Rovira i Virgili de Tarragona, i M. Joana Virgili, dels Serveis Pedagògics de Tarragona del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya: «L'església romànica del Pla de Santa Maria». Institut d'Estudis Catalans, 3 de maig de 1993.

Cecília Llobet, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Problemàtica de les esglésies de Serrablo». Sabadell, 6 de maig de 1993.

PUBLICACIÓ

Lambard. Estudis d'Art Medieval [Barcelona], (1992). 270 p. [Edició a cura d'Amics de l'Art Romànic]

SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS HISTÒRICS

Junta Directiva

President: Gaspar Feliu i Montfort
Tresorer: Pere Molas i Ribalta
Secretari: Manuel Rovira i Solà
Vocals: Coral Cuadrada i Majó
Armand de Fluvià i Escorsa
Gener Gonzalvo i Bou
Carme Molinero i Ruiz
Mercè Renom i Pulit
Joan Serrallonga i Urquidi
Sebastià Solé i Cot

Delegat de l'IEC: Manuel Mundó i Marcet

Nombre de socis: 178

El dia 28 d'octubre de 1992 tingué lloc la sessió inaugural del curs amb una conferència del senyor Josep M. Torras i Ribé amb el títol: «Blanquers i assaonadors a Catalunya: organització d'un ofici pre-industrial».

Els dies 5, 6 i 7 de novembre la societat va col·laborar en el I Encuentro de Investigadores sobre el Franquismo, organitzat per la Fundació Arxiu Històric de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya, amb la col·laboració del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El dia 22 de gener de 1993 la societat organitzà, a la seu del districte municipal d'Horta-Guinardó i en col·laboració amb aquest, la presentació del llibre del senyor Fèlix Olivé i Guilera *Sant Genís dels Agudells. La Vall d'Hebron*.

La societat ha col·laborat en l'organització del III Congrés del Pla de Barcelona i dóna suport al projecte d'edició dels pergamins de l'Arxiu dels comtes de Barcelona, dirigit per Gaspar Feliu i Josep M. Salrach, que ha obtingut una ajuda de la Fundació La Caixa.

CURS

Finances i fiscalitat a la baixa edat mitjana. Organitzat amb la col·laboració de la Institució Milà i Fontanals, del Consell Superior d'Investigacions Científiques. Barcelona, 23 i 24 de novembre i 1, 2 i 3 de desembre de 1992.

Giovanni Ciapelli, de la Universitat de Florència: «La fiscalità urbana in Toscana ed a Firenze nel Trecento e Quattrocento: Fonti e problemi».

Christian Guilleré, de la Universitat de Savoia: «Structures financières comparées: la Maison de Savoie et la Couronne d'Aragon au début du XIVe siècle».

Max Turull i Rubinat, de la Universitat de Barcelona, i Manuel Sánchez Martínez, del Consell Superior d'Investigacions Científiques: «Finances i fiscalitat a la Catalunya baixmedieval: treballs en curs i perspectives».

CONGRÉS

I Encuentro de Investigadores sobre el Franquismo. Organitzat per la Fundació Arxiu Històric de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya i pel Departament d'Història Moderna i Contemporània de la Universitat Autònoma de Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 5, 6 i 7 de novembre de 1992.

CONFERÈNCIES

Josep M. Torras i Ribé, de la Universitat de Barcelona: «Blanquers i assaonadors a Catalunya: organització d'un ofici pre-industrial». Barcelona, 28 d'octubre de 1992.

Fèlix Olivé i Guilera, de la Societat Catalana d'Estudis Històrics: «*Sant Feliu dels Agudells. La Vall d'Hebron*». Barcelona, 22 de gener de 1993.

Joan-F. Cabestany i Fort, de la Societat Catalana d'Estudis Històrics: «L'Arxiu del Veguer i del Corregidor a Barcelona». Barcelona, 11 de maig de 1993.

Joan Serrallonga i Urquidi, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «La processó de la mort a Barcelona: novembre de 1872». Barcelona, 15 de juny de 1993.

TAULA RODONA

Aspectes econòmics i socials dels volums II i III de la Història de Barcelona dirigida per Jaume Sobrequés. Participants: Jaume Sobrequés, Antoni Riera, Josep M. Salrach i Gaspar Feliu, de la Societat Catalana d'Estudis Històrics. Barcelona, 9 de març de 1993.

PUBLICACIÓ

CANAL, J.; ARÓSTEGUI, J.; TORRAS, J.; FONTANA, J.; AGUIRREAZKUENAGA, J.; ORTIZ DE ORRUÑO, J. M.; ANGUERA, P.; MILLÁN, J. *El carlisme: Sis estudis fonamentals.* Barcelona: L'Avenç i Societat Catalana d'Estudis Històrics, 1993. 211 p. (Còrsia; 7) [Edició a cura de Gaspar Feliu]

SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS LITÚRGICS

Junta Directiva

President:	Alexandre Olivar i Daydí
Secretari:	Rafael M. Bofill i Fransí
Vocals:	Joan Bellavista Miquel S. Gros i Pujol Gabriel Roura i Güibas
Delegat de l'IEC:	Manuel Mundó i Marcet
Nombre de socis:	29

Com ja és habitual, l'activitat corporativa de la Societat s'ha concretat aquest curs en les reunions d'obertura i clausura (47a i 48a), celebrades, respectivament, el 24 de novembre de 1992 i el 7 de juny de 1993.

A més de les activitats científiques individuals dels socis, la tasca pròpiament social d'aquest curs ha estat la preparació dels textos que integraran el núm. v de la *Miscel·lània Litúrgica Catalana*, l'aparició de la qual està prevista per a la darrereria de 1993 si es reben a temps alguns articles que encara manquen; en cas d'ajornament, es planteja la possibilitat de publicar l'esmentat volum en coincidència amb el 25è aniversari de la fundació de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics i la seva 50a sessió, per la primavera de 1994.

En el curs de la reunió d'obertura foren presentades les candidatures, admeses a continuació, de dos nous socis: el senyor Pere Farnés, de Barcelona, i el senyor Karl Werner Gümpel, de Louisville (Estats Units d'Amèrica).

El tema científic tractat en la reunió d'obertura fou «Els homiliaris carolingis a Catalunya», exposat pel soci dom Xavier Altés; en la de

clausura, el tema va ésser «Els rituals impresos a Catalunya», que exposà el nou membre senyor Farnés, en qualitat de discurs d'ingrés.

Quant a d'altres qüestions de tràmit, cal esmentar: la renovació del president, que pròpiament no es va realitzar, ja que per aclamació fou reelegit dom Alexandre Olivar (sessió del 7 de juny de 1993); la renovació de dos vocals, que recaigué en els doctors Joan Bellavista i Miquel S. Gros (sessió del 7 de juny de 1993); l'elecció de nou secretari, a petició de dom Xavier Altés, que ho havia estat durant quasi deu anys, substituït ara per Rafael M. Bofill (sessió del 24 de novembre de 1992).

S'ha plantejat el problema que en alguns casos comporta la repetida i no excusada inassistència a les reunions, agreujada ben sovint per una manca absoluta de participació en les activitats de la Societat. D'acord amb el paràgraf tercer de l'article 10 dels nostres Estatuts, es proposa de retirar la condició de membre de la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics i, per tant, el dret de rebre'n les convocatòries, les actes aprovades i les publicacions a tots aquells socis residents a Catalunya que durant els tres darrers anys no hagin participat directament o indirecta en les activitats de la Societat i no se n'hagin excusat d'una o altra manera o no puguin adduir-ne una justificació acceptable. Aquesta proposició serà un fet tan aviat com els assistents a la primera reunió del proper curs 1993-1994 (la 49a) hagin aprovat l'acta de l'anterior (la 48a, de 7 de juny de 1993), on s'ha formulat la proposta.

S'ha començat a gestionar per al proper curs, condicionant-ho a la concessió dels ajuts de la CIRIT, la realització d'una sèrie de conferències a càrrec del professor occità Robert Cabié.

Entre els textos aportats per alguns socis (Joan Bellavista, Alexandre Olivar) per al fons bibliogràfic de la SCEL, cal ressaltar el volum dedicat al III Congrés Litúrgic de Montserrat, publicat darrerament pel Centre de Pastoral Litúrgica de Barcelona.

SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS NUMISMÀTICS

Junta Directiva

President:	Leandre Villaronga i Garriga
Vice-president:	Miquel Crusafont i Sabater
Tresorer:	Antoni Turró i Martínez
Secretària:	Anna M. Balaguer i Prunés
Vocal 1r:	Jordi Ventura i Subirats
Vocal 2n:	Rafael Comas i Ezequiel
Delegat de l'IEC:	Manuel Riu i Riu
Nombre de socis:	75

Com informàvem en la *Memòria* del curs 1991-1992, és en preparació un volum d'homenatge al senyor Leandre Villaronga. El comitè de redacció tancà el termini de presentació d'originals el juliol de 1992 i, després de fer-ne la revisió i ordenació, s'ha fet palès que la resposta ha estat tan extraordinària que, en lloc d'ocupar dos números d'*Acta Numismàtica*, n'haurà d'ocupar tres. Aquest volum triple d'*Acta Numismàtica*, 21-23, dels anys 1991-1993, dedicada al senyor Villaronga, apareixerà al final de 1993 i contindrà treballs de més de cinquanta investigadors d'arreu del món; és previst que ocupi gairebé sis-centes pàgines.

La Societat Catalana d'Estudis Numismàtics s'ha adherit a l'acte acadèmic *in memoriam* d'A. M. de Guadan i d'O. Gil Farrès, dos il·lustres investigadors que ens deixaren amb poca diferència dintre d'aquest curs 1992-1993. Aquest acte d'homenatge i de recordança fou organitzat per diferents entitats i universitats a la seu del Consell Superior d'Investigacions Científiques a Madrid, el dia 27 d'abril.

Enguany la secció Històrico-Arqueològica de l'IEC va rebre un esborrany de la nova Llei de patrimoni i va demanar a les seves filials de

fer-hi els suggeriments. La nostra entitat, atenent aquesta petició, elaborà un informe que elevà novament a la Secció Històrico-Arqueològica. La reunió anual de la Junta Directiva de la Comissió Internacional de Numismàtica, en la qual el nostre president ocupa el càrrec de tresorer, se celebrà del dia 21 al 24 de maig a Madrid.

El nostre president, el senyor Leandre Villaronga, ha rebut durant aquest curs distincions i homenatges d'altres entitats numismàtiques que són un merescut reconeixement a la seva tasca i que a la vegada honoren la nostra entitat.

Es tracta, en primer lloc, del guardó A. M. Huntington que li ha concedit la Societat Numismàtica Americana, i també de l'homenatge que li reté la Societat Iberoamericana d'Estudis Numismàtics, amb seu a la Casa de la Moneda de Madrid, el dia 3 de desembre de 1992. El programa d'actes de la XVI Semana Nacional de Numismática, que organitza l'Asociación Numismática Española, incloïa igualment un acte de reconeixement a la tasca científica de Leandre Villaronga.

El dia 3 de juny de 1993 se celebrà l'Assemblea General extraordinària per presentar el nou Reglament de règim interior elaborat d'acord amb els nous Estatuts, que resultà aprovat per l'Assemblea extraordinària. També se celebrà el mateix dia l'Assemblea General ordinària segons l'ordre del dia previst.

CURS

Roman Provincial Coinage. Organitzat amb el suport de la CIRIT i en col·laboració amb l'Asociación Numismática Española. Institut d'Estudis Catalans, 26 i 27 d'octubre de 1992.

CONGRÉS

Jornades d'Estudi sobre el Bitllet de Banc. Organitzat amb la col·laboració de l'Asociación Numismática Española. Barcelona, 1 i 2 de març de 1993.

PUBLICACIONS

VILLARONGA, Leandre. *Tresors monetaris de la península Ibérica anteriors a August: Repertori i anàlisi.* Barcelona, 1993. 101 p. (Joaquim Botet i Sisó; I) [Responsable de l'edició: Miquel Crusafont i Sabater]

BALAGUER, Anna M. *Del mancús a la dobla: Or i paries d'Hispania*. Barcelona, 1993. 150 p. (Col·lecció Joaquim Botet i Sisó; 2) [Responsable de l'edició Miquel Crusafont i Sabater]

Acta Numismàtica, 21-23 (1993). 560 p. [Volum d'homenatge al Dr. Leandre Villaronga]

SOCIETAT CATALANA DE MUSICOLOGIA

Junta Directiva

President:	Romà Escalas i Llimona
Vice-presidenta:	Montserrat Albet i Vila
Secretari:	Josep M. Gregori i Cifré
Tresorer:	Sergi Casademunt i Fiol
Vocal 1r:	Xavier Moll i Camps
Vocal 2n:	Joaquim Garrigosa i Massana
Delegat de l'IEC:	Ramon Aramon i Serra
Nombre de socis:	43

El setembre de 1992, la Societat portà a terme diverses reunions de treball per estudiar i debatre la interpretació musical com a font de recerca i la problemàtica de l'edició musical.

El mes de desembre, realitzà una sessió sobre el tema «La recerca com a professió musical».

Durant el mes de gener de 1993 es procedí a la reestructuració de la Junta Directiva, per trasllat a Alemanya del senyor Xavier Moll, i es constituí la Comissió de Publicacions.

Durant el mes de febrer s'elaborà la normativa de publicacions i durant els mesos de març i abril es portaren a terme reunions de recollida d'informació sobre la normativa i sobre la preparació de les publicacions. Durant els mesos de maig i juny es prepararen les publicacions següents: *Sonates de J. Gallés* i *Cançoner del duc de Calàbria*.

El mes de setembre es reuní, novament, la Comissió de Publicacions.

CONFERÈNCIA

Gregori Estrada i Sergi Casademunt: «Les relacions entre la musicologia teòrica i la pràctica interpretativa». Barcelona, 15 de desembre de 1992.

COL·LOQUI

Normativa de la publicació de la música històrica. Participant: Romà Escalas i Llimona. Institut d'Estudis Catalans, 11 de març de 1993.

PUBLICACIÓ

Cançoners del duc de Calàbria: Setze exercicis sobre els vuit tons. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, 1993. 32 p. [Edició i transcripció de Romà Escalas]

SECCIÓ DE CIÈNCIES BIOLÒGIQUES

Consell de Govern

President: Josep Carreras i Barnés
Vice-president: Josep Vigo i Bonada
Tresorer: Joandomènec Ros i Aragonès
Secretària: Mercè Durfort i Coll

Membres

Carles Bas i Peired (emèrit)
Xavier Bellés i Ros
Oriol de Bolòs i Capdevila
Creu Casas i Sicart (emèrita)
Josep Carreras i Barnés
Oriol Casassas i Simó (emèrit)
Josep M. Domènech i Mateu
Mercè Durfort i Coll
Josep Egozcue i Cuixart
Ramon Folch i Guillèn
Màrius Foz i Sala
Joaquim Gosálbez i Noguera
Jordi Gras i Riera (emèrit)
Josep Laporte i Salas (emèrit)
Xavier Llimona i Pagès
Ramon Margalef i López (emèrit)
Ramon Parés i Farràs
Antoni Prevosti i Pelegrín (emèrit)
Joan Rodés i Teixidor
Joandomènec Ros i Aragonès
Josep Vigo i Bonada

La Secció de Ciències Biològiques ha tingut reunions ordinàries cada mes, els dies 13 d'octubre, 10 de novembre, 15 de desembre de 1992, 11 de gener, 9 de febrer, 8 de març, 13 d'abril, 10 de maig, 21 de juny i 27 de setembre de 1993. Les reunions dels dies 15 de desembre, 8 de març i 21 de juny foren conjuntes amb la Secció de Ciències i Tecnologia.

En la primera reunió del mes d'octubre començà l'actuació del nou Consell de la Secció format pels senyors Josep Carreras (president), Josep Vigo (vice-president), Joandomènec Ros (tresorer) i per la senyora Mercè Durfort (secretària).

S'han dut a terme diferents activitats de seguiment de publicacions i discussió sobre temes científics com és *El paper de l'IEC sobre la recerca científica i les activitats de les seccions i de llurs membres*. També s'han atès diverses consultes sobre terminologia.

En el Ple de l'IEC del mes de novembre fou presentada pels senyors Josep Carreras i Enric Casassas l'edició definitiva del text *Debat sobre la política científica dels poders públics als Països Catalans*.

En una de les reunions de la Secció s'aprovà per unanimitat presentar al Ple de l'Institut el nomenament com a membre corresponent del senyor Bernard Nadal-Ginard.

A proposta d'una ponència formada pels senyors Emili Giralt, president de l'Institut, Joaquim Rafel, secretari general de l'Institut, Ramon Margalef, Joandomènec Ros i Xavier Llimona, membres de la Secció, en sessió tinguda el dia 10 de març de 1993, acordà de concedir el Premi Prat de la Riba al treball *Flora de Montserrat*, de Josep Nuet i Badia i Josep M. Panareda i Clapès.

A proposta d'una ponència formada per la senyora Creu Casas i pels senyors Oriol de Bolòs i Xavier Llimona, en sessió tinguda el dia 5 de març de 1993 acordà de concedir el Premi Pius Font i Quer al treball *Flora i vegetació liquènica epifítica de la plana i les serralades litorals tarragonines*, de Mireia Giralt i Esteve.

A proposta d'una ponència formada pels senyors Oriol de Bolòs, Oriol Riba, Marc-Aureli Vila, en sessió tinguda el dia 2 de març de 1993 acordà de concedir el Premi Francesc Vives al treball *Ecofisiologia d'individus adults i rebrots de dues espècies escleròfil·les mediterrànies: Arbutus unedo i Quercus ilex*, del senyor Carles Castell i Puig.

PUBLICACIÓ

CARRILLO I ORTUÑO, Empar; NINOT I SUGRAÑES, Josep. *Flora i vegetació de les valls d'Espot i Boí*. Vol. 2. Barcelona, 1992. 350 p. (Arxius de la Secció de Ciències; XCIX/1)

PROGRAMES DE RECERCA

ORGANITZACIÓ PER A LA CARTOGRAFIA DE LES PLANTES VASCULARS DELS PAÏSOS CATALANS (ORCA)

Director: Oriol de Bolòs i Capdevila

Sots-director: Josep Vigo i Bonada

Secretari: Àngel M. Romo i Díez

Col·laboradors: Prop de cinquanta col·laboradors, provinents de les universitats i els centres de recerca dels Països Catalans i d'altres terres.

Ha estat acabada la preparació del volum 3 de l'*Atlas corològic de la flora vascular dels Països Catalans*.

Han estat informatitzades les dades disponibles, corresponents a unes 1.200 espècies, d'acord amb el projecte elaborat i coordinat pel senyor Xavier Pons de la Universitat Autònoma de Barcelona.

El Departament de Publicacions de l'IEC té a punt l'edició del catàleg florístic del quadrat de Sarroca-Utxesa, que li fou lliurat l'any 1992.

Ha estat rebut per a la seva publicació el catàleg florístic del quadrat de Pina de Montalgrao, elaborat pel professor Antoni Aguilera, de la Universitat de València.

La manca de recursos materials no ha permès la publicació de cap d'aquests textos fins al moment present.

El Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya ha concedit, amb data 27 de juliol de 1993, un ajut per tal de facilitar els treballs del grup ORCA.

CARTOGRAFIA DE BRIÒFITS

Directora: Creu Casas i Sicart

Col·laboradores: Montserrat Brugués i Domènech
Rosa M. Cros i Matas
Cecília Sérgio

Durant una entrevista conjuntural de les col·laboradores amb la directora de Cartografia de Briòfits es va establir la nova llista de 50 taxons per tal de preparar el fascicle iv. Disposem de la bibliografia i de les dades dels herbaris BCB i LISU, però la manca de recursos econòmics ha impedit iniciar el treball.

Publicacions

HEBRARD, R.; SÉRGIO, C.; CASAS, C. «*Acaulon fontiquerianum* Casas et Sérgio (Musci, Pottiaceae) nouveau pour la bryoflore du Portugal, de France et de Corse». *Orsis*, 8 (1993), p. 10-19.

CASAS, C.; CROS, R. M.; BRUGUÉS, M. «*Crossidium laevipilum* Thèr. et Trab. a la comarca de la Terra Alta (Tarragona)». *Orsis*, 8 (1993), p. 143-146.

SÉRGIO, C.; CASAS, C. «*Mielichhoferia mielichhoferiana* (Funck). Loeske um novo musgo para a brioflora portuguesa». *Portugalia Acta Biologica*, 16 (1993), p. 25-28.

CASAS, C.; BRUGUÉS, M.; CROS, M. R.; SÉRGIO, C. *Península Ibèrica i les Illes Balears, Canàries, Açores i Madeira*. Barcelona, 1992. 214 p. i 50 mapes. (Cartografia de Briòfits; III)

ESTUDI DE L'EXPRESSIÓ DELS LIMFÒCITS T $\gamma\delta$ EN ELS INFILTRATS LIMFOCITARIS DE LA GLÀNDULA TIROIDE EN LA MALALTIA DE GRAVES- BASEDOW

Director: Màrius Foz i Sala

Col·laboradora: Carme Roura

Les malalties autoimmunitàries endocrines estan mediades per respostes dependents de cèl·lules T a autoantígens òrgan específics, però encara no s'han determinat els mecanismes iniciadors del procés. Els limfòcits T que utilitzen l'heterodímer $\gamma\delta$ com a receptor (TCR) per a l'antigen constitueixen una subpoblació diferent de cèl·lules T, la funció de les quals és encara desconeguda. Per tal d'investigar la seva possible implicació en l'autoimmunitat endocrina, hem estudiat la presència de cèl·lules T en la sang perifèrica de vint-i-tres pacients amb diabetis tipus I i trenta pacients amb tirotoxicosi autoimmunitària (malaltia de Graves-Basedow). L'expressió del TCR dels limfòcits T s'ha determinat per citometria de flux utilitzant els anticossos monoclonals UCHT1 (CD3), TCRd1 ($\gamma\delta$ TCR), WT31 i β F1 ($\gamma\delta$ TCR), i s'han calculat els percentatges de cèl·lules T que expressen $\gamma\delta$ i la relació $\gamma\delta/\alpha\beta$. En els pacients diabètics, les cèl·lules $\gamma\delta$ no són significati-

vament diferents del grup de control ($7,7 \pm 54$ vs. $8,0 \pm 5,5$ de percentatge de cèl·lules T, p n. s.). No hi ha relació entre la proporció de limfòcits $T\gamma\delta$ i la presència d'anticossos contra la cèl·lula beta (ICA) en el sèrum. Als pacients de Graves hi ha una tendència cap a una proporció més elevada de limfòcits $T\gamma\delta$ que en els controls (relació $\gamma\delta/\alpha\beta$: $0,095 \pm 0,047$ vs. $0,063 \pm 0,022$, $p = 0,03$). En catorze pacients de Graves-Basedow el nombre de cèl·lules $\gamma\delta$ s'ha mesurat en mostres paral·leles de limfòcits de sang perifèrica (PBL) i infiltrants (ITL) de la glàndula tiroide demostrant una expansió de limfòcits $T\gamma\delta$ en la glàndula ($0,21 \pm 0,3$ vs. $0,095 \pm 0,047$, $p = 0,032$). Els estudis immunohistoquímics indiquen que les cèl·lules $T\gamma\delta$ estan disperses entre els limfòcits $T\alpha\beta$ que predominen en els infiltrats de les glàndules tiroides afectades i que signifiquen un 10 % dels limfòcits intratiroides. No s'ha trobat cap relació entre l'increment de limfòcits $\gamma\delta$ i característiques clíniques.

Els limfòcits T infiltrants de les glàndules tiroides afectades per la malaltia de Graves-Basedow es van aïllar i clonar mitjançant la tècnica de dilució límit en presència d'IL-2 i anti-CD3, utilitzant com a cèl·lula presentadora d'antigen una línia de cèl·lules B autòlogues transformades amb el virus d'Epstein-Barr. Les línies i clons de cèl·lules T obtingudes presenten totes la forma $\alpha\beta$ del TCR (amb el fenotip tant CD4 com CD8). Hem analitzat l'ús de segments gènics del TCR per aquests clons i estem comparant aquests resultats amb la seva especificitat i restricció genètica.

A les malalties autoimmunitàries experimentals s'ha demostrat que les cèl·lules T patogèniques autoreactives són oligoclonals pel que fa a l'ús de segments gènics del TCR, indicant que combinacions específiques de seqüències $V\beta$ i $V\alpha$ poden ser essencials per al desenvolupament d'una resposta autoimmunitària. A les malalties autoimmunitàries (EAI) humanes, els resultats no són conclusius. S'han estudiat preferentment poblacions policlonals de limfòcits aïllats d'òrgans afectats per EAI com l'esclerosi múltiple, l'artritis reumatoide, la síndrome de Sjögren, la tiroïditis de Hashimoto i la malaltia de Graves. Els resultats demostren una heterogeneïtat limitada en l'ús dels segments $V\beta$ o $V\alpha$ en alguns casos i una policlonalitat en altres.

A la tirotoxicosi autoimmunitària (TAI) o malaltia de Graves, els resultats obtinguts fins ara són contradictoris. Davies i col·laboradors el 1991 van trobar restricció en l'ús de segments $V\alpha$, mentre que els resultats de Lipoldova i col·laboradors suggereixen que el repertori $V\beta$ i $V\alpha$ del infiltrats tiroïdals d'aquests malalts és heterogeni.

Si tenim en compte que menys del 2 % de les cèl·lules infiltrants són vertaderament autoreactives, aquestes contradiccions són explicables i es fa necessari un estudi sistemàtic del repertori utilitzat per les cèl·lules T autoreactives dels infiltrats. Per això hem estudiat l'expres-

sió de TCR en PBL, limfòcits infiltrants de glàndules tiroïdes de pacients amb TAI i clons i línies autoreactives aïllats d'aquests darrers.

Els resultats obtinguts en la caracterització a nivell molecular del TCR d'aquestes cèl·lules, sobretot pel que fa a l'ús dels diferents segments gènics que codifiquen per a les cadenes proteïques que formen aquest receptor, fins ara ens porten a concloure el següent:

— El repertori V β dels limfòcits intratiroidals de malalts de Graves és heterogeni.

— Comparant el repertori dels ITL i PBL d'una sèrie de malalts de Graves, s'observa un patró de freqüències similar en l'expressió de les diferents famílies però diferent del de PBL d'individus sans.

Els resultats obtinguts demostren que, amb dues excepcions (TB161 i TB158), les cèl·lules T dels infiltrats són marcadament policlonals i el seu repertori és comparable al que s'obté en l'anàlisi del repertori V β dels PBL dels mateixos individus. L'anàlisi de correlació simple entre els valors de densitometria obtinguts a partir dels PBL i ITL per a cada pacient indica l'existència de correlació entre els repertoris de PBL i ITL en vuit dels deu casos analitzats. Entre els dos restants, TB161 i TB158, les diferències són estadísticament significatives.

L'estudi comparatiu de l'ús de V β en el TCR entre PBL i ITL de cada pacient indica que en ambdós casos (ITL i PBL) apareix augmentada l'expressió de les mateixes famílies de V β , aproximadament: V β 2, V β 3, V β 4, V β 5.2, V β 6, V β 8 i V β 14.

Tot i això, es pot apreciar l'absència d'expressió de determinades famílies V β entre els ITL (V β 9, V β 10, V β 11, V β 12, V β 15) que no es dona entre els PBL. També, mentre que entre els ITL hi ha expressió de les famílies V β 13.1 i V β 20, aquestes no es troben entre els PBL.

La possible rellevància dels resultats anteriors s'està comprovant amb l'estudi de les línies clonals autoreactives aïllades a partir dels limfòcits intratiroidals d'alguns dels casos analitzats.

— L'anàlisi de l'expressió de V β en les línies de cèl·lules T obtingudes a partir dels ITL suggereix predominància d'algunes famílies, tot i que fins ara no es pot correlacionar amb l'autoespecificitat.

A les línies aïllades del TB161 hi ha una predominància de l'expressió de V β 3 en relació amb les altres famílies, i, tot i que totes les línies clonals que expressen V β 3 són autoreactives, no hi ha relació aparent amb l'especificitat antigènica d'aquestes cèl·lules T.

L'anàlisi de les línies clonals del TB122 demostra una predominància aparent en l'expressió de la família V β 6, però no és exclusiva de cèl·lules autoreactives.

APORTACIÓ AL CONEIXEMENT DE LES VARIACIONS ESPACIALS I TEMPORALS DE LA GAMBA *ARISTEUS ANTENNATUS* A LA MEDITERRÀNIA OCCIDENTAL

Responsable: Carles Bas i Peired

Col·laboradors: Carles Pla i Zanuy
Francesc Sardà i Amils

Partint d'una gran quantitat de mostres procedents de recerques antigues —un període que correspon a un treball de recollida d'informació de fa uns vint anys—, s'ha establert la comparació amb les dades obtingudes en el moment actual. Les dades antigues corresponien exclusivament al litoral català. En aquest material emprat com a base del present estudi hi ha una gran quantitat d'informació morfològica.

Juntament amb l'anàlisi morfològica, s'ha emprat també l'anàlisi enzimàtica.

Amb aquesta base experimental, s'ha procedit a plantejar les qüestions següents:

- a) Possibles variacions entre poblacions de diferents llocs: Barcelona, Alacant i Mallorca.
- b) Comparació entre les poblacions de la costa portuguesa, mediterrània espanyola, italiana i israeliana.
- c) Comparació entre les dades antigues i les actuals referides a la costa catalana.

Els resultats mostren una certa uniformitat pel que fa al conjunt de poblacions de la Mediterrània occidental. En aquest moment s'estan analitzant les altres poblacions, tant des del punt de vista espacial com temporal.

Ja s'han presentat dos treballs científics i se n'estan preparant d'altres.

Publicació

BAS, C.; SARDÀ, F.; PLA, C. «Differentiation of three populations of *Aristeus antennatus* (Risso, 1816) using enzymatic and morphometric analysis». *First European Crustacean Conference* (1992).

TIPIFICACIÓ DE *PERKINSUS* SP. EN LES LÀMINES BRANQUIALS DE MOL·LUSCS BIVALVES

Directora: Mercè Durfort i Coll
Col·laboradors: Montserrat Bigues i Vaqué
Josep García Valero
Joan Montes Castillo
Montserrat Poquet i Miquel

Anticossos obtinguts i especificitat

Actualment es disposa de dos anticossos policlonals, parcialment purificats. Un d'ells reconeix específicament un polipèptid d'uns 225 kD, present exclusivament en les mostres parasitades, quan són analitzades mitjançant Western Blot. L'altre, és obtingut contra el trofozoit total, juntament amb restes del material d'encapsulació. Aquest anticòs reconeix no solament el mateix producte que el primer, si no que, a més, presenta una gran afinitat per algun marcador de la membrana plasmàtica i endomembranes relacionades de diversos tipus cel·lulars implicats en la reacció.

Caracterització del polipèptid de 225 kD

Ha estat caracteritzat parcialment aquest polipèptid respecte a la seva composició aminoacídica i la presència d'oligosacàrids. L'anàlisi qualitativa revela, com a tret més significatiu, la seva riquesa en isoleucina. D'altra banda, i encara que presenta possibles llocs de glucosilació, el polipèptid no conté, aparentment, aquesta modificació posttraduccional o, si la presenta, les cadenes d'oligosacàrids han d'ésser molt curtes i poc nombroses. Les deglucosilacions extensives no afecten el pes molecular i tampoc el reconeixement per l'anticòs específic. A més, els resultats obtinguts amb un ampli espectre de lectines han estat negatius.

Localització del polipèptid de 225 kD

El polipèptid és sintetitzat pels granulòcits eosinòfils que constitueixen la reacció cel·lular de l'hoste enfront del paràsit, és emmagatzemat en forma granular i secretat entorn dels trofozoits, i representa el tipus molecular majoritari de la càpsula que els envolta.

Aquests resultats han donat origen a dos articles que, sota els títols «Lectin Histochemistry and Ultrastructure of the Cellular Defence Mechanism in the Clam *Tapes semidecussatus* Parasitized by *Perkin-*

sus sp» i «Characterization and Localization of an M_r 225 kD Polypeptide Specifically Involved in the Defense Mechanisms of the Clam *Tapes semidecussatus*», han estat sotmesos a consideració per ser publicats a les revistes *Cell and Tissue Research* i *Journal of Histochemistry and Cytochemistry*, respectivament.

Simultàniament al seguiment de *Perkinsus*, hem iniciat un estudi exhaustiu de *Marteilia refringens*, protozou també, que en aquest cas té com a òrgan diana l'hepatopàncrees dels musclos i les ostres, i que provoca, entre altres les alteracions següents:

- disminució dels nivells de glicogen i lípids;
- alteracions morfològiques de les diverses categories de cèl·lules digestives que conformen el túbul de l'hepatopàncrees;
- picnosi nuclear i autolisi cel·lular;
- en estadis molt avançats d'infestació, *Marteilia* envaeix la llum intestinal.

També s'ha proseguit la quantificació i tipificació de la reacció dels hostes davant la invasió de diverses espècies de trematodes digenis, i s'ha pogut constatar que el sistema immunològic actua de manera molt precisa però alhora diferent segons les espècies. Cal remarcar les formacions quístiques que provoca *Proctoheces maculatus* en *Mytilus galloprovincialis* i la disposició «lliure» de *Bucephallus haimeanus* en *Mytilus edulis* i *Mytilus galloprovincialis*.

Paral·lelament, s'ha fet i es fa un seguiment de la biocumulació de mercuri en els teixits d'ostres del delta de l'Ebre, en condicions normals i en condicions experimentals.

Aquest projecte no ha gaudit enguany d'aportació econòmica a causa de la migradesa econòmica que pateix la Secció de Ciències Biològiques.

Publicacions

PRÍncep, M.; DURFORT, M. «Efectes de la presència de trematodes en el desenvolupament i maduració de la gònada de l'ostra». *Biologia de la Reproducció*, III (1993), p. 10-14.

RIERA, V.; SANTMARTÍ, M.; DURFORT, M. «Presencia de *Marteilia refringens* en los cultivos de moluscos bivalvos del litoral catalán». *Aqüicultura*, IV (1993), p. 539-544.

SOCIETATS FILIALS

INSTITUCIÓ CATALANA D'ESTUDIS AGRARIS

Junta Directiva

President:	Joan Pere Vilà-Hors
Vice-president:	Josep M. Puiggròs i Jové
Tresorer:	Jordi Ariño i Armengol
Secretari:	Claudi Barberà i Gayoso
Coordinadors:	Josep Montaner i Giró Empar Cortés i Lucas Jordi Ticó i Maluquer Ignasi Castelló i Vidal Ramon Lletjós i Castells Anna Jaca i Benages Francesc Reguant i Fosas
Vocals:	M. Teresa Felipó i Oriol Joan Isart i Sabi Santiago Pocino Peñalba
Delegat de l'IEC:	Oriol de Bolòs i Capdevila
Nombre de socis:	550

La Institució Catalana d'Estudis Agraris té les seccions següents:

- Secció d'Agricultura
- Secció d'Estudis Rurals
- Secció d'Ornamentals
- Secció de Protecció Vegetal
- Secció de Ramaderia
- Secció de Sòls
- Secció Forestal.

El dia 15 d'abril es reuní el jurat format pels socis Claudi Barberà, Josep M. Puiggròs i Joan Pere Vilà-Hors per concedir el Premi de la ICEA convocat l'any 1992, el qual recaigué en el treball següent: *Heliothis armiguera. Relació entre captures en les trampes de feromona al nivell d'ovoposició i els danys en tomàquet d'exterior al Maresme*, de Pere Alvarado i Crosas. I els accèssits: *Inducció de la diapausa en Cydia pomonella L.*, de Sebastià Pons i Miquel, i *Genèsi i classificació dels sòls de l'Alta Garrotxa*, de Clara Martí i Dalmau.

CURSOS

Modelització i avaluació de sòls. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Barcelona, del 9 a l'11 de desembre de 1992.

P. M. Driessen, del Departament de Geologia i Ciència del Sòl de la Universitat Agrícola de Wageningen (NL).

Monografies de paisatgisme i jardineria. Organitzat pel Grup d'Ornamentals. Barcelona. El monogràfic I es desenvolupà del 23 de febrer al 30 de març de 1993. El monogràfic II, del 24 de febrer al 21 d'abril de 1993. El monogràfic III, del 25 de febrer al 29 d'abril de 1993.

MONOGRÀFIC I. *Gespes*

Francesc X. Martínez i Farré, de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona; Josep Cardús i Aguilar, de la Universitat de Barcelona; Pablo González Cristóbal, de l'empresa Semillas Zulueta, i Agustí Duran i Masnou, especialista en llavors per a gespes i llur cultiu.

MONOGRÀFIC II. *Paisatgisme*

Miquel Vidal i Pla, de l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona (Universitat Politècnica de Catalunya); Bet Figueras i Ponsa, de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura i de l'Escola Superior d'Agricultura; Josep M. Vives de Quadras, cap del Servei de Protecció Vegetal de la Generalitat de Catalunya, i Josep Montaner i Giró, coordinador de la Secció d'Ornamentals de la ICEA.

MONOGRÀFIC III. *Dibuix de paisatgisme i jardí*

Josep Lluís Ros Pérez, de l'Escola Superior d'Arquitectura de Barcelona; Bet Figueras i Ponsa, de l'Escola Tècnica Superior d'Arquitectura i de l'Escola Superior d'Agricultura, i Dolors Andreu i Castellví, de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona.

CONFERÈNCIES

José Joaquín Eruiti Anaut, del Departament de Matemàtica Aplicada de la Universitat Politècnica de Madrid: «Models de creixement i producció de les masses peninsulars de *Pinus halepensis*». Barcelona, 3 de desembre de 1992.

Francesc Reguant i Fosas, coordinador de la Secció d'Estudis Rurals de la ICEA: «L'Agricultura catalana més enllà de la reforma de la PAC». Barcelona, 17 de desembre de 1992. Assemblea General de la ICEA.

Albert Massot, cap de Coordinació d'Afers Comunitaris del DARP i professor de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Debat agrari: l'ordenament agroalimentari de la CEE davant de la Unió Europea». Barcelona, 28 de gener de 1993.

Sonia Martín Albertos, Servicio de Material Genético, ICONA (Madrid): «Llavors forestals. Regions de procedència, producció i comercialització». Barcelona, 20 d'abril de 1993.

Jordi Peix i Massip, director general de Medi Ambient del DARP: «Debats agraris: els regs a Catalunya». Barcelona, 25 de febrer de 1993.

Antoni Oliva Español, administrador principal del FEOGA, CEE: «Debats agraris: el FEOGA per dins». Barcelona, 15 de març de 1993.

Roser Serentill i Francesc Muñoz, Institut Universitari d'Estudis Europeus: «Estudi econòmic de la cadena forestal a Catalunya». Barcelona, 13 de maig de 1993.

Carles Gràcia i Alonso, director de l'Inventari Ecològic Forestal de Catalunya: «Inventari forestal a Catalunya». Barcelona, 3 de juny de 1993.

Manuel Garasa, Universitat de Lleida: «Situación actual del mercado y tendencias del consumo de la madera de trituración». Lleida, 8 de juny de 1993.

Diego García de Jalón, Universitat Politècnica de Madrid: «Mejora del hábitat de los ríos». Lleida, 8 de juny de 1993.

Francesc Xavier Marimon, conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya: «Debats agraris: Pla director de política agrària i pesquera de Catalunya». Barcelona, 7 d'octubre de 1993.

COL·LOQUI

Bon ús del fitosanitari. Aplicació, legislació i protecció acompanyada d'exposició de material. Ajuntament de Santa Susanna, 18 de març de 1993. Participants: Jordi Ariño, de la Junta Directiva de la ICEA; Ramon Badosa, tècnic del DARP; Josep M. Puiggròs, vice-president de la ICEA, i Josep A. Galiay, coordinador del Grup Tècnic d'AEPLA.

JORNADES

Jornades Agrosectorials ICEA. Conreus extensius (cereals, oleaginoses i proteaginoses). Universitat de Cervera, 6 de maig de 1993. Participants: Joan Pere Vilà-Hors, president de la ICEA; Ramon Lletjós i Castells, coordinador de la Secció d'Agricultura de la ICEA; Antoni Michelena i Bàrcena, de l'Escola Superior d'Enginyeria Agrària, de Lleida; Jaume Boixareda i Llobet, cap de la Secció de Sòls i Fertilització del DARP; Carles Bernat i Joanós, de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona; Andreu Taverner i Palou, cap de la Secció de Malherbologia del DARP; Francesc Reguant i Fosas, coordinador de la Secció d'Estudis Rurals de la ICEA; Xavier Clavería i Roselló, coordinador d'Agrupacions de Gestió d'Explotacions de Lleida; Joan Gomà i Castells, de la Unió de Pagesos; Josep Navarro i Tull, d'IACSI-ASAJA; Joan Segura i Segura, Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya; Ramon Verdés i Albareda, cap tècnic de Producció de Pinsos de la Cooperativa Agropecuària de Guissona, i Josep Grau i Seris, president de la Diputació de Lleida.

Jornades Agrosectorials ICEA. La producció lletera. Institut d'Estudis Catalans, 13 de maig de 1993. Participants: Francesc X. Marimon i Sabaté, conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya; Vicens Llovet i Roqué, productor lleter; Joaquim Baucells i Ribas, del Centre Veterinari de Tona; Xavier Carré i Salort, director-gerent de SEMEGA; David Coll i Batllori, president del Col·legi d'Enginyers Tècnics Agrícoles de Girona; Agustín Herrero i González, sots-director de la Confederación de Cooperativas Agrarias de España; Ricard Fuster i Soler, conseller de Danone, SA; Anna Jacas i Benages, coordinadora de la Secció de Ramaderia de la ICEA; Gustau Garcia i Guillamet, director general de Producció i Indústries Agroalimentàries del DARP; Josep A. Sellés i Garcia, president del Gremi d'Indústries Làcties Catalanes; Josep Clapera i Riberola, de la Unió de Pagesos; Albert Ballester i Muñoz, de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre i d'ASAJA; Jaume Torra i Borda, Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya.

IX Jornada d'Agricultura. Les plantacions forestals en terreny agrícola. Universitat Catalana d'Estiu. Prada de Conflent, 21 d'agost de 1993. Participants: Francesc X. Marimon i Sabaté, conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya; Francesc Muñoz i Rosa Serentill, de l'Institut Universitari d'Estudis Europeus; Josep Argemí, del Servei de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona; Bruno Martín i Benoit Lecompte, del Centre Regional de la Propietat Forestal (Perpinyà); Joan Botey, del Centre Regional de la Propietat Forestal; Alain Bouchendom, cap del Servei del Medi i del Bosc de la Direcció Departamental d'Agricultura i del Bosc de Perpinyà; Jordi Peix i Massip, director general del Medi Natural del DARP de la Generalitat de Catalunya; Josep Armangué, president del Sindicat dels Propietaris Forestals (Perpinyà); Ramon Casamada, de la Unió de Pagesos de Catalunya; Josep M. Giralt, Joves Agricultors de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre; Josep M. Ribot, del Consorci Forestal de Catalunya, i Josep M. Puiggròs, vice-president de la ICEA.

TAULA RODONA

Els programes agraris dels partits polítics. Institut d'Estudis Catalans, 1 de juny de 1993. Participants: Xavier Tubert, de Convergència i Unió; Joan Camps, d'Esquerra Republicana de Catalunya; Francesc Pané, d'Iniciativa per Catalunya, i Ramon Aleu, del Partit dels Socialistes de Catalunya.

PUBLICACIÓ

Quaderns Agraris, 15 (1992). 62 p. [Responsable de l'edició: Joan Isart i Sabi]

INSTITUCIÓ CATALANA D'HISTÒRIA NATURAL

Junta Directiva

President:	Jacint Nadal i Puigdefàbregas
Vice-president:	Pere Busquets i Buezo
Tresorera:	Jordina Belmonte i Soler
Secretària:	Montserrat Inglès i Urpinell
Vocals:	Martí Boada i Juncà Roser Campeny i Valls Josep Germain i Otzet Joan Isart i Sabi Josep Lascurain i Golferichs Josep M. Mata i Perelló Pere Navarro i Rossinés Joaquim Nogués i Carulla Xavier Oliver i Martínez-Fornés Àngel Romo i Díez Conxita Taberner i Hernández
Delegat de l'IEC:	Oriol de Bolòs i Capdevila, per la Secció de Ciències Biològiques Oriol Riba i Arderiu, per la Secció de Ciències i Tecnologia.

Nombre de socis: 905

Les activitats de la Societat poden resumir-se de la manera següent:

Premis rebuts

La Secretaria d'Estat per a les Polítiques de l'Aigua i del Medi Ambient, ha concedit a la ICHN una menció honorífica sense dotació econòmica, en reconeixement a la labor realitzada en defensa dels valors ambientals.

Premi de la ICHN

La ICHN va atorgar el Premi al treball *Estratigrafia i sedimentologia de les formacions margues de Mirambell i calcàries i margues de les Artoles al sector nord-occidental de la conca del Maestrat*, de Iolanda García i Pausas, Núria Santacana i Quintas i Xavier Segura i Julián.

I també els accessits als treballs: *Les ectomicorizes*, de Frederic Ximeno i Roca, i *Estudi tafonòmic de la flora neògena de Beders i Sanavastre (fossa de la Cerdanya)*, de Núria Santacana i Quintas i Xavier Segura i Julián.

Declaracions i interpellacions

— Adhesió institucional a les *Bases per al futur nacional de Catalunya*.

— La ICHN va sumar-se a les al·legacions que DEPANA, IPCENA, CEC i la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya van fer al Pla Rector d'Ús i Gestió del Parc Nacional d'Aiguestortes, publicat el dia 3 de juliol de 1992 al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, que és bastant diferent d'un informe que s'havia fet amb anterioritat, i podria comportar una reducció del grau de protecció del Parc.

— Tramesa de la proposta sorgida durant el IV Seminari de gestió ambiental: «Quin futur volem per a la Península del Cap de Creus», als consellers d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, i de Medi Ambient.

Així mateix, el grup autònom de Manresa ha realitzat les activitats que segueixen:

El dia 17 d'octubre, excursió naturalista: «De Gréixer a la vall de Bastareny», dirigida per Florenci Vallès. El dia 4 de novembre de 1992, sessió de presentació del llibre *Els arbres de Súria*, per Isidre Reguant. El dia 27 de novembre sessió àudio-visual: «Natura a l'Àfrica Oriental», dirigida per F. Casas i P. Asensio. El 23 de desembre sessió àudio-visual: «Escandinàvia», dirigida per F. Vallès. Els dies 22 i 29 de gener de 1993, cicle de xerrades per al coneixement del patrimoni natural: «El delta de l'Ebre», a càrrec de R. Solà i M. Vilarnau. Els dies 30 i 31 de gener, excursió naturalista al delta de l'Ebre. El dia 18 de febrer, conferència: «Seychelles: 600 milions d'anys (un paradís insular)», a càrrec de J. Montoriol i Pous. (Acte conjunt ICHN-UPC—Col·legi de Doctors i Llicenciats). El dia 4 de març, conferència: «Tròpic de Capricorn (Madagascar d'extrem a extrem)», a càrrec de J. Montoriol i Pous. (Acte conjunt ICHN-UPC-Col·legi de Doctors i Llicenciats). El dia 27 de març, sortida de reconeixement i estudi del patrimoni natural: la vall de Rajadell (Bages), dirigida per membres de la ICHN. El 22 d'abril, sessió: «Introducció a la liquenologia», a càrrec de P. Navarro. El 24 d'abril, sortida de reconeixement i estudi

del patrimoni natural: La vall de la riera de Navel (Bages-Berguedà), dirigida per membres de la ICHN. El 22 de maig, sortida de reconeixement i estudi del patrimoni natural: La vall de Marfà (Moianès), dirigida per membres de la ICHN. El dia 28 de maig, sessió àudio-visual: «Etologia animal», dirigida per E. Alonso de Medina. El dia 18 de juny, sessió àudio-visual: «Natura al Carib», dirigida per M. Vilarnau.

CURSOS

Cursos CIRIT

Els cursos CIRIT organitzats per la ICHN no estan estructurats en ponències. Són impartits per un sol professor i consten de sessions teòriques, pràctiques de laboratori i, si s'escau, sortides de camp.

Hepàtiques folioses. Laboratori de Briologia, Universitat Autònoma de Barcelona, del 23 al 27 de novembre de 1992. Coordinat per Montserrat Brugués, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Jirí Vána, de la Universitat de Karlova, Praga.

Le Kérogène: structure, composition et évolution. Facultat de Geologia, Universitat de Barcelona, 10 i 11 de desembre de 1992. Coordinat per Albert Permanyer, de la Universitat de Barcelona.

F. Behar, de l'Institut Francès del Petroli, Rueil-Malmaison, França.

Influència dels nutrients en les comunitats bentòniques i els seus efectes en la producció de carbonat. Facultat de Geologia, Universitat de Barcelona, del 15 al 18 de desembre de 1992. Coordinat per Eulàlia Gili, de la Universitat Autònoma de Barcelona, i Josep Serra, de la Universitat de Barcelona.

Pamela Hallock-Muller, del Departament de Ciències Marines, de la Universitat del Sud de Florida, Saint Petersburg, EUA.

Paleovulcanisme: processos i productes vulcanogènics i vulcanoclàstics. Facultat de Geologia, Universitat de Barcelona, del 25 de maig al 2 de juny de 1993. Coordinat per Joan Martí, de l'Institut de Ciències de la Terra, CSIC.

Ray Cas, de la Universitat de Monash, Austràlia.

Cursos naturalistes de la ICHN

Els cursos naturalistes de la ICHN no estan estructurats en ponències. Són impartits generalment per un sol professor i són eminentment pràctics i hi té una gran importància el treball de camp.

Introducció a l'estudi de rapinyaires nocturns. Planoles, 6 i 7 de febrer de 1993.

Rodrigo del Amo i Aguilar, del Col·lectiu La Morella.

Ecologia forestal: estructura i dinàmica del bosc. L'Espluga de Francolí, 6 i 7 de març de 1993.

Oriol Bosch, de la Universitat de Barcelona.

Educació ambiental: el bosc, un bon pretext. Parc de Collserola, 27 i 28 de març de 1993.

Glòria Arribas, Cecília Cardús i Tià Duñó, educadors del Servei d'Educació Ambiental. Patronat de Collserola.

Estudi de comunitats d'ocells: reconeixement de cants. L'Espluga de Francolí, 24 i 25 d'abril de 1993.

Eloïsa Matheu i Francesc Llimona, d'Alosa, Sons de la Natura, i del Servei de Medi Natural del Parc de Collserola.

Gestió de la vegetació en espais naturals protegits. Parc de Collserola, 8 i 9 de maig.

Jordi Cañas, del Servei de Medi Natural del Parc de Collserola.

Curs pràctic de geomorfologia glacial. Vielha, 29 i 30 de maig de 1993.

Jaume Bordonau i Joan Manuel Vilaplana, de la Universitat de Barcelona.

El paisatge vegetal del Pirineu. Planoles, 3 i 4 de juliol de 1993.

Jordi Carreres i Xavier Font, de la Universitat de Barcelona.

SEMINARIS

Seminaris de gestió ambiental

Cicle Coneixement del patrimoni natural

Aquestes activitats consten de conferències, taules rodones i sortides de camp. Tenen una durada de dos o tres dies i es fan a la zona objecte d'estudi o debat. Hi participen diversos especialistes en el tema i s'organitzen conjuntament amb entitats comarcals.

Cicle Coneixement del patrimoni natural, V. «L'Estany de Banyoles». Banyoles, 17 i 18 d'octubre de 1992. En col·laboració amb l'Ajuntament de Banyoles i l'associació Limnos.

Ramon Julià, del Consell Superior d'Investigacions Científiques: «Geologia de la conca lacustre de Banyoles».

Miquel Sanz, del Consell Superior d'Investigacions Científiques: «Funcionament hidrogeològic del sistema lacustre».

David Brusi, de la Universitat de Girona: «Els travertins de Banyoles».

Àngel Galobart, de l'Institut de Paleontologia de Sabadell, i Julià Maroto, del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles: «Paleontologia».

Xavier Casamitjana i Jordi Colomer, de la Universitat de Girona: «Limnologia».

Jesús Garcia, de la Universitat de Girona: «Ecologia microbiana a l'àrea lacustre de Banyoles».

Lluís Vilar i Lluís Polo, de la Universitat de Girona: «Vegetació».

Maria Rieradevall, de la Universitat de Barcelona: «Distribució i ecologia dels invertebrats bentònics de l'estany de Banyoles».

Ramon Moreno, de la Universitat de Girona: «Peixos».

Josep M. Massip, naturalista de Banyoles: «Amfibis, rèptils, aus i mamífers».

Carles Pedrós, del Consell Superior d'Investigacions Científiques: «L'estanyol de Can Sisó, un ecosistema microbià».

Xavier Vila, de la Universitat de Girona: «L'estany intermitent d'Espolla».

Ramon Brunet, de la Universitat de Girona: «L'estanyol del Vilar: assaig de recuperació d'un ecosistema lacustre».

Julià Maroto, del Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona, i Narcís Soler, de la Universitat de Girona: «L'home paleolític (les coves de Serinyà)».

Josep Tarrús, del Museu Arqueològic Comarcal de Banyoles: «L'home neolític (els assentaments de la Draga)».

Jeroni Moner, del Centre d'Estudis Comarcals de Banyoles: «Estany i home al llarg de la història».

Carles Abellà, de la Universitat de Girona: «Degradació, restauració i protecció de l'estany i el seu entorn».

Cicle Coneixement del patrimoni natural, VI. «El Montsec». Àger, 17 i 18 d'abril de 1993. En col·laboració amb l'Ajuntament d'Àger i amb el suport de la Fundació Pública Institut d'Estudis Ilerdencs i el Museu Comarcal de la Noguera. Coordinat per Pere Casals, del Museu Comarcal de la Noguera; Esther Fanlo, de la Fundació Pública Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI); Marta Goula, de la ICHN, i Xavier Martínez-Delclòs, de l'IEI i de la ICHN.

Enric Vicens, de la Universitat Autònoma de Barcelona; Xavier Martínez-Delclòs, de l'Institut d'Estudis Ilerdencs i de la Institució Catalana d'Història Natural; Esther Fanlo, de la Fundació Pública Institut d'Estudis Ilerdencs; Òscar Arribas i Àngel Romo, de l'Institut Botànic de Barcelona; Josep M. Serrano, i Francesc Fité.

IV Seminari de Gestió Ambiental de la ICHN. «Quin futur volem per a la península del cap de Creus?» Roses, 11, 12 i 13 de desembre de 1992. En col·laboració amb el Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Roses. Organitzat per la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN) i la Institució Altempordanesa per a la Defensa i l'Estudi de la Natura (IAEDEN).

Ramon Folch, biòleg: «Espais protegits: per què?».

Jordi Carreres, geòleg: «Patrimoni natural: la geologia».

Mikel Zabala i Javier Romero, biòlegs: «Patrimoni natural: ecosistemes marins».

Teresa Franquesa i Montserrat Vilà, biòlogues: «Patrimoni natural: ecosistemes terrestres».

Benet Cervera, arquitecte: «Patrimoni cultural».

Joan Alemany, economista: «Característiques socio-econòmiques».

Charles F. Boudouresque, president dels comitès científics del Parc: «El Parc Nacional de Port Cros».

Jean M. Casta, tècnic del Parc: «El Parc Regional de Còrsega».

José Guirado, biòleg, tècnic del Parc: «El Parc Natural del Cabo de Gata».

CONFERÈNCIES

Xavier Baulies, de l'Institut Cartogràfic de Catalunya; Xavier Pons, del CREAM, i Josep Girbal, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Seminari sobre sensors multispectrals aerotransportats». Facultat de Biologia, de la Universitat de Barcelona, del 16 al 18 de febrer de 1993.

Montserrat Agudé, de la Universitat de Barcelona: «Aproximacions moleculars a l'estudi de la biodiversitat». (*Biodiversitat i patrimoni natural*. Sessió conjunta ICHN-SCB).

Pere Alberch, del Museo Nacional de Ciencias Naturales de Madrid: «La crisi de la biodiversitat: un repte per als taxònoms». (*Biodiversitat i patrimoni natural*. Sessió conjunta ICHN-SCB).

Gonzalo Halffter, de l'Institut de Ecologia, Xalapa (Mèxic): «Què és la biodiversitat?» i «Conservació de la biodiversitat: un repte de fi de segle». (*Biodiversitat i patrimoni natural*. Sessió conjunta ICHN-SCB).

Ramon Margalef, de la Universitat de Barcelona: «La biodiversitat i l'ecologia». (*Biodiversitat i patrimoni natural*. Sessió conjunta ICHN-SCB).

Mario Zunino, Universitat de Torino (Itàlia): «La biogeografia i la interpretació de la biodiversitat». (*Biodiversitat i patrimoni natural*. Sessió conjunta ICHN-SCB). Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona, del 13 al 15 d'abril de 1993. Coordinada per Àngel Romo, de la ICHN, i Xavier Bellés, de la SCB. Amb el suport de la CIRIT.

TAULES RODONES

Després de la Cimera de Rio: com canviar el futur. 7 d'octubre de 1992. Participants: Albert Vilalta, conseller de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya; Lluís Boada, de l'Ajuntament de Barcelona; Puri Canals, biòloga del DEPANA, i Ramon Folch, biòleg, consultor de la UNESCO.

La salut dels boscos. 18 i 19 d'octubre de 1992. Participants: Jean F. Abgrall, cap de la Divisió de Protecció Fitosanitària del Bosc; Narcís Ribes, Enginyeria i Gestió Forestals; Josep Girbal, de la Universitat Autònoma de Barcelona; Jordi Cañas, del Patronat de Collserola, i Antoni Farrero, del Patronat de Collserola.

PUBLICACIÓ

Butlletí de la ICHN, 60 (Secció de Zoologia, 9) 137 p. [Comissió de Publicacions: Joan Domènec Ros (redactor en cap), de la Universitat de Barcelona; Xavier Espadaler, de la Universitat Autònoma de Barcelona, i Josep M. Ninot, de la Universitat de Barcelona]

SOCIETAT CATALANA DE BIOLOGIA

Junta Directiva

President:	Ricard Guerrero i Moreno
Vice-president 1r:	Enric I. Canela i Campos
Vice-president 2n:	Ramon Bartrons i Bach
Tresorera:	Ruth Ferrer i Roig
Secretari general:	Joan Serratosa i Serdà
Vice-secretària:	Roser Pagan i Esquiús
Vocal 1r, Lexicografia:	Xavier Pons i Fernández
Vocal 2a, Recerca:	Pilar Aluja i París
Vocal 3r, Sessions:	Ferran Azorín i Marín
Vocal 4a, Relacions Exteriors:	Teresa Español i Boren
Vocal 5a, Publicacions:	Montserrat Ponsà i Fontanals
Vocal 6è, Estudiants:	Jordi Tamarit i Sumalla
Delegat de l'IEC:	Carles Bas i Peired
Nombre de socis:	1.720
Entitats adherides:	210

La Societat Catalana de Biologia conté les seccions especialitzades següents:

- Secció d'Antropologia Biològica
- Secció d'Ecologia
- Secció d'Endocrinologia Experimental
- Secció d'Enzimologia i Regulació Metabòlica
- Secció d'Hepatologia Bàsica i Experimental

- Secció d'Immunologia Experimental
- Secció d'Oncologia Experimental
- Secció de Biofísica
- Secció de Biologia del Desenvolupament
- Secció de Biologia de la Reproducció
- Secció de Biologia Molecular
- Secció de Fisiologia Vegetal
- Secció de Microbiologia
- Secció de Neurobiologia Experimental

També té una Secció d'Estudiants.

CURSOS

Gens, llengües i poblacions. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Barcelona, 13 i 14 d'octubre de 1992.

Luigi L. Cavalli-Sforza, de la Universitat de Stanford, Califòrnia, EUA.

Cursos d'informàtica per a biòlegs; 1. Curs d'informàtica general per a usuaris; 2. Curs de base de dades i gràfics. Organitzat per la Secció d'Estudiants, octubre de 1992.

The Cereal protoplast problem: an obstacle for genetic engineering in food plants. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Barcelona, 12 i 3 de novembre de 1992.

E. C. D. Cocking, de la Universitat de Nottingham, Regne Unit.

Avenços en l'estudi del metabolisme. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Barcelona, 27 i 30 de novembre de 1992, i 10 i 11 de desembre de 1992.

Olaf Georg. Issinger, de la Universitat de Saarlandes, Hamburg, Alemanya; Simon J. Pilkis, de la Universitat de l'Estat de Nova York, EUA; Paolo M. Comoglio, de la Universitat de Torí, Itàlia, i Geoffrey D. Holman, de la Universitat de Bath, Regne Unit.

Cursos d'especialització i postgrau. Primats del Nou Món: tòpics sobre l'origen, la biologia i la genètica dels cèbids. Aula de l'Institut de Biologia Fonamental, de la Universitat Autònoma de Barcelona, febrer i març de 1993.

Marta D. Mudry, de la Universitat de Buenos Aires, Argentina.

Cursos d'especialització i postgrau. XII Cicle de conferències d'enginyeria genètica. «La Transgènia». Coordinat per Lluís Cornudella, del Centre d'Investigació i Desenvolupament del Consell Superior d'Investigacions Científiques de Barcelona, març de 1993.

Ferran Azorín, del CSIC, Barcelona; Joan Modolell, del CSIC, Madrid; Lluís Montoliu, del DKFZ, Heidelberg, Alemanya; Fàtima Bosch, de la UAB; Pere Puigdomènech, del CSIC, Barcelona, i Ramon Serrano, de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Agrònoms, de la Universitat Politècnica de València.

CONFERÈNCIES

Olga Lucía Sanabria Diago, del Departament de Biologia, Facultat de Ciències Naturals, Exactes i de l'Educació, de la Universitat de Cauca, Popayán, Colòmbia: «Perspectivas de la Etnobotánica en el sur andino colombiano», «Avances en el estudio etnobotánico de plantas medicinales». Barcelona, setembre de 1992 i «Metodología etnobotánica de plantas comestibles». Barcelona, octubre de 1992. Organitzades conjuntament amb els laboratoris de Fisiologia Vegetal i Botànica, Facultat de Farmàcia, de la Universitat de Barcelona.

Marta García Campillo, Serafín García, Marc Barracó i Àngels Adrià, Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona (ETSEIB), de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Estudios reológicos d'exopolisacàrids». Organitzades per la secció de Biofísica. Barcelona, octubre de 1992.

Nello Bagni, de la Universitat de Bolonya, Itàlia: «Transport and sub-cellular compartmentation of polyamines in plants». Organitzada per la Secció de Fisiologia Vegetal. Barcelona, octubre de 1992.

Juanjo Estruch, de l'Institut Max Planck, Colònia, Alemanya: «Les citoquines com a morfògens». Organitzada conjuntament amb la Facultat de Ciències Biològiques de la Universitat de València. Cicle 25 Anys de Biològiques a València. Novembre de 1992.

Mirosława Furmanowa, del Departament de Biologia i Botànica Farmacèutica, Acadèmia Mèdica, Varsòvia, Polònia: «Production of antitumor compounds by plant biotechnological methods». Barcelona, novembre de 1992.

Sessió d'Actualització d'Ensenyants. Organitzada conjuntament amb la Direcció General d'Ordenació Educativa, Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, novembre de 1992 - maig de 1993.

Mercè Durfort, de la Universitat de Barcelona: «La biologia cel·lular a l'ensenyament preuniversitari a finals del segle xx. Crítica del tractament d'aquesta àrea del coneixement en els llibres de text».

Ricard Guerrero, de la Universitat de Barcelona: «Ensenyament de la microbiologia a finals del segle xx. Actualització, didàctica i perspectives».

Josep Carreras, de la Universitat de Barcelona: «El nivell molecular en biologia. Perspectives actuals».

Mercè Durfort, de la Universitat de Barcelona: «Sortides professionals dels biòlegs a finals del segle xx».

Susanna Balcells, de la Universitat de Barcelona: «Actualització didàctica i perspectives de la genètica molecular».

Teresa Español, del Departament d'Immunologia, Ciutat Sanitària de la Vall d'Hebron, Barcelona: «Immunologia».

Daniel Turbón, de la Universitat de Barcelona: «L'illa de Pasqua: polinèsis o americans?»; Erika Hagelberg, del Departament of Biological Anthropology, de la Universitat de Cambridge, Regne Unit: «Seqüenciació de DNA de poblacions prehistòriques a la Polinèsia». Coordinadors: Daniel Turbón i Lluís Cornudella. Barcelona, novembre de 1992.

Daniel Prieur, del GDR «Bactocéan», de l'Observatoire Océanologique de Roscoff del Centre Nacional de Recerques Científiques, França: «Bacteria and Archaeobacteria from deep-sea hydrothermal vents». Barcelona, novembre de 1992.

Cicle de conferències commemoratives dels 25 anys de l'inici dels estudis de ciències biològiques a la Universitat de València. Barcelona, 3 i 18 de desembre de 1992.

Jaume Bertranpetit, de la Universitat de Barcelona: «Genètica i història de les poblacions de la península Ibèrica».

Juan Antonio Aguilera, de la Universitat de Granada: «Origen y evolución del código genético».

Miquel Coll, del Centre d'Investigació i Desenvolupament, del CSIC: «Estructura i funció d'un enzim desintoxicador: la glutatió S-transferasa». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, desembre de 1992.

Lluís Balcells, del Centre for Plant Science Research, Norwick, Regne Unit: «Aïllament de gens d'*Arabidopsis* mitjançant *transposon-taggin* fent servir Ac.». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, desembre de 1992.

Cecília Saccone, del Consell Nacional de la Recerca, Bari, Itàlia: «Molecular classification of life: achievements and perspectives». Presentada per Ricard Guerrero. Organitzada per la Secció de Microbiologia. Bellaterra, desembre de 1992.

Lluís Montoliu, de l'Institut für Zell und Tumorbologie. Heidelberg, Alemanya: «Introducció de cromosomes artificials de llevat a ratolins transgènics». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, gener de 1993.

Joan Roca, del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular de la Universitat de Harvard, Cambridge, EUA: «DNA topoisomereses: avenços i perspectives». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, gener de 1993.

Ángel Mozo, de la Facultat de Medicina de la Universitat de Lleida: «Aplicación de la técnica de recuperación de fluorescencia tras fotoblanqueo al estudio del autoensamblaje de macromoléculas biológicas». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, gener de 1993.

Jesús Ávila, del Centro de Biología Molecular (CSIC-UAM), Canto Blanco, Madrid: «La proteína *tau* y la enfermedad d'Alzheimer». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, gener de 1993.

Virgínia Stieffel, de la Universitat de Yale, EUA i del Centre d'Investigació i Desenvolupament del CSIC de Barcelona: «Models de desenvolupament a les fulles de plantes C4». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, gener de 1993.

David Frayer, del Departament d'Antropologia de la Universitat de Kansas, EUA: «Neandertals and the origin of modern humans». Organitzada per la Secció d'Antropologia Biològica. Barcelona, gener de 1993.

Emili Gelpí, del Departament de Neuroquímica del Centre d'Investigació i Desenvolupament del Consell Superior d'Investigacions Científiques, Barcelona: «El lloc de les noves tècniques d'espectrometria de masses en biologia i biomedicina». Organitzada per la Secció de Neurobiologia Experimental. Barcelona, gener de 1993.

Joaquim Trias, del Departament de Microbiologia i Parasitologia Sanitàries de la Facultat de Farmàcia, Universitat de Barcelona: «Estructura i funció de purines en bacteris grampositius». Organitzada per la Secció de Microbiologia, gener de 1993.

Cicle de conferències sobre biologia evolutiva. Facultat de Ciències de la Universitat de València, Burjassot. Febrer de 1993.

Federico Morán, del Departament de Bioquímica i Biologia Molecular, UCM: «Vida artificial». Conferència amb demostració de programes informàtics.

Ramon Trullas, del Centre d'Investigació i Desenvolupament del CSIC, Barcelona: «Neurofarmacologia dels canals iònics». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, febrer de 1993.

Joan A. Subirana, de la Universitat Politècnica de Catalunya, i Pere Suau, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Condensación del DNA: tiroides i fibres de cromatina». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, febrer de 1993.

Montserrat Corominas, de la Universitat de Barcelona: «Supressió de l'expressió de procol·lagen tipus I pels oncogens *fos* i *trk*». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, febrer de 1993.

Montserrat Enjuto, de la Universitat de Barcelona: «Anàlisi de l'expressió del gen HMG-2 en *Arabidopsis thaliana*». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, febrer de 1993.

Neus Ferrer, del Centre d'Investigacions i Desenvolupament del Consell Superior d'Investigacions Científiques: «Estructura secundària de la cadena rica en G del dodecasatèl·lit de *Drosophila melanogaster*». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, febrer de 1993.

Paolo M. Comoglio, del Departament de Ciència Biomèdica i Oncologia Humana, Universitat de Torí, Itàlia: «The hepatocyte growth factor receptor: structure and functions». Organitzada per la Secció d'Enzimologia i Regulació Metabòlica. Bellaterra, febrer de 1993.

Heini Murer, de l'Institut de Fisiologia de la Universitat de Zuric, Suïssa: «Cellular mechanisms in renal phosphate transport». Organitzada per la Secció d'Enzimologia i Regulació Metabòlica. Barcelona, febrer de 1993.

Francisco J. Ayala, del Departament d'Ecologia i Biologia de l'Evolució, Universitat de Califòrnia, Irvine, EUA: «Genética molecular de la especiación». Presentació: Lluís Serra, del Departament de Genètica de la Universitat de Barcelona. Barcelona, març de 1993.

Cicle de conferències sobre biologia evolutiva. Facultat de Ciències, de la Universitat de València. Burjassot, març de 1993.

Enrique Meléndez-Hevia, de la Universitat de La Laguna: «Evolución del metabolismo hacia la simplicidad y el juego del ciclo de las pentosas-fosfato» i «Origen y optimización del diseño del ciclo de Calvin».

Francisco Montero, de la Universitat Complutense de Madrid: «Redes catalíticas».

Juan Manuel García-Ruiz, del Consell Superior d'Investigacions Científiques i de la Universitat de Granada: «Orígenes minerales de la vida».

Nous avenços en la detecció precoç de tumors i metàstasis. Coordinadors: Àngels Fabra i Josep M. Argilés. Barcelona, març de 1993.

Francesc X. Real, de l'Institut Municipal d'Investigacions Mèdiques (IMI), Hospital del Mar, Barcelona: «Citoqueratines d'epiteli estratificat i mucoproteïnes com a marcadors de diferenciació i transformació cel·lular en el pàncreas»; Antonio García de Herreros, de l'IMIM, Hospital del Mar, Barcelona: «P53 i *ras* en el diagnòstic de càncer de pàncreas»; Miguel Àngel Peinado, de l'Institut de Recerca Oncològica, HDR, Barcelona: «Factors genètics de pronòstic en el carcinoma colorectal»; Elies Campo, del Departament d'Anatomia i Patologia, Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (HCPB), Barcelona: «Mecanismes moleculars en la progressió del carcinoma colorectal», i Marta García i Àngels Sierra, de l'Institut de Recerca Oncològica, HDR, Barcelona: «Factors de pronòstic en el carcinoma de mama».

David M. J. Lilley, de la Universitat de Dundee, Escòcia: «The structure of DNA junctions and their interaction with enzymes». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, març de 1993.

Lluís Boqué, de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Estudi tridimensional de variants de la ribonucleasa A». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, març de 1993.

Miquel Ortiz, de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Aproximacions a l'estudi de les seqüències d(GA/TC)_n». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, març de 1993.

Salomé Prat, del CID-CSIC, Barcelona: «Àcid fasmònic com a senyal intermediari a la resposta de ferida». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, març de 1993.

Isabel García, del CSIC, Barcelona: «Anàlisi estructural de la *glutathion-s-transferasa*: un enzim desintoxicador». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, març de 1993.

Francisca Barceló, del Departament de Biologia i Ciències de la Salut, de la Universitat de les Illes Balears, Mallorca: «Interacció de lligands amb àcids nucleics». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, març de 1993.

Ken A. Dill, de la Universitat de Califòrnia, San Francisco, EUA: «Forces and stabilities in globular proteins». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, març de 1993.

Heini Murer, de l'Institut de Fisiologia de la Universitat de Zuric, Suïssa: «Cellular mechanisms in renal phosphate transport». Organit-

zada per la Secció d'Enzimologia i Regulació Metabòlica. Barcelona, març de 1993.

Morris Birnbaum, del Departament de Fisiologia Cel·lular i Molecular de l'Escola Mèdica de Harvard, Boston, EUA. Coordinador: Antonio García, de l'Institut Municipal d'Investigacions Mèdiques: «Regulation of glucose transport in eukaryotic cells». Organitzada per la Secció d'Enzimologia i Regulació Metabòlica. Barcelona, març de 1993.

Helena Birecka, del Departament de Ciències Biològiques, Union College, Centre d'Enginyeria i Ciència; Schenectady, Nova York, EUA: «Pyrrolizidine alkaloids and polyamines». Organitzada per la Secció de Fisiologia Vegetal. Barcelona, març de 1993.

Presentació del llibre *Manual de català científic*, de Carles Riera. Sessió organitzada conjuntament amb la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona. Barcelona, març de 1993.

Jan Koolman, de l'Institut de Fisiologia Química, de la Universitat de Narburg, Alemanya: «Steroid hormones in insects: two different modes of action». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, abril de 1993.

Ken A. Dill, de la Universitat de Califòrnia, San Francisco, EUA: «Forces and stabilities in globular proteins». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, abril de 1993.

Joan Rigau, del Centre d'Investigació i Desenvolupament del Consell Superior d'Investigacions Científiques, Barcelona: «Anàlisi de promotors α -tubulines en el blat de moro i en plantes transgèniques de tabac». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, abril de 1993.

Jordi Gratacós, del Grup de Recerca de l'Artritis Crònica Inflamatòria de l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, Barcelona: «Influència dels mitjancers de la inflamació en l'osteoporosi. L'estudi de l'osteoporosi en l'espondiloartritis anquilosant com a model de malaltia inflamatòria osteoarticular crònica». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, abril de 1993.

Enric Querol, de la Universitat Autònoma de Barcelona. «Anàlisi de la relació estructura-funció mitjançant enginyeria de proteïnes». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, abril de 1993.

J. D. Cañete, del Grup de Recerca de la Inflamació Crònica Articular, HCPB, Barcelona: «Citosines i reumatismes inflamatoris crònics». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, abril de 1993.

Marta García, de l'Hospital General de Pontevedra, i Serafín García, de la Universitat de Barcelona: «Funció biològica i aplicacions dels exopolisacàrids». Organitzada per la Secció de Biofísica (Reologia). Barcelona, abril de 1993.

Metil Özbek, de la Universitat de Hacettepe, Ankara, Turquia: «Anthropologie des anciens agriculteurs de l'Orient Méditerranéen». Organitzada per la Secció d'Antropologia Biològica. Barcelona, abril de 1993.

Marià Alemany, de la Universitat de Barcelona: «Obesitat i nutrició». Organitzada per la Secció d'Estudiants. Barcelona, maig de 1993.

Cicle de conferències sobre biologia evolutiva. Universitat de València. Burjassot, maig de 1993.

Wilhem Gruisem, de la Universitat de Califòrnia, Berkeley, EUA: «The role of sterol biosynthesis in the control of plant cell growth».

Ignasi Fita, de la Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona, i Miquel Coll, del CSIC, Barcelona: «Evolució de proteïnes i canvis estructurals». Dins del curs de la CIRIT «Les proteïnes nuclears dels espermatozoides. Un model per a l'estudi de l'evolució de proteïnes». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, maig de 1993.

Ramon Farías, del Departamento de Bioquímica de la Nutrición. Instituto Superior de Investigaciones Biológicas, Universidad de Tucumán, Mèxic: «Efectos de hormonas tiroideas no mediadas por el receptor nuclear. Posible papel fisiológico». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, maig de 1993.

Montserrat García, de la Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona: «Poli (a-L-aspartatos) con grupos ramificados y cíclicos». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, maig de 1993.

Ferran Azorín, del Consell Superior d'Investigacions Científiques, Barcelona: «Comentaris sobre la Reunió de Biologia Estructural a l'EMBL». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, maig de 1993.

Adoración Huertas, del Consell Superior d'Investigacions Científiques, Barcelona: «Estructura de secuencias homopurínicas (GA)_n en DNA lineal». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, maig de 1993.

M. Carmen Risueño, Centro de Investigaciones Biológicas, CSIC, Madrid: «Estudio de la expresión génica *in situ* en células vegetales». Or-

ganitzada per la Secció de Fisiologia Vegetal. Barcelona, maig de 1993.

J. Manuel Piera, de la Sección de Oncología, Hospital Virgen de Aránzazu, San Sebastián: «Controvèrsies en el càncer de mama, ganglis negatius». Organitzada per la Secció d'Oncologia Experimental. Barcelona, maig de 1993.

Antoni Gómez, de la Secció de Radiologia Oncològica Mamària de l'Hospital de Sant Pau, i Antoni Llauredó, del Servei de Ginecologia de l'Hospital de Sant Pau, Barcelona: «Experiència clínica en el diagnòstic de les lesions mamàries impalpables». Organitzada per la Secció d'Oncologia Experimental. Barcelona, maig de 1993.

Joan Piera, del Servei de Cirurgia General de l'Hospital de Sant Pau, Barcelona: «Tractament actual i consideracions futures del carcinoma intraductal». Organitzada per la Secció d'Oncologia Experimental. Barcelona, maig de 1993.

Antonio Párraga, del Consell Superior d'Investigacions Científiques, Barcelona: «*La glutathion s-transferasa: estructura del centro activo y del complejo con hexil-glutathion*». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, juny de 1993.

Albert Boronat, de la Universitat de Barcelona: «Regulació de la biosíntesi de mevalonat en plantes. Caracterització molecular de la HMG-CoA reductasa a *Arabidopsis thaliana*». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, juny de 1993.

Lluís Serrano, de l'EMBL (European Molecular Biology Laboratory), Heidelberg, Alemanya: «Estudis experimentals de plegament de proteïnes». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, juny de 1993.

Miquel Llinàs, de la Universitat Carnegie-Mellon, EUA: «Situació i perspectives de la RMN en biologia estructural». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, juny de 1993.

Francesca Grellet, de la Facultat de Ciències de la Universitat de Perpinyà, França: «Séquences partielles de cDNAs d'*Arabidopsis thaliana*». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, juny de 1993.

Núria Verdaguer, de la Universitat Politècnica de Catalunya, Barcelona: «Estructura d'un fragment *Fab* de l'anticòs contra el virus de la febre aftosa» i «Comentaris sobre la reunió de l'ACA». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, juny de 1993.

Francesc Vilarroya, de la Universitat de Barcelona: «Regulació transcriptiva del gen UCP (*mitochondrial uncoupling protein*) i diferencia-

ció adipoitària». Organitzada per la Secció de Biologia Molecular. Barcelona, juny de 1993.

Alberto Ferrús, de l'Institut Cajal, CSIC, Madrid: «¿Quién determina el número de sinapsis: la célula presináptica o la postsináptica? El caso del ganglio óptico de *Drosophila*». Organitzada per la Secció de Biologia del Desenvolupament. Barcelona, juny de 1993.

TAULA RODONA

Fronteres en ecologia evolutiva. Coordinadors: Ricard V. Solé, Jordi Bascompte i Jordi Flos, de la Universitat de Barcelona. Participants: Antoni Prevosti, de la Universitat de Barcelona: «Models de genètica de poblacions i recombinació genètica»; Ricard V. Solé, de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Coevolució a la frontera del caos»; Jordi Bascompte, de la Universitat de Barcelona: «Constreyniments dinàmics en l'organització d'ecosistemes»; Gustavo Llorente, de la Universitat de Barcelona: «La hibridogènesis en los anfibios anuros: un atípico mecanismo evolutivo»; Xavier Ruiz, de la Universitat de Barcelona: «Coevolució, tríades i exaptacions: el cas de Revena als boscos del Brasil», i Ramon Margalef, de la Universitat de Barcelona: «Diversificació i persistència del fitoplàncton mediterrani». Barcelona, març de 1993.

SEMINARIS

Organitzat pel Grup Multidisciplinari per a l'Estudi del Càncer de Mama, Secció d'Oncologia Experimental, en col·laboració amb el Departament de Càncer i Metàstasi de l'Institut de Recerca Oncològica. Hospital Duran i Reynalds. Barcelona, desembre de 1992, i Bellaterra, febrer de 1993.

Fernando Vidal-Vanaclocha, del Departament de Biologia Celular de la Facultat de Medicina, Universitat del País Basc. «Regulación de la adhesión y proliferación celular del melanoma B16 durante la formación de metástasis hepáticas». L'Hospitalet de Llobregat, 9 de desembre de 1992.

Cristóbal Mezquita, de la Universitat de Barcelona: «Gens inductors i gens repressors de la transformació neoplàstica».

Àngel Moreno i Carles Arús, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Estudi de tumors experimentals i biòpsies per RMN».

Jaume Muntané, de l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona: «Aplicacions de la citometria de flux a l'estudi dels tumors mamaris humans i experimentals».

Susana Martínez, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Tipus i quantitat d'àcids grassos en el teixit adipós mamari normal i en càncer de mama».

Montserrat Corominas, de la Universitat de Barcelona: «Activació d'oncogens *ras* en tumors humans i animals induïts amb carcinògens químics».

Claudi Solà, del Servei d'Oncologia de l'Hospital de Sant Pau, Barcelona: «Paper de la quimioteràpia a altes dosis amb transplantament autòleg de moll d'os en càncer de mama». Març de 1993.

Rafael Molina, del Servei de Bioquímica del Hospital Clínic i Provincial de Barcelona, Barcelona: «Noves aportacions dels marcadors tumorals en el control de càncer de mama». Març de 1993.

Xavier Bonfill, del Servei d'Epidemiologia i d'Informació Clínica de l'Hospital de Sabadell, Sabadell: «Control de càncer de mama al Vallès Occidental». Març de 1993.

Andreu Fresnadillo, del Servei de Ginecologia i de Perinatologia de l'Hospital Mútua de Terrassa, Terrassa: «Calcificacions mamàries. Significació i tractament». Sabadell, març de 1993.

Josefina Fuentes, del Servei d'Oncologia de l'Hospital de Sant Pau, Barcelona: «Recidives postractament conservador del càncer de mama». Juny de 1993.

M. Carmen Alonso i Claudi Solà, del Servei d'Oncologia de l'Hospital de Sant Pau, Barcelona: «Noves perspectives terapèutiques en el càncer de mama». Juny de 1993.

Miquel Àngel Navarro, de la Secció d'Hormones, Servei de Bioquímica de l'Hospital de Bellvitge. Barcelona: «Regulació autocrina del càncer de mama». Juny de 1993.

Antoni Subias i Belén Ojeda, del Servei d'Oncologia de l'Hospital de Sant Pau. Barcelona: «Elaboració d'un protocol». Barcelona, juny de 1993.

Tercer cicle de seminaris avançats en immunologia. Barcelona.

Klaus Eichmann, de l'Institut Max Planck d'Immunobiologia, Friburg, Alemanya: «T-cell development and activation».

Hakan Mellstedt i Karolinska Syukhuset, del Departament d'Oncologia d'Estocolm, Suècia: «Monoclonal antibodies and cytokines for the treatment of malignant diseases». Sessió organitzada conjuntament amb la Societat Catalana d'Immunologia i la Societat Catalana d'Oncologia de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques

de Catalunya i Balears, sota el patrocini de MERCK IGODA, SA. Febrer de 1993.

Seminari conjunt de les seccions de biologia molecular i de biologia del desenvolupament. Cabrera de Mar, del 21 al 23 de maig de 1993. Comitè científic: Ferran Azorín, Oriol Bachs, Jaume Baguña, Albert Boronat, Jordi Casanova, Lluís Cornudella, Jordi Domingo, Mercè Durfort, Montserrat Pagès, Pere Puigdomènech i Emili Saló. Organitzat amb el suport de la Direcció General de Recerca. Generalitat de Catalunya.

JORNADES

3es Jornades de Biologia de la Reproducció. Coordinadors: Manuel Chiva, de la Universitat Politècnica de Catalunya; Francesca Vidal, de la Universitat Autònoma de Barcelona, i Enric Ribes, de la Universitat de Barcelona.

VII Jornada d'Actualitzacions i Avenços en Immunologia. Coordinadores: M. Teresa Gallart i Odette Viñas, de l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona. Organitzades conjuntament amb la Societat Catalana d'Immunologia de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears. Barcelona, 30 d'abril de 1993.

VII Jornada de Biofísica i Reologia Aplicada. Barcelona, maig de 1993.

Gamal Zeggwash, Maître de Conference, de la Universitat de París, França: «Hemodinámica de la microcirculación».

José Miñones, de la Facultat de Farmàcia, Universitat de Santiago de Compostel·la: «Utilización de nanopartículas como sistemas vehiculizantes de medicamentos. Interacción de la ciclosporina A con constituyentes de nanopartículas».

Serafín García, Marc Barracó i M. Àngels Adrià, de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Característiques biofísiques de tensioactius oculars».

Enric Trillas, Carme Valero i Montserrat Carbonell, de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Aportació de nutrients mitjançant bombes dosificadores».

PUBLICACIÓ

Treballs de la Societat Catalana de Biologia, 43 (1992). 146 p. [Responsable de l'edició: Montserrat Ponsà i Fontanals]

ALTRES ACTIVITATS

La Societat inaugurarà el curs el dia 22 d'octubre de 1992 amb la conferència «Los receptores tirosina quinasa TRK: actividad oncogénica neurotrófica», pronunciada per Mariano Barbacid, director del Departament de Biologia Molecular del Bristol-Myers Squibb Pharmaceutical Research Institute, Princeton, New Jersey, EUA.

Durant el mes de març de 1993, la Secció d'Estudiants organitzà el III Concurs de Fotografia Naturalista.

El 29 d'abril de 1993 tingué lloc l'Assemblea General ordinària.

I finalment s'organitzà la sessió conjunta amb la ICHN sobre «Biodiversitat i patrimoni natural». Coordinada per Jacint Nadal i Àngel Romo, de la ICHN, i Xavier Bellés, de la SCB. Tingué lloc a l'Aula Magna de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona els dies 13, 14 i 15 d'abril de 1993, amb les ponències següents: Ramon Margalef, del Departament d'Ecologia de la Universitat de Barcelona: «La biodiversitat i l'ecologia»; Montserrat Aguadé, del Departament de Genètica de la Universitat de Barcelona: «Aproximacions moleculars a l'estudi de la biodiversitat»; Gonzalo Halffter, de l'Instituto de Ecologia, Xalapa, Mèxic: «¿Qué es la biodiversidad?» i «Conservación de la diversidad biológica. Un reto de fin de siglo»; Pere Alberch, del Museo Nacional de Ciencias Naturales, Madrid: «La crisi de la biodiversitat. Un repte per als taxònoms»; Mario Zunino, de la Universitat de Torí, Itàlia: «La biogeografía y la interpretación de la biodiversidad».

ASSOCIACIÓ CATALANA DE CIÈNCIES DE L'ALIMENTACIÓ

Junta Directiva

Presidenta:	Mercè Centrich i Sureda
Vice-president:	Abel Mariné i Font
Tresorer:	Josep Mestres i Lagarriga
Secretari:	Lluís Peiró i Mir
Vocals:	Jordi Carbonell i Casas Francesc Centrich i Escarpenter Pilar Cervera i Ral Ramon Clotet i Ballús Josep Manuel Grases i Freixedes Rocio Maldonado Yanguas Montserrat Pérez Suana Andreu Sánchez Soriano Josep Vilacis i Argila Manuel Subirà i Rocamora
Delegat de l'IEC:	Carles Solà i Ferrando
Nombre de socis:	325

CONFERÈNCIA

Esther Forgas, de la Universitat Rovira i Virgili: «Tecnologia alimentària i cultura popular». Institut d'Estudis Catalans, 30 de març de 1993.

TAULES RODONES

Dietes i obesitat: mites i realitat. Participants: Marià Alemany, de la Facultat de Biologia de la Universitat de Barcelona; Josep Carreras, de la Universitat de Barcelona; Jaume Clapés, Cap del Servei de dietè-

tica de l'Hospital General de la Vall d'Hebron, i Abel Mariné, de la Universitat de Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 1 d'abril de 1993.

Al·lèrgies alimentàries. Participants: Agustí Contijoch, de l'Asociación de Fabricantes y Comercializadores de Aditivos i Complementos Alimentarios (AFCA); Cristina Castellote, de la Universitat de Barcelona; Helena Pañell, de l'Institut Municipal de la Salut, Ajuntament de Barcelona, i Abel Mariné, de la Universitat de Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 13 de maig de 1993.

Tècniques de maduració i conservació per a atmosferes controlades. Participants: Josep Sancho, de la Universitat de Barcelona; Jordi Graells, de la Universitat de Lleida, IRTA; Antonio Puerta, d'Abelló Linde, i Ramon Clotet, de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 17 de juny de 1993.

ALTRES ACTIVITATS

L'Associació organitzà un sopar d'homenatge al senyor Antoni Quintana el 2 de juny de 1993 que va incloure el lliurament d'una placa commemorativa per la seva tasca professional científica i de mestratge.

SECCIÓ DE CIÈNCIES I TECNOLOGIA

Consell de Govern

President:	Enric Casassas i Simó
Vice-president:	Manuel Ribas i Piera
Tresorer:	Josep Vaquer i Timoner
Secretari:	David Jou i Mirabent

Membres

Joaquim Agulló i Batlle
Salvador Alegret i Sanromà
Josep Amat i Girbau
Heribert Barrera i Costa (emèrit)
Eduard Bonet i Guinó
Joaquim Casal i Fàbrega
Enric Casassas i Simó (emèrit)
Manuel Castellet i Solanas
Josep Castells i Guardiola
Gabriel Ferraté i Pascual
Manuel Font i Altaba (emèrit)
Enric Freixa i Pedrals (emèrit)
Joan Girbau i Badó
David Jou i Mirabent
Ramon Lapiedra i Civera
Joan Margarit i Consarnau (supernumerari)
Jaume Pagès i Fita
Enric Ras i Oliva (emèrit)
Salvador Reguant i Serra
Oriol Riba i Arderiu (emèrit)
Manuel Ribas i Piera
Pere Santanach i Prat

Francesc Serra i Mestres
Carles Solà i Ferrando
Josep Vaquer i Timoner

La Secció de Ciències i Tecnologia ha tingut reunions els dies 13 d'octubre, 9 de novembre i 15 de desembre de 1992, i 11 de gener, 9 de febrer, 8 de març, 13 d'abril, 10 de maig, 21 de juny i 28 de setembre de 1993.

Les reunions dels dies 15 de desembre, 8 de març i 21 de juny foren conjuntes amb la Secció de Ciències Biològiques.

En la primera reunió de la Secció comença l'actuació del nou Consell de Govern de la Secció, format pels senyors Enric Casassas (president), Manuel Ribas (vice-president), Josep Vaquer (tresorer) i David Jou (secretari).

S'han dut a terme diferents activitats, com ara el seguiment de les publicacions i la discussió sobre temes científics com és *El paper de l'IEC en la recerca científica i les activitats de les seccions i de llurs membres*. També s'han atès consultes sobre terminologia.

En el Ple de l'IEC del mes de novembre fou presentada, pels senyors Josep Carreras i Enric Casassas, l'edició definitiva del «Debat sobre la política científica dels poders públics als Països Catalans».

A proposta d'una ponència formada pels senyors Francesc Serra i Mestres, membre de la Secció de Ciències i Tecnologia, i Ramon Canal i Masgoret i Antoni Giró i Roca, nomenats per la Secció, en la sessió tinguda el dia 24 de febrer de 1993 acordà de concedir el Premi Eduard Fontserè al treball *Simulació Monte Carlo de sistemes amb acoblament de graus de llibertat*, d'Eduard Vives i Santa-Eulàlia.

PUBLICACIÓ

CHABAS I BERGON, Josep. *L'Astronomia de Jacob ben David Bonjorn*. Barcelona, 1992. 271 p. (Arxius de les Seccions de Ciències; CIV)

PROGRAMES DE RECERCA

DICCIONARI DE GEOLOGIA

Director: Oriol Riba i Arderiu

Col·laboradors: Esther Cadilla i Falcó (terminalista)
Ferran Colombo i Piñol (estructures sedimentàries)

Josep M. Mata i Perelló (mineralogia)
Pere Santanach i Prat (tectònica)
David Serrat i Congost (geomorfologia glacial i
periglacial)
Ramon Vaquer i Navarro (petrologia endògena)
Manuela Villoldo Anton (col·laboradora auxiliar)

El director del programa del Diccionari de Geologia, ha esmerçat més de tres mesos, a requeriment de la directora de les Oficines Lexicogràfiques de l'Institut, a fer dues llistes: una de minerals (els minerals petrogràfics, els minerals que són gemmes i menes, a més dels minerals que han estat trobats als Països Catalans) i una altra de termes de mineria (en col·laboració amb el senyor J. M. Mata); també ha revisat els termes i les definicions que han de figurar en el nou diccionari de la llengua catalana. Aquesta tasca, d'un volum de moltes pàgines de galeres (més de 3.600 mots d'entrada i d'un nombre considerable de termes compostos associats), s'ha pogut enllestir ràpidament gràcies a la feina feta del Diccionari de Geologia. Cal afegir que l'antic diccionari Fabra presenta moltes definicions científicament obsoletes i que el d'Enciclopèdia Catalana té moltes definicions incompletes, a més de defectes conceptuals i d'errades de moltes menes. Ha calgut, doncs, redactar de nou les definicions corresponents i separar els termes rebutjables dels que cal que siguin al nou diccionari normatiu de la llengua catalana.

La terminalista-correctora ha fet una feina considerable d'introducció dels termes i llurs explicacions al banc de dades del TERMCAT. S'han superat ja les 20.000 entrades; i diverses branques ja han estat completades, com ara la geologia històrica, l'estratigrafia, la cristal·lografia, la petrologia sedimentària, la geofísica i la geoquímica, la geomorfologia, la petrologia ígnia, a més de la geologia aplicada, la mineria, i la geologia del petroli. En finir el curs, de la mineralogia descriptiva, que té unes 4.000 entrades, ja n'han estat entrats tots els minerals més corrents (els que són al nou diccionari normatiu de la llengua catalana) i les primeres classes de la classificació mineral dels no-silicats; queden per fer els fosfats i arseniats, a més dels silicats no petrogràfics. La introducció a l'ordinador de les fitxes de minerals comporta cadascuna un nombre de dades molt important i inconnex, a més de la fórmula química, feina realment feixuga.

El director del programa ha realitzat, durant el curs 1992-1993, un *Vocabulari de mineralogia català-anglès i anglès-català*. Aquest vocabulari, ara en premsa, que ha estat confeccionat amb les fitxes mineralògiques del *Diccionari de geologia*, constitueix un esforç per la normalització dels noms dels minerals. Hi són indicats els neologismes

amb el signe «(n)», els quals no constitueixen més del 90 % dels termes representats. Al pròleg hi ha les normes emprades mitjançant les quals s'ha fet la normalització dels termes. Aquest capítol introductori ha estat revisat per M. Teresa Cabré, Enric Casassas i Cèlia Riba. Aquesta tasca ha implicat cercar l'etimologia de cada mineral. A més, han estat indicades les sinonímies, els minerals que són varietats, els que són obsolets i els que són rebutjables per causa d'ambigüitat; hi són marcats, a més a més, els noms populars catalans.

Ha estat finalitzada la tasca de redacció de les entrades de la branca de petrologia ígnia i ha estat començada la de petrologia metamòrfica.

Ha estat represa la tasca de revisió d'algunes de les definicions, i també d'alguns termes de geologia estructural.

Les estructures sedimentàries, que es redacten en col·laboració amb el senyor Ferran Colombo, han estat repeses a fi de curs. Es tracta d'una llista d'uns tres-cents o quatre-cents termes. La principal dificultat que presenten és que, en general, són termes anglesos de traducció o d'adaptació molt difícil al català (i també a les altres llengües llatines). N'hi ha que, de fa molt de temps, han esdevingut d'ús ordinari en geologia, com per exemple el terme *ripple*, el qual en aquest cas serà un manlleu. En altres llengües llatines han estat proposades formes que no han arrelat gens en el llenguatge geològic de transferència. Per aquesta raó, preveiem que aquest capítol del *Diccionari de geologia* esdevingui conflictiu. En alguns casos pretenem proposar un neologisme de nou encuny que potser serà rebutjat per la comunitat que l'hagi de fer servir.

El *Diccionari de geologia* contindrà un apartat de paleontologia. Havíem pretès, en començar l'obra, que no hi hauria gens de sistemàtica; que només tindria un contingut paleobiològic especialment en allò que concerneix l'evolució i la tafonomia. Cal recordar que si s'hi inclogués la sistemàtica quasi duplicaríem el nombre d'entrades. Això no obstant, hi seran introduïts alguns termes usuals de tàxons fòssils, de formes extingides i alguns altres que són constituents biològics de moltes roques sedimentàries.

No s'ha treballat gens, per manca de temps, la pedologia. Cal omplir la sistemàtica pedològica, iniciada l'any anterior, especialment la més usual avui dia, com és la de la *Soil Taxonomy* nord-americana. Caldria col·laborar amb el senyor Jaume Bech, expert en aquesta matèria.

Ateses les circumstàncies en què es troba l'Institut d'Estudis Catalans i el volum que ha adquirit la labor del *Diccionari de geologia*, fou presa la decisió d'editar el diccionari en diverses parts. Aquest possible fraccionament, per nosaltres no desitjable, ha produït una feina important, i no esperada, de reestructuració interna de l'obra, que

d'antuvi havia estat projectada com una obra unitària amb un ordenament alfabètic únic. Ara, però, cal desglossar els termes en especialitats diferents. Aquest fraccionament comportarà la repetició de termes comuns a dues o més especialitats i de termes generals, que hauran d'anar en un primer capítol de geologia general.

En resum, la part més important del *Diccionari de geologia* ja ha estat enllestida. Cal completar les parts esmentades en els apartats anteriors: petrologia metamòrfica, estructures sedimentàries, paleontologia i pedologia. A les dues darreres és on hi ha més feina; feina que podria ésser enllestida abans de la fi del curs vinent.

Restarà per fer la part de correccions de galerades, la redacció del pròleg i de les llistes bibliogràfiques i l'estructuració de la publicació final.

ESTUDI DELS PIGMENTS DE PINTURES MURALS ROMÀNIQUES I PINTURES ANTIGUES

Director: Manuel Font i Altaba

Curs

Conservació-restauració i estudi científic de pintures antigues. Departament d'Art de la Universitat Autònoma de Barcelona. Febrer de 1993.

Manuel Font i Altaba, del Departament de Cristal·lografia, Mineralogia i Dipòsits minerals de la Universitat de Barcelona: «Estudi científic d'alguns materials pictòrics concrets».

INTERACCIÓ DE METALLS PESANTS AMB POLIELECTRÒLITS NATURALS I SINTÈTICS

Director: Miquel Esteban i Cortada

Col·laboradors: Marco Argudo Moya
Cristina Ariño i Blasco
Joan Cecília i Averós
José Manuel Díaz Cruz
Silvia Díaz Cruz
Josep Galceran i Nogué
M. Dolors Giménez Montero

Francesc Mas i Pujadas
Jaume Puy i Llorens
José Salvador Turégano

Ponent: Enric Casassas i Simó

Introducció

La presència d'ions metàl·lics pesants, procedents de l'activitat humana, en el medi ambient ha esdevingut un problema greu. En els sòls i en les aigües naturals, els metalls pesants estan distribuïts en moltes espècies químiques, de les quals els aquacomplexos són els més tòxics. La unió a la matèria orgànica natural disminueix la toxicitat dels ions metàl·lics, però augmenta llur mobilitat i, tot sovint, llur biodisponibilitat.

El coneixement de les associacions ió metàl·lic-macromolècules naturals és molt important en els estudis d'especiació química i de modelatge d'ecosistemes, considerant com a macromolècules diversos polieletròlits, com poden ser els àcids húmics i fúlvics, els polisacàrids i els polipeptids.

El fet que la concentració d'ions metàl·lics en el medi ambient sigui de l'ordre de parts per milió (ppm) o menor, en molts casos, limita el ventall de possibilitats de tècniques experimentals a emprar per a l'estudi de les interaccions ió metàl·lic-macromolècula natural, si hom vol realitzar aquest estudi al mateix nivell de concentracions present en el medi ambient.

Les tècniques voltamperomètriques, i especialment la voltamperometria de redissolució anòdica (ASV), són molt útils per a l'estudi de les esmentades interaccions en solucions model, amb el mateix nivell de concentració d'ió metàl·lic present al medi ambient natural. A més, els experiments voltamperomètrics han estat considerats com a models útils per comprendre els mecanismes de difusió/absorció de les membranes cel·lulars, mecanisme fonamental per interpretar la biodisponibilitat dels ions metàl·lics en organismes vius.

D'altra banda, les tècniques potenciomètriques permeten l'estudi de solucions model amb nivells de concentració superiors als naturals, amb una gran exactitud i precisió en els resultats.

Objectius

L'objectiu general del projecte i el seu interès es troba en l'aportació de noves dades experimentals, i llurs possibles interpretacions, al co-

neixement de les interaccions entre ions metàl·lics i polielectròlits naturals, i també al desenvolupament de nous models per a la interpretació de les dades voltamperomètriques.

La recerca està orientada fonamentalment en dues direccions:

— Estudi experimental de les interaccions entre ions metàl·lics pesants i polielectròlits sintètics i naturals, mitjançant diverses tècniques voltamperomètriques.

— Plantejament, resolució numèrica i validació (mitjançant la comparació amb resultats experimentals trobats en l'apartat anterior) d'un model voltamperomètric per a les esmentades interaccions que consideri la presència de fenòmens d'adsorció electròdica, i que permeti la discussió del paper de la concentració del lligand.

Respecte al primer apartat, s'han estudiat sistemàticament les interaccions d'ions metàl·lics amb polielectròlits, mitjançant polarografia impulsional normal (NPP), polarografia impulsional diferencial (DPP), polarografia impulsional inversa (RPP), voltamperometria cíclica (CV) i voltamperometria de resolució anòdica impulsional diferencial (DPASV). L'estudi s'ha fet mitjançant el seguiment de les valoracions de solucions dels ions amb els polielectròlits esmentats, emprant les tècniques citades. A partir de l'estudi dels resultats experimentals, trobats d'aquesta manera, hom pot calcular la constant de formació dels complexos formats i l'anomenat *coeficient de difusió mitjà*, el qual dona informació sobre l'especiació del metall, és a dir, en quina proporció es troba l'ió metàl·lic lliure i en quina proporció el complexat.

S'ha estudiat, a més, la influència de variables polielectrolítiques característiques, com són el grau de neutralització i la força iònica del medi. Els resultats obtinguts mitjançant NPP mostren clarament l'existència d'adsorció del polielectròlit i d'adsorció induïda de l'ió metàl·lic. A conseqüència de la presència de fenòmens d'adsorció sota certes condicions experimentals, hom ha plantejat un model teòric per a NPP que inclou l'adsorció de lligand i de complex. S'ha resolt numèricament aquest model, s'ha realitzat la seva anàlisi paramètrica i s'ha estudiat la concordança entre els resultats teòrics obtinguts per simulació digital i els experimentals. Per a aquesta comparació s'ha emprat el sistema Cd(II)-àcid polimetacrílic (PMA), perquè és un sistema estudiat detalladament en el nostre laboratori, la qual cosa fa que sigui un sistema més ben conegut.

Publicacions

ESTEBAN, M.; ARIÑO, C.; DÍAZ CRUZ, J. M.; CASASSAS, E. «Voltametry of Metal-ion / Macromolecule interactions: Application to speciation problems». *Trends in Analytical Chemistry*, 12, núm. 6 (1993), p. 276-286.

ESTEBAN, M.; DÍAZ CRUZ, J. M. «A general voltammetric method for studying metal complexation in macromolecular systems». *Analytica Chimica Acta*, 281 (1993), p. 271-280.

PUY, J.; SALVADOR, J.; GALCERAN, J.; MAS, F.; ESTEBAN, M.; DÍAZ CRUZ, J. M. «Voltametry of labile metal complex systems with induced reactant adsorption: Theoretical analysis for any ligand-to-metal ratio». *Journal of Electroanalytical chemistry & Interfacial Electrochemistry*, 360 (1993), p. 1-25.

DÍAZ CRUZ, J. M.; ARIÑO, C.; ESTEBAN, M.; CASASSAS, E. «Polarography and Stripping Voltammetry of metal-polycarboxylate complexes: the Cu(II)-polyacrylate system». *Electroanalysis*, 5 (1993), p. 677-684.

PUY, J.; MAS, F.; DÍAZ CRUZ, J. M.; ESTEBAN, M.; CASASSAS, E. «Induced Reactant Adsorption in Metal-Polyelectrolyte Systems: Pulse Polarographic Study». *Analytica Chimica Acta*, 268 (1992), p. 261-274.

ARIÑO, C.; NADAL, A. M.; ESTEBAN, M.; CASASSAS, E. «Voltammetric Study of Zn(II)- and Pb(II) ions in the presence of Alginate and Pectin». *Electroanalysis*, 4 (1992), p. 757-764.

DÍAZ CRUZ, J. M.; ARIÑO, C.; ESTEBAN, M.; CASASSAS, E. «Influence of the Counterion Concentration on the Formation Constants of Some Metal Ion-Polycarboxylate Complexes: Study by Differential Pulse Anodic Stripping Voltammetry». *Biophysical Chemistry*, 45 (1992), p. 109-117.

DÍAZ CRUZ, J. M.; ARIÑO, C.; ESTEBAN, M.; CASASSAS, E.; LEEUWEN, H. P. Van «Polarography and Differential Pulse Anodic Stripping Voltammetry of Pb(II). Polycarboxylate Complexes». *Journal of Electroanalytical Chemistry and Interfacial Electrochemistry*, 344 (1993), p. 119-134.

DÍAZ CRUZ, J. M.; ARIÑO, C.; ESTEBAN, M.; CASASSAS, E. «Voltammetry of Cu(II) in the presence of polymethacrylate». *Analytica Chimica Acta*, 273 (1993), p. 289-296.

PUY, J.; MAS, F.; DÍAZ CRUZ, J. M.; ARIÑO, C.; ESTEBAN, M.; CASASSAS, E. «A semiempirical full-wave expression for Induced Reactant Adsorption in Normal Pulse Polarography of labile Metal-Polyelectrolyte Systems». *Analytica Chimica Acta*, 273 (1993), p. 296-304.

CENTRE D'ESTUDIS DE RISC TECNOLÒGIC (CERTEC)

Director: Joaquim Casal i Fàbrega

Col·laboradors: Josep Arnaldos i Viger
Jaume Calpe i Giménez
Joan Capdevila i Mestres
Teresa Coll i Ausió
M. Teresa García i Gay
Carles García i Roca
Cristian López i Beitia
Helena Montiel i Boadas
Eulàlia Planas i Cuchi
Sergi Rodríguez i Giménez
Juan Antonio Vílchez Sánchez

El Centre d'Estudis de Risc Tecnològic (CERTEC) va ésser creat el febrer de 1993 per l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC). L'objectiu del CERTEC és potenciar i desenvolupar la recerca i la formació en el camp del risc tecnològic.

Situat al Departament d'Enginyeria Química de la Universitat Politècnica de Catalunya, el CERTEC incorpora els equips que desenvolupen tasques de recerca en el camp del risc tecnològic en ambdues institucions.

Les activitats del CERTEC van dirigides essencialment cap a la recerca aplicada: modelització d'accidents (explosions, incendis o núvols tòxics), bancs de dades sobre accidents en la indústria química i en el transport de mercaderies perilloses, planificació d'emergències i aspectes mediambientals (descontaminació de sòls, tractament d'aigües, residus sòlids i efluent gasosos); algunes d'aquestes activitats s'estan desenvolupant en el marc de col·laboracions internacionals. A més a més, el CERTEC participa en l'organització de cursos de formació permanent, seminaris i jornades.

El Centre està treballant en els programes de recerca següents:

«Estudi de viabilitat d'un sistema informàtic integrat per a la gestió del risc a escala regional i subregional». Projecte del Programa ENVIRONMENT, de la Comunitat Europea (1992-1994).

«Estudi comparatiu de les metodologies per a la neteja de sòls contaminats» (1992-1994).

«Disseny i desenvolupament d'un banc de dades sobre accidents en la indústria química i el transport de substàncies perilloses». Projecte subvencionat per la Generalitat de Catalunya (1993-1994).

«Desenvolupament d'un programa de càlcul per a la predicció d'efectes i conseqüències de l'accident BLEVE» (1993-1994).

«Sistema informàtic hipertext per a la gestió d'informació sobre substàncies perilloses» (1992-1993).

«Estudi comparatiu dels diferents programes per a l'avaluació dels efectes dels núvols tòxics». Col·laboració amb l'Institut Superior de Tecnologia de Sofia (Bulgària) (1993).

«Desenvolupament d'un nou mètode per a la construcció d'arbres de fallades a partir de les anàlisis d'operabilitat i perillositat». Col·laboració amb l'Institut Politècnic de Torí (1993-1995).

«Formació de tècnics en seguretat industrial». Conveni amb TECSA Ibérica, SA (1992-1993).

«Utilització de la calorimetria adiabàtica per a l'estudi del risc potencial de les reaccions fora de control» (1992-1994).

«Eliminació de metalls pesants d'aigües contaminades en llit fluïditzat». Col·laboració amb la Universitat de Girona (1992-1994).

«Depuració de gasos». Col·laboració amb la Universitat de Girona (1992-1994).

Participació en programes de formació: Programa TEMPUS de la Comunitat Europea (referència JEP-2630-92/2) dins del mòdul d'anàlisi de riscos (1992-1994). Programa ERASMUS de la Comunitat Europea (referència HSP-PIC 92F-2033) (1993-1994).

Durant aquest curs han estat convidats al centre Antoaneta Karagueorguieva, de l'Institut Superior de Tecnologia Química de Sofia (Bulgària) (març-juny 1993). Recerca sobre núvols tòxics.

Norberto Piccinini, del Departament d'Enginyeria Química de l'Institut Politècnic de Torí (Itàlia) (març 1993). Recerca sobre arbres de fallades i anàlisi d'operabilitat i perillositat.

Stilian Tchaoushev, del Departament d'Enginyeria Química de l'Institut Superior de Tecnologia de Sofia (Bulgària) (abril-maig 1993). Recerca en la modelització d'accidents i es col·labora amb les institucions estrangeres següents:

Acadèmia Búlgara de Ciències (BG). Projecte TEMPUS.

Institut d'Educació Superior de Cardiff (UK). Projecte ERASMUS.

Companyia Nacional de Gestió de la Regió del Baix Roine i del Llenguadoc (F). Projecte ENVIRONMENT.

Escola de Mines d'Alès (F). Projecte ENVIRONMENT.

Escola Nacional Superior de Química de París (F). Projecte TEMPUS.

Escola Nacional Superior d'Enginyers Químics (F). Projecte TEMPUS.

FIATENGINEERING (I). Projecte ENVIRONMENT.

Institut Superior de Tecnologia Química (BG). Projecte TEMPUS.

King's College London (UK). Projecte ERASMUS.

SOGESCA (I). Projecte ENVIRONMENT.

Consorzio Venezia Disinquinamento. Projecte ENVIRONMENT.

Estació Experimental per als Combustibles (I). Bescanvi d'investigadors.

Technische Universiteit Eindhoven (NL). Projecte TEMPUS.

Tecnologia Ricerca Rischi (I). Projecte ENVIRONMENT.

TECSA (I). Projecte Comú.

Universitat de Bordeus I (F). Projecte ERASMUS.

Universitat de Salford (UK). Projecte ERASMUS.

Veneto Progetti (I). Projecte ENVIRONMENT.

Universitat Central de Lancashire (UK). Projecte ERASMUS.

Universitat de Bretanya Occidental (F). Projecte ERASMUS.

Universitat d'Aix-Marseille I (F). Projecte ERASMUS.

Universitat París-Nord. Projecte ERASMUS.

Universitat de Greenwich (UK). Projecte ERASMUS.

Nottingham Polytechnic (UK). Projecte ERASMUS.

Altres activitats

El CERTEC ha format part de la Sots-comissió 1110 «Autoprotecció i emergència química», organitzada per la Gerència de Protecció Civil (Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya) i pel Comitè Organitzador Olímpic Barcelona 92.

El CERTEC s'ha incorporat al Model Evaluation Group, promogut per la DG XII de la Comissió de la Comunitat Europea. Aquest grup internacional treballa en el millorament de models per a la predicció d'efectes d'accidents majors.

Cursos

Introduction to risk analysis in process plants. Institut Superior de Tecnologia Química, Sofia (Bulgària), novembre de 1992.

Joaquim Casal i Fàbrega, del CERTEC: «Risk: types and quantification», «Risk identification», «Risk probability» i «Explosions, fires and toxic clouds: features and evaluation of effects».

BLEVE-bola de foc: característiques i modelització. Organitzat amb la col·laboració de l'Institut Català de Tecnologia. Barcelona, 17 de juny de 1993.

Joaquim Casal i Fàbrega, del CERTEC: «BLEVE: característiques i efectes».

Emili Turmo, enginyer industrial: «Aspectes termodinàmics».

Juan Antonio Vilchez, del CERTEC i TECSA Ibérica, SA: «Modelització i casos històrics».

Conferència

Joaquim Casal i Fàbrega: «Métodos determinísticos de análisis de riesgos». CIEMAT, Madrid, 22 d'octubre de 1992.

Congrés

European Meeting on Chemical Industry and Environment. Organitzat amb la col·laboració de la Universitat Politècnica de Catalunya, la Universitat de Girona i la Societat Catalana de Tecnologia. Girona, del 2 al 4 de juny de 1993.

Publicacions

COLL, T. i CASAL, J. «Evaluación experimental del riesgo en plantas de procesos: calorimetría de velocidad acelerada». *Ingeniería Química*, 24 (1992), p. 229-233.

COLL, T.; PERALES, J. F.; ARNALDOS, J.; CASAL, J. «Coal Pyrolysis: thermogravimetric study and kinetic modelling». *Thermochimica Acta*, 196 (1992), p. 53-62.

GARCÍA-GAY, M.; PLANAS, E. «Comparison of clean-up technologies for the treatment of contaminated soils». *Chemical Industry and Environment*, I (1993), p. 67-77.

LLOP, M.; PORTELL, A.; CASAL, J. «Improving cyclone operation in gas cleaning». *Chemical Industry and Environment*, III (1993), p. 97-104.

SANS, J.; GASULLA, N.; CASAL, J. «Risk analysis on large areas and multiple targets. Application to Barcelona Olympic Games». *Chemical Industry and Environment*, I (1993), p. 117-126.

VILLAESCUSA, I.; BOVER, R.; CALL, J.; AGUILAR, M.; PABLO, J. de; ARNALDOS, J. «Removal of polluting metals with solvent impregnated resins using fluidized bed technology». *Chemical Industry and Environment*, II (1993), p. 267-276.

CASAL, J. [ed.] *Chemical Industry and Environment: General Aspects and Risk Analysis*. Girona, 1993. 242 p. (Chemical Industry and Environment; I)

ARNALDOS, J.; MUTJÉ, P. [ed.] *Chemical Industry and Environment: Water*. Girona, 1993. 338 p. (Chemical Industry and Environment; II)

LA FARGA CATALANA

Director: Estanislau Tomàs i Morera

Col·laboradors: Investigadors pertanyents als departaments i centres de recerca següents:
— Departament de Ciències dels Materials i Enginyeria Metal·lúrgica de la Universitat Politècnica de Catalunya.
— Institut de Ciències de la Terra Jaume Almera, del CSIC.
— Departament d'Història Medieval de la Universitat de Barcelona.

Ponent: Joaquim Casal i Fàbrega

D'acord amb el programa prèviament establert, s'han continuat els estudis sobre escòries i altres restes de les antigues fargues, principalment anàlisis de composició elemental i mineralògica i observacions amb els microscopis òptic i electrònic per determinar fases i components estructurals.

El mes de febrer fou instal·lada una exposició sobre la farga catalana a Lleida, al local del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials, organitzada per la Societat Catalana de Tecnologia i l'esmentat Col·legi. L'exposició, de caràcter didàctic i divulgatiu, fou visitada per un públic nombrós.

El Grup de la Farga participà en la preparació del Simposi Internacional sobre la Farga Catalana, que tingué lloc a Ripoll del 13 al 17 de setembre de 1993, organitzat per la Societat Catalana de Tecnologia, el Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica. El Grup participà especialment en la preparació de tres de les comunicacions que foren presentades al Simposi:

— «Estudi de les fases presents en un forn experimental de farga catalana», presentada per J. Simón, M. Marsal i J. Tartera, del Departament de Ciència dels Materials i Enginyeria Metal·lúrgica de la Universitat Politècnica de Catalunya; F. Plana i A. Traveria, de l'Institut de Ciències de la Terra Jaume Almera, del CSIC, i E. Tomàs, de la Societat Catalana de Tecnologia.

— «Les fargues medievals al sud del Pirineu. Recerca documental i arqueologia», presentada per M. Sancho, del Departament d'Història Medieval de la Universitat de Barcelona.

— «Consideracions generals sobre el procediment català o de la farga catalana», presentada per E. Tomàs, de la Societat Catalana de Tecnologia.

Del conjunt de les comunicacions presentades al Simposi i de les apreciacions dels especialistes en arqueologia siderúrgica de diferents països d'Europa i d'Amèrica es desprèn l'interès que el tema de la farga catalana desperta en l'àmbit internacional i la conveniència de continuar els estudis en curs i impulsar noves recerques.

GRUP DE FÍSICA MATEMÀTICA

Director: Josep Llosa i Carrasco

Col·laboradors: Francesc Fayos i Vallès
Carlos Fernández Sopena
Xavier Jaén i Herbera
J. Alberto Lobo Gutiérrez
Estanislau Llanta i Salleras
Marc Mars i Lloret
M. Mercè Martín i Prats
José M. Martín Senovilla
Jaume Masoliver i Garcia
Alfred Molina i Compte
Josep M. Parra i Serra
Josep M. Porrà i Rovira
Jordi Vives i Nebot

Ponent: Enric Casassas i Simó

Curs

Clifford algebras and analysis. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Universitat de Barcelona, del 25 al 31 de març de 1993.

Fred Brackx, del Departament d'Anàlisi Matemàtica de la Universitat de Gant, Bèlgica: «Clifford Algebras. Introduction and manipulation with REDUCE».

Richard Delanghe, del Departament d'Anàlisi Matemàtica de la Universitat de Gant, Bèlgica: «Clifford Analysis».

Publicacions

PARRA SERRA, J. M. «Intrinsic non-invariant forms of Dirac Equation». A: *Spinors, Twistors, Clifford Algebras and Quantum Deformations*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1993, p. 227-232. (Fundamental Theories of Physics) [Responsables de l'edició: Z. Oziewicz, B. Jancewicz, A. Borowiec]

PARRA SERRA, J. M. «Geometric Algebra versus Numerical Cartesianism». A: *Clifford Algebras and their Applications in Mathematical Physics*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 1993, p. 307-316. (Fundamental Theories of Physics) [Responsables de l'edició: F. Brackx, R. Delanghe, F. Sommen]

FAYOS, F.; JAÉN, X.; LLANTA, E; MARTÍN SENOVILLA, J. M. «How to match the vaidya radiating metric to any spherically symmetric space-time metrics». *Recent developments in gravitation (World Scientific)*, I (1992), p. 160-165.

PARRA, J. M. «Relativistic Invariance of Dirac's Equation Revisited». *Recent developments in gravitation (World Scientific)*, I (1992), p. 233-242.

FAYOS, F.; MARCO, F.; ROSET, J. «Learning physics by computer». Proceedings of «ECADE 92», 1 (1992), p. 473-476.

PAWULA, R. F.; PORRA, J. M.; MASOLIVER, J. «Mean first-passage times for systems driven by gamma and McFadden dichotomous noise». *Physical Review E*, 47, núm. 1 (1993), p. 189-201.

PORRA, J. M.; MASOLIVER, J. «Bistability driven by white shot noise». *Physical Review E*, 47, núm. 3 (1993), p. 1633-1641.

MASOLIVER, J.; PORRA, J. M.; WEISS, G. H. «Solution to the telegrapher's equation in the presence of reflecting and partly reflecting boundaries». *Physical Review E*, 2, núm. 2 (1993), p. 939-944.

PORRÀ, J. M.; MASOLIVER, J.; LINDENBERG, K. «Mean-first-passage times for systems driven by the coin-toss square wave». *Physical Review E*, 48, núm. 2 (1993), p. 951-963.

MASOLIVER, J.; PORRÀ, J. M.; WEISS, G. H. «Some two and three-dimensional persistent random walks». *Physica A*, 193 (1993), p. 469-482.

MASOLIVER, J.; WEISS, G. H. «On the maximum displacement of a one-dimensional diffusion process described by the telegrapher's equation». *Physica A*, 195 (1993), p. 93-100.

GRUP D'ASTROFÍSICA

Director: Enrique García-Berro Montilla

Secretari: Eduard Bravo i Guil

Col·laboradors: Guillem Anglada i Pons
Núria Calvet i Cuní
Ramon Canal i Masgoret
Robert Estalella i Boadella
Francesca Figueras i Siñol
Carme Jordi i Nebot
Domingo García Senz
Ana María Heras Pastor
Margarida Hernanz i Carbó
Jordi Isern i Vilaboy
Javier Labay Aguirre
Rosario López Hermoso
Josep M. Paredes Poy
Roser Pelló i Descayre
Àngels Riera i Mora
Eduard Salvador i Solé
Blai Sanahuja i Parera
Manuel Sanromà i Lucía
Josep M. Solanes i Majúia
Jordi Torra i Roca

Ponent: Enric Casassas i Simó

Línies de recerca

Supernoves i estrelles de neutrons. En aquesta línia hom intenta explicar les explosions de les supernoves de tipus I mitjançant l'explosió termonuclear d'una estrella nana blanca que forma part d'un sistema estel·lar doble. El fet de tenir en compte que les nanes blanques són

objectes sòlids ens ha portat a proposar un model original que permet unificar l'origen d'objectes aparentment molt diferents, però que contenen una estrella de neutrons, com són una fracció dels púlsars i les fonts de radiació X de massa petita.

Nanes blanques. S'estudia el refredament de les nanes blanques i la seva incidència en l'evolució de la galàxia.

Evolució química i morfològica de les galàxies aïllades i en cúmuls. L'evolució d'una galàxia és determinada per dues menes de factors: intrínsecs i extrínsecs. Els primers, que estan relacionats amb el mecanisme de naixement i mort de les estrelles, depenen essencialment del ritme de formació d'estels a la galàxia.

En particular, les supernoves aporten al medi interestel·lar els nous elements químics formats per reaccions termonuclears durant la vida de l'estel. Això es tradueix en un canvi de l'aspecte físic i de la composició de les galàxies amb el temps. D'altra banda, existeix avui en dia l'evidència que l'aspecte morfològic d'una galàxia està lligat a la interacció amb les seves veïnes del grup o cúmulo de galàxies del qual formen part, i per tant cal tenir en compte també la seva situació a l'hora d'estudiar l'evolució química i morfològica.

Medi interplanetari. Anàlisi dels esdeveniments de partícules de baixa energia observats per sondes espacials fora de l'atmosfera terrestre. Tres són els aspectes bàsics que es consideren: els mecanismes d'acceleració de partícules en xocs magnetohidrodinàmics i la seva propagació respecte al camp magnètic del medi interplanetari, l'origen solar d'aquestes perturbacions i l'estudi de la seva propagació modelització en el si del plasma interplanetari.

Estructures a gran escala de l'Univers. L'estudi del teixit còsmic a gran escala, és a dir de l'estructura, l'estat dinàmic i l'evolució de les grans agrupacions gravitatòries, com ara grups de galàxies, cúmuls, supercúmuls i filaments, té implicacions evidents en el camp de la cosmologia. Així és pel que fa a la determinació de llurs masses (i, indirectament, de la densitat de l'Univers), i també a l'establiment de proves observacionals que permetin discernir entre els diferents escenaris proposats teòricament sobre l'origen d'aquestes estructures.

Medi interestel·lar: regions de formació estel·lar. Es treballa en temes relacionats amb els processos associats a la formació estel·lar: fluxos moleculars d'alta velocitat i jets, objectes Herbig-Haro, emissió de ràdio contínua d'objectes estel·lars joves, estructures de gas dens circumestel·lars i interestel·lars. També s'estudia l'emissió de ràdio d'estels binaris de raigs X.

Sistemes estel·lars. L'activitat principal del grup està dirigida cap a l'explotació de les dades del satèl·lit Hipparcos de l'Agència Espacial Europea, i abraça els vessants d'anàlisi del camp galàctic de velocitats al voltant del Sol; la fotometria estel·lar, que ens permet la determinació d'edats i metal·licitats, i l'estudi de cúmuls i associacions estel·lars. En particular, s'han construït models hidrodinàmics per explicar l'estructura del sistema local d'estrelles joves i la formació de regions amb moviments propis anòmals, i s'ha donat un gran impuls al desenvolupament de mètodes estadístics per a la calibració de magnituds absolutes utilitzant dades astromètriques.

Curs

Single and binary star evolution. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Universitat Politècnica de Catalunya, del 29 de novembre al 5 de desembre de 1992.

Icko Iben Jr., de la Universitat d'Illinois a Urbana Champaign.

Publicacions

SALVADOR, E.; SANROMÀ, M.; GONZÁLEZ CASADO, G. «Detection of Correlation among Galaxies within Clusters from their 2D Density Profiles». *The Astrophysical Journal*, 402 (1993), p. 398-410.

SALVADOR, E.; GONZÁLEZ CASADO, G.; SOLANES, J. M. «Small-Scales Substructure in Relaxed Clusters. I. Statistical Characterization». *The Astrophysical Journal*, 410 (1993), p. 1-14.

GONZÁLEZ CASADO, G.; SOLANES, J. M.; SALVADOR, E. «Small-Scale Substructure in Relaxed Clusters. II. Clustering Model». *The Astrophysical Journal*, 410 (1993), p. 15-20.

SANAHUJA, B.; HERAS, A. M. «Evolution and Modeling of Low-Energy Particle Events Associated with Interplanetary Shocks up to 1 AU». A: *Proc. First Soltip Symposium 2*, Praga: Astronomical Institute of Czechoslovak Academy of Sciences, 1992, p. 216-227.

HERAS, A. M.; SANAHUJA, B.; MARSDEN, R. G.; SANDERSON, T. R.; WENZEL, K. P. «Long Lasting Flux Anisotropies in Low-Energy Particle Events Associated with Interplanetary Shocks». *Proc. Soltip Symposium 1*, Praga: Astronomical Institute of Czechoslovak Academy of Sciences, 1992, p. 79-84.

LE BORGNE, J. F.; PELLO, R.; SANAHUJA, B. «Photometric and Spectroscopic Survey of the Cluster of Galaxies Abell 2218». *Astronomy and Astrophysics Supplement*, 95 (1992), p. 87-109.

PELLO, R.; LE BORGNE, J. F.; SANAHUJA, B.; MATHEZ, G.; FORT, B. «System of Abell in Abell 2218: Photometric, Spectroscopy and Geometry». *Astronomy and Astrophysics*, 266 (1992), p. 6-14.

ANGLADA, G.; RODRÍGUEZ, J. F.; CANTO, J.; ESTALELLA, R.; TORRELLES, J. M. «Radio continuum from the powering sources of the RNO 43, Haro 4-255 FIR, B335 and PV Cep Outflow, and from the Herbig-Aro Object 32A». *The Astrophysical Journal*, 395 (1992), p. 494-500.

ESTALELLA, R.; MAUERSBERGER, H.; TORRELLES, J. M.; ANGLADA, G.; GÓMEZ, J. F.; LÓPEZ, R. «The Molecular Cores in the L1287, AFGL 5142, and IRAS 20126+4104 Regions». *The Astrophysical Journal*, 419 (1993), p. 698.

ESTALELLA, R.; PAREDES, J. M.; RIUS, A.; MARTÍ, J.; PERACAU, M. «Radio Emission from RSCVn Stars, Algol and LSI+61°303"». *Astronomy and Astrophysics*, 268 (1993), p. 178-182.

GÓMEZ, J. F.; TORRELLES, J. M.; ESTALELLA, R.; ANGLADA, G.; VERDES-MONTENEGRO, L.; HO, P. T. P. «On the Nature of the Bipolar Molecular Outflow in AFGL 437». *The Astrophysical Journal*, 397 (1992), p. 492-499.

COMERÓN, V.; TORRA, J. «The oblique impact of a large high velocity cloud on the galactic disk». *Astronomy and Astrophysics*, 261 (1992), p. 94-104.

LURI, X.; TORRA, J.; FIGUERAS, F. «The proximity parameter». *Astronomy and Astrophysics*, 259 (1992), p. 382-385.

TRULLOLS, E.; JORDI, C. «Analysis of IRAS stellar sources in a-Per region». *Astronomy and Astrophysics*, 100 (1993), p. 311.

COMERÓN, F.; TORRA, J.; JORDI, C.; GÓMEZ, A. E. «Anomalous proper motions in the Cygnus Superbubble region». *Astronomy and Astrophysics*, 101 (1993), p. 37.

BRAVO, E.; DOMÍNGUEZ, I.; ISERN, J.; CANAL, R.; HÖLTICH, P.; LABAY, J. «On the Photometric Homogeneity of Type Ia Supernovae». *Astronomy and Astrophysics*, 269 (1993), p. 187-194.

ABIA, C.; ISERN, J.; CANAL, R. «On the Li Production in Galactic C Stars». *Astronomy and Astrophysics*, 275 (1993), p. 96-100.

RUIZ, P.; JEFFERY, D. J.; CHELLIS, P. M.; FILIPPENKO, A. V.; HIRSHNER, R. P.; HO, L. C.; SCHMIDT, B. P.; SÁNCHEZ, F.; CANAL, R. «A possible Low-Mass Type Ia Supernova». *Nature*, 365 (1993), p. 728-730.

GRUP DE FÍSICA DE LES RADIACIONS

Director: Francesc Salvat i Gavalrà
Col·laboradors: Josep Baró i Casanovas
José M. Fernández Varea
Ricardo Mayol Sánchez
Joan Parellada i Sabata
Ponent: Enric Casassas i Simó

Línies de recerca

El grup treballa en les línies de recerca següents:

- estudi de les interaccions inelàstiques d'electrons i positrons de baixa energia en medis materials;
- col·lisions elàstiques d'electrons i positrons amb àtoms;
- interacció de radiació electromagnètica amb la matèria;
- simulació Montecarlo del transport d'electrons i de cascades electromagnètiques;
- espectroscòpia Mössbauer.

El grup manté col·laboradors amb el CIEMAT (Madrid), l'Institut de Física de la Universitat d'Estocolm, la Universitat de Córdoba (Argentina) i la Universitat de Duisburg (Alemanya).

Publicacions

SALVAT, F.; MAYOL, R. «Elastic scattering of electrons and positrons by atoms. Schrödinger and Dirac partial wave analysis». *Computer Physics Communications*, 74 (1993), p. 358-374.

FERNÁNDEZ VAREA, J. M.; MAYOL, R.; BARÓ, J.; SALVAT, F. «On the theory and simulation of multiple elastic scattering of electrons». *Nuclear Instruments and Methods in Physics Research*, B73 (1993), p. 447-473.

FERNÁNDEZ VAREA, J. M.; MAYOL, R.; SALVAT, F. «Cross sections for elastic scattering of fast electrons and positrons by atoms». *Nuclear Instruments and Methods in Physics Research*, B82 (1993), p. 39-45.

FERNÁNDEZ VAREA, J. M.; MAYOL, R.; LILJEQUIST, D.; SALVAT, F. «Inelastic scattering of electrons in solids from a generalized oscillator strength model using optical and photoelectric data». *Journal of Physics. Condensed Matter*, 5 (1993), p. 3593-3610.

FERNÁNDEZ VAREA, J. M.; MAYOL, R.; LILJEQUIST, D.; SALVAT, F. «Calculation of inelastic mean free path and stopping power for electrons in

solids from a optical-data model». *University of Stockholm Institute of Physics Report*, 92-06 (1992), p. 1-27.

SALVAT, F.; FERNÁNDEZ VAREA, J. M.; MAYOL, R. «Monte Carlo simulation of electron transport». A: MERLI, P. G.; VITTORIO-ANTISARI, M. [ed.] *Electron microscopy in materials science*. World Scientific, 1992, p. 603-620.

GRUP DE RECERCA EN ENERGIA RENOVABLE

Director: Joan A. Cusidó i Fàbregas

Col·laboradors: Martí Devant i Guille
Josep Riba i Vilanova
Joan Puigdomènech i Franquesa
Josep A. Salinero i Sánchez
Maria T. Mira i Lozano
Josep M. Pueyo i Arcas

Ponent: Enric Casassas i Simó

El Grup d'Energia Renovable treballa des de fa més de deu anys en la recerca de l'estalvi i l'eficiència energètica en l'edificació.

Les seves tasques principals han estat orientades a la monitorització i auditoria energètica d'edificis experimentals i l'anàlisi de resultats mitjançant la simulació del comportament tèrmic dels habitatges per ordinador. Hom compta amb instrumental modern i sofisticat per dur a terme aquestes tasques, entre les quals destaquem la termografia infraroja i l'espectroradiometria portàtil.

Les tasques que s'han dut a terme, a grans trets són:

- participació en el programa Project Monitor de la CEE;
- redacció del capítol sobre «Natural Cooling» per a l'*European passive solar handbook* de la CEE;
- construcció i experimentació de la casa solar autosuficient en el campus de la Mancomunitat Sabadell-Terrassa, de la UPC;
- contractes per a la realització de diferents tasques en el marc de la CEE: Thermie, Craft, etc.

Finalment, s'han publicat en revistes especialitzades més de trenta articles, s'han elaborat una cinquantena de ponències i s'han editat tres llibres sobre aquesta temàtica.

Curs

Sistemes avançats de climatització activa i passiva. Organitzat amb la

col·laboració de l'Institut Català d'Energia (ICAEN). Barcelona, 3, 4 i 5 de juny de 1993.

Congrés

Jornades de Treball de l'Energia Solar Passiva 92. Organitzat amb la col·laboració de l'ICAEN. Begues (Baix Llobregat), 28 i 29 de novembre de 1992.

Taula Rodona

La casa bioclimàtica. Organitzada amb la col·laboració de l'ADENC. Sabadell, 21 de maig de 1993.

Publicacions

CUSIDÓ, J. A.; SOLER, M. R.; MITJÀ, A. [ed.] *Energia, medi ambient i edificación*. Barcelona, 1992. p. 345. (Actes; 14)

CUSIDÓ, J. A.; JORGE, J.; PUIGDOMÈNECH, J.; ARNAU, J. «Aerial Infrared Studies of Delta de l'Ebre Coast for aquaculture purposes». *Int. Journal of Remote Sensing*, 13 (1992), p. 2169-2176.

JORGE, J.; PUIGDOMÈNECH, J.; CUSIDÓ, J. A. «A Practical Tool for Sizing Optimal Shading Devices». *Building and Environment*, 28 (1993), p. 69-73.

CUSIDÓ, J. A.; DEVANT, M. «Situación actual y perspectivas de futuro en las normativas térmicas de los edificios». *Montajes e Instalaciones*, 213 (1993), p. 121-129.

CATCOM

Director: Salvador Alegret i Sanromà

El CATCOM és un projecte de sistemes telemàtics de comunicació dins de l'àmbit dels països de llengua catalana. Les persones i institucions participants en la definició inicial d'aquest projecte pertanyen a quatre estats europeus diferents, la qual cosa dóna un caràcter transfronterer a l'acció que s'ha d'emprendre i facilita el reconeixement i el suport de la Unió Europea.

El CATCOM va néixer l'any 1992, després de la II Jornada d'Informàtica, organitzada pel Grup de Cultures Informàtiques de la Societat Catalana de Tecnologia, dins el marc de la Universitat Catalana

d'Estiu, a Prada de Conflent. La presència, única, en aquesta Universitat de professionals i institucions d'arreu dels Països Catalans va facilitar el contacte i la formulació de la idea inicial.

Les línies conductores d'aquest projecte són assegurar a la llengua catalana un lloc en els futurs sistemes de telecomunicacions i trobar un àmbit tecnològic comú a tots els territoris europeus de parla catalana que possibiliti llur interconnexió i integració en els diversos sistemes telemàtics que es vagin posant a l'abast en un futur immediat.

L'accés a informació remota, la creació de comunitats virtuals de comunicació, l'extensió i la difusió de la cultura catalana, la consolidació d'un espai comunicacional i la vertebració d'un nou mercat als Països Catalans, són algunes de les àrees que hom podrà desenvolupar a partir d'una xarxa telemàtica com la que el CATCOM projecta.

El projecte CATCOM és especialment pensat per posar a l'abast de les llars i de les institucions catalanes les noves tecnologies de la informació. Per ser usuari del CATCOM cal disposar d'un ordinador personal amb mòdem connectat a la línia telefònica. A través del sistema videotex (més endavant hom considerarà la utilització d'altres sistemes) es podran interconnectar usuaris de dins i fora dels Països Catalans sense necessitat de fer trucades telefòniques internacionals.

La iniciativa CATCOM compta amb el suport oficial de les institucions següents: Institut d'Estudis Catalans, Universitat de les Illes Balears, Universitat de València, Universitat Catalana d'Estiu, Centre Nacional d'Informàtica d'Andorra, Obra Cultural de l'Alguer, Ajuntament de l'Alguer, Associació Arrels i Centre Cultural Català de Perpinyà, i Centre Divulgador de la Informàtica de la Generalitat de Catalunya. La Direcció General del Servei de Telecomunicacions de la Generalitat de Catalunya, per mitjà dels seus centres CITA (Centres d'Integració de Telecomunicacions Avançades) que es van instal·lant a diferents comarques catalanes, ha expressat el seu interès per trobar una vinculació amb la futura xarxa CATCOM.

Durant l'any 1993, el grup promotor del CATCOM, constituït per un representant de cadascuna de les institucions que donen suport al projecte, ha anat perfilant els diversos aspectes comunicacionals i informatius, els suports tecnològics i les fórmules jurídiques més adients per a un projecte d'aquesta naturalesa. En un principi, pel fet de ser d'abast de totes les terres de parla catalana i pel fet de necessitar inicialment d'un mínim suport informàtic, hom cregué convenient que la seu inicial del projecte fos l'Institut d'Estudis Catalans. Atès el caràcter innovador del projecte, el qual necessita d'una certa agilitat estructural i organitzativa, a partir de 1944 la seu del projecte serà la Universitat de les Illes Balears.

SOCIETATS FILIALS

SOCIETAT CATALANA DE FÍSICA

Junta Directiva

President: Antoni Giró i Roca
Vice-president: Francesc Gacia i Escapa
Tresorer: Alfred Molina i Compte
Secretari: Agustí Poch i Parés
Vocals: Damià Barceló i Cullerés
Núria Ferrer i Anglada
Albert Figueres i Dagà
Josep Llosa i Carrasco
Antoni Roca i Rosell

Delegat de l'IEC: Enric Casassas i Simó

Nombre de socis: 245

La Societat Catalana de Física actualment col·labora amb el Laboratori de Física Matemàtica, el Laboratori d'Astrofísica, el Laboratori de Física de les Radiacions, el Grup d'Història de la Física i el Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè.

La Societat participa en l'organització de les Jornades de Recerca Experimental en Física i Química que tenen lloc dins del marc de la Universitat Catalana d'Estiu, participa en l'organització de les Trobades Científiques de la Mediterrània, concedeix el Premi Jordi Porta i Jué, publica les comunicacions presentades a les Trobades Científiques de la Mediterrània, publica la *Revista de Física* i participa en la publicació del *Butlletí de les Societats Catalanes de Física, Química, Matemàtiques i Tecnologia*.

CURSOS

Sensors i biosensors (XII Jornades sobre la Recerca Experimental en Física i Química). Organitzat amb el suport de la CIRIT i la col·laboració de la Societat Catalana de Química. Universitat Catalana d'Estiu. Prada de Conflent, 20 i 21 d'agost de 1993.

J. L. Marty, de la Universitat de Perpinyà: «Sensors enzimàtics».

Damià Barceló, del CSIC de Barcelona: «Aplicació de biosensors en medi ambient».

Romà Tauler i Enric Casassas, del Departament de Química de la Universitat de Barcelona: «Aplicació de la quimiometria a sensors òptics».

Josep L. Cortina, del Departament d'Enginyeria Química de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Sensors òptics basats en reaccions químiques».

E. Palacios, del Departament de Química de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Control de columnes de bescanvi iònic mitjançant sensors potenciomètrics».

J. Casabó, del Departament de Química de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Sensors químics basats en membranes de transport assistit».

Salvador Alegret, del Departament de Química de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Grup de sensors i biosensors».

Josep Calderer, del Departament d'Enginyeria Química de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Sensors òptics de silici».

J. R. Morante, del Departament de Física Aplicada i Electrònica de la Universitat de Barcelona: «Optimització de sensors per micro sistemes».

J. Baucells i J. Esteve, del Centre Nacional de Microelectrònica de Barcelona: «Microsensors de silici».

J. Campmany, del Departament de Física Aplicada i Electrònica de la Universitat de Barcelona: «Transistors de silici amorf».

A. Montoya, de la Universitat Politècnica de València: «Immuno-sensors».

Tècniques físiques de caracterització i anàlisi. Trobades Científiques de la Mediterrània. Organitzat amb el suport de la CIRIT, la Direcció General d'Universitats, les universitats dels Països Catalans, el Consell Superior d'Investigacions Científiques, la Comissió Interministerial de Ciència i Tecnologia, l'Institut Menorquí d'Estudis i l'Institut

d'Estudis Catalans i amb la col·laboració de la Secció de Ciència i Tècnica de l'Institut Menorquí d'Estudis.

Miquel Salmerón, de la Universitat de Califòrnia, EUA: «Aplicacions de la microscòpia d'efecte túnel en l'estudi de problemes actuals de superfícies: química, biologia, mecànica (tribologia) i semiconductors».

Joan Bordas, del Centre Sincrotró del Laboratori Daresvury, Anglaterra: «Synchrotron Radiation: Structural and Spectroscopic Methods-An Overview».

Alberto Riveros, de la Universitat de Córdoba, Argentina: «Microanàlisi quantitativo con sonda de electrones. Tendencias actuales».

F. Salvat, de la Universitat de Barcelona: «Electron and positron inelastic scattering in solids».

J. Esteve, de la Universitat de Barcelona: «Caracterització de les propietats mecàniques dels materials mitjançant la tècnica de la microidentació dinàmica».

E. Molins, del Consell Superior d'Investigacions Científiques de Barcelona: «Difracció de raigs X a alta resolució i baixa temperatura».

M. T. Mora, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Calorimetria diferencial de rastreig: un mètode per a determinar la cinètica de les transformacions».

René Berjoan, del Centre Nacional de Recerca Científica, d'Odeülló: «Caractérisation des liaisons chimiques dans les céramiques à partir d'évolutions des pics d'émissions Auger et XPS. Déplacements chimiques vrais et effets de relaxation».

A. Canillas, de la Universitat de Barcelona: «El·lipsometria de fase modulada en els rangs espectrals ultraviolat, visible i infraroig».

S. Vallmitjana, de la Universitat de Barcelona: «Tècniques òptiques de reconeixement de formes en temps real».

M. Anglada, de la Universitat de Barcelona: «Caracterització de la resistència a la fractura dels materials ceràmics».

L. Mañosa, de la Universitat de Barcelona: «Tècniques ultrasonores en l'estudi de sòlids».

TAULA RODONA

Pla de Recerca a Catalunya. Participants: Ramon Coy, Antoni Giró, Joan Albaigés, Miquel Puig i Enric Casassas.

CONFERÈNCIES

J. M. Martín Senovilla, de la Facultat de Física de la Universitat de Barcelona: «Origen de l'Univers». Facultat de Física (UB), 16 de febrer de 1993.

Antoni Giró, de la Facultat d'Informàtica (UPC): «Simulació en física». Facultat de Física (UB), 23 de març de 1993.

Xavier Obradors, del Consell Superior d'Investigacions Científiques de Barcelona: «Els nous materials: ceràmics i compostos». Facultat de Física (UB), 20 d'abril de 1993.

Joaquim Trullàs, de la Facultat d'Informàtica (UPC): «Pràctiques de física amb ordinador». Facultat d'Informàtica (UPC), 25 de maig de 1993.

Xavier Granados, catedràtic d'Institut, i Francesc Vidal, cap del Servei de Coordinació de la Inspecció d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya: «L'ensenyament de la física dins la reforma educativa». Facultat de Física (UB), 29 de juny de 1993.

PUBLICACIONS

Revista de Física, 4 (març 1993). 64 p. [Responsable de l'edició: Josep Llosa i Carrasco]

Revista de Física, 5 (setembre 1993). 64 p. [Responsable de l'edició: Josep Llosa i Carrasco]

ALTRES ACTIVITATS

El Premi Jordi Porta i Jué de l'any 1993 fou concedit al senyor Jaume Ribera i Pané pel seu treball *Interferometria òptica de Fourier. Obtenició de l'espectre*. Aquest treball, essencialment d'anàlisi de dades experimentals, desenvolupa un algorisme de càlcul simplificat de la transformada de Fourier i l'aplica a l'obtenció d'espectres de llum reflectida per diversos tipus de medis naturals.

SOCIETAT CATALANA DE MATEMÀTIQUES

Junta Directiva

President:	Josep Vaquer i Timoner
Vice-president:	Joan Girbau i Badó
Tresorer:	Josep Pla i Carrera
Secretari:	Antoni Gomà i Nasarre
Delegat de l'IEC:	Manuel Castellet i Solanas
Nombre de socis:	433

Després que, el mes de juliol de 1992, la Societat Catalana de Matemàtiques va ser admesa com a membre de ple dret de l'European Mathematical Society, durant el curs 1992-1993 ha començat la nostra participació efectiva en les activitats d'aquesta societat europea.

Una de les fites que s'ha marcat l'actual Junta de la Societat Catalana de Matemàtiques, avalada per l'interès de l'Assemblea General, és augmentar la relació amb el món de l'ensenyament secundari. És per això que es van convocar els socis i el professorat dels centres de secundària a una trobada-debat que, prenent com a pretext l'organització de la fase catalana de l'Olimpíada Matemàtica, va servir per reflexionar en relació amb el tema indicat.

D'aquesta sessió van sorgir diverses idees que s'han anat duent a terme, entre les quals es poden assenyalar:

— La redacció d'un document previ per a centrar un debat en relació amb l'ensenyament de la matemàtica secundària, que es farà en el marc de la propera Assemblea de la societat.

— Es va organitzar un *Fòrum de problemes*, adreçat als associats i al professorat d'ensenyament secundari i obert també a alumnes. Aquest Fòrum —amb aspectes formatius però també lúdics— va tenir

un ampli ressò, i és per això que tindrà continuïtat en cursos successius.

Com és habitual, la Societat ha publicat el seu *Butlletí* periòdic, amb articles de divulgació d'aspectes de la matemàtica o de la didàctica, i ha organitzat conferències de divulgació de temes especialitzats d'investigació matemàtica, en què, enguany, han participat professors estrangers juntament amb d'altres de les nostres universitats.

S'ha concedit el Premi de la Societat Catalana de Matemàtiques de 1993 al treball *La transformació de Filippov en sistemes depredador-presa*, elaborat per Antoni Guillamon i Grabolosa, alumne de tercer cicle de la Universitat de Barcelona.

Finalment, s'ha de dir que la Societat Catalana de Matemàtiques ha organitzat la fase catalana de la XXIX Olimpíada Matemàtica, que va atorgar els premis a les persones següents:

- Roger Revilla i Domingo (IB Lluís de Peguera, Manresa), alumne del batxillerat de la Reforma;
- Daniel Marquès i Solé (IB Martí i Franquès, Tarragona), alumne de COU;
- Marc Guinjoan Francisco (IB Manuel Blancafort, la Garriga), alumne de 3r de BUP.

CONFERÈNCIES

Enric Nart, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Aritmètica: a les portes de la terra promesa». Barcelona, 30 de novembre de 1992.

Michel Guillemot, de la Universitat Paul Sabatier, de Tolosa de Llenguadoc: «Histoire de l'axiome de Choix». Barcelona, 28 de gener de 1993.

Jörg Flum, de l'Institut de Matemàtiques de la Universitat de Friburg (Suïssa): «Polinomios y lógica matemática». Barcelona, 11 de maig de 1993.

COL·LOQUI

Fòrum de problemes. Barcelona, març-maig de 1993 (vuit sessions). A cura dels socis L. Bibiloni, J. Grané, J. Paradís, G. Pascual, J. Pla i P. Viader. Adreçat a socis, professors i alumnes d'ensenyament secundari o universitaris. Es van tractar entre tots els assistents aspectes formatius i lúdics de la resolució de problemes.

PUBLICACIONS

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, 7 (1992). 86 p.

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, 8 (1993). 119 p.

SOCIETAT CATALANA DE QUÍMICA

Junta Directiva

President:	Josep M. Ribó i Trujillo
Tresorer:	Francesc Trull i Borràs
Secretari:	Albert Escuer i Fité
Publicacions:	Miquel Àngel Seco i Garcia
Vocals:	Claudi Mans i Teixidor Josep M. Moretó i Canela Ferran Pujol i Noguera Miquel Rigola i Lapeña Josep Ros i Badosa Joan Antoni Subirana i Torrent
Delegat de l'IEC:	Salvador Alegret i Sanromà
Nombre de socis:	400

El Premi de la Societat Catalana de Química del 1993 fou atorgat al treball *Estudi de la fracció lipídica de la matèria orgànica sedimentària en embassaments de la península Ibèrica*, de Pau Comes i Bordas.

CONFERÈNCIES

Martinho Simões, de l'Institut Superior Tècnic de Lisboa: «Energetics of Zirconium and Niobium Organometallic Compounds». Departament de Química Inorgànica, Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 26 de novembre de 1992.

A. Warshawsky, de l'Institut Weizmann de Ciències, Israel: «Ion specific polymers: desing, synthesis and application». Departament de Química Orgànica, Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 30 de novembre de 1992.

John P. Simons, del Departament de Química de la Universitat de Nottingham, Regne Unit «Molecular Stereodynamics via laser probing». Departament de Química Física, Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 26 de març de 1993.

Ian Paterson, de la Universitat de Cambridge: «Stereocontrol in the aldol reactions of ethyl ketones: total synthesis of marine polypropionates from Siphonaria». Departament de Química Orgànica, Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 5 de maig de 1993.

Raquel Gonçalves, del Centre d'Electroquímica i Cinètica de la Universitat de Lisboa: «Efeito de solvente sobre parametros cinéticos». Departament de Química Analítica, Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 27 de maig de 1993.

W. Muller, de l'Institut de Materials i Mesures, Joint Research Center, CEE: «The institute for reference materials and measurements: tasks, tools and trends». Departament de Química Analítica, Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 1 de juliol de 1993.

Stefan C. Muller, de l'Institut Max-Planck, Dortmund, Alemanya: «Dynamical aspects of Chemical waves». Departament de Química Física, Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 12 de juliol de 1993.

Eusebio Juaristi, de l'Institut Politècnic Nacional de Mèxic: «Preparación de aminoácidos enanteoméricamente puros a partir de la glicina y de la -alanina». Departament de Química Analítica, Facultat de Química de la Universitat de Barcelona, 12 de juliol de 1993.

H. S. Rathore, de l'Aligarh Muslim University de l'Índia: «New Technologies and Materials in Thin Layer Chromatography». Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1 d'octubre de 1993.

COL·LOQUIS

Química fina i medi ambient. Institut d'Estudis Catalans, 7 de juny de 1993. Participants: Miquel Rigola, del Departament d'Enginyeria Química de la Universitat de Girona; Maurice Decloux, de Rhône-Poulenc, França; Joan Albaigés, delegat del Consell Superior d'Investigacions Científiques a Catalunya, i Josep M. Ribó, de la Societat Catalana de Química.

XII Jornades sobre Recerca Experimental en Física i Química als Països Catalans. Temàtica: sensors i biosensors. Organitzat amb la col·laboració de la Societat Catalana de Física. Universitat Catalana d'Estiu, Prada de Conflent, 20 i 21 d'agost de 1993.

SOCIETAT CATALANA DE TECNOLOGIA

Junta Directiva

President:	Estanislau Tomàs i Morera
Tresorer:	Josep Arnaldos i Viger
Secretària:	M. Teresa Aragonès i Perales
Vocals:	Josep Amat i Girbau Marc Barracó i Serra Joaquim Casal i Fàbrega Antoni Senyé i Pocino M. Clara Torrents i Mazzei
Col·laboradora:	Júlia Simón i Arias
Delegat de l'IEC:	Enric Freixa i Pedrals
Nombre de socis:	90

La manca d'ajuts econòmics per a la realització de cursos impartits per professors estrangers ha dificultat l'organització d'aquest tipus d'activitats en el curs 1992-1993. Les activitats acadèmiques ordinàries han quedat reduïdes a tres conferències sobre temes tecnològics.

L'activitat principal del present curs ha estat l'organització del Simposi Internacional sobre la Farga Catalana, que s'ha portat a terme amb la col·laboració del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i de l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i ha tingut com a principal patrocinador la Generalitat de Catalunya. També ha tingut el suport del Comitè per a la Siderúrgia Antiga de la Unió Internacional de Ciències Prehistòriques i Protohistòriques, organisme afiliat a la UNESCO. Hi han col·laborat activament els membres del Grup de Treball sobre la Farga Catalana de la Secció de Ciències de l'Institut.

El Simposi se celebrà a Ripoll els dies 13 al 17 de setembre d'enguany. Hi hagué vuitanta-set inscrits i les comunicacions presentades foren quaranta-vuit. Els països d'origen dels participants pertanyen a divuit estats diferents. Els temes objecte d'estudi foren de caràcter tecnològic, metal·lúrgic, històric, arqueològic, econòmic i metodològic, i es referien directament al mètode català per a l'obtenció del ferro anomenat *farga catalana* i a altres d'afins dins el camp de l'arqueosiderúrgia.

Les comunicacions foren recollides provisionalment en un llibre que fou lliurat als assistents abans de l'obertura del Simposi. L'edició definitiva es preveu que quedarà enllestida abans d'acabar l'any 1993. La Societat va organitzar també, sobre el tema de la farga catalana, una exposició a Lleida, amb la col·laboració del Col·legi d'Enginyers Tècnics, la qual tingué lloc del 10 al 13 de febrer de 1993.

La Societat ha col·laborat en l'organització, juntament amb la Universitat Politècnica de Catalunya i la Universitat de Girona, de l'European Meeting on Chemical Industry and Environment, celebrat a Girona del 2 al 4 de juny de 1993, en el qual es presentaren noranta-tres comunicacions d'autors de vint-i-tres estats.

El Consell Promotor del CATCOM (Catalunya Comunicació) s'ha reunit tres vegades durant els primers deu mesos del 1993, dues a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans i una a la seu de l'Associació Cultural de l'Alguer. S'ha treballat en la posada en marxa, a títol experimental, d'un centre servidor de videotex des de Palma de Mallorca, del qual s'ha aprovat el logotip i la línia d'imatge del projecte. Les activitats del Consell s'han centrat en la seva articulació empresarial i en els contactes amb entitats oficials catalanes i comunitàries per tal d'aconseguir-ne el reconeixement oficial.

El Premi de la Societat Catalana de Tecnologia del 1993 fou atorgat a Màrius Tresàncez i Montaner pel seu treball *Disseny i construcció d'un descompressímetre controlador per a cambra hiperbàrica*.

CONFERÈNCIES

Josep M. Fuertes, del Departament d'Enginyeria de Sistemes de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Problemes tecnològics dels telescopis òptics gegants». Institut d'Estudis Catalans, 15 de desembre de 1992.

Joseph A. C. Humphrey, de la Universitat de Califòrnia, Berkeley: «Aspectos fundamentales de la mecánica de fluidos en la erosión por impacto de partículas» i «Aplicación de algoritmos genéticos (en la estructura de esquemas adaptativo-aprendizaje) en investigación: aplicación al caso del empaquetado óptimo termofluídico de compo-

nentes electrònics». Escola Tècnica Superior d'Enginyers Industrials de Barcelona, 16 i 17 de desembre de 1992.

CONGRESSOS

European Meeting on Chemical Industry and Environment. Organitzat amb la col·laboració de la Universitat Politècnica de Catalunya i la Universitat de Girona. Girona, del 2 al 4 de juny de 1993.

Simposi Internacional sobre la Farga Catalana. Organitzat amb la col·laboració del Museu de la Ciència i de la Tècnica de Catalunya i l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica. Ripoll, del 13 al 17 de setembre de 1993.

SOCIETAT CATALANA D'HISTÒRIA DE LA CIÈNCIA I DE LA TÈCNICA

Junta Directiva

President: Antoni Roca i Rosell
Vice-president: Jon Arizabalaga Valbuena
Tresorer: Josep M. Camarasa i Castillo
Secretari: Francesc X. Barca i Salom
Vocals: Pasqual Bernat i López
Àngel Calvo i Calvo
Iris Figuerola i Pujol
Joaquim Giralt i Pi
Jaume Josa i Llorca
Antoni Malet i Tomàs
Manuel Montanuy i Fillat
Xavier Moreno i Rico
Víctor Navarro i Brotons
Lluís Navarro i Veguillas
Agustí Nieto i Galán
Juli Samsó i Moya

Delegat de l'IEC: David Jou i Mirabent

Nombre de socis: 202

Durant el curs 1992-1993 la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica ha dut a terme un seguit de cursos i conferències i ha consolidat els seus grups de recerca.

El Grup de Lectura d'Història de la Tècnica ha reprès les sessions mensuals. Primerament va acordar de constituir-se en secció i, després, ha reorientat les seves activitats cap a la recerca. Com a primer treball, s'ha proposat l'estudi de l'aportació de Jaume Arbós a la història del gas a Catalunya.

El mes d'octubre el professor Charles Webster, de la Universitat d'Oxford, ha impartit una conferència on ha fet un retrat de Paracels.

El mes de novembre José Romo, de la Universitat de Barcelona, ha fet una xerrada sobre Faraday i l'establiment del sentit dels corrents induïts.

Del 5 al 8 de desembre la Societat ha organitzat les seves II Trobades d'Història de la Ciència i de la Tècnica a la ciutat de Peníscola. Hi han assistit al voltant d'un centenar de socis, dels quals una cinquantena han presentat comunicació científica.

A aquestes Trobades, han estat professors convidats: Antoni Roca, de la nostra Societat, el qual ha fet la conferència inaugural; Vicenç M. Rosselló i Albert G. Hauf, de la Universitat de València; Francesc Bujosa, de la Universitat de les Illes Balears, i Thomas F. Glick, de la Universitat de Boston, el qual n'ha fet la cloenda.

Hem pogut comptar, per a la realització d'aquestes Trobades, amb l'ajut de la CIRIT, del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, del Departament de Cultura de la Generalitat Valenciana i de les universitats de València, Autònoma de Barcelona i Politècnica de Catalunya.

Dins de les Trobades ha tingut lloc una trobada entre l'Institut d'Estudis Documentals i Històrics de la Universitat de València i el Departament d'Història de la Ciència i de la Tècnica de la Universitat de Valladolid sobre el Renaixement a Espanya. La resta de comunicacions han abastat camps tan diversos com les matemàtiques, la farmàcia, la química, la medicina, l'agricultura, la física, la biologia i la tècnica. Com en les trobades anteriors, els segles XIX i XX han estat les èpoques més tractades, per bé que el Renaixement fou ben representat i que no ha faltat tampoc una comunicació dedicada a l'antiguitat romana i una altra a la xinesa. Aprofitant aquestes jornades, s'ha celebrat l'Assemblea General de socis i s'ha organitzat una visita al castell de Peníscola i una altra a l'Observatori de l'Ebre, a Roquetes.

El mes de desembre, Jacques Grinevald, de l'Institut Universitari d'Estudis del Desenvolupament de Ginebra, ha impartit un curs en dues sessions sobre la prehistòria del descobriment de la biosfera.

El mes de gener, Nicolás García Tapia, de la Universitat de Valladolid, ens ha parlat de la invenció espanyola en el Segle d'Or.

El mes de febrer, Josep Chabàs, amb motiu de la publicació de l'obra: *L'astronomia de Jacob ben David Bonjorn*, ha fet una xerrada sobre l'astronomia feta a Catalunya al segle XIV. A més, Tibissay Mañà, de la Universitat de Barcelona, va conferenciar sobre els tècnics il·lustrats en el Mèxic borbònic.

El mes de març, Santiago Garma, de la Universitat de Madrid, ens ha parlat de la rivalitat matemàtica entre Madrid i Barcelona al principi del segle xx.

El mes d'abril, Julio Gómez Alba, del Museu de Geologia de Barcelona, ha impartit una conferència sobre la història d'aquest Museu durant la dictadura de Primo de Rivera. A més, Juli Samsó, amb motiu de la publicació del llibre *La ciencia de los antiguos en al-Andalus*, ha fet una xerrada sobre el llegat científic andalusí.

El mes de maig, David Goodman, de l'Open University, va impartir un curs de dues sessions sobre la ciència i la tecnologia a l'època de Felip II.

En el mes de juny s'ha organitzat una visita al Museu d'Història de la Medicina de Barcelona, i la Secció d'Història de la Tècnica ha convidat Patricio Sáiz, de la Universitat Autònoma de Madrid, a impartir una conferència sobre el paper de Catalunya en el sistema espanyol de patents.

Aquest mateix mes ha tingut lloc l'Assemblea electoral, on s'ha procedit a la renovació de la meitat dels membres de la Junta. S'han renovat el president, el vice-president, el tresorer i quatre vocals, i la nova Junta ha quedat composta pels socis següents: president, Antoni Roca; vice-president, Jon Arrizabalaga Valbuena; secretari, Francesc X. Barca; tresorer, Josep M. Camarasa, i vocals: Pasqual Bernat, Àngel Calvo, Iris Figuerola, Joaquim Giralt, Jaume Josa, Antoni Malet, Manuel Montanuy, Xavier Moreno, Lluís Navarro, Víctor Navarro, Agustí Nieto i Juli Samsó.

CURSOS

Le préhistoire de la découverte de la biosphère. Organitzat amb el suport de la CIRIT. 10 i 11 de desembre de 1992.

Jacques Grinevald, de l'Institut Universitari d'Estudis de Desenvolupament de Ginebra: «La conception classique du "système de la nature"» i «L'impact de la révolution thermoindustrielle».

La técnica en la época de Felipe II. Organitzat amb el suport de la CIRIT. 20 i 21 de maig de 1993.

David Goodman, de l'Open University: «Sueños de autarquía: tecnología en la España de Felipe II» i «Ciencia y religión: el estímulo de la fe judía».

CONFERÈNCIES

Charles Webster, de l'All Souls College d'Oxford: «A portrait of Paracelsus». Institut d'Estudis Catalans, 16 de novembre de 1992.

José Romo, de la Universitat de Barcelona: «El error inicial de Faraday en el establecimiento del sentido de las corrientes inducidas». Institut d'Estudis Catalans, 13 de novembre de 1992.

Nicolás García Tapia, de la Universidad de Valladolid: «La invención española en el Siglo de Oro». Institut d'Estudis Catalans, 22 de gener de 1993.

Josep Chabàs, de la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica: «Les fonts de l'astronomia feta a Catalunya al segle XIV». Institut d'Estudis Catalans, 16 de febrer de 1993.

Tibissay Mañá, de la Universitat de Barcelona: «Técnicos ilustrados para el México borbónico». Institut d'Estudis Catalans, 19 de febrer de 1993.

Santiago Garma, de la Universitat Complutense de Madrid: «Rivalidad matemática entre Madrid y Barcelona a comienzos del siglo XIX». Institut d'Estudis Catalans, 26 de març de 1993.

Julio Gómez Alba, del Museu de Geologia de Barcelona: «El Museo de Ciencias Naturales de Barcelona durante la Dictadura de Primo de Rivera». Institut d'Estudis Catalans, 16 d'abril de 1993.

Juli Samsó, de la Universitat de Barcelona: «El llegat científic andalusí». Fundació Enciclopèdia Catalana, 22 d'abril de 1993.

Patricio Sáiz, de la Universitat Autònoma de Madrid: «Catalunya en el Sistema Español de Patentes: una temprana apuesta por la innovación (1759-1878)». Institut d'Estudis Catalans, 15 de juny de 1993.

CONGRÉS

II Trobades d'Història de la Ciència i de la Tècnica. Organitzades amb la col·laboració de la CIRIT, el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, el Departament de Cultura de la Generalitat Valenciana i les Universitats de València, Autònoma de Barcelona i Politècnica de Catalunya. Peníscola, del 5 al 8 de desembre de 1992.

SECCIÓ FILOLÒGICA

Consell de Govern

President:	Antoni M. Badia i Margarit
Vice-president:	Joan Veny i Clar
Tresorer:	Joan A. Argente i Giralt
Secretari:	Jordi Carbonell i de Ballester

Membres

M. Àngels Anglada i d'Abadal
Ramon Aramon i Serra (emèrit)
Joan A. Argente i Giralt
Antoni M. Badia i Margarit (emèrit)
Joan Bastardas i Parera (emèrit)
Pere Bohigas i Balaguer (emèrit)
M. Teresa Cabré i Castellví
Jordi Carbonell i de Ballester
Germà Colón i Domènech
Joan Coromines i Vigneaux (emèrit)
Antoni Ferrando i Francès
Joaquim Mallafrè i Gavalda
Isidor Marí i Mayans
Joan Martí i Castell
Joan Miralles i Monserrat
Carles Miralles i Solà
Vicent Pitarch i Almela
Lluís B. Polanco i Roig
Joaquim Rafel i Fontanals
Josep Roca i Pons (emèrit)
Jordi Sarsanedas i Vives
Josep Vallverdú i Aixalà (emèrit)
Joan Veny i Clar
Pere Verdaguer i Juanola

La Secció Filològica ha tingut reunions regulars, de jornada completa, els dies 18 de setembre, 23 d'octubre, 13 de novembre i 18 de desembre de 1992, 15 de gener, 12 de febrer, 12 de març, 16 d'abril, 7 de maig, 11 de juny i 2 de juliol de 1993.

Durant el curs s'han reunit el Consell de Govern i les comissions de Publicacions, d'Onomàstica, de Lexicografia, de Gramàtica, de Transcripció i de Català Estàndard.

Ultra les activitats de tràmit, crònica, gestió administrativa, execució i revisió d'acords, seguiment del pressupost, preparació de publicacions i relació exterior, una part molt important de cada reunió ha estat dedicada a qüestions acadèmiques i científiques pròpies de la Secció. Aquesta treballa a un ritme accelerat en l'elaboració del diccionari normatiu. Hi col·laboren també especialistes de les altres seccions.

Entre els treballs específics que han estat objecte d'atenció dins la Secció Filològica cal subratllar l'*Acord sobre els signes d'interrogació i d'admiració* i l'*Acord sobre diversos punts de la normativa verbal i de l'estàndard oral dels demostratius*, aquest últim a petició de la Generalitat Valenciana.

PUBLICACIONS

BADIA I MARGARIT, Antoni M.; PONS I GRIERA, Lúdia; VENY, Joan. *Atlas lingüístic del domini català: Qüestionari*. Barcelona: IEC, 1993. 250 p. (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística; II)

Documents de la Secció Filològica, II. 2a ed. [rev.]. Barcelona: IEC, 1993. 118 p.

GUARDIOLA, Carles-Jordi [ed.] *Cartes de Carles Riba*. Vol. III: 1953-1959. Barcelona: IEC, 1993. 656 p. (Biblioteca Filològica; XXVIII)

PONS I GRIERA, Lúdia. *Iodització i apitxament al Vallès: Interpretació sociolingüística i psicolingüística dels canvis fonètics*. Barcelona: IEC, 1992. 569 p. (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística; I)

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II: Morfologia. Barcelona: IEC, 1992. 52 p.

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II: Morfologia. 2a ed. [rev.]. Barcelona: IEC, 1993. 52 p.

PROGRAMES DE RECERCA

ATLES LINGÜÍSTIC DEL DOMINI CATALÀ (ALDC)

- Directors: Lídia Pons i Griera
Joan Veny i Clar
- Col·laboradors: Montserrat Adam i Aulinas
Núria Jolis i Masjuan
Joan Martí i Castell
Àngels Massip i Bonet
Joaquim Rafel i Fontanals

1. *Revisió dels materials per a la publicació del qüestionari de l'Atles lingüístic del domini català (ALDC)*

La part fonamental de la preparació d'aquests materials es va fer durant el curs passat; per això, al llarg del primer trimestre d'aquest curs només ha calgut fer-ne els darrers retocs, que han culminat amb la publicació del qüestionari en forma de llibre.

2. *Ampliació de la base de dades*

La base de dades dels materials de l'ALDC consta de dues parts:

- a) Les dades de la part introductòria, que són bàsicament una informació general relativa a cada una de les 190 localitats enquestades.
- b) Les dades de la part específica, que formen el bloc fonamental; aquestes dades són les respostes que han donat els informadors de cada localitat de cada una de les 2.452 preguntes del qüestionari lingüístic.

Base de dades de la part introductòria. La formació d'aquesta base constitueix una primera etapa en l'elaboració del corpus. La introducció de les dades corresponents a aquesta part va quedar bastant enllestida el curs passat, de manera que durant aquest any només s'ha ampliat amb les dades de quatre localitats i s'han fet algunes comprovacions.

Base de dades de la part específica. Aquesta base és la segona etapa en la formació d'un corpus amb els materials de l'ALDC, i es tracta de la part més complexa. Durant aquest curs s'hi ha treballat de la manera següent:

- a) S'ha ampliat la base de dades amb l'entrada de les respostes corresponents a quinze localitats (Alacant, Alaró, Algímia de la Baronia, Benifairó de les Valls, Casinos, Felanitx, Lluçmajor, es Migjorn Gran,

Palau de Noguera —Trempe—, el Puig de Santa Maria, Pollença, Santanyí, Sóller, Son Cervera, Vilallonga de Ter), que se sumen al total de les disset introduïdes en els dos cursos anteriors; hi ha també quatre enquestes (les de Montuïri, Móra la Nova, Palma de Mallorca i Solla) preparades per a la introducció. El llistat de cada una de les enquestes entrades ha estat objecte d'una primera correcció. Actualment, el corpus corresponent a aquesta part consta de 78.666 registres, 41.798 dels quals corresponen a les disset enquestes introduïdes anteriorment. D'aquests 78.666 registres, 36.610 són respostes diferents —amb una forma fonètica o amb una forma fonètica i lèxica diferents.

b) S'ha iniciat una revisió simultània i sistemàtica de totes les respostes corresponents a cada una de les preguntes d'un bloc de localitats; s'ha començat per les vint primeres enquestes entrades. Actualment hi ha revisades totes les respostes de les 1.100 primeres preguntes d'aquestes enquestes.

En relació amb la base de dades indicada a l'apartat *a*, s'ha elaborat un nou programa que presenta les respostes per un ordre alfabètic fet a propòsit que n'agilita la introducció. Respecte a la revisió indicada a l'apartat *b*, s'han preparat nous programes que permeten de llistar el conjunt de respostes d'un bloc de localitats determinat i tota la informació complementària lligada a cada resposta.

3. Preparació dels etnotextos

Aquests materials, d'interès lingüístic i etnològic, estan formats per textos complementaris, sovint vinculats a la vida rural; s'extreuen de les enquestes enregistrades en cinta magnetofònica i es transcriuen fonèticament.

Durant aquest curs s'ha començat a preparar una primera publicació que ha de contenir els textos corresponents al català oriental. Està previst que aquest llibre contingui dues versions de cada text: una en transcripció fonètica i l'altra en ortografia convencional, que mantindrà, però, les característiques dialectals més significatives. La publicació anirà acompanyada d'una casset que contindrà la gravació dels etnotextos més representatius.

Actualment hi ha preparats i introduïts, en una codificació convertible a transcripció fonètica els textos d'unes cinquanta localitats aproximadament, i s'ha fet una primera versió normalitzada de cadascun. Cal completar encara la transcripció i la introducció de més textos, i resta pendent la correcció de tots els materials entrats.

Altres activitats

Dos membres de l'equip han participat en el VIIe Colloque International de l'Atlas Linguistique Roman (Santiago de Compostel·la, setembre 1993). Joan Veny hi ha presentat les síntesis romàniques referents a *mosquit* i *grill*.

Tres membres de l'equip han participat en The First International Congress of Dialectologists and Geolinguists (Budapest, 26-29 abril 1993). Hi han estat presentades les comunicacions següents: Lídia Pons, «Aspectos sobre la variación de la estructura de la palabra compuesta en los dialectos catalanes»; Joan Veny, «La interferencia del castellano /x/ en catalán».

Publicacions

VENY, Joan. «Dos *caballas* advenedizas en dominio catalán». A: *Antiqua et Nova Romania. Estudios lingüísticos y filológicos en honor de José Mondéjar en su sexagésimo aniversario*. Vol. I. Granada: Universidad de Granada, 1993, p. 505-524.

PATRONYMICA ROMANICA (PatRom)

Director: Antoni M. Badia i Margarit
Col·laboradors: Maria Reina Bastardas i Rufat
Jordi de Bolòs i Masclans
Maria Brossa i Alavedra
Emili Casanova i Herrero (València)
Jordi J. Costa (Perpinyà)
Joan Miralles i Monserrat (Mallorca)
Josep Moran i Ocerinjauregui
Esperança Piquer i Ferrer
Joaquim Rafel i Fontanals
Carolina Santamaria i Jordà

Durant el curs 1992-1993 han continuat les activitats destinades a constituir un corpus de materials antroponímics catalans que seran la base per a la redacció del futur diccionari de cognoms de les llengües romàniques i del futur diccionari de cognoms catalans. Amb aquesta finalitat, s'han dut a terme els treballs que segueixen.

El *Repertori d'antroponims catalans, I (noms personals fins a l'any 1000)* ha estat ultimada per a la impremta.

S'ha completat la transcripció i la informatització de les fonts històriques (gairebé totes són llistes nominatives) de Catalunya dels segles XIII i XIV. A València i a Mallorca s'ha finalitzat el buidatge de la documentació històrica de la mateixa època i el procés d'informatització de les dades disponibles ha quedat conclòs. Encara manca de completar el buidatge de les fonts documentals més significatives dels segles XI i XII. A més, un cop completada la fase medieval, s'ha establert provisionalment la llista de fonts a buidar corresponents al segle XVI.

S'ha continuat el procés de normalització de les dades històriques informatitzades del Principat a fi de poder integrar-les en els articles del futur diccionari.

Per completar el corpus de cognoms contemporanis s'han obtingut i informatitzat gairebé totes les llistes del cens modern dels comuns del Principat d'Andorra. Pel que fa a la ciutat de l'Alguer, un cop rebudes les llistes del cens en suport de paper, tots els materials han quedat informatitzats i incorporats al corpus de noms de família contemporanis. Han estat tractades les dades del cens de cognoms contemporanis corresponents a les zones administrativament espanyoles, i en aquests moments ja estem en estat d'obtenir les dades de la distribució dels cognoms per comarques. Aquesta informació forneix elements veritablement importants per a la interpretació etimològica dels cognoms.

Pel que fa a les tasques de redacció, el centre català ha continuat col·laborant amb els altres centres europeus en l'elaboració d'articles model del futur diccionari romànic: concretament, s'han aportat les dades catalanes per als articles model APRILIS, AMIR-, ANTIPUUS i ADROVARIUS.

L'equip català del PatRom està en contacte permanent amb el centre coordinador de la Universitat de Trèveris i amb el Comitè de Redacció. El mes de febrer de 1993 va rebre la visita del professor Jean-Pierre Chambon, responsable del Comitè de Redacció del PatRom, amb el qual es van fer diverses sessions de treball. El centre català va ser representat per M. Reina Bastardas i Esperança Piquer en la reunió de treball que es va fer a Trèveris del 19 al 21 d'abril de 1993, i també per M. Reina Bastardas en la reunió de la redacció que es va fer a Trèveris del 16 al 18 de juliol de 1993.

Organitzat al mateix temps per l'ICOS (International Committee of Onomastic Sciences) i pel PatRom, tingué lloc, del 12 al 17 d'abril de 1993, a Trèveris, el XVIII Congrés Internacional de Ciències Onomàstiques; el centre català del PatRom va ser-hi representat per les persones següents, que van presentar les comunicacions que s'indiquen a continuació: A. M. Badia i Margarit, «Anthroponymie et dialectologie

dans le domaine linguistique catalan»; M. R. Bastardas i E. Piquer, «Anthroponymie féminine barcelonaise du xive siècle»; J. J. Costa, «Limites de la cartographie des patronymes: l'exemple de l'*Atlas patronymique des Pyrénées Orientales* au xixe siècle»; J. Miralles, «À propos de l'impôt du *morabetí* d'Inca (Majorque) de 1329», i J. Moran, «Les suffixes dans la formation de noms de peuples dérivés de noms géographiques».

A més, cinc membres de l'equip del PatRom català van assistir al VII Col·loqui anual del PatRom a Neuchâtel, del 29 de setembre al 3 d'octubre de 1993. En aquest Col·loqui han quedat definitivament establertes les normes de redacció del futur diccionari, i amb això el projecte entra en una fase plenament d'elaboració d'articles.

Conferències

Jean-Pierre Chambon, de la Universitat d'Estrasburg: «Le FEW: histoire et méthodologie». Universitat de Barcelona, 3 de febrer de 1993.

Jean-Pierre Chambon, de la Universitat d'Estrasburg: «L'anthroponymie [gallo]romane: état présent et besoins». Institut d'Estudis Catalans, 4 de febrer de 1993.

GLOSSARIUM MEDIAE LATINITATIS CATALONIAE (segles IX, X i XI)

Director: Joan Bastardas i Parera
Col·laboradors: Teresa Gràcia i Sahuquillo
Lluïsa de Nadal i Caparà
Pere Quetglas i Nicolau

El programa es realitza conjuntament amb la Institució Milà i Fontanals del Consell Superior d'Investigacions Científiques, d'acord amb el conveni signat el 19 de juliol de 1985.

Durant el curs 1992-1993 ha continuat la tasca d'informatització del fitxer. Es tracta d'obtenir un fitxer instal·lat sobre un suport magnètic que sigui no solament ric, sinó també coherent, nítid, intel·ligible per a tothom i fàcil de manejar.

Aquest programa d'informatització ha obtingut una subvenció, destinada a material informàtic, dins el Programa Sectorial de Promoció General del Coneixement de la Direcció General d'Investigació Científica i Tècnica, de l'Estat, per als anys 1992-1994.

El nombre de lemes introduïts ha estat 82, que corresponen a 640 citacions documentals. No es preveu, a curt termini, la redacció d'articles ni la publicació de nous fascicles.

OBSERVATORI DE NEOLOGIA (ONUB)

Directora: M. Teresa Cabré i Castellví

Coordinadors: Judit Freixa i Aymerich
Elisabet Solé i Solé
Carles Tebé i Soriano

Col·laboradors: Gemma Ariño
Elisabet Balcells
Eugènia Baqueró
Carme Bogner
Zulema Borràs
Marta Clavel
Anna Codina
Montserrat Cortés
Rosó Cusó
Meritxell Domènech
Rosa Estopà
Marta Folia
Maria Gratacós
Rut Graupera
Roser Guiteras
Jovita Laín
Sílvia Martorell
Jordi Morel
Isabel Obradós
Montserrat Pibernat
Judit Sadurní
Imma Sas
Mònica Sendra
Xavier Solé
Marta Torres
Teresa Vallès
Mercè Vázquez

Durant el curs 1992-1993 l'Observatori s'ha fet càrrec del buidatge de la premsa catalana (*Avui* i *Nou Diari*) publicada a Barcelona durant l'any 1992 i de l'automatització en la base de dades BUIDCAT. El nombre de fitxes de buidatge ha estat de 5.162 registres totals.

En l'anàlisi de neologismes, s'ha dedicat atenció als aspectes següents:

- a) Fixació del protocol definitiu d'anàlisi.
- b) Constitució dels grups d'anàlisi.
- c) Anàlisi pròpiament dita.

També s'ha treballat en el disseny i les proves del programa de reconeixement automàtic de neologismes i en el disseny de la publicació periòdica *La Neologia Lèxica*.

Durant el curs, el grup de treball de l'Observatori s'ha reunit en sessió plenària quatre vegades i els grups d'anàlisi ho han fet periòdicament cada mes.

BIBLIOGRAFIA LINGÜÍSTICA CATALANA (BILC)

Director: Antoni M. Badia i Margarit
Col·laboradors: M. Pilar Jiménez Anadón
Montserrat Prat i Serra
Albert Ribas i Massana

Durant l'any 1993 s'ha seguit treballant en el programa de recerca Bibliografia Lingüística Catalana. El Centre d'Estudis i Desenvolupaments Informàtics de l'IEC ha realitzat millores informàtiques que permeten i enriqueixen la recuperació de la informació. S'han anat incorporant materials bibliogràfics nous, a la vegada que s'han completat buits existents.

Com que des de l'inici del programa es va decidir ampliar l'àmbit d'acció previst (1985) amb materials recents, actualment hi ha introduïda més bibliografia recent que retrospectiva. Atès que aquesta tasca bibliogràfica de recerca ha estat realitzada i que els materials bibliogràfics ja estan preparats, es preveu que la introducció es podrà fer el curs vinent d'una manera ràpida.

Properament també caldrà completar les fitxes d'autor (ja entrades, però incompletes) amb els encapçalaments de matèries que hi manquen. Es disposa de la llista d'encapçalaments de matèries prèvies sistematitzades i estandarditzades, la qual cosa és un punt positiu per al programa.

Les recerques efectuades han estat positives i s'ha anat configurant una infraestructura bibliogràfica bàsica per a la localització d'estudis referents a la llengua catalana. Falta encara un curt temps per verifi-

car i comprovar els materials entrats i detectar i precisar els que hi manquen.

La prospecció bibliogràfica efectuada s'ha realitzat amb profunditat, per la qual cosa, després de l'etapa de completar materials, es preveu obtenir uns resultats informatius satisfactoris i complementaris de la Bibliografia Lingüística Catalana.

ONOMASTICON CATALONIAE

Director: Joan Coromines i Vigneaux

Col·laboradors: Joseph Gulsoy
Philip Rasico

Delegat de l'IEC: Joan Veny

Els dos investigadors nord-americans Joseph Gulsoy i Philip Rasico han treballat intensament, sota la direcció de Joan Coromines, en la redacció d'un nombre important d'articles de toponímia catalana. Concretament, durant aquest curs el senyor Gulsoy ha fet una estada d'un mes a Catalunya i el senyor Rasico hi ha fet dues estades d'una durada total de prop de dos mesos.

En aquests moments, la redacció està prou avançada, fet que ha permès que ja se n'hagi publicat el primer volum (1989).

TREBALLS DE SOCIOLINGÜÍSTICA

Director: Joan A. Argente i Giralt

Col·laboradors: Anxo M. Lorenzo Suárez
Joan Pujolar i Cos

Les activitats d'aquest programa de recerca s'han centrat en el projecte «Tria de llengua, discurs i identitat entre joves de barris obrers a Barcelona». Els objectius generals d'aquest projecte són dos: assolir, d'antuvi, una comprensió profunda del fenomen de la tria de llengua i dels processos interactius i socials implicats en el comportament lingüístic de la gent; segonament, obtenir informació pertinent aplicable a iniciatives de planificació lingüística, com poden ésser la formulació de campanyes públiques o el disseny d'estudis quantitius a gran escala per a mostres representatives de població.

Com a objectius específics, aquesta recerca es proposa l'estudi dels usos lingüístics, del discurs sobre els usos lingüístics i de les relacions

entre els uns i els altres en grups de joves de barris obrers de Barcelona. Versa, doncs, sobre el comportament lingüístic i les actituds ideològiques que el justifiquen o l'estigmatitzen —i també la dinàmica dels processos i relacions socials que els expliquen— en una població formada per joves entre divuit i vint-i-cinc anys, integrats en grups que no han estat creats directament a conseqüència de la participació en cap institució oficial ni privada i que habiten àrees urbanes de les característiques socials especificades. La selecció de grups allunyats de les institucions es justifica pel fet que omple un buit en la recerca catalana sobre la tria de llengua, centrada fins ara en grups d'esplai, escoles de mestres, «escola catalana», això és, en institucions que promouen unes determinades pautes de comportament i d'actituds envers el català.

Aquests objectius es duren a terme en dues fases. La primera és una indagació qualitativa de les interaccions espontànies entre membres d'aquests grups, complementada amb una sèrie d'entrevistes amb profunditat. La segona consistirà en el disseny i l'experimentació d'un model d'enquesta construït a partir de les descobertes realitzades en la primera fase —serà, doncs, una recerca quantitativa.

Iniciada a l'estiu de 1992, de llavors ençà s'ha completat el treball de camp de la primera fase, amb la consegüent arplega de dades qualitatives mitjançant l'observació participativa, la gravació d'interaccions espontànies i la realització de les entrevistes amb profunditat. També s'elaborà un primer esbós d'anàlisi que constituï un document de base per a fer debats amb la gent dels grups una vegada acomplert el període d'observació.

S'ha dut a terme la transcripció lingüística i etnogràfica de les dades interactives i se n'ha avançat una anàlisi provisional.

S'han redactat diversos informes i comunicacions i s'han fet presentacions de la recerca en curs en fòrums catalans i europeus durant el període ressenyat.

OFICINES DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA

OFICINA D'ONOMÀSTICA

Director: Jordi Carbonell i de Ballester

Col·laboradors: Josep Moran i Ocerinjauregui
Joan Anton Rabella i Ribas

Les activitats de l'Oficina d'Onomàstica es poden esquematitzar de la manera següent:

a) Resposta a consultes telefòniques i postals sobre onomàstica fetes pels centres de normalització lingüística i els serveis de català dels consells comarcals i dels ajuntaments, pels serveis d'assessorament lingüístic de la Direcció General de Política Lingüística i del Departament de Cultura i del Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya, pels serveis lingüístics de les universitats, pel TERMCAT, pel Registre Civil, per associacions culturals, per editorials i per particulars. Aquestes consultes comporten la resposta telefònica i, en alguns casos, la redacció i la tramesa d'informes.

b) Expedició de certificats de regularització normativa de la grafia de noms i/o cognoms.

c) Revisió i validació de les relacions de topònims acordada en el Conveni específic sobre senyalització de punts característics a les carreteres, signat pel Departament de Política Territorial i Obres Públiques (DPTOP) i l'Institut d'Estudis Catalans (12 de novembre de 1992).

d) Activitats convingudes en el Conveni específic sobre senyalització de punts característics a les carreteres (5 de juliol de 1993) amb el Departament de Política Territorial i Obres Públiques:

— Compleció de la tasca de revisió i validació de la primera llista de topònims útils per a la senyalització de punts característics.

— Assessorament al Departament de Política Territorial i Obres Públiques sobre els problemes toponomàstics que es produeixen en el procés de normalització i senyalització. Aquest assessorament es concreta en l'emissió d'un informe escrit sobre cada forma consultada, en el qual s'argumenta la forma proposada.

— Organització i realització de seminaris de formació bàsica dels tècnics del DPTOP.

e) Assessorament i redacció d'informes sobre la recollida de topònims al Pla de l'Estany.

f) Informe i proposta sobre el canvi de grafia del topònim *Borgonyà* (aprobat per la Secció Filològica el 2 de juliol de 1993).

g) Informe sobre els termes relacionats amb l'onomàstica no recollits pel *Diccionari general de la llengua catalana* ni pel *Diccionari de la llengua catalana* (d'Enciclopèdia Catalana, SA).

h) Toponímia de la Franja de Ponent.

i) Estudi i avaluació de les diferències entre els noms dels municipis aprovats per l'IEC («Llista dels noms dels municipis del Principat», dins *Documents de la Secció Filològica, I*, i «Addicions i esmenes a la

«Llista dels noms dels municipis del Principat» dreçada el 6 de novembre de 1980», dins *Documents de la Secció Filològica, II*) i les formes oficials adoptades per la Generalitat de Catalunya (*Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya* núm. 1704, del 5.2.1993).

j) Estudi i avaluació dels noms dels municipis de la Catalunya Nord i de les Illes Balears a partir de la *Gran enciclopèdia catalana*, de les formes oficials de cada administració i de les formes aprovades per l'IEC («Topònims de les Illes Balears», dins *Documents de la Secció Filològica, I*, i la llista publicada amb data de desembre de 1964).

k) Planificació de la creació d'una base de dades sobre toponímia.

Conferència

Jordi Carbonell i Josep Moran: «Jornada d'informació i treball sobre els topònims de Cornellà del Terri». Ajuntament de Cornellà del Terri, 3 d'octubre de 1992.

OFICINES LEXICOGràFIQUES (OL)

Directora: M. Teresa Cabré i Castellví

Coordinadores d'àrea:

Victòria Alsina i Keith
(informatització i estudis lingüístics)
Maria Bozzo i Duran
(coordinació general i terminologia)
Àngels Egea i Puigventós
(aplicació de criteris lingüístics)
Marta Juncadella i Fortuny
(manteniment de BDOL)
Carolina Santamaria i Jordà
(manteniment de BDOL)

Col·laboradors:

Cristina Bofill i Caralt
Antoni Casals i Guàrdia
Agustí Espallargas i Major
Laia Fidalgo i Ortas
Pere Montalat i Buscató
Gemma Pauné i Xuriguera
Lluís Pérez-Carrasco i Ballestero
Roser Sanromà i Borrell
Montserrat Serra i Figueras
Lluís Sol i Salvadó
Aurora Vall i Casas

Durant el curs 1992-1993 les tasques de les Oficines Lexicogràfiques de la Secció Filològica s'han centrat exclusivament en el projecte d'elaboració del *Diccionari de la llengua catalana*, que ha inclòs les feines següents:

1. *Ampliació dels programes informàtics sobre els quals s'ha establert la base de dades.* Aquesta ampliació, que havia estat començada el curs passat, ha comportat:

- l'elaboració de programes de generació de llistats;
- l'elaboració d'un programa de coherència interna, per verificar el text del diccionari;
- l'elaboració d'un programa de traspàs de la informació d'un camp a un altre de la base de dades;
- l'elaboració d'un programa d'edició per al diccionari, i
- l'elaboració, encara no completa del tot, d'un programa definitiu de consultes de la base de dades.

Tots aquests programes han estat realitzats pel CEDI, seguint les instruccions donades per les OL.

2. *Manteniment de la base de dades de les OL*, que ha comportat diverses fases:

- Preparació de les fonts dels diferents tipus de lèxic que calia introduir a la base de dades. Aquestes fonts es divideixen en cinc grups: fonts de llengua general, les més importants de les quals ja s'havien introduït el curs passat; fonts de terminologia, que també s'havien començat a introduir el curs passat; fonts de neologismes; fonts de dialectalismes, i fonts d'argot.

- Introducció a la base de dades de les fonts preparades.

- Revisió i correcció de les fonts introduïdes.

En total, les entrades de la base de dades han passat de 95.300 a 107.300; és a dir, que al llarg d'aquest curs la base de dades ha augmentat en 12.000 entrades, que s'hi han introduït manualment.

3. *Treball sobre lèxics especials.* El treball sobre lèxics especials s'ha centrat en la selecció d'entrades i en la preparació de les revisions que haurien de dur a terme els membres de l'Institut des de les diverses seccions.

Les tasques, segons el tipus de lèxic, són les següents:

a) Selecció i revisió d'argot.

b) Selecció de dialectalismes de tot el domini català i inici de la revisió de les variants dialectals pròpies del Camp de Tarragona, de les Illes, de la zona nord-occidental, d'Osona i el Ripollès i del Rosselló.

c) Selecció de la terminologia pròpia de 49 àrees temàtiques i preparació i tramesa a les diverses seccions dels materials corresponents a 58 àrees temàtiques per a la revisió.

4. *Establiment de criteris per al nou diccionari normatiu*, que ha constatat de tres etapes diferenciades:

a) L'elaboració d'estudis referents a tots els aspectes del diccionari: grafia de les entrades, contingut dels articles, definicions, exemples, subentrades i estructura dels articles. Aquests estudis, fets per membres de les OL i per col·laboradors externs, van acompanyats d'una proposta de criteri per al nou diccionari normatiu. Durant el curs 1992-1993 s'han acabat d'elaborar tots els estudis previstos, que havien estat iniciats el curs anterior.

b) La presentació d'aquests estudis, juntament amb una proposta de criteri, a la Comissió Lexicogràfica, primer, i a la Secció Filològica, després, per ser debatuts i aprovats. Durant el curs 1992-1993, la SF ha aprovat vint-i-un dels estudis elaborats a les OL.

c) L'aplicació de criteris lexicogràfics i lingüístics per al nou diccionari. Aquesta aplicació s'ha fet a les OL, i ha consistit en dues feines: d'una banda, l'aplicació dels criteris aprovats per la SF; d'altra banda, la correcció de diversos tipus d'informacions incompletes, obsoletes o errònies que s'havien detectat en la lectura-correcció del DGLC, tant en les definicions com en els exemples.

Per a totes aquestes feines, les OL han comptat amb setze filòlegs a temps complet, dotze dels quals s'han incorporat a les OL el dia 11 de gener de 1993 procedents del projecte Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana (CTILC). D'altra banda, han comptat també amb les col·laboracions a temps parcial següents:

— Vint-i-cinc becaris procedents del CTILC, durant nou mesos, que han fet una mitjana de vint hores setmanals cadascun, per a les feines de preparació de material per introduir i d'introducció pròpiament dita.

— Seixanta-dos col·laboradors (estudiants, filòlegs i especialistes en les diverses àrees del saber), que han dut a terme feines de suport a la informatització, estudis lingüístics i tasques de selecció i revisió de lèxics especialitzats.

SOCIETATS FILIALS

SOCIETAT CATALANA DE LLENGUA I LITERATURA

Junta Directiva

President: Joan Martí i Castell
Vice-president: August Bover i Font
Tresorera: Isabel Grifoll i Àvila
Secretari: Joan Ramon Veny-Mesquida
Vocals: Jordi Colomina i Castanyer
Josep Moran i Ocerinjauregui

Delegat de l'IEC: Jordi Carbonell i de Ballester

Nombre de socis: 225

SIMPOSI

Homenatge a Carles Soldevila (1892-1992). Barcelona, 23 i 25 de novembre de 1992.

Jordi Castellanos: «Carles Soldevila i la novel·la psicològica».

Josep Maria Casasús: «Carles Soldevila, periodista».

Núria Santamaria: «El teatre de Carles Soldevila».

Albert Manent: «Carles Soldevila, promotor de la cultura».

Pere Gimferrer: «De *Moment musical* a *Papers de família*: l'etapa final de la novel·la de Carles Soldevila».

CONFERÈNCIA

Tomàs Martínez: «Les traduccions de Sèneca al segle XIV: les *Tragèdies* i el *De providentia*». Barcelona, 16 de desembre de 1992.

ALTRES ACTIVITATS

El dia 20 de maig de 1993 els senyors Jordi Oliveres, Eduard Bonet i Joaquim Capellades van fer la presentació de les *Dades del cens lingüístic del 1991*.

SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS CLÀSSICS

Junta Directiva

President: Marc Mayer i Olivé
Vice-president: Jaume Pòrtulas i Ambròs
Tresorer: José Martínez Gázquez
Secretari: Xavier Riu i Camps
Vocals: Josep O'Callaghan Martínez
Enric Roquet i Llovera

Delegat de l'IEC: Carles Miralles i Solà

Nombre de socis: 190

CURSOS

Fra l'ironia e il sogno. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Barcelona, 9, 10 i 11 de desembre de 1992.

Ezio Pellizer, de la Universitat de Trieste, Itàlia.

Introducció a la papirologia. Barcelona, 15, 16, 17, 18 i 19 de febrer de 1993.

Josep O'Callaghan, de l'Istituto Biblico di Milano: «Llocs d'on provenen els papirs», «Papirs literaris i documentals», «Papirologia i paleografia» i «Lectura i comentari de papirs».

CONFERÈNCIES

Josep O'Callaghan, de l'Istituto Biblico di Milano: «L'home ptolemaic segons els papirs». Barcelona, 22 d'octubre de 1992.

Jordi Pérez Durà, de la Universitat de València: «L'edició d'*Opera omnia* de Joan Lluís Vives». Barcelona, 10 de desembre de 1992.

Miquel Batllori: «Difusió de Joan Lluís Vives a Europa». Barcelona, 1 de març de 1993, organitzada en col·laboració amb la Fundació Enciclopèdia Catalana i la Facultat de Teologia de Catalunya.

Joan Carbonell: «Un intel·lectual del s. XVI davant dels clàssics: Antoni Agustí». Barcelona, 16 de març de 1993.

Marc Mayer, de la Universitat de Barcelona: «L'estat de l'epigrafia romana a Catalunya avui». Barcelona, 1 d'abril de 1993.

Jaume Almirall: «Arat de Solos, poeta *leptós*». Barcelona, 29 d'abril de 1993.

SECCIÓ DE FILOSOFIA I CIÈNCIES SOCIALS

Consell de Govern

President:	Josep M. Puig i Salellas
Vice-president:	Josep M. Muntaner i Pascual
Tresorer:	Joan Vilà i Valentí
Secretari:	Josep M. Casasús i Gurí

Membres

Enric Argullol i Murgadas
Bartomeu Barceló i Pons
Joan Becat i Rajaut
Josep M. Casasús i Gurí
Eusebi Colomer i Pous (emèrit)
Jordi Cots i Moner (supernumerari)
Lluís Figa i Faura (emèrit)
Lluís Folch i Camarasa (emèrit)
Carles A. Gasòliba i Böhm
Josep González-Agàpito
Enric Lluch i Martín
Pere Lluís i Font
Miquel de Moragas i Spà
Joaquim Muns i Albuixech
Josep M. Muntaner i Pascual
Josep Perarnau i Espelt
Josep M. Puig i Salellas
Vicenç M. Rosselló i Verger
Antoni Serra i Ramoneda
Carlota Solé i Puig
Joan Triadú i Font (emèrit)
Marc-Aureli Vila i Comaposada (emèrit)
Joan Vilà i Valentí
Josep M. Vilaseca i Marcet (emèrit)

La Secció ha tingut nou reunions plenàries, els dies 14 d'octubre, 23 d'octubre, 23 de novembre i 18 de desembre de 1992, i 25 de gener, 15 de març, 30 d'abril, 7 de juny i 20 de setembre de 1993.

Seguint una pràctica iniciada l'any 1989, diferents membres de la Secció han llegit comunicacions acadèmiques en el transcurs de les reunions plenàries. Totes les intervencions han anat acompanyades dels corresponents col·loquis entre els conferencians i la resta d'assistents.

Tot seguit s'esmenten les exposicions que han tingut lloc durant el darrer any.

Joaquim Muns: «La Comunitat Europea i el Tractat de la Unió Europea». Institut d'Estudis Catalans, 18 de desembre de 1992.

Carles A. Gasòliba: «Maastricht, encara». Institut d'Estudis Catalans, 25 de gener de 1993.

Pere Lluís i Font: «Filosofia i cultura». Institut d'Estudis Catalans, 15 de març de 1993.

Joan Triadú i Font: «Carles Riba, educador». Institut d'Estudis Catalans, 20 de setembre de 1993.

PROGRAMES DE RECERCA

La Secció ha dissenyat durant aquest curs acadèmic una política de recerca pròpia, concretada en l'aprovació, primer, de les *Normes provisionals per a l'adjudicació d'ajuts a activitats de recerca*, redactades pel senyor Josep M. Puig i Salellas i aplicades en l'elaboració del pressupost de despeses per a l'any 1992, i en l'aprovació després de les *Normes per a l'elaboració del pressupost anual de recerques i publicacions de la Secció de Filosofia i Ciències Socials*, redactades pel senyor Josep M. Muntaner i Pascual, que han entrat en vigor enguany. Aquestes normes són conseqüència de l'adequació de les esmentades normes provisionals de la Secció a les generals de l'Institut i, més específicament, al document *Projectes i programes de les seccions*, aprovat pel Consell Permanent de l'Institut el dia 1 d'octubre de 1992.

D'altra banda, al llarg d'aquest curs la Secció ha anat convocant els directors dels seus programes de recerca, per tal que n'exposin l'estat i fer possible així llur seguiment pel Ple.

POLÍTiques EUROPEES PER A LA REESTRUCTURACIÓ DEL SECTOR TÈXTIL, AMB ESPECIAL REFERÈNCIA A CATALUNYA

Directora: Carlota Solé i Puig

Col·laboradora: Anna Maria Rovira i Valentí

L'objectiu del projecte és l'estudi del sector tèxtil a Catalunya i de la seva projecció europea, i també de les polítiques dutes a terme pels diferents països membres de la CEE quant a la reestructuració d'aquest sector.

Per aquest motiu, s'ha investigat primerament la situació del sector a Catalunya i a d'altres comunitats autònomes, Andalusia i País Basc, i després ha calgut un viatge a Brussel·les per conèixer la situació del sector en l'àmbit de la CEE i per tenir una visió general dels països membres.

A continuació es descriuen les diverses activitats realitzades per dur a terme el projecte:

Des del mes de gener fins al mes de juny es va aprofundir en el coneixement del sector tèxtil de Catalunya i d'Andalusia. A partir del mes de juliol l'estudi s'ha centrat en l'aspecte de la seva situació europea. Per arribar a realitzar el treball de camp, s'ha reunit informació mitjançant la col·laboració del senyor Salvador Maluquer, secretari d'AITPA, del Patronat Català pro Europa i del Centre d'Estudis Europeus.

Durant el mes de juliol es va establir contacte amb Maria Targa del Patronat pro Europa, per tal de facilitar la documentació i definir els contactes a realitzar a Brussel·les. El 20 de juliol ens vam entrevistar amb Salvador Maluquer, secretari d'AITPA i membre del Consell Intertèxtil Espanyol.

El mes de setembre es va dedicar als treballs de documentació i consulta bibliogràfica al Patronat Català pro Europa a Barcelona i al Centre d'Estudis Europeus de Bellaterra i a entrevistar-se amb Ana Redondo, responsable del sector tèxtil al Patronat Català pro Europa, i amb Guillem Rovira, sots-director del Patronat, per tal de facilitar el contacte amb el Patronat a Brussel·les. Del 17 al 30 de setembre es va elaborar el qüestionari per entrevistar als representants del sector tèxtil a Brussel·les i s'hi va establir contacte per carta i per telèfon.

Durant el mes d'octubre es realitzà el treball de camp i ens vam entrevistar amb Víctor Muñoz, membre del Consell Intertèxtil Espanyol, i director del CICYT (Centre d'Informació Tèxtil i de la Confec-

ció), de Barcelona, amb el director del CIRFS (Comité Internacional del Raió i de les Fibres Sintètiques), amb el membre de la Direcció General III, de la Comissió que porta el sector tèxtil, amb el secretari d'Interlaine, d'Eurocoton i d'Eltac, amb els directors generals de Mailleurop, Federació Belga del Vestir, Febelte i COMITEXIL, amb l'economista de l'Observatori Europeu del Tèxtil, i amb Imma Buldú, del Patronat Català pro Europa a Brussel·les.

A partir del 25 d'octubre i fins a final de mes es dugué a terme la sistematització de la informació per a la presentació de l'informe.

Conferència

Carlota Solé: «Les organitzacions empresarials davant del mercat i l'Estat». Institut d'Estudis Catalans, Barcelona, 19 d'abril de 1993.

DICCIONARI DE PERIODISTES

Director: Josep M. Casasús i Gurí

Col·laborador: Joan Manuel Tresserras i Gaju

Fins a l'octubre, el projecte ha satisfet bona part de les previsions inicials, encara que, a causa de les dificultats que seran exposades més endavant, no ha estat possible d'accelerar-ne la realització de manera que l'obra pugui quedar enllestida en els terminis previstos.

Les senyores Montserrat Serra i Carolina Biosca han efectuat el buidatge previst de la GEC i n'ha sortit un fitxer base referit a més de 2.900 veus, que ha estat creuat amb les obres clàssiques de Joan Givanel, Joan Torrent i Rafael Tasis, i de Josep Rodergas. El senyor Txema Zubiri ha preparat una base de dades provisional per gestionar les llistes de noms i les pàgines de referència. Aquesta activitat s'ha realitzat a l'aula IBM de la Facultat de Ciències de la Comunicació de Bellaterra. El disseny de la base definitiva, sota la direcció del mateix senyor Zubiri, és en estat avançat. Complementàriament, ha quedat establert el contacte amb l'equip que dirigeix el senyor Antoni Laguna a València, el qual es va desplaçar a Barcelona el passat desembre, per tal de millorar l'aportació del País Valencià. Tanmateix, també en aquest punt, les dificultats al·ludides han condicionat la marxa del projecte.

Les dificultats per a la realització del projecte han estat sempre en l'obtenció de recursos. La relació entre els responsables ha estat sempre òptima i la disponibilitat de les persones involucrades en el bui-

datge del material ha estat generosa i pacient. A petició dels responsables i amb el compromís de procurar resoldre la qüestió econòmica, va completar-se el buidatge i el creuament bàsic. Però, posteriorment, l'activitat ha quedat «congelada».

Cal afegir que la Universitat ha col·laborat en material informàtic, bibliogràfic i reprogràfic.

En aquest moments, un petit esforç a càrrec de les persones que han dut a terme els treballs fins avui permetria de cloure els treballs preliminars del *Diccionari*. Els responsables podrien establir definitivament la dimensió real del projecte, en funció del temps i dels recursos reals disponibles, realitzar la selecció definitiva de les veus i procedir a adjudicar-les.

SOCIETATS FILIALS

SOCIETAT CATALANA DE COMUNICACIÓ

Junta Directiva

President:	Jaume Guillamet i Lloveras
Vice-president:	Antoni Mercader i Capellà
Tresorer:	Carles José i Solsona
Secretari:	Miquel Rodrigo i Alsina
Vocal 1a:	Rosa Franquet i Calvet
Vocal 2n:	Joaquim Romaguera i Ramió
Vocal 3r:	Joan Ignasi Ribas i Torrebadella
Delegat de l'IEC:	Josep M. Muntaner i Pascual
Nombre de socis:	90

El curs 1992-1993 es va obrir amb una conferència d'inauguració a càrrec de Régis Debray, periodista, investigador i director del Pavelló de França a l'Expo 92. Durant aquesta sessió es va fer la presentació del tercer número de la revista *Treballs de Comunicació*.

Durant el primer trimestre van tenir lloc les V Jornades de Periodística. Amb aquest motiu, i com és habitual, es va fer la presentació del número 5 de la revista *Periodística*, amb el títol «Noves recerques i estudis sobre periodisme antic». Coincidint amb aquestes Jornades, el professor Tenn A. van Dijk, de la Universitat d'Amsterdam, va impartir un seminari sobre «Processos i estratègies de composició del text periodístic».

El mes de gener, la Societat Catalana de Comunicació va convocar l'Assemblea General ordinària per tal d'elegir la nova Junta, renovada

parcialment. Els càrrecs de president, secretari i vocal primer van ser ocupats, respectivament, per Jaume Guillament, Miquel Rodrigo i Rosa Franquet.

El mes de febrer va tenir lloc, al Col·legi de Periodistes, una exposició i un col·loqui sobre Carles Soldevila (1892-1967), organitzada conjuntament per la Societat Catalana de Comunicació, el Col·legi de Periodistes de Catalunya, la Facultat de Ciències de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona i els Estudis de Periodisme de la Universitat Pompeu Fabra.

El mes de març, la Societat Catalana de Comunicació va fer la presentació del primer volum de *Cinematògraf*, publicació que aplega els textos presentats durant les Primeres Jornades de Recerques Cinematogràfiques a Catalunya.

Durant el tercer trimestre, el mes de maig, va tenir lloc un acte d'homenatge en memòria de Joan Fuster i Ortells, que havia estat soci d'honor de la Societat Catalana de Comunicació. Durant aquest acte van prendre la paraula el senyor Ricard Blasco, també soci d'honor d'aquesta Societat, i Josep M. Casasús i Guri, soci de la SCC.

Com a clausura del curs acadèmic, la Societat Catalana de Comunicació va organitzar la III Conferència anual que, com els anys anteriors, va tenir la seu a la ciutat de Girona. Aquesta trobada entre socis, que es va esdevenir el 12 de juny, va constar de tres blocs: una secció oberta a comunicacions dels socis, una secció amb el tema «Ètica i credibilitat de la comunicació» i, finalment, a la tarda, un col·loqui sobre el tema «Periodisme i espectacle». Com en altres ocasions, aquesta activitat va ser organitzada gràcies a la col·laboració de l'Ajuntament de Girona i de la Caixa de Catalunya.

CURSOS

Política i comunicació. Organitzat amb el suport de la CIRIT i amb la col·laboració del Centre d'Investigació de la Comunicació. Institut d'Estudis Catalans, Universitat Pompeu Fabra i Universitat Autònoma de Barcelona. Barcelona, 13 i 14 d'octubre de 1992.

Régis Debray: «L'audiovisual i la democràcia» i «Política i comunicació, I i II».

Processos i estratègies de composició del text periodístic. V Jornades de Periodística. Organitzat amb el suport de la CIRIT i amb col·laboració amb la Direcció General d'Universitats. Institut d'Estudis Catalans, del 16 al 19 de novembre de 1992.

Tenn A. van Dijk, de la Universitat d'Amsterdam: «Metodologies al discurs periodístic», «Discurs periodístic. Mètode d'anàlisi» i «Mètode d'anàlisi de la notícia».

Luisa Santamaría, de la Universitat Complutense de Madrid: «Modelos argumentarios en el periodismo de opinión».

Octavi Aguilera, de Madrid: «La crítica, "control de qualitat" dels productes culturals».

Teresa Velázquez, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «El llenguatge periodístic a la televisió».

Luis Núñez Ladeveze, de la Universitat Complutense de Madrid: «Cómo se hace un texto».

Juan Francisco Sánchez, de la Universitat de Navarra: «Cómo enseñar a componer artículos».

Montserrat Quesada, de la Universitat Pompeu Fabra: «Com hem d'escoltar les fonts abans d'escriure».

CONFERÈNCIES

Ricard Blasco i Laguna, soci d'honor, i Josep M. Casasús i Gurí: «Acte d'homenatge en memòria de Joan Fuster i Ortells». Institut d'Estudis Catalans, 19 de maig de 1993.

«III Conferència de la Societat Catalana de Comunicació». Organitzada en col·laboració amb l'Ajuntament de Girona i la Caixa de Catalunya. Girona, 12 de juny de 1993.

COL·LOQUIS

Carles Soldevila (1892-1967). Organitzat en col·laboració amb el Col·legi de Periodistes de Catalunya, la Facultat de Ciències de la Informació de la Universitat Autònoma de Barcelona i els Estudis de Periodística de la Universitat Pompeu Fabra. Participants: Josep M. Cadena, soci i vice-degà del Col·legi de Periodistes; Pere Torres Morell, periodista; Xavier Bosch, de la Universitat Pompeu Fabra, i M. Josepa Gallofré, de la Universitat Autònoma de Barcelona. Col·legi de Periodistes, Barcelona, 17 de febrer de 1993.

Periodisme i espectacle. Organitzat en col·laboració amb l'Ajuntament de Girona i la Caixa de Catalunya. Participants: Antoni Esteve, corresponsal de TVE a l'estranger; Josep M. Martí, soci i director de Ràdio Barcelona-SER; Emili Prado, de la Universitat Autònoma de Barcelona, i Sergi Schaaf, realitzador de televisió. Girona, 12 de juny de 1993.

PUBLICACIONS

Treballs de Comunicació, 3 (1992). 181 p. [Responsable de l'edició: Joaquim Romaguera i Ramió]

CASASÚS, Josep M. [ed.]. «Noves recerques i estudis sobre periodisme antic». *Periodística*, 5 (1992). 140 p.

ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim [ed.]. *La historiografia cinematogràfica a Catalunya*. *Cinematògraf*, 1 (1993). 400 p.

SOCIETAT CATALANA D'ECONOMIA

Junta Directiva

President: Joaquim Muns i Albuixech
Vice-president: Josep Jané i Solà
Tresorer: Humbert Sanz i Garcia
Secretari: Josep C. Vergés
Vocals: Pere Puig i Bastard
Pere Ganigué i Casanovas
Josep Antoni García-Duran de Lara
Jaume Padrós i Enamorado
Joan M. Solà i Franquesa

Delegat de l'IEC: Lluís Figa i Faura

Nombre de socis: 230

CONFERÈNCIES

Pere Pi-Sunyer i Bayo, president del Comitè Executiu de la Comissió Amèrica i Catalunya 1992: «Recerca i informació econòmica: experiències als dos móns» (inauguració del curs acadèmic 1992-1993). Institut d'Estudis Catalans, 13 d'octubre de 1992.

James Thomson, historiador anglès: «A distinctive industrialization: cotton in Barcelona 1782-1832». II Premi Catalunya d'Economia. Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, 9 de novembre de 1992.

Francesc Xavier Mena, d'ESADE: «L'anàlisi econòmica del matrimoni, la família, la discriminació i el crim». Institut d'Estudis Catalans, 10 de desembre de 1992.

Xavier Civit i Fons, director executiu del Patronat Català pro Europa: «Maastricht, Edimburg i Catalunya». Institut d'Estudis Catalans, 28 de gener de 1993.

Pasqual Maragall, alcalde de Barcelona: «1993 i les perspectives de futur per [a] Barcelona» (XII Ple anual). Institut d'Estudis Catalans, 18 de febrer de 1993.

Pere Puig i Bastard, d'ESADE: «L'oferta comercial i el desplaçament de la demanda a Catalunya». Institut d'Estudis Catalans, 17 de març de 1993.

Elena Giráldez i Pidal, del Departament de Política Econòmica de la Universitat de Barcelona: «La internacionalització de l'economia catalana: un procés asimètric». Institut d'Estudis Catalans, 4 de maig de 1993.

Josep Jané i Solà, de la Facultat de Ciències Econòmiques de la Universitat de Barcelona i fundador i president del Banc de la Petita i Mitjana Empresa: «La nova banca i el finançament del sector productiu». Institut d'Estudis Catalans, 8 de juny de 1993.

SOCIETAT CATALANA DE FILOSOFIA

Junta Directiva

President:	Jordi Sales i Coderch
Vice-president:	Salvi Turró i Tomàs
Tresorera:	Teresa Solé i Mir
Secretari:	Jordi Ramírez i Asencio
Vocals:	José Manuel Díaz Fouces Carles Sarrate i Garcia Alfons Freire i Correa Sergi Mas i Díaz Maria Ramon Cubells i Bartolomé María José Torres Gómez-Pallete Josep Montserrat i Molas Manuel Satué i Sillué
Delegat de l'IEC:	Eusebi Colomer i Pous
Nombre de socis:	263

La Societat Catalana de Filosofia té tres subfilials:

- l'Associació Catalana de Filosofia Medieval,
- l'Associació Catalana de Filosofia Moderna,
- el Centre d'Estudis Platònics.

La Societat ha mantingut i incrementat el nivell d'activitat del curs 1991-1992. El nucli més important d'activitat ha estat el treball de les seccions, fonamentalment el de la dedicada a la filosofia moderna i el de la dedicada a la filosofia medieval. Mitjançant la col·laboració amb la CIRIT i la Universitat de Barcelona, hem augmentat el nombre de cursos monogràfics dirigits per professors d'universitats de fora de l'Estat. Aquest darrer curs n'hem fet quatre, els dirigits pels professors F. Inciarte, S. Rosen, R. Brague, T. Gregory. El darrer mes

d'abril vam realitzar el Simposi Internacional sobre Filosofia Medieval, on es van llegir més d'un centenar de ponències i s'aplegaren els més importants estudiosos de la filosofia del període.

Hem incrementat el nombre de socis en més de vint persones. El darrer mes de juny va finalitzar el procés d'ordenació interna amb l'aprovació de l'Estatut de règim intern per l'Assemblea General de Socis.

CURSOS

El principi de no-contradició en la història de la filosofia. Institut d'Estudis Catalans, 21 d'octubre, 18 de novembre i 16 de desembre de 1992, i 20 de gener de 1993.

Jaume Casals, de l'Associació de Filosofia Moderna: «El principi de no-contradició en la filosofia d'Aristòtil».

Josep Olesti, de l'Associació de Filosofia Moderna: «El principi de contradicció i la filosofia de Leibniz».

Jordi Sadurní, de l'Associació de Filosofia Moderna: «El principi de no-contradició i la filosofia kantiana».

Ramon Valls, de la Societat Catalana de Filosofia: «Hegel i el principi de contradicció».

Introducció a la lectura del Parmènides. Institut d'Estudis Catalans, 29 d'octubre i 18 de desembre de 1992, i 21 de gener de 1993.

Josep Montserrat, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Proposta exegetica del Parmènides».

Xavier Ibáñez, de la Universitat de Barcelona: «Sobre la segona hipòtesi (I)».

José Manuel Díaz, de l'Associació de Filosofia Medieval: «Sobre la segona hipòtesi (II)».

Introducció al Timeu. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Institut d'Estudis Catalans, del 17 al 22 de novembre de 1992.

R. Bagne, de la Universitat de la Sorbona, París: «El context del Timeu», «L'ontologia del Timeu», «El Timeu com a narració cosmogònica», «El significat polític i religiós del Timeu» i «La noció d'ànima del món: la tradició derivada del Timeu».

Teologia i astrologia en el platonisme medieval. Institut d'Estudis Catalans, de l'1 al 5 de desembre de 1992.

Tullio Gregory, de la Universitat de Roma: «Dell'universo simbolico alla scoperta della scienze greca e araba», «L'idea di natura nel

sec. XII: la nuova fisica e il primato dell'astrologia», «Astrologia e teologia nel sec. XIII», «Lo speculum astronomiae, Rugiero Bacone, Pietro d'Ailly» i «Aristotelismo e scatology: tempo astrologico e tempo cristiano».

A favor y en contra de la metafísica. ¿Hay necesidad de principios? Organitzat amb el suport de la CIRIT. Institut d'Estudis Catalans, del 8 al 12 de febrer.

Fernando Inciarte, de la Universitat de Münster, Alemanya: «La metafísica como filosofía transcendental: principio de contradicción y teoría de la substancia», «La deducción transcendental de las categorías en general», «La deducción transcendental de la categoría de substancia», «Principio de contradicción y principio de tercio excluso: Aristóteles y la lógica moderna» i «La unidad de la metafísica como onto-teología y los principios de contradicción y tercio excluso».

Reconstrucció platònica. Organitzat amb el suport de la CIRIT. Institut d'Estudis Catalans, del 26 al 28 d'abril de 1993.

Stanley Rose, de la Universitat de Pennsilvània, EUA: «Qüestions d'exègesi del Fileb», «Eros i Thymos», «Hermenèutica com a política» i «Reconstrucció platònica i deconstrucció heideggeriana».

CONFERÈNCIES

Jordi Giró, de la Societat Catalana de Física: «Josep Maria Capdevila: una filosofia de l'ordre i l'harmonia». Institut d'Estudis Catalans, 29 d'octubre de 1992.

Tullio Gregory, de la Universitat de Roma: «Il Platonismo del XII secolo». Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona, 2 de desembre de 1992.

Fernando Inciarte, de la Universitat de Münster, Alemanya: «Sobre la fugacidad: De Anaxágoras a Paul de Man». Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona, 10 de febrer de 1992.

Carles Sarrate, de l'Associació Catalana de Filosofia Medieval: «Comentari del *How to Begin to study Mediaeval Philosophy* de Leo Strauss». Institut d'Estudis Catalans, 5 de novembre de 1992.

Paloma Llorente, de l'Associació Catalana de Filosofia Medieval: «Pere Olivi i la Voluntat». Institut d'Estudis Catalans, 4 de febrer de 1993.

Pere Martí, de l'Associació Catalana de Filosofia Medieval. «El pozo de la samaritana. Exégesis e impulso intelectual en los comentarios

evangélicos de Juan Escoto Eriúgena». Institut d'Estudis Catalans, 4 de març de 1993.

Jordi Sales, del Centre d'Estudis Platònics: «L'ensenyament platònic: figures i desplaçaments». Institut d'Estudis Catalans, 25 de febrer de 1993.

Jordi Sales, de l'Associació Catalana de Filosofia Moderna: «...le persuader aux autres: le choc avec Gassendi et Hobbes sur le doute». Institut d'Estudis Catalans, 17 de març de 1993.

Jordi Sadurní, de l'Associació Catalana de Filosofia Moderna: «Sobre la presència: notes sobre una lectura de Kant». Institut d'Estudis Catalans, 21 d'abril de 1993.

Josep Olesti, de l'Associació Catalana de Filosofia Moderna: «La interpretació kantiana de Leibniz». Institut d'Estudis Catalans, 19 de maig de 1993.

Maria Ramon Cubells, de l'Associació Catalana de Filosofia Moderna: «La correspondència de Leibniz amb Des Bosses». Institut d'Estudis Catalans, 16 de juny de 1993.

SIMPOSI

Simposi Internacional de Filosofia de l'Edat Mitjana. El pensament antropològic medieval en els àmbits islàmic, hebreu i cristià. Organitzat amb la col·laboració de la Universitat de Barcelona, la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, la Diputació de Girona, l'Ajuntament de Vic, l'Ajuntament de Barcelona, l'Ajuntament de Girona, el Patronat d'Estudis Osonencs, la Fundació Gallifa i el Centre d'Estudis Socials d'Osona. Vic/Girona, de l'11 al 16 d'abril de 1993.

TAULA RODONA

Presentació de la versió catalana del Des Cannibals. Participants: Ferran Sáez Mateu, Jordi Sales i Coderch i José Manuel Bermudo Ávila, de la Societat Catalana de Filosofia. Institut d'Estudis Catalans, 6 de maig de 1993.

PUBLICACIÓ

MONTAIGNE, Michel de. *Des Cannibals*. Barcelona, 1992. 61 p. [Responsable de l'edició: Ferran Sáez Mateu]

SOCIETAT CATALANA DE GEOGRAFIA

Junta Directiva

President:	Vicenç Biete i Farré
Vice-presidenta:	M. Dolors Garcia i Ramon
Tresorera:	Montserrat Cuxart i Tremps
Secretari:	Enric Bertran i González
Vocal 1r:	Joaquim Cabeza i Valls
Vocal 2a:	Rosa Ascon i Borràs
Vocal 3a:	Roser Majoral i Moliné
Vocal 4t:	vacant
Vocal 5è:	Joan Tort i Donada
Vocal 6è:	Enric Mendizábal i Riera
Delegat de l'IEC:	Marc-Aureli Vila i Comaposada
Nombre de socis:	415

El 4 de novembre de 1992, se celebrà al Saló de Cent de l'Ajuntament de Barcelona, un acte d'homenatge a l'Il·lm. Sr. Lluís Casassas i Simó, organitzat conjuntament per l'Ajuntament de la ciutat i la Societat Catalana de Geografia. L'acte fou presidit per l'Excm. Sr. Pasqual Maragall, Alcalde de Barcelona; l'Il·lm. Sr. Lluís Armet, primer tinent d'alcalde; la Il·lma. Sra. Eulàlia Vintró, segona tinent d'alcalde; l'Il·lm. Sr. Emili Giralt, president de l'Institut d'Estudis Catalans, i la Sra. Maria Jesús Marquès, vídua de Lluís Casassas. En la sessió d'homenatge pronunciaren parlaments el senyor Enric Bertran i González, secretari de la Societat Catalana de Geografia, que parlà de «Lluís Casassas i Simó, mestre»; el senyor Vicenç Biete i Farré, president de la Societat Catalana de Geografia, que tractà de «La vocació geogràfica de Lluís Casassas i la seva pregona dedicació a la Societat Catalana de Geografia»; el senyor Joan Vilà i Valentí, professor emèrit de la Universitat de Barcelona i membre de l'Institut d'Estudis Ca-

talans, que dissertà sobre «Lluís Casassas, universitari»; el senyor Marc-Aureli Vila i Comaposada, membre de l'Institut d'Estudis Catalans, que s'ocupà de «L'afany geogràfic de Lluís Casassas»; i el senyor Pasqual Maragall i Mira, que en cloure l'acte, oferí unes paraules per glossar la qualitat ciutadana del senyor Lluís Casassas.

El 28 de novembre de 1992 s'efectuà una sortida d'estudi a Terrassa. Els assistents foren rebuts a l'Ajuntament de Terrassa pel senyor Joan Marcet, regidor de Comunicació, Publicacions i Imatge, que els acompanyà tot el matí. S'efectuaren visites al Museu de la Ciència i de la Tècnica, a la Masia Freixa i a la Casa-Museu Alegre de Sagrera, on s'efectuà un col·loqui. A la tarda es visità el parc i el castell-cartoixa de Vallparadís, i s'efectuà un debat que comptà amb la participació del senyor Antoni Prunés, tinent d'alcalde de Terrassa i regidor de Desenvolupament Urbà i Grans Infraestructures, que explicà els problemes actuals de la ciutat i les seves perspectives urbanes.

El 22 d'abril de 1993, a l'auditori del Centre d'Estudis i Recursos Culturals de la Diputació de Barcelona, es projectà la filmació d'una entrevista feta al professor Lluís Casassas i Simó pels professors Maria Dolors Garcia i Ramon i Joan Nogué, la qual forma part del treball «La innovació metodològica en la geografia espanyola en el període 1940-1990», emmarcat en un projecte internacional de la Universitat de Lund (Suècia). La pel·lícula titulada *La pràctica de la geografia: entrevista a Lluís Casassas i Simó*, fou presentada per la senyora Maria Dolors Garcia i Ramon, vice-presidenta de la Societat Catalana de Geografia, que glossà la figura científica i humana de Lluís Casassas.

El 24 d'abril de 1993 s'efectuà una sortida d'estudi a Rialb i al Segre mitjà. Els assistents visitaren les ruïnes del monestir de Gualter i s'analitzaren les obres de l'embassament de Rialb i el seu impacte social i mediambiental. A la tarda es féu una taula rodona que comptà amb la participació del senyor Ventura Roca i Martí, alcalde d'Oliana; el senyor Antoni-Francesc Tulla i Pujol, professor de la Universitat Autònoma de Barcelona; el senyor Manuel Gabriel i Forn, professor de l'Institut de Pons, i el senyor Joan Tort i Donada, professor de la Universitat de Barcelona. L'acte fou presidit i moderat pel senyor Vicenç Biete i Farré, president de la Societat Catalana de Geografia.

CURSOS

The secret plans of nazis for Eastern Europe. Geography and areal planning during the time of III Reich. Organitzat amb el suport de la CIRIT i amb la col·laboració de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Institut d'Estudis Catalans i Universitat Autònoma de Barcelona, 27 de novembre de 1992.

Metchild Rössler, de la Universitat d'Hamburg: «Walter Christaller and central place theory (1933-1945)» i «Geography and areal planning during the time of III Reich».

Paisatge i Societat a Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 8 i 9 de febrer de 1993.

Martí Boada: «Aproximació als paisatges i al medi ambient del Vallès Oriental».

Rufí Cerdan: «Implicacions socials dels incendis forestals».

CONFERÈNCIES

Joan Nogué, de la Universitat de Girona: «La dimensió territorial del nacionalisme». Institut d'Estudis Catalans, 17 de desembre de 1992.

Marc-Aureli Vila, membre de l'Institut d'Estudis Catalans: «El poblament en relació amb els rius de Sud-amèrica». Institut d'Estudis Catalans, 28 de gener de 1993.

Jaume Font, de la Universitat de Barcelona: «Els condicionants geogràfics de la formació de la xarxa viària de Catalunya». Institut d'Estudis Catalans, 27 de maig de 1993.

COL·LOQUI

L'organització territorial al País Basc i a Catalunya. Organitzat amb la col·laboració de l'Institut de Geografia Vasco Andrés de Urdaneta (INGEBA). Participants: Soledad Nogués, de l'INGEBA; Jaume Busqué, de la Societat Catalana de Geografia, i Francisco Javier Gómez Piñeiro, de l'INGEBA. Institut d'Estudis Catalans, 23 de març de 1993.

TAULES RODONES

La Catalunya postolímpica. Institut d'Estudis Catalans, 23 de febrer de 1993. Participants: Antoni Farrés, alcalde de Sabadell; Joan Ganynet, alcalde de la Seu d'Urgell; Juli Sanclimens, alcalde de Manresa, i Josep Oliveras (moderador), de la Universitat de Tarragona.

El Pla Territorial de Catalunya. Organitzada amb la col·laboració de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, el Col·legi d'Advocats de Catalunya, l'Agrupació d'Arquitectes i Urbanistes del COAC, el Col·le-

gi d'Economistes de Catalunya, el Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya, el Col·legi d'Enginyers Industrials, l'Associació de Tècnics Urbanistes, i l'Associació Espanyola de Ciència Regional. Participants: Agustí Arana, director general de Planificació i Acció Territorial; Genís Carbó, cap del Servei de Planificació Territorial; Enric Argullol, rector de la Universitat Pompeu Fabra; Manuel Herce i Albert Serratosa, enginyers de camins, canals i ports; Ricard Pié i Manuel Ribas i Piera, arquitectes; Isabel Rueda, geògrafa, i Marçal Tarragó, economista. Institut d'Estudis Catalans, 17 d'abril de 1993.

PUBLICACIÓ

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, 33-34 (1992). 345 p.
[Número especial dedicat a Lluís Casassas i Simó (I i II)]

SOCIETAT CATALANA DE PEDAGOGIA

Junta Directiva

President:	Jordi Galí i Herrera
Vice-presidents:	M. Carme Carmona i Cornet Otilia Defis i Peix Francesc Pedró i Garcia
Tresorer:	Albert Sangrà i Morer
Secretària:	Maria Farran i Roig
Director de publicacions:	Xavier Moral i Ajadó
Delegat de l'IEC:	Joan Triadú i Font
Nombre de socis:	138

L'acte acadèmic d'obertura del curs 1992-1993 tingué lloc a Girona el 21 d'octubre de 1992 i tractà sobre l'escola andorrana. La presentació fou a càrrec del senyor Jordi Galí, president de la Societat Catalana de Pedagogia, i la conferència fou pronunciada pel senyor Ermengol Puig, amb el títol «L'escola andorrana: un nou sistema educatiu per al país». La clausura fou a càrrec del senyor Joan Sequés, coordinador dels Serveis Territorials de Cultura a Girona.

La Societat participà en l'acte d'homenatge a Longí Navàs, membre corresponent, a Tarragona, el 21 de desembre de 1992.

L'Assemblea ordinària de la Societat es va celebrar el 26 de gener de 1993. Durant l'Assemblea foren escollits els socis que han d'ocupar els càrrecs vacants. D'acord amb això, els nous membres de la Junta són: Otilia Defis, que passa de ser cap de publicacions a vice-presidenta; Francesc Pedró, també vice-president; Albert Sangrà, tresorer, i Xavier Moral, cap de publicacions.

CURS

L'escola a la nova Europa. Organitzat amb el suport de la CIRIT i amb la col·laboració de la Fundació Jaume Bofill i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Institut d'Estudis Catalans, 18, 19, 20 i 21 de novembre de 1992.

Gabriel Fragnière, de Maastricht, Països Baixos, assessor consultant del centre Treball i Societat: «L'educació del futur: continguts i polítiques per a Europa».

Raimon Jourdan, de Ginebra, director de l'Escola Claparède i president de la Federació d'Escoles Catòliques: «Les institucions escolars i els educadors».

Ramon Juncosa: «L'escola de Catalunya en el context de la nova Europa».

TAULES RODONES

La problemàtica de la nova escola europea. Participants: Gabriel Fragnière, Raimon Juncosa i Jordi Porta. Institut d'Estudis Catalans, 21 de novembre de 1992.

Homenatge al Dr. Lluís Folch. Participants: Dídac Parellada i Feliu, Josep Rom i Font, Ernest Mascort i Díez, Joan Viñas i Bona, Jordi Galí i Herrera (moderador). Institut d'Estudis Catalans, 6 de febrer de 1993.

PUBLICACIÓ

Butlletí de la Societat Catalana de Pedagogia, (1992). 97 p. [Responsable de l'edició: Xavier Moral]

SOCIETAT CATALANA DE SOCIOLOGIA

Junta Directiva

President: Raimon Bonal i Falgàs
Vocals: Sebastià Sarasa i Urdiola
Carlota Solé i Puig
Xavier Torrens i Llambrich
Carles Prats i Maeso

Delegat de l'IEC: Lluís Figa i Faura

Nombre de socis: 200

La Societat Catalana de Sociologia ha dut a terme durant el curs 1992-1993 una conferència i un col·loqui. Ambdós estan en curs de publicació per l'IEC. A més, va nomenar l'associada Eulàlia Solé com a representant de l'entitat en el Consell Assessor en Assistència Psiquiàtrica i Salut Mental a Catalunya, òrgan dependent del Servei Català de la Salut.

Durant aquest curs s'han iniciat els contactes, gestions i coordinacions necessaris per a l'organització del II Congrés Català de Sociologia, que s'ha de celebrar el proper abril de 1994.

El 28 de setembre de 1993 s'ha posat en marxa un Seminari Permanent d'Indicadors Socials, dirigit per Sebastià Sarasa.

COL·LOQUI

L'ecologisme com a alternativa política. Organitzat amb la col·laboració de *Cuatrosemanas y Le Monde Diplomatique* i el Col·legi de Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia. Participants: Carlos Gaetta, director de la publicació *Cuatrosemanas y Le Monde*

Diplomatique; Jorge Riechmann, de la Universitat de Barcelona, i Louis Lemkov, de la Universitat Autònoma de Barcelona. Institut d'Estudis Catalans, 2 de juny de 1993.

CONFERÈNCIA

James Petras, de la Universitat de Nova York, EUA: «La nova Administració Clinton i Amèrica Llatina: expectatives i reptes». Institut d'Estudis Catalans, 10 de març de 1993.

SOCIETAT CATALANA D'ORDENACIÓ DEL TERRITORI

Junta Directiva

President:	Tomàs Pou i Viver
Vice-president:	Ramon Serra i Masip
Tresorer:	Eugeni Giral i Quintana
Secretari:	Mateo Tersol i Andols
Vocals:	Manuel Herce i Vallejo Pilar Riera i Figueras Esteve Coromina i Noguera
Delegat de l'IEC:	Josep M. Muntaner i Pascual
Nombre de socis:	381

TAULES RODONES

L'eix Vic-Olot-Figueres. Organitzat per l'Entitat de Suport Eix Vic-Olot-Figueres i Enllaç amb Banyoles i la Societat Catalana d'Ordenació del Territori. Participants: Pere Macies i Arnau, alcalde d'Olot; Pere Girbau i Bover, alcalde de Vic; Marià Lorca i Bard, alcalde de Figueres; Joan Usart i Barrera, alcalde de Manlleu; Ramon Vaqué i Rafart, alcalde de Sant Pere de Torelló; Daniel Terradellas i Redom, alcalde de les Preses; moderadors Emili Gispert, director de *Punt Diari*, i Jordi Mulet, director d'*El 9 Nou*. Fira de Sant Lluç, Olot, 16 d'octubre de 1992.

El traçat de l'eix transversal de Catalunya per la comarca del Bages. Organitzada per la Demarcació a Manresa del Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Participants: Lluís Cantallops i Valeri, professor d'urbanisme de la Universitat de Barcelona; Tomàs Pou i Viver, president de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori; Francesc Mestres i Angla, arquitecte; Francesc de Puig, regidor d'Urbanisme de l'Ajunta-

ment de Manresa, i Jordi Ludevit i Anglada, arquitecte. Manresa, 20 de novembre de 1992.

JORNADES

Pla Territorial General de Catalunya. Organitzada amb la col·laboració de la Societat Catalana de Geografia, el Col·legi d'Advocats de Catalunya, l'Agrupació d'Arquitectes Urbanistes del COAC, el Col·legi d'Economistes de Catalunya, el Col·legi d'Enginyers de Camins, Canals i Ports de Catalunya, el Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, l'Agrupació de Tècnics Urbanistes i l'Associació Espanyola de Ciència Regional. Participants: Emili Giralt i Raventós, president de l'Institut d'Estudis Catalans; Tomàs Pou i Viver, president de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori; Agustí Arana i Sagnier, director general de Planificació i Acció Territorial; Genís Carbó i Boatell, cap del Servei de Planificació Territorial; Manuel Herce i Vallejo, enginyer de camins, canals i ports; Ricard Pié i Ninot, arquitecte; Isabel Rueda i Márquez, geògrafa; Manuel Ribas i Piera, arquitecte; Albert Serratosa i Palet, enginyer de camins, canals i ports; Marçal Tarragó i Balagué, economista; moderador Enric Argullol i Murgadas, rector de la Universitat Pompeu Fabra. Institut d'Estudis Catalans, 17 d'abril de 1993.

L'arc septentrional de les noves rondes de la ciutat de Barcelona i el seu tractament urbà. Galeries de serveis. Visita a les galeries subterrànies de serveis de l'arc septentrional de les rondes i la Vila Olímpica. Participants: Manuel Ribas i Piera, arquitecte; Josep Antoni Acebillo, arquitecte, director tècnic de l'Institut Municipal de Promoció Urbanística, SA; Ramon Garcia-Bragado, assessor jurídic de l'Institut Municipal de Promoció Urbanística, SA i coautor del Pla Especial de les Galeries de Serveis. Centre de Control de Trànsit, 31 d'octubre de 1992.

Debat de l'informe demanat per l'Ajuntament de Torroella de Montgrí a la Societat Catalana d'Ordenació del Territori, sobre la segregació del nucli de l'Estartit. Participants: Joaquim Clusa, economista; Pilar Riera, geògrafa, i Tomàs Pou, president de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori. Institut d'Estudis Catalans, 2 de juny de 1993.

CONFERÈNCIA

Lluís Paluzié i Mir, president del Consell de Protecció de la Natura: «Contingut del Pla Especial d'Espais naturals, actualment en tràmit

d'aprovació» (presentació del llibre *El Pla d'Espais d'Interès Natural a Catalunya*). Institut d'Estudis Catalans, 16 de desembre de 1992.

PUBLICACIONS

El Pla d'Espais d'Interès Natural a Catalunya Barcelona, 1992. [Ponències de l'acte celebrat a Sant Feliu de Guíxols el 23 de maig de 1992]

Informe sobre la segregació de municipis. Barcelona, 1993. [Emès a petició de l'Ajuntament de Torroella de Montgrí]

PROGRAMES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

DICCIONARI DEL CATALÀ CONTEMPORANI (DCC)

Director:	Joaquim Rafel i Fontanals
Col·laboradors d'investigació:	Josep M. Domènech i Gibert Teresa Sadurní i Villaronga Joan Soler i Bou
Estudiants en pràctiques:	Laia Cabal i Guarro Àngels Castellà i Fabregat Marta Ferrer i Farrerons Antònia Ferrer i Gràcia Ruth Mohino i Balet M. Àngela Montaña i Pons M. Antònia Nogueras i Hernández Isabel Òdena i Garcia Núria Puig i Mas Maria Romero i Marsal Marta Soriano i Pescador

El curs 1992-1993 ha significat, en termes quantitius, la terminació de la lematització del corpus no literari del CTILC (Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana), que resta finalment constituït per un total de 2.276 textos, que equivalen, globalment, a un volum de 29.234.544 mots. Aquest conjunt de mots es troba ja integrat en la base de dades que permet l'explotació interactiva de tota la informació continguda en el CTILC.

Des del punt de vista de llur distribució cronològico-temàtica, les dades referents al nombre de mots que ja formen part de la Base de Dades Textual de la Llengua Catalana (BDTLC) fins al 30.9.93, són les següents:

a) Llengua no literària:

	<i>Secció I</i> (1833-1873)	<i>Secció II</i> (1874-1913)	<i>Secció III</i> (1914-1988)
0. Correspondència	2.597	40.252	77.750
1. Filosofia	6.886	210.337	1.532.615
2. Religió i teologia	235.218	533.478	2.203.350
3. Ciències socials	202.995	909.723	4.494.161
4. Premsa	109.686	462.242	2.998.680
5. Ciències pures i naturals	23.715	372.237	1.828.993
6. Ciències aplicades	225.303	573.767	3.680.495
7. Belles arts. Divertiments. Jocs. Esports	5.027	416.406	2.361.817
8. Llengua i literatura	136.310	333.840	1.759.025
9. Història i geografia	107.855	426.895	2.962.889
	1.055.592	4.279.177	23.899.775

b) Llengua literària:

	<i>Secció I</i> (1833-1873)	<i>Secció II</i> (1874-1913)	<i>Secció III</i> (1914-1988)
Assaig	0	0	717.639
Narrativa	29.890	76.148	3.074.088
Poesia	11.223	0	217.330
Teatre	0	6.002	112.942
	41.113	82.150	4.121.999

Durant aquest curs s'ha produït un reajustament pressupostari que ha comportat la pràctica suspensió del procés d'introducció de textos sobre suport magnètic. La lematització, tot i que ha restat com l'única activitat permanent del projecte, també ha avançat, per la mateixa causa, amb un ritme més moderat que els anys anteriors; en concret, s'han lematitzat un total de 4.410.475 mots, dels quals 1.451.169 corresponen a la llengua literària i 2.959.306 corresponen a la llengua no literària.

Pel que fa a les tasques realitzades en la línia de noves aplicacions informàtiques del projecte, durant aquest curs s'han desenvolupat els programes de reconstrucció textual de la informació continguda en la BDTLC, de manera que aquesta és plenament autònoma pel que fa a la reconstrucció total o parcial de qualsevol dels textos que formen part del corpus del DCC, i possibilita la realització de tota mena

d'operacions de consulta que tinguin com a resultat la reconstrucció del context de cada ocurrència.

De més a més, també s'han incorporat a la base de dades dos mòduls de filtratge. El primer d'aquests mòduls consisteix en la possibilitat de fer seleccions aleatòries de les dades a fi de poder analitzar-ne mostres en els lemes i formes de freqüència alta. L'altre mòdul permet el filtratge de la informació del CTILC a partir de criteris cronològics, tipològics o d'autors i obres en qualsevol combinació possible. Aquesta darrera aplicació pot resultar de molta utilitat per a treballs específics que es vulguin portar a terme sobre determinades parts del corpus.

ART ROMÀNIC CATALÀ (ARCAT)

Director: Joan F. Cabestany i Fort
Coordinadora: M. Teresa Matas i Blanxart
Col·laboradores: Annabel López i Gómez
Hortènsia-Joana Muñoz i Lozano

A causa de la disminució dels recursos dedicats al projecte, s'ha passat de cinc a dos col·laboradors, amb un descens d'horari laboral de 100 hores/mes a 48 h/mes i de 60 h/mes a 40 h/mes. Aquesta disminució dels recursos ha tingut conseqüències directes en la recerca portada a terme enguany pel Centre d'Art Romànic Català (ARCAT).

La tasca portada a terme en el curs 1992-1993 ha consistit en els treballs següents:

1. *Estudi de fonts bibliogràfiques*

Per enriquir el corpus d'edificis romànics catalans de tipus religiós (segles IX-XIII) i ampliar la informació sobre cadascun en particular, l'equip ARCAT ha utilitzat un total de 174 fonts bibliogràfiques (119 llibres, 41 revistes, 5 diaris, 9 fonts documentals).

2. *Creixement del corpus d'edificis religiosos (segles XI-XIII)*

Durant el curs 1992-1993 l'increment ha estat de 61 noves esglésies i s'ha assolit un total de 2.524 edificis (vegeu la figura 1).

3. *Enriquiment dels diferents grups de documentació*

La bibliografia consultada ha comportat nova informació per a un total de 342 esglésies (vegeu la figura 2).

La relació de les esglésies inventariades per comarca que han estat treballades aquest curs queda explicitada en el quadre adjunt.

4. *Buidatge i introducció de documents*

El total de documents analitzats és de 70, 62 dels quals han estat traduïts al català per l'ARCAT i els 8 restants han estat revisats. La distribució de documents analitzats per autor consultat es reflecteix a la figura 3.

5. *Àrea d'anàlisi arquitectònica i artística: treball de camp*

S'han visitat, analitzat i fotografiat, amb les despeses a càrrec de l'equip directiu, les deu esglésies següents:

- Sant Pere de Camprodón,
- Sant Miquel d'Olèrdola,
- Santa Maria del Pla dels Albats,
- Sant Vicenç de Gualba,
- Sant Vicenç d'Espinelves,
- Sant Feliuet de Terrassola,
- Sant Esteve d'Olius,
- Santa Maria de Serrabona,
- Santa Maria de Cellers,
- Sant Miquel d'Escornalbou.

6. *Àrea de l'arxiu gràfic ARCAT*

Total de fotografies realitzades: 216 fotografies.

Enguany l'ARCAT participà a l'«IFLA Section of Art Libraries. Pre-conferència de biblioteques d'art», que tingué lloc a Barcelona, del 18 al 21 d'agost de 1993. L'ARCAT hi féu una demostració pràctica de la base de dades. La demostració despertà l'interès d'altres centres d'investigació i documentació, i molt especialment del Centro de Información y Documentación Científica (CINDOC, que depèn del CSIC, Madrid), el qual el 9 de setembre de 1993 sol·licità oficialment a l'Institut d'Estudis Catalans l'autorització de consulta de la base de dades ARCAT.

El programa ARCAT fou esmentat i elogiat pel Dr. Olivier Poisson, Inspector dels Monuments Històrics per a les regions del Llenguadoc, el Rosselló i Còrsega) a les XXIVes Journées Romanes de Cuxa celebrades a Cuixà els dies 9-16 de juliol de 1993, per la documentació obtinguda sobre el tema de la seva penència.

TAULES RODONES

La Civitas pre-romànica d'Olèrdola: entre Roma i el romànic. Participants: Xavier Barral i Altet, director del Museu Nacional d'Art de Catalunya; Ricard Batista i Noguera, director del Museu Arqueològic de Barcelona; Pere de Palol i Salellas, president de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, i Joan-F. Cabestany i Fort (moderador), director de l'ARCAT. Institut d'Estudis Catalans, 20 de gener de 1993.

Les tribunes: Serrabona, Cuixà i Sant Llorenç prop Bagà. Participants: Joan Ainaud i de Lasarte, membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans; Alberto López i Mullor, cap del Departament d'Investigació del Servei de Patrimoni Arquitectònic de la Diputació de Barcelona; Olivier Poisson, Inspector dels Monuments Històrics per a les regions del Llenguadoc, el Rosselló i Còrsega, i Joan-F. Cabestany i Fort (moderador), director de l'ARCAT. Institut d'Estudis Catalans, 17 de març de 1993.

Sant Vicenç d'Espinelves: història, arquitectura i decoració. Participants: Joan-Albert Adell i Gisbert, arquitecte i coordinador científic de Catalunya Romànica; Pere Beseran i Ramon, professor de la Universitat de Barcelona; Antoni Pladevall i Font, membre de la Secció Històrico-Arqueològica de l'Institut d'Estudis Catalans, i Joan-F. Cabestany i Fort (moderador), director de l'ARCAT. Institut d'Estudis Catalans, 12 de maig de 1993.

Problemes i suggeriments a la recerca i l'estudi de l'art i la història del romànic català (cicle). Participants: 176.

Figura 1

Creixement del corpus d'edificis religiosos (segles IX-XIII)

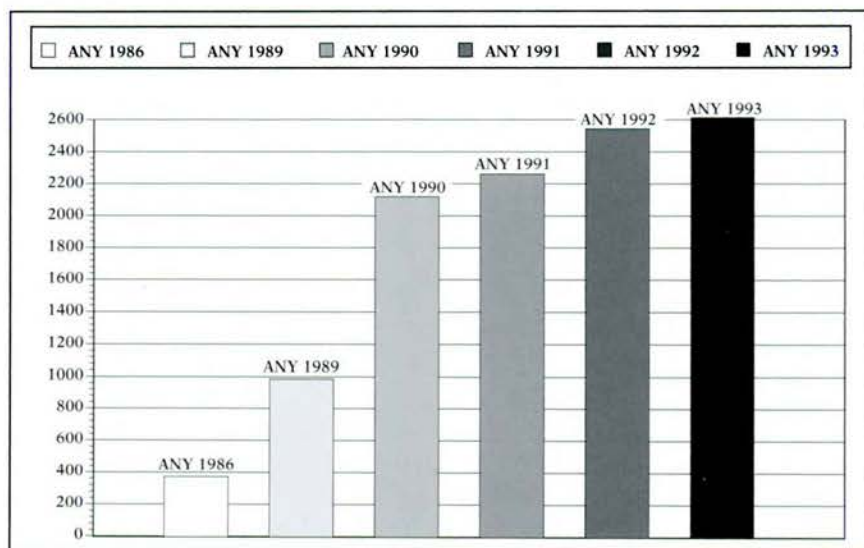
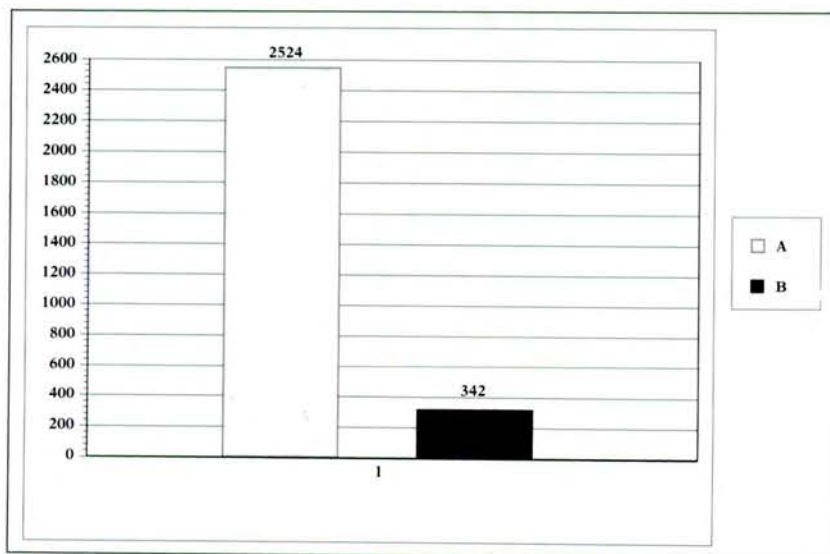

Figura 2

A. Nombre total d'edificis

B. Nombre total d'edificis durant el curs 1992-1993

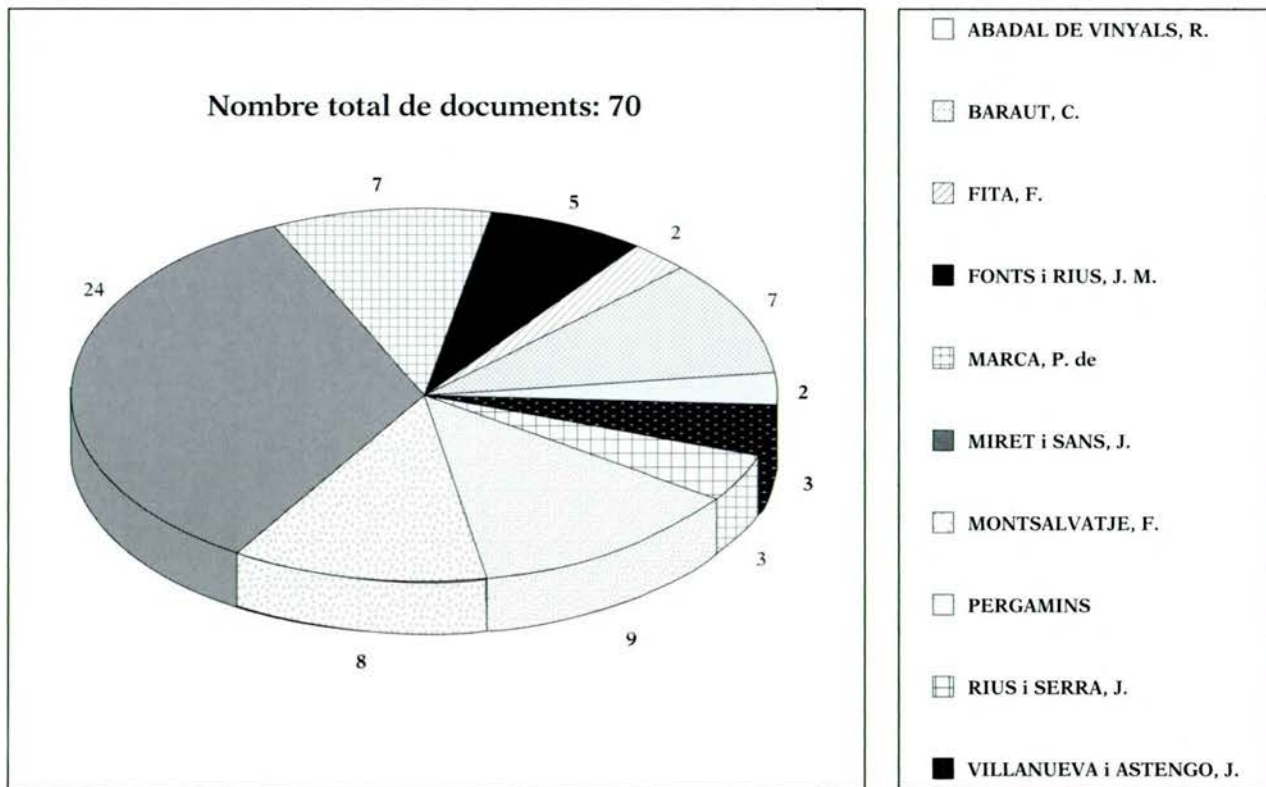

Figura 3

Relació de les esglésies inventariades per comarca i que han estat treballades aquest curs:

Comarques

	Nombre total d'esglésies inventariades	Esglésies estudiades introduïdes a la base de dades (1992-1993)
Alt Camp/AP	13	2
Alt Empordà/AE	169	10
Alt Penedès/Ad	36	36
Alt Urgell/AU	114	9
Alta Cerdanya/AY	27	10
Alta Ribagorça/AB	32	9
Andorra/AN	27	2
Anoia/AO	65	1
Bages/BA	120	7
Baix Camp/BC	5	—
Baix Cinca/BI	4	—
Baix Ebre/BE	1	—
Baix Empordà/BD	66	5
Baix Llobregat/BT	20	6
Baix Penedès/BP	8	7
Baixa Cerdanya/BY	48	21
Baixa Ribagorça/BB	139	1
Barcelonès/BN	9	5
Berguedà/BG	126	4
Capcir/CP	6	—
Conca de Barberà/CB	31	3
Conflent/CF	97	5
Garraf/GF	4	3
Garrigues/GG	5	—
Garrotxa/GX	99	6
Gironès/GI	52	4
Llitera/LL	12	1
Maresme/MM	16	1
Matarranya/MY	1	—
Montsià/MN	1	—
Noguera/NO	107	3
Osona/OS	122	9
Pallars Jussà/PJ	136	9
Pallars Sobirà/PS	102	6
Pla de l'Estany/PT	60	6

Priorat/PR	8	2
Ribera d'Ebre/RE	3	—
Ripollès/RI	94	87
Rosselló/RO	64	4
Segarra/SR	46	3
Segrià/SI	15	1
Selva/SV	47	4
Solsonès/SO	120	7
Tarragonès/TG	7	1
Terra Alta/TT	2	1
Urgell/UR	9	2
Vall d'Aran/VA	41	1
Vallès Occidental/VW	50	16
Vallès Oriental/VO	73	19
Vallespir/VR	65	3
TOTAL D'EDIFICIS	2483	342

Nombre total d'esglésies treballades durant el curs 1992-1993: 342

ARXIU DE TEXTOS CATALANS ANTICS (ATCA)

Director: Josep Perarnau i Espelt
Secretari: Jaume de Puig i Oliver

La publicació anual *Arxiu de Textos Catalans Antics* aplega treballs de recerca científica, històrica, filològica i de qualsevol altre tipus sobre obres d'autors catalans anteriors al segle XIX, independentment de la llengua en què han estat compostes. Es publica des del 1982 i fins aquest moment n'han aparegut onze volums, un dels quals és doble.

Amb la finalitat d'assegurar la continuïtat de la publicació d'aquesta sèrie, la Fundació Jaume Bofill i l'Institut d'Estudis Catalans van signar l'any 1984 un conveni de col·laboració que en garantís l'edició. Aquesta publicació s'emmarca en un projecte més ampli de recuperació del patrimoni cultural català, el qual ha quedat esbossat en una ampliació del conveni damunt dit, signat conjuntament per la Facultat de Teologia de Barcelona, per la Fundació Jaume Bofill i per l'Institut d'Estudis Catalans.

La sèrie *Arxiu de Textos Catalans Antics* segueix bàsicament les indicacions de Josep Vives i Gatell (enunciades en el llibre *Esquemas de metodologia*. Barcelona, 1947) pel que fa a l'edició dels textos, i les de l'Institut d'Estudis Catalans pel que fa a la presentació dels textos medievals en llengua catalana.

L'any 1993 ha estat publicat el volum núm. 12 d'aquesta sèrie, amb el contingut següent:

CARTAREGIA, Oriana; PERARNAU, Josep. «El text sencer de l'*Epistola ad gerentes zonam pelliceam* d'Arnau de Vilanova».

PERARNAU I ESPELT, Josep. «La traducció catalana resumida del *Vademecum in tribulatione (Ve ab mi en tribulació)* de fra Joan de Rocatalhada».

HERNANDO I DELGADO, Josep. «L'ensenyament a Barcelona, segle XIV. Documents dels protocols notariaus. Primera part: instruments notariaus de l'Arxiu Històric de Protocols de Barcelona 1350-1400».

MARQUÈS I PLANAGUMÀ, Josep M. «Ensenyament al bisbat de Girona fins a la Il·lustració».

HERNANDO I DELGADO, Josep. «El testament de Jaume Marc, senyor d'Eramprunyà, pare dels poetes Jaume i Pere Marc i avi d'Ausiàs Marc».

PERARNAU I ESPELT, Josep. «Narració d'un accident mortal? Sabadell, 16 d'agost de 1438».

PERARNAU I ESPELT, Josep. «Documents relatius als Països Catalans en els Reg. Vat. 402-403».

PUIG I OLIVER, Jaume de. «Inventari d'edicions sibiudianes».

PUIG I OLIVER, Jaume de. «Un personatge de la Contrareforma: l'abat Pere Domènech».

CLARA I RESPLANDIS, Josep. «Onofre Pou a la Universitat de Perpinyà».

PLANES I ALBETS, Ramon. «La brega de la quadrilla d'en Serrallonga a Osor (1630): el procés per la mort del bandoler Cristòfor Madriguera».

PUIG I OLIVER, Jaume de. «Un lul·lista sibiudià modern: Juvenal Ruffini de Nonsberg (*Juvenalis Ananiensis*)».

PROGRAMA DE FONÈTICA ESPRIT-SPEECH MAPS-ACCOR

Director: Daniel Recasens i Vives
Col·laboradors: Jordi Fontdevila i Enríquez
Maria Dolors Pallarès i Ramon

a) Estudi dels mecanismes de coproducció de gestos linguals en seqüències VCV amb les consonants [l] velaritzada del català i [l] no velaritzada de l'alemany, dintre del projecte ESPRIT-SPEECH MAPS «Mapping of Action and Perception of Speech» (BRA 6975) de la Comunitat Europea.

L'anàlisi dels correlats fonètics de la velarització revela diferències acústiques significatives entre les realitzacions velaritzada i no velaritzada de [l] en la seqüència [ili], segons si F2 es troba per damunt o per sota dels 1.500 Hz. Els requeriments linguals elevats sobre la producció de [l] velaritzada fan que aquesta realització sigui força resistent a la coarticulació vocàlica; el fet que, a diferència de llengües com el francès o el castellà, també ho sigui la [l] no velaritzada de l'alemany suggereix que aquesta realització és emesa amb una posició dorsal alta i bastant fixa. Els resultats del treball foren presentats al 3rd Seminar on Speech Production (Old Saybrook, Connecticut, EUA, maig 1993) amb el títol RECASENS, D.; FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D. «Velarization degree and coarticulatory resistance for /l/ in Catalan and German».

L'estudi dels mecanismes coarticulatoris en seqüències VCV amb les dues varietats de [l] indica que la magnitud dels efectes de vocal a consonant i de vocal a vocal està inversament relacionada amb la magnitud dels efectes de consonant a vocal, que augmenten amb els requeriments sobre el dors lingual promoguts per la velarització. La presència sistemàtica d'efectes vocàlics anticipatoris indica la importància de la planificació fonèmica en el procés de producció de la

parla. Els resultats d'aquest treball han donat lloc a l'article RECASENS, D.; FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D. «Temporal coarticulation for velarized vs non velarized /l/» (presentat per publicar). Han estat el nucli fonamental de la presentació del grup de recerca de l'IEC en el Final Review Meeting del primer any del projecte SPEECH MAPS (Grenoble, octubre 1993), en les reunions prèvies dels membres del projecte a París i a Lausana, i en la conferència *A temporal model of lingual coarticulation* (Haskins Laboratories, EUA, juny 1993).

Foren estudiades les correlacions de quantitat i de distribució de contacte lingual a les zones alveolar i palatal durant l'emissió de les dues varietats de [l]. Els resultats de les anàlisis suggereixen l'existència d'una major coordinació entre l'activitat de les regions linguals anterior i dorsal en el cas de [l] no velaritzada que de [l] velaritzada. Han estat recollits en el treball RECASENS, D.; FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D. «Alveolar-palatal correlations for velarized and non velarized /l/» (2nd ACCOR Workshop: «Lingual activity in speech production. Data and modelling». Institut d'Estudis Catalans, desembre de 1993.).

b) Estudi de la complexitat gestual de les consonants alveolopalatals (per exemple, [ɲ], dintre del grup de treball ESPRIT-ACCOR II (BRA 7098) de la Comunitat Europea. L'anàlisi de dades electropalatogràfiques de contacte lingual demostra que aquelles consonants són produïdes mitjançant un únic gest laminopredorsal en lloc de dos gestos laminal i dorsal. Els processos diacrònics de palatalització i despatalització poden ser explicats assumint que les consonants alveolopalatals són segments no complexos. Els resultats han estat recollits en dos treballs: un d'ells fou llegit en el 4th Laboratory Phonology Meeting (Universitat d'Oxford, agost de 1993): RECASENS, D.; FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D. «A production and perceptual account of palatalization»; l'altre ha estat presentat per a publicació (RECASENS, D.; FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D. «Palatal consonants as non-complex segments»).

Dues visites de recerca de D. Recasens facilitaren més informació sobre la naturalesa simple o complexa de les consonants alveolopalatals. L'una fou efectuada als laboratoris Haskins i s'insereix en els projectes SPEECH MAPS i «Dynamics of Speech Articulation» (NINCDS Grant A-64). La tècnica EMA (articulometria electromagnètica) hi fou utilitzada per a investigar el moviment de les regions frontal i dorsal de la llengua durant la producció de les consonants alveolopalatals del català i de les consonants palatalitzades del rus; els resultats confirmen que les primeres realitzacions són emeses amb un únic gest lingual i les segones són articulacions complexes. La segona estada de recerca fou efectuada a Pàdua, dintre del grup de treball ACCOR per investigar la realització de diferents al·lòfons posicionals de les consonants alveolopalatals.

c) El mètode d'índexs de contacte fou aplicat a la investigació de possibles modificacions en els patrons de contacte linguopalatal quan, a més d'un paladar artificial, el parlant utilitza la màscara de Rothenberg per a l'enregistrament del volum d'aire expirat. Les dades obtingudes indiquen que l'ús de la màscara promou retracció de l'oclusió alveolar en el cas de [ɲ], i un increment del contacte dorso i palatal en el cas de [ɲ] i [j]. Els resultats del treball d'investigació han donat llum en el treball presentat per a publicació FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D.; RECASENS, D. «Electropalatographic data collected with and without the use of a Rothenberg mask».

COL·LOQUI

Electromagnetic Articulography in Phonetic Research. Organitzat amb la col·laboració de P. Hoole i H. Tillman. Universitat de Munic, del 19 al 22 d'abril de 1993.

PUBLICACIONS

RECASENS, D.; FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D. «Alveolar-palatal interactions in coarticulatory activity for a selected group of Catalan consonants». *Bulletin de la Communication Parlée*, 2 (1992), p. 59-72.

RECASENS, D.; FARNETANI, E. «Timing in phonology. Evidence from velarized and non velarized allophones of /l/». *Quaderni del Centro di Studio per le Ricerche di Fonetica*, 11 (1992), p. 236-251.

RECASENS, D.; FARNETANI, E.; FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D. «An electropalatographic study of alveolar and palatal consonants in Catalan and Italian». *Language and Speech*, 36 (1993), p. 213-234.

RECASENS, D.; FONTDEVILA, J.; PALLARÈS, M. D.; SOLANAS, A. «An electropalatographic study of stop consonant clusters». *Speech Communication*, 12 (1993), p. 335-356.

FARNETANI, E.; RECASENS, D. «Anticipatory consonant-to-vowel coarticulation in the production of VCV sequences». *Language and Speech*, 36 (1993).

CATALUNYA CAROLÍNGIA

- Comissió: Josep M. Font i Rius
Manuel Mundó i Marcet
Antoni Pladevall i Font
Manuel Riu i Riu
- Col·laboradors: *Comtats de Girona, Besalú i Empúries-Peralada*
Sebastià Riera i Viader
Manuel Rovira i Solà
- Comtats d'Osona-Manresa*
Ramon Ordeig i Mata
- Comtat de Barcelona*
Ignasi Baiges i Jardí
Joan Josep Busqueta i Riu
Pere Puig i Ustrell

En aquest segon any del pla triennal, els treballs dels diferents equips han seguit el curs previst.

La Comissió ha tingut tres reunions plenàries i ha portat a terme el seguiment de la tasca que els tres grups de treball han fet, i s'han lliurat els documents transcrits en les reunions regulars que s'han dut a terme.

Comtats de Girona, Besalú i Empúries-Peralada

Aquest grup és el que té el treball més avançat; s'ha reunit sis vegades per tal de deixar enllestida la revisió final del volum que el senyor Mundó està fent perquè es puguin iniciar els treballs d'impremta. D'aquí a pocs dies serà lliurada la introducció, que versa sobre els aspectes arxivístics i diplomàtics.

Comtats d'Osona-Manresa

Joan Josep Busqueta s'ha apartat del grup i actualment s'hi ha incorporat Ignasi Baiges i Jardí.

A cada una de les reunions, els encarregats respectius han anat lliurant documents ja preparats per a l'edició, dels quals només manca la revisió general i final, a cura de Manuel Mundó.

La resta dels comtats: *Urgell-Cerdanya* i *Rosselló-Vallespir* estan pendents de programació per manca de personal i de pressupost. El treball corresponent a aquests comtats resta per més endavant.

CENTRES DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

CENTRE DE RECERCA MATEMÀTICA (CRM)

Consell Directiu

Director: Manuel Castellet i Solanas
Vocals: Eduard Bonet i Guinó
Joan Girbau i Badó
Josep Pla i Carrera
Josep Vaquer i Timoner

L'objectiu del Centre de Recerca Matemàtica és estimular el desenvolupament de la recerca matemàtica a Catalunya, quantitativament i qualitativament. Amb aquesta finalitat, el Centre de Recerca Matemàtica invita matemàtics rellevants a fer estades de recerca a Catalunya, facilita beques postdoctorals a joves investigadors, organitza programes de recerca, conferències, seminaris i congressos i dóna publicitat als resultats dels treballs de recerca amb una sèrie pròpia.

Aquest curs el Centre de Recerca Matemàtica ha acollit quaranta-sis visitants, amb estades que globalment superen els cent mesos.

CURSOS

Semestre de mètodes geomètrics en teoria de grups. Centre de Recerca Matemàtica, Bellaterra, del 3 setembre al 18 de desembre de 1992.

Martin Dunwoody, de la Universitat de Southampton, Regne Unit: «Inaccessible groups and protrees».

Robert Bieri, de la Universitat de Frankfurt, Alemanya: «On the geometric invariants of a discrete group (I) and (II)».

Mladem Bestvina, de la Universitat de Califòrnia, Los Angeles,

EUA: «The boundary of outer space» i «The boundary of hyperbolic groups, (I) and (II)».

Peter Kropholler, QMW, Londres, Regne Unit: «Cohomological finiteness conditions for groups: (I) Groups of type (FP) and (II) Further results».

Gilbert Levitt, de la Universitat de Tolosa, França: «The rank of free actions on R-trees».

Frank Rimlinger, de la Universitat de Fairfield, EUA: «Nielsen transformation of pseudogroups» i «R-tree actions via Bass-Serre theory».

Martin Roller, de la Universitat de Regensburg, Alemanya: «Algebraic splitting theory (I) and (II)».

Juan M. Alonso, de la Universitat d'Estocolm, Suècia: «Finiteness conditions for groups and quasi-isometries» i «On the Bieri-Renz invariant».

Karen Vogtmann, de la Universitat de Cornell, EUA: «Combinatorial geometry of the group of automorphisms of a free group».

Stephen Pride, de la Universitat de Glasgow, Regne Unit: «The second homotopy module of group presentations (I) and (II)».

Beno Eckmann, ETH-Zentrum, Zuric, Suïssa: «Amenable groups and Euler characteristic (I) and (II)».

Jacques Lewin, de la Universitat de Siracusa, EUA: «The length problem».

Michael Mihalik, de la Universitat de Vanderbilt, EUA: «Proper homotopy theory of finitely presented groups» i «Tame combing of finitely presented groups».

Marthin Bridson, de la Universitat de Princeton, EUA: «Isoperimetric inequalities for $Z^n \times Z$ » i «Formal language theory and the geometry of three-manifolds».

Gadde A. Swarup, de la Universitat de Melbourne, Austràlia: «Rational subgroups of hyperbolic groups» i «On accessibility».

Manfred Hartl, de l'Institut Max-Planck, Alemanya: «Polynomial structures in nilpotent group theory (I) and (II)».

Semestre d'anàlisi. Centre de Recerca Matemàtica, Bellaterra, del 10 de gener al 30 de juny de 1993.

J. M. Burgués, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Comportament del projector de Bergman als dominis de Diederich-Fornaess».

E. L. Stout, de la Universitat de Washington, Seattle, EUA: «Removable singularities (I) and (II)».

E. Amar, de la Universitat de Bordeus, França: «Extension of holomorphic functions with bounds».

P. V. Paramonov, Power Engineering Institute, Moscou, Rússia: « C^m -harmonic approximation and related capacities».

K. Oyma, de l'Agder College, Noruega: «Interpolation and harmonic measure» i «Domains of non Smirnov type».

N. Shcherbina, de l'Institut de Matemàtiques de Kíev, Ucraïna: «Polynomial hull of a graph» i «Pluriharmonic Interpolation and Bennequin numbers».

H. Alexander, de la Universitat d'Illinois a Chicago: «Linking and hulls» i «Quasi-isoperimetric inequality».

M. Mastyló, de la Universitat Adam Mickiewicz, Polònia: «On interpolation of compact operator», «Interpolation and local unconditional structure in Banach couples» i «Interpolation functors commuting with direct products».

H. Hudzik, de la Universitat Adam Mickiewicz, Polònia: «Local geometry of Orlicz spaces», «Global geometry of Orlicz spaces» i «Geometry of Köthe-Bochner spaces».

Ph. Charpentier, de la Universitat de Bordeus I, França: «Approximation by holomorphic functions».

Y. Netrusov, del Stelkov Institut Sant Petersburg, Rússia: «Spectral synthesis in spaces of smooth functions».

R. Mortini, de la Universitat de Karlsruhe, Alemanya: «Bourgain algebras of function algebras» i «Composition of inner functions».

H. Hedenmalm, de la Universitat d'Uppsala, Suècia: «Factorization in Bergman spaces», «Invariant subspaces in Bergman spaces» i «A Beurhling Nyman type theorem for weighted L^p spaces on $[0, \infty]$ ».

A. Stray, de la Universitat de Bergen, Suècia: «Uniform approximation by unbounded functions» i «Uniform approximation by interpolating Blaschke products».

G. Henkin, de la Universitat de París VI, França: «The inverse Abel theorem and related problems».

J. Bagaria, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Conjunts projectius de nombres reals».

P. Thomas, de la Universitat de Tolosa, França: «Examples of local hulls».

M. Baran, de la Universitat de Mineria i Metal·lúrgia, Cracòvia, Polònia: «Pluripotential approach to inequalities for polynomials».

C. Berenstein, de la Universitat de Maryland, EUA: «Interpolation problems in C^n » i «Multidimensional residues and commutative algebras».

A. McIntosh, de la Universitat Macquaire, Austràlia: «Functional calculi of operators in Hilbert spaces and L^2 bounds of singular integrals on Lipschitz curves».

E. Abakumov, de la Universitat de Sant Petersburg, Rússia: «Inverse spectral problem for finite rank Hankel operators».

M. Milman, de l'Institut d'Estudis Avançats de Princeton, EUA: «Integrability of the Jacobian of orientation preserving maps».

B. Berndtsson, de la Universitat de Göteborg, Suècia: «The ∂ -equation and Schrödinger operators».

G. Weiss, de la Universitat de Washington, EUA: «Transference methods and estimates independent of the dimension».

J. Garnett, de la Universitat de Califòrnia, Los Angeles, EUA: «Brennan's problem and Baernstein's example».

CONFERÈNCIES/SEMINARIS

Hans-Werner Henn, de la Universitat de Heidelberg, Alemanya: «Approximations to equivariant mod p cohomology using the Steenrod algebra». Setembre de 1992.

José M. Montesinos, de la Universitat Complutense de Madrid: «Hyperbolic orbifolds». Octubre de 1992.

Carles Casacuberta, de la Universitat de Barcelona: «Homotopy localization and periodic spaces (I), (II), (III), (IV), (V) i (VI). Octubre a desembre de 1992.

John Guaschi, del Centre de Recerca Matemàtica: «Rotations sets for pseudo Anosov homeomorphisms». Novembre de 1992.

Enrique Ponce, de la Universitat de Sevilla: «Formas normales reducidas para degeneraciones de tipo triple 0». Novembre de 1992.

Enrique Casanovas, de la Universitat de Barcelona: «Modelos Universales II» i «Modelos expandibles». Novembre de 1992.

Marc Faix, del CNRS, Universitat d'Orleans, França: «Selfsimilarity and scaling». Novembre de 1992.

Llorenç Cairó, del CNRS, Universitat d'Orleans, França: «Hamiltonian formulation and obtention of first integrals of Dynamical Systems. Application to quadratic systems». Novembre de 1992.

Joan Bagaria, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Conjunts projectius de nombres reals: mesura i categoria». Desembre de 1992.

Francisco Balibrea, de la Universitat de Múrcia: «Funciones caóticas en el intervalo con entropía zero». Desembre de 1992.

Pere Mumbrú, de la Universitat de Barcelona: «Sobre la continuïtat de l'entropia topològica per aplicacions bimodals». Desembre de 1992.

Antonio Viruel, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «La categoría de Lusternik-Schnirelmann». Desembre de 1992.

J. Agudé, de la Universitat Autònoma de Barcelona: « v_1 (I)-(V)». Gener i febrer de 1993.

S. Kolyada, de l'Institut de Matemàtiques de Kíev, Ucraïna: «On topological dynamics for triangular maps of the square». Gener de 1993.

L. Snoha, de la Universitat Matej Bel, Eslovàquia: «On dynamics of sequences of continuous maps». Gener de 1993.

V. Guisin, de la Universitat Pedagògica Estatal de Moscou, Rússia: «Radicals and torsions in abelian categories». Gener de 1993.

J. J. Loeb, de la Universitat d'Angers, França: «Fonctions plurisous-harmoniques et potentiels kahlerieus sur le complexifié d'un space symétrique».

H. Hauser, de la Universitat d'Innsbruck, Àustria: «Métodos de análisis funcional en geometría analítica compleja». Gener de 1993.

R. Cignoli, de la Universitat de Buenos Aires, Argentina: «Una demostración algebraica de la completitud de los axiomas de Lukasiewicz». Febrer de 1993.

V. Zaiats, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Estructuras de dependencia de procesos aleatorios (I)-(VII)». Febrer-maig de 1993.

R. A. García, de la Universitat de Goiás, Brasil: «Differential equations and lines of curvature». Febrer de 1993.

A. Cima, de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Sobre la conjetura Jacobiana real». Febrer de 1993.

G. Brousseau, de la Universitat de Bordeus 1 i IUFM d'Aquitània, França: «Aproximación teórica a las situaciones de enseñanza (I)-(IV)». Febrer de 1993.

A. Boivin, de la Universitat de Quebec, Canadà: «On CR mapping between CR manifolds». Febrer de 1993.

J. Flum, de la Universitat Albert-Ludwigs, Alemanya: «Teoría de modelos finitos». Febrer de 1993.

J. Llibre, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Teoria de bifurcació per sistemes de control no lineal». Febrer de 1993.

A. Guillamon, X. Jarque, J. Llibre, J. Ortega i J. Torregrosa, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Períodes d'aplicacions transversals sobre varietats compactes». Febrer de 1993.

A. Fernández López, de la Universitat de Màlaga: «Teoremas de estructura en álgebras de Jordan». Febrer de 1993.

C. Broto, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Localització i fibracions (I)-(V)». Febrer-març 1993.

M. Flach, de la Universitat de Heidelberg, Alemanya: «Deformations of Galois representations» i «Homotopical Algebra in Algebraic Geometry». Febrer-abril de 1993.

G. Frey, de l'Institut de Matemàtica Experimental, Essen, Alemanya: «On torsion points of elliptic curves over number fields». Febrer de 1993.

J. Guaschi, del Centre de Recerca Matemàtica: «Towards a two-dimensional analog of Sharkovskii's theorem». Març de 1993.

T. Guillamon, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Sobre el nombre de cicles límits d'una classe de sistemes depredador-presa». Març de 1993.

D. Tyukavkin, de l'Institut de Tecnologia Química Mendeleev de Moscou, Rússia. «Some constructions of regular rings (I)-(II)» i «On regular self-injective rings and V-rings». Març de 1993.

Juan C. Martínez, de la Universitat de Barcelona: «Construcción de álgebras de Boole superatómicas mediante fangos». Març de 1993.

D. Iesan, de la Universitat d'Iasi, Romania: «On Saint Venant Problem». Març de 1993.

J. Bagaria, de la Universitat Autònoma de Barcelona: « Δ^1_n sets of reals: measure and category (I) i (II)». Març de 1993.

I. Llerena, de la Universitat de Barcelona: «On cancellation». Març de 1993.

Enrique Casanovas, de la Universitat de Barcelona: «Teorías N_1 -categóricas» i «La solución del Gap-2». Març-abril de 1993.

J. Aguadé, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Un contraexemple a la conjectura de Cook per a $p = 2$ ». Abril de 1993.

J. Flum, de la Universitat Albert-Ludwigs, Alemanya: «0-1 leyes en teoría de modelos finitos». Abril de 1993.

Phil Boyland, de la Universitat de Stony Brook, EUA: «4-dimensional symplectic monotone recursion maps». Abril de 1993.

J. Torregrosa, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Índex i multiplicitat». Abril de 1993.

C. Casacuberta, de la Universitat de Barcelona: «Perioditzacions (I)-(III)». Abril-maig de 1993.

E. Casanovas, de la Universitat de Barcelona: «La solució del Gap-2». Abril de 1993.

L. Alsedà, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Divisió per aplicacions d'arbres». Abril de 1993.

B. Alspach, de la Universitat de Simon Fraser: «(1/2)-transitive graphs» i «Equiangular lines». Abril de 1993.

Alexandre Lubotzky, de la Universitat Hebrea de Jerusalem, Israel: «Lie groups and combinatorics». Abril de 1993.

T. Turner, del SUNY d'Albany, EUA: «Efficient representatives for automorphisms of free products». Abril de 1993.

D. Boutat, de la Universitat Claude Bernard: «Feuillatges isodràstiques (I) i (III)». Abril-juny de 1993.

R. Jansana, de la Universitat de Barcelona: «Algebrización de sistemas deductivos». Abril de 1993.

Guillermo Owen, del Naval Post-Graduate School, EUA: «Juegos de producción con funciones homogéneas». Maig de 1993.

F. Tomás, de la Universitat Politècnica de Catalunya: «Formalismes oberts (I) i (II)». Maig de 1993.

V. Vershinin, de l'Institut de Matemàtica Novosibirsk, Rússia: «Symplectic cobordism and cobordism with singularities (I) i (II)». Maig de 1993.

L. T. Hoa, de l'Institut de Matemàtica de Hanoi, Vietnam: «Castelnuovo-Mumford regularity and applications (I) i (II)». Maig de 1993.

A. Millet, de la Universitat de París X, França: «Un théorème du support pour des EDPS». Maig de 1993.

J. Llibre, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Informe sobre la reunió d'Oberwolfach: Dinàmica en dimensió baixa». Maig de 1993.

R. Bosch, de la Universitat de Barcelona: «Una construcció de *forcing* per a àlgebres de Boole superatòmiques (I) i (II)». Maig-juny de 1993.

D. Repovs, de la Universitat de Ljubljana, ex-Iugoslàvia: «A survey of recent results in geometric dimension theory». Maig de 1993.

J. W. Rutter, de la Universitat de Liverpool, Regne Unit: «Groups of homotopy self-equivalences of lens spaces of one-relator groups and their skeleta, of 2-complexes with one two cell, and the cohomology of one-relator groups with torsion». Juny de 1993.

P. Dellunde, de la Universitat de Barcelona: «Teories universals de Horn λ_0^N -categòriques (I) i (II)». Juny de 1993.

A. Viruel, de la Universitat Autònoma de Barcelona. «Localización y potencia en espacios de lazos». Juny de 1993.

J. L. Rodríguez, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «La p-completación de Bousfield-Kan vista como una Localización de Dror». Juny de 1993.

R. Raphael, de la Universitat de Concordia, Canadà: «On the isomorphism problem for self-injective regular rings». Juny de 1993.

J. A. Crespo, de la Universitat Autònoma de Barcelona: «Localització d'Anderson». Juny de 1993.

M. O. Ajtunmobi, de la Universitat de Manchester, Regne Unit: «Some remarks on KO^i -groups of certain complex flag manifolds». Juliol de 1993.

W. Raskind, de la Universitat d'Arizona, EUA: «Geometric class field theory». Juliol de 1993.

S. López-Permouth, de la Universitat d'Ohio, EUA: «Módulos débilmente inyectivos y débilmente proyectivos». Juliol de 1993.

CONGRÉS

Nice Barcelona Workshop on Dynamical Systems. Organitzat en el marc de l'Acció Integrada Franco-espanyola entre el grup de Sistemes Dinàmics del Departament de Matemàtiques de la UAB i l'INLN (Institut Non-lineaire de Nice) de la Universitat de Niça. Centre de Recerca Matemàtica, Bellaterra, del 6 al 9 de juliol de 1993.

Les conferències impartides foren: M. Misiurewicz, «Cycles for disk homeomorphisms and thick trees»; J. Casasayas, «Lefschetz zeta func-

tions and forced set of periods»; A. Nunes, «Knots and links in integrable hamiltonians»; E. Pecou, «A topological invariant for volume preserving diffeomorphisms»; J. Llibre, «Minimal sets of periods for various classes of maps»; J. Los, «Train tracks and the conjugacy problem»; M. V. Otero-Espinar, «Dynamique symbolique pour la renormalisation d'endomorphismes d'entropie nulle de l'intervalle»; O. Courcelle, «1-2 rough renormalization-thickening»; F. Esqembre, «On the topological dynamics of triangular maps»; J. Guaschi, «Linking numbers of periodic orbits»; E. Lacomba, «Generic properties of Hamiltonian polynomial vector fields»; J. M. Gambaudo, «Maps at the boundary of chaos on the 2-sphere»; V. Jiménez, «Characterizing empirically observable chaos»; C. Leseduarte, «Full periodicity kernels in dimension 1»; J. M. Moreno, «A class of primary orbits of X maps»; B. Kolev, «On a theorem of Kerekjarto on periodic homeomorphism»; P. Mumbrú, «Continuity of entropy for bimodal maps»; L. Alsedà, «Entropy for transitive maps»; I. Bosch, «Bifurcation from non hyperbolic equilibria; an application in the planar MHD problem»; T. Hall, «Entropy of partially fomed horseshoes»; N. Fagella, «Limiting dynamics in the complex standard family»; S. Ben Miled, «Construction of cascade of periodic orbits»; F. Mañosas, «On the real Jacobian conjecture», i A. Gasull, «Index and multiplicity».

PUBLICACIONS

Les obres que segueixen han estat editades pel Centre de Recerca Matemàtica dins la col·lecció «Publicacions del Centre de Recerca Matemàtica» i a cura de Manuel Castellet i Solanas.

CIGNOLI, R.; TORRENS, A. «Ordered spectra and Boolean products of MV-algebras». Octubre de 1992.

MILLET, A.; SANZ, M. «On the support of a Skorohod anticipating stochastic differential equation». Octubre de 1992.

MATTILA, P. «Geometric measure theory». Octubre de 1992.

DICKS, W.; KROPHOLLER, P. «Free groups and almost equivariant maps». Octubre de 1992.

LÓPEZ BONILLA, L.; VENAKIDES, S. «On the stability of the solitary wave of the gunn effect». Octubre de 1992.

KROPHOLLER, P. H. «On groups of type $(FP)^\infty$ ». Novembre de 1992.

JAIN, S. K.; LÓPEZ-PERMOUTH, S. R. «Weakly-projective modules». Novembre de 1992.

- ALSEDÀ, L.; FEDORENKO, V. «Simple and complex dynamics for circle maps». Novembre de 1992.
- BULDYGIN, V. V.; ZAYATS, V. «Asymptotic normality of an estimate of the correlation function in different functional spaces». Novembre de 1992.
- ALONSO, J. M. «Finiteness conditions on groups and quasi-isometries». Novembre de 1992.
- AGUADÉ, J.; BROTO, C.; NOTBOHM, D. «Homotopy classification of some spaces with interesting cohomology and a conjecture of Cook. Part I.». Desembre de 1992.
- ECKMANN, B. «Amenable groups l_2 -cohomology and 4-manifolds». Desembre de 1992.
- GISIN, V. B. «On transitivity of strict preference relations». Desembre de 1992.
- GUASCHI, J. «Dynamics of surface homeomorphisms: braid types and coexistence of periodic orbits». Gener de 1992.
- FEDORENKO, V. «Simple dynamics of the interval maps». Gener de 1993.
- GINÉ-MASDEU, E. «Processos empírics i aplicacions: visió general amb biaix». Gener de 1993.
- DUNWOODY, M. J. «Inaccessible groups and protrees». Febrer de 1993.
- GISIN, V. «Fuzzy ordering of real numbers». Febrer de 1993.
- AMAR, E.; BRUNA, J.; NICOLAU, A. «On H^p -solutions of the Bezout equation». Febrer de 1993.
- JAIN, S. K.; LÓPEZ-PERMOUTH, S. R.; OSHIRO, K.; SALEH, MOHAMMAD A. «Weakly projective and Weakly injective modules». Març de 1993.
- IESAN, D. «Existence theorems in the theory of mixtures». Març de 1993.
- HOA, L. T.; MIYAZAKI, Ch. «Bounds on Castelnuovo-Mumford regularity for generalized Cohen-Macaulay graded rings». Abril de 1993.
- CHARPENTIER, Ph.; ORTEGA CERDÀ, J. «On the zero sets of bounded holomorphic functions in the bidisc». Abril de 1993.
- OULD HAMIDOUNE, Y. «On weighted sequence sums». Abril de 1993.
- BORICHEV, A.; HEDENMALM, H. «Completeness of translates in weighted Hilbert spaces on the half-line». Abril de 1993.
- VOGTMANN, K. «End invariants of the group of outer automorphisms of a free group». Maig de 1993.

- IESAN, D.; QUINTANILLA, R. «Existence and continuous dependence results in the theory of microstretch elastic bodies». Maig de 1993.
- CERDÀ, J.; HUDZIK, H.; MASTYLO, M. «On the geometry of some Calderon-Lozanovskii interpolation spaces». Maig de 1993.
- GUASCHI, J.; LLIBRE, J. «Orders and periods of finite order homology surface maps of degree-1». Maig de 1993.
- CIMA, J.; MORTINI, R. «The Bourgain algebra of the disk algebra $A(D)$ and the algebra QA ». Maig de 1993.
- NICOLAU, A.; STRAY, A. «Nevanlinna's coefficients and Douglas algebras». Maig de 1993.
- BERENSTEIN, C. A.; LI, B. Q. «Interpolating varieties for weighted spaces of entire functions in C^n ». Juny de 1993.
- MIHALIK, M. L. «Compactifying coverings of 3-manifolds». Juny de 1993.
- AMAR, E.; BRUNA, J. «On H^p -solutions of the Bezout equation in the ball». Juny de 1993.
- LEVITT, G. «R-trees and the Bieri-Newmann-Strebel invariant». Juny de 1993.
- RIMLINGER, F. «Nonsimplicial actions via Bas-Serre theory». Juny de 1993.
- BRIDSON, M. R. «Optimal isoperimetric inequalities for abelian-by-free groups». Juliol de 1993.
- STRAY, A. «Mergelyan type theorems for some functions spaces». Juliol de 1993.
- BUSQUÉ, CL.; FACCHINI, A. «Abelian categories in which linear algebra is possible». Juliol de 1993.
- GUASCHI, J. «Representations of Artin's braid groups and linking numbers of periodic orbits». Setembre de 1993.
- RUTTER, J. W. «Groups of homotopy self-equivalences of lens spaces of and 2-dimensional cellular models of combinatorially spherical groups». Setembre de 1993.
- HOA, LÊ TUÂN «Bounds for the number of generators of generalized Cohen-Macaulay ideals» i «Reduction numbers of equimultiple ideals». Setembre de 1993.
- ASHWIN, P.; GUASCHI, J.; PHELPS, J. M. «Rotation sets and phase-locking in an electronic three oscillator system». Setembre de 1993.
- GARNETT, J.; NICOLAU, A. «Interpolating Blaschke products generate H^∞ ». Setembre de 1993.

CENTRE DE TERMINOLOGIA PER A LA LLENGUA CATALANA (TERMCAT)

Comissió de Seguiment

Antoni M. Badia i Margarit
Enric Casassas i Simó
Miquel Reniu i Tresserras
Isidor Marí i Mayans
Ariadna Puiggené i Riera

Director: Isidor Marí i Mayans
Directora adjunta: Ariadna Puiggené i Riera
Caps de Secció: Ester Franquesa i Bonet (Terminologia Sectorial)
Cèlia Riba i Viñas (Lingüística)
Terminòlegs: Jacint Bofias i Alberch
Jordi Bover i Salvador
Rosa Colomer i Artigas
Glòria Fontova i Hugas
Fina Freixa i Pujals
Jordi Garcia i Soler
Antònia Incógnito i Cervera
Gemma Mas i Fossas
Maria Navas i Jara
Cèlia Nomen i Noguera
Imma Parellada i Serra
Lluís Rius i Alcaraz
Documentalista: Mercè Sallas i Campmany
Administratius: Pilar Hernández i Abellán
Agustí Muxí i Moner
Lídia Nadal i Gelada
Henar Velázquez i Montané
Jordi Velázquez i Montané
Col·laboradors: Neus Andreu i Cupido
Laia Baraldés i Miquel

M. Rosa Bayà i Ferreres
Angelina Cabré i Ametllé
Mercè Canal i Bosch
Roser Castells i Baró
Jaume Clapés i Pedreny
Mercè Esquerda i Tamarit
M. Alba Fraser-Gafas i Campeny
Cristina Garcia i Ginesta
Gemma Gascon i Font
Dolors Gironès i Monreal
Marta Guspí Sàiz
Anna Massó i Canaleta
Cristina Miralles i Clúa
Dolors Montes i Pérez
Montserrat Niubó i Subirachs
Joan Rebagliato i Nadal
Anna Rius i Fernández
Jordi Sàlvia i Lardiez
Marta Sánchez i Benedet
Montserrat Santos i Gómez
Consol Sastre-Marquès i Ferrès
Joan Vilarnau i Dalmau

El Centre de Terminologia TERMCAT, creat i sostingut per l'Institut d'Estudis Catalans i el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, ha continuat al llarg del curs 1992-1993 les seves activitats de coordinació de la recerca, normalització i difusió de la terminologia.

Les activitats més destacades que s'han dut a terme durant aquest període es presenten a continuació agrupades per àrees de treball:

- 1) Assessorament terminològic i lingüístic.
- 2) BTERM, banc de dades terminològiques.
- 3) Documentació.
- 4) Recerca terminològica sectorial.
- 5) Normalització.
- 6) Formació.
- 7) Jornades i congressos.

1. *Assessorament terminològic i lingüístic*

L'assessorament terminològic i lingüístic té per objectiu assistir els organismes públics, les empreses i els professionals en les qüestions terminològiques que se'ls plantegen. Comprèn dues vessants: l'atenció de consultes terminològiques puntuals de les diferents àrees del coneixement i l'establiment de criteris lingüístics d'aplicació terminològica.

1.1. Consultes terminològiques

Durant aquest curs, el Servei de Consultes ha atès un total de 12.158 consultes terminològiques, de les quals 2.529, que representen un 20,80 % del total, han estat propostes neològiques. L'accés al banc de dades terminològiques BTERM i als fitxers terminològics dels diferents treballs en curs han permès de resoldre gairebé la meitat d'aquestes consultes.

D'entre els usuaris que utilitzen aquest servei, sobresurten els serveis lingüístics de l'Administració local, majoritàriament englobats en el Consorci per a la Normalització Lingüística, i també un gran nombre de correctors i traductors especialitzats.

Cal destacar especialment l'assessorament que s'ha facilitat a diverses empreses del sector informàtic que han començat a traduir al català els seus productes, tant de maquinari com de programari, i l'esforç que s'ha fet per establir tant els criteris lingüístics com la nova terminologia que han d'incorporar.

També s'ha prestat assessorament terminològic a diverses institucions i editorials en l'elaboració de textos d'especialitat que requereixen un ús adequat de la terminologia. En són exemples la revisió de casos terminològics del *Programa Narcisse* de la Direcció General del Patrimoni Cultural, dels índexs de les obres *Ciències naturals i Història de la cultura i de les ciències*, de l'editorial Biblograf, la col·laboració amb la revista *La Terra* i la revisió de cartells diversos.

El TERMCAT ha participat en l'establiment de les qüestions terminològiques que es poden consultar per mitjà del Telèfon Lingüístic, promogut pel Consorci per a la Normalització Lingüística, amb la intenció de facilitar l'atenció dels dubtes lingüístics més freqüents de manera automàtica mitjançant un telèfon.

El TERMCAT orienta actualment els seus esforços cap a la canalització de les consultes a altres serveis lingüístics, a fi de descentralitzar aquest servei. En aquesta línia, s'han impartit quatre edicions del Curs de Terminologia Puntual a diverses localitats, en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística, per tal de formar personal especialitzat en l'atenció de consultes puntuals.

1.2. Estudis lingüístics

La preparació d'estudis lingüístics diversos de caràcter general ha facilitat la coherència del tractament de determinades formes lingüístiques. Hi destaquen l'estudi sobre la formació de sintagmes travats, el tractament de les denominacions d'origen i qualitat en català i l'adaptació de genitius eslaus o vehiculats pel rus, i també la redacció

final del document sobre *Criteris ortogràfics i d'adaptació de sigles en català*.

També s'han elaborat criteris lingüístics específics d'aplicació terminològica i s'han atès 266 consultes lingüístiques.

Durant aquest curs s'ha informatitzat un fitxer de formants cultes que permetrà disposar d'una eina àgil i útil per a la creació neològica, i se n'han completat i sistematitzat les informacions.

1.3. Distribució de les consultes per consultants

	Consultes	%
Editorials	2.800	23,03
Serveis lingüístics de l'Administració local	2.429	19,98
Particulars	2.359	19,40
Generalitat de Catalunya	1.442	11,87
Centres d'ensenyament	1.166	9,50
Empreses	909	7,47
Institucions diverses	735	6,04
Mitjans de comunicació	318	2,61
TOTAL	12.158	100

1.4. Distribució de les consultes per àrea temàtica

	Consultes	%
A. Ciència i recerca. Matemàtica	147	1,21
B. Química. Física	971	7,98
C. Ciències de la Terra	209	1,72
D. Ciències de la vida	2.012	16,54
E. Ciències de la salut	580	4,77
F. Agricultura	328	2,69
G. Informàtica. Electrònica. Electrotècnia	583	4,79
H. Construcció	742	6,10
I. Enginyeria industrial	500	4,11
J. Indústries diverses	296	2,43
K. Economia domèstica. Alimentació. Hoteleria	1.231	10,13
L. Transports. Correus. Telecomunicacions	500	4,11
M. Dret. Administració pública. Defensa	275	2,27
N. Economia. Administració. Treball	562	4,63
O. Política. Sociologia. Antropologia	150	1,24
P. Geografia. Història. Filologia	940	7,73
Q. Filosofia. Religió	39	0,33
R. Psicologia. Pedagogia	117	0,97

T. Comunicació. Informació	201	1,66
U. Art. Música	551	4,53
V. Esports. Jocs. Turisme	686	5,64
X. Qüestions de llengua	538	4,42
TOTAL	12.158	100

2. BTERM, banc de dades terminològiques

Actualment, el BTERM conté 206.781 fitxes terminològiques de les diferents àrees del coneixement, de les quals 94.998 inclouen equivalències en castellà, 53.275 en anglès, 38.192 en francès, 14.796 en alemany i 10.603 en italià.

Disposa també de 147 fitxers complementaris que corresponen als treballs terminològics coordinats pel TERMCAT que s'han informatitzat. Aquests fitxers contenen un nombre total de 177.565 fitxes, de les quals més de 34.600 han estat introduïdes al llarg d'aquest curs. El Centre d'Estudis i Desenvolupaments Informàtics (CEDI) ha començat a desenvolupar els programes que han de permetre la transferència dels fitxers de treballs terminològics informatitzats en l'AS/400 al BTERM i viceversa.

L'activitat terminològica del BTERM s'ha centrat, d'una banda, en l'adequació de les fitxes provinents dels diccionaris i vocabularis revisats i editats pel TERMCAT, per tal que puguin ser incorporades automàticament al BTERM. D'altra banda, diversos especialistes han revisat algunes subàrees de zoologia i de dret, i s'ha treballat en la depuració terminològica de fitxes corresponents a les àrees de ciències de la salut, construcció, esports i zoologia.

També s'ha continuat el procés d'alimentació del banc de dades amb la introducció dels neologismes aprovats pel Consell Supervisor i dels termes provinents de les consultes puntuals, i també de les modificacions resultants dels diferents processos de revisió terminològica. Durant aquest curs s'han introduït al BTERM 11.187 fitxes terminològiques i se n'han modificat 17.607.

Tot i que l'accés al BTERM encara no és públic, el TERMCAT ha facilitat dades terminològiques a les persones o entitats que ho han sol·licitat. Un dels exemples del servei prestat pel banc són els diversos llistats que s'han facilitat a les Oficines Lexicogràfiques de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans per a l'actualització del *Diccionari general de la llengua catalana*. Durant aquest curs s'han lliurat a les Oficines Lexicogràfiques 5.000 termes corresponents a més de quinze subàrees temàtiques, a més dels neologismes publicats al *Full de Difusió de Neologismes* i dels termes aprovats pel Consell Supervisor des del 1991 fins a l'abril de 1993.

Diverses persones i institucions s'han interessat per conèixer la concepció i el funcionament del BTERM, i amb aquesta finalitat s'han realitzat sessions de demostració al llarg de tot el curs.

3. Documentació

Al llarg d'aquest curs, el Servei de Documentació ha continuat presentant el seu suport bibliogràfic i documental tant als terminòlegs del centre com als equips de recerca, centres col·laboradors, institucions diverses i particulars que ho han demanat.

Aquest assessorament s'han concretat, d'una banda, en l'atenció de més de tres-centes consultes de caràcter puntual o sistemàtic, moltes de les quals han comportat recerques en centres de documentació de naturalesa diversa.

D'altra banda, el servei s'ha encarregat de revisar les bibliografies temàtiques dels treballs terminològics que duen a terme els equips de recerca.

S'ha actualitzat el fons documental, que disposa de 3.900 volums, algunes obres en CD-ROM i més de noranta publicacions periòdiques actives. Per informar els usuaris sobre l'actualització del fons, periòdicament s'elabora un document de *Noves Adquisicions* i un *Butlletí de Sumaris* de les publicacions periòdiques.

Les dades documentals s'han començat a informatitzar amb el programa gestor de bases de dades CDS-ISIS. Actualment el centre disposa de tres bases de dades documentals dissenyades amb aquest programari amb els formats d'entrada i de consulta corresponents:

- BDOC, que conté les monografies i els articles de les publicacions periòdiques del fons documental del TERMCAT;
- BFONT, que conté les referències bibliogràfiques dels documents utilitzats com a font dels termes tractats al BTERM, banc de dades terminològiques, i als treballs de recerca terminològica del centre;
- BDIC, que conté informació sobre diccionaris i enciclopèdies en suport òptic o magnètic.

En l'àmbit de la cooperació internacional en documentació, el TERMCAT ha participat novament en l'actualització de *l'Inventaire des travaux en cours et des projets de terminologie* i *l'Inventaire des travaux de terminologie récents*, coordinats pel RINT (Réseau international de néologie et de terminologie). Amb la difusió d'aquestes obres, el RINT pretén d'afavorir la coordinació de la producció terminològica en llengua francesa i facilitar l'accés a la terminologia francesa dels diferents sectors d'activitat.

El mes d'octubre de 1992 la documentalista del Centre va assistir al 46 Congrés i Conferència de la FID (Federació Internacional d'Informació i Documentació), a Madrid, i va participar en el seminari MicroIsis: aplicació a tesausos y terminologies multilingües organitzat en col·laboració amb Infoterm en el marc d'aquest Congrés.

També va assistir al Curso intermedio de MicroIsis, organitzat pel Consorci de la Zona Franca de Barcelona durant el mes d'abril de 1993, i va participar al 57è Congrés de l'IFLA (Federació Internacional de Bibliotecaris), que es va celebrar a Barcelona el mes d'agost.

4. *Recerca terminològica sectorial*

Són nombrosos els projectes de recerca terminològica sistemàtica que ha realitzat el TERMCAT en col·laboració amb diverses institucions. Ha dissenyat nous projectes segons les necessitats terminològiques que s'han definit, ha coordinat i assessorat equips de treball, ha revisat diccionaris, vocabularis i lèxics de diverses àrees d'especialitat i els ha preparat per a la seva edició.

PROJECTES DE RECERCA TERMINOLÒGICA

4.1. *Programa Universitari de Recerca Terminològica*

Un dels projectes que cal destacar és la continuació del Programa Universitari de Recerca Terminològica que elabora el TERMCAT amb el suport del Departament de Cultura i del Departament d'Ensenyament, i que edita la Fundació Barcelona.

Durant aquest curs 1992-1993 s'han publicat els quatre primers diccionaris d'aquest programa, que inicien la col·lecció «Diccionaris Terminològics»:

Diccionari d'electromagnetisme

Diccionari de dibuix tècnic

Diccionari de lingüística

Diccionari de sociologia.

S'han elaborat i preparat per a l'edició el *Diccionari d'anatomia*, el *Diccionari d'antropologia* i el *Diccionari de teoria de coneixement*. En acabar aquest curs 1992-1993 són en fase final de revisió terminològica els diccionaris que corresponen a les àrees d'estadística, de biologia cel·lular i de geografia humana.

Altres treballs terminològics que s'emmarquen en els cinc blocs temàtics de la col·lecció (ciències, humanitats, tècniques, experimentals i ciències de la salut) són en fases diferents del procés d'elaboració:

disseny i preparació dels projectes, etapa de buidatge, recerca terminològica, revisió de les obres i normalització dels neologismes catalans. Alguns dels àmbits d'especialitat de què tracten aquests diccionaris són: comptabilitat, dret internacional, immunologia, oftalmologia i química analítica.

4.2. Col·lecció «Terminologies»

Durant aquest curs s'ha definit una nova col·lecció d'obres terminològiques el primer número de les quals apareixerà a l'inici de 1994. Aquesta col·lecció agruparà obres de caràcter tècnic i científic multilingües, amb la definició en català. Generalment, presentaran també il·lustracions. Els diccionaris que s'han elaborat durant aquest període per a aquesta col·lecció són:

Diccionari de cartografia

Diccionari de maquinària agrícola

Nomenclatura catalana de vertebrats. Mamífers, I.

4.3. Terminologia d'àmplia difusió

Seguint la nova línia de difusió de terminologia iniciada el curs anterior amb materials d'àmplia divulgació, s'han elaborat el *Lèxic de material d'oficina*, el cartell i el tríptic *El servei informàtic*, el número 2 del *Lèxic català-anglès de futbol americà* i el *Vocabulari d'halterofília*. Aquests dos últims treballs han estat editats també al llarg d'aquest curs.

Té també aquest caràcter divulgatiu el *Vocabulari de correus i telègrafs* que Comissions Obreres ha elaborat i editat amb l'assessorament i la revisió del TERMCAT.

4.4. Col·lecció «La Indústria a Catalunya»

Fruit de la col·laboració amb el Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat de Catalunya, el TERMCAT ha iniciat l'elaboració dels lèxics que han de formar part de la col·lecció «La Indústria a Catalunya», amb la finalitat de contribuir a la difusió de la terminologia bàsica de diversos sectors industrials.

Els lèxics que s'han dut a terme i que s'han preparat per a l'edició al llarg del curs vinent són els següents:

Lèxic d'arts gràfiques i edició

Lèxic d'electrodomèstics

Lèxic de begudes

Lèxic de maquinària i material elèctrics

Lèxic de productes alimentaris

Lèxic de la indústria tèxtil i confecció.

També s'ha emprès la segona fase de la col·lecció amb el disseny dels projectes per elaborar els lèxics sobre els sectors industrials de productes químics, components electrònics, suro, transformats del cautxú i del plàstic, i mobles.

4.5. *Altres projectes terminològics*

Durant aquest període, són nombrosos els treballs terminològics que han estat coordinats pel TERMCAT en alguna de les seves fases d'elaboració: preparació, buidatge, anàlisi terminològica, informatització, revisió i normalització, i edició.

Alguns títols dels diccionaris que s'han elaborat amb la intervenció dels òrgans de recerca del Centre són:

Diccionari d'arqueologia

Diccionari d'escultura

Diccionari de cinema, televisió i vídeo

Diccionari de fusteria

Diccionari de gemmologia

Diccionari de geografia agrària

Diccionari de processos culinaris

Diccionari de rugbi

Lèxic català de plagues i malalties dels conreus

Vocabulari d'homeopatia.

A continuació s'exposen amb detall alguns dels projectes que es poden destacar:

Terminologia ferroviària: Material rodant

Aquesta terminologia s'ha elaborat al llarg del curs i es preveu que serà publicada pel Departament de Cultura, amb el patrocini de l'empresa Gec Alsthom, al principi de 1994. El diccionari constituirà un repertori terminològic centrat bàsicament en el material rodant, que presentarà els termes en català, castellà, francès i anglès, i les definicions en català i en castellà. Es preveu també que l'obra inclogui il·lustracions.

Diccionari visual de la construcció

Aquest projecte el duen a terme conjuntament el TERMCAT i el De-

partament de Política Territorial i Obres Públiques en el marc de la Comissió Permanent de Llengua i Terminologia a la Construcció, creada amb la participació de les institucions que organitzaren l'octubre de 1992 la I Jornada de Llengua i Terminologia a la Construcció.

El *Diccionari visual de la construcció* contindrà els termes en català i castellà propis dels diversos àmbits del sector, relacionats amb una il·lustració que els identifica.

Classificació internacional uniforme de les ocupacions, 1988 (CIUO-88)

El TERMCAT ha realitzat, a iniciativa del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i amb el seu suport, la revisió i la normalització dels termes continguts en la versió catalana d'aquesta obra, que ha de contribuir a la difusió de la terminologia en català en matèria d'ocupacions i facilitar la comunicació a escala internacional.

Diccionari de bombers

En el marc del Pla de Normalització Lingüística del Departament de Governació, el TERMCAT elabora el projecte del *Diccionari de bombers* del qual s'ha fet càrrec l'Escola d'Administració Pública de Catalunya. L'obra contindrà la terminologia pròpia d'aquest sector: teoria del foc, prevenció, protecció, tipus de sinistres, actuació, infraestructura i organització. A més de l'entrada i la definició en català, el diccionari presentarà les equivalències en castellà.

Diccionari policial

L'obra recollirà la terminologia bàsica en català, castellà i anglès, amb la definició en català d'aquesta àrea professional. Aquest projecte es fa realitat gràcies a la col·laboració del TERMCAT, el Consorci per a la Normalització Lingüística i la Direcció General de Seguretat Ciutadana del Departament de Governació.

Diccionari d'escalada esportiva

Durant aquest curs els òrgans de revisió i normalització del TERMCAT han fet la revisió terminològica del diccionari d'aquesta modalitat esportiva. L'obra serà editada el curs vinent pel Departament de Cultura i contindrà la terminologia en català, castellà, francès i anglès, amb la definició en català.

Recull de noms catalans de plantes

L'objectiu d'aquest treball, que elabora conjuntament el Laboratori de Botànica de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona i el TERMCAT, és dreçar un inventari de noms populars catalans de plantes, i la seva correspondència amb el nom científic, que sigui un complement de l'obra del botànic F. Masclans (1981).

Durant aquest període, s'ha definit el projecte i s'ha realitzat l'anàlisi bibliogràfica. El procés de buidatge i tractament de les dades és actualment en curs.

Terminologia de transport per cable

El TERMCAT ha revisat la nomenclatura de la versió catalana de la norma AENOR de transport per cable que ha preparat el Departament de Política Territorial i Obres Públiques amb motiu del 7è Congrés Internacional de Transport per Cable celebrat a Barcelona.

Ajuts a la recerca terminològica

Cal remarcar també l'impuls que s'ha donat a projectes terminològics que coordina el TERMCAT amb la convocatòria, fet pel Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya el 21 de desembre de 1992, dels ajuts a treballs de terminologia catalana. Aquest curs, setze treballs terminològics han rebut un suport econòmic global de 9.240.000 PTA per a la seva elaboració.

5. Normalització

5.1. Normalització formal

El TERMCAT, per mitjà de la Secretaria del Consell Supervisor, ha estudiat i preparat els dossiers de normalització necessaris per al tractament dels casos terminològics que han requerit normalització durant el curs 1992-1993.

El Consell Supervisor, constituït per membres designats per l'Institut d'Estudis Catalans i per membres del TERMCAT, en el marc de la normalització de la terminologia catalana, ha celebrat vint-i-una sessions de treball en les quals ha normalitzat un total de 561 casos terminològics i ha estudiat i aprovat els docuemnts següents, que estableixen criteris lingüístics d'aplicació terminològica:

- *Denominacions de la classificació internacional de núvols*
- *Presentació de noms comercials*
- *Normes d'adaptació dels productes pesticides*

- Ús de majúscula o minúscula en els noms comercials
- Traducció catalana de la norma europea «Especificacions de seguretat de les instal·lacions de transport per cable destinades a persones».

Quant a la difusió dels termes nous aprovats i de les recomanacions i resolucions terminològiques preses pel Consell Supervisor, el TERMCAT ha continuat la publicació del *Full de Difusió de Neologismes*, del qual s'han editat els núm. 15, 16, 17, 18, 19 i 20. El full núm. 20 és l'índex alfabètic i sistemàtic dels termes normalitzats i de les formes desestimades o no recomanades que apareixen als fulls núm. 11-19.

D'altra banda, s'han publicat els documents *Guia d'establiment de criteris per a la denominació catalana d'animals* i *Formació del plural dels manlleus*, números 3 i 4, respectivament, de la col·lecció «Criteris Lingüístics per a la Terminologia».

5.2. Normalització conceptual

El vessant conceptual de la normalització és assegurat per una xarxa d'especialistes dels diferents camps del coneixement que col·laboren regularment amb el TERMCAT en l'establiment i la validació de la nova terminologia, tant en els casos d'adopció de noves formes com en la resolució de dubtes conceptuals.

Els especialistes dels diversos àmbits han treballat estretament amb els terminòlegs del Centre en l'assessorament per a la resolució de consultes puntuals, al llarg de l'elaboració d'un treball terminològic, en els processos de revisió de les terminologies i en la preparació dels dossiers de treball per als casos que el Consell Supervisor ha hagut d'estudiar.

Per als casos que ho han requerit, s'han celebrat sessions de normalització en les quals han participat especialistes representatius dels diferents sectors d'ús de la terminologia d'una àrea de coneixement. En són un exemple les sessions de normalització sobre productes fitosanitaris que van tenir lloc els mesos de desembre i gener.

6. Formació

Les activitats de formació del TERMCAT comprenen diversos tipus de programes:

6.1. Cursos de formació

El TERMCAT imparteix regularment cursos generals de terminologia, cursos d'iniciació i cursos especialitzats en algun aspecte de la recerca terminològica a fi de preparar diferents tipus de destinataris en

els mètodes de recerca terminològica. El detall dels cursos impartits el curs 1992-1993 s'especifica en l'apartat corresponent.

6.2. *Estades de formació pràctica*

La formació pràctica en recerca terminològica i documental es duu a terme al Centre mitjançant la integració de les persones en els llocs de treball reals a fi d'acostar-les al món professional i d'ajudar-les a adquirir l'experiència necessària per a la realització de feines específiques.

En el marc de la col·laboració amb altres institucions que treballen en terminologia, el TERMCAT ha organitzat, durant els mesos de gener i febrer, estades de formació d'una setmana de durada per als responsables de terminologia del Servei de Normalització Lingüística de la Universitat de València i del Gabinet de Terminologia de la Universitat de les Illes Balears.

També va acollir una estudiant de tercer cicle de traducció especialitzada (Langues Étrangères Appliquées) procedent de la Universitat de Rennes II (França) en una estada de pràctiques durant un període de dos mesos, del 7 de juny al 30 de juliol.

En qualitat de centre de pràctiques de l'Escola Universitària J. Rubió i Balaguer de Biblioteconomia i Documentació, hi ha una estudianta d'últim curs formada durant quatre mesos en les tècniques i mètodes aplicats a la documentació especialitzada en terminologia.

6.3. *Participació en programes de formació*

El Centre participa en programes de formació d'altres institucions adreçats a col·lectius que tracten la terminologia des d'una altra perspectiva, com són els agents lingüístics i els professionals de la documentació i la informació.

En aquest sentit, el TERMCAT ha participat en el Diploma de post-grau de traducció jurídic-administrativa, organitzat conjuntament per l'Escola d'Administració Pública de Catalunya i la Facultat de Traducció i Interpretació de la Universitat Autònoma de Barcelona, en l'apartat de terminologia de l'assignatura de lexicografia i terminologia, que va impartir Imma Parellada des del mes de novembre de 1992 fins al mes de maig de 1993.

El mes de març, Glòria Fontova i Lluís Rius es van fer càrrec de dues sessions a l'Escola Universitària de Biblioteconomia i Documentació titulades «El TERMCAT: una eina per a la documentació», per tal de donar a conèixer les activitats de recerca terminològica als futurs professionals de la documentació.

7. Jornades i congressos

El Departament de Política Territorial i Obres Públiques de la Generalitat de Catalunya, conjuntament amb altres institucions del sector i entitats vinculades a la llengua i la terminologia, entre les quals es comptava el TERMCAT, va organitzar el 8 d'octubre de 1992 la I Jornada sobre Llengua i Terminologia a la Construcció a la qual Ester Franquesa i Ariadna Puiggené van presentar la ponència «La terminologia de la construcció: eines i recursos a l'abast».

El mes de desembre de 1992 el TERMCAT va participar en una taula rodona organitzada per la Universitat Jaume I de Castelló en el marc de les Jornades sobre Normes i Normalització, en la qual es van presentar les funcions i les activitats del TERMCAT, sobretot en el vessant de la normalització.

El TERMCAT va assistir el mes d'agost al Third International Congress on Terminology and Knowledge Engineering (TKE 93) que va tenir lloc a Colònia, en què es van tractar diversos aspectes d'actualitat terminològica, com són els formats d'intercanvi de dades estandarditzats o el programari existent per al tractament de les dades terminològiques. En el curs d'aquest congrés, el TERMCAT va participar en la 6a Assemblea General de TermNet, en qualitat de membre representant per a l'àrea lingüística del català.

Diversos terminòlegs del Centre van assistir a les conferències sobre els temes «El dret d'autor en el marc de la llei de propietat intel·lectual» i «Demostracions de nous productes en CD-ROM», organitzades per l'Escola Universitària J. Rubió i Balaguer de Biblioteconomia i Documentació.

El mes de setembre, el TERMCAT va ser convidat a participar en la II Université d'Automne en Terminologie organitzada per la Universitat de Rennes II, on Ariadna Puiggené va presentar les activitats del TERMCAT.

CURSOS

II Curs de Formació en Terminologia Puntual. Organitzat en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Reus, octubre i novembre de 1992.

Rosa Colomer i Glòria Fontova, del TERMCAT.

Curs d'Iniciació a la Terminologia. Barcelona, octubre i novembre de 1992.

Fina Freixa, Gemma Mas i Lluís Rius, del TERMCAT.

III Curs de Formació en Terminologia Puntual. Organitzat en col·laboració amb el Consorci per la Normalització Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, novembre i desembre de 1992.

Rosa Colomer i Glòria Fontova, del TERMCAT.

IV Curs de Formació en Terminologia Puntual. Organitzat en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Girona, gener i febrer de 1993.

Rosa Colomer i Glòria Fontova, del TERMCAT.

V Curs de Formació en Terminologia Puntual. Organitzat en col·laboració amb el Consorci per a la Normalització Lingüística de la Generalitat de Catalunya. Barcelona, juny de 1993.

Rosa Colomer i Glòria Fontova, del TERMCAT.

CONFERÈNCIA

J. Le Fresne, de la Universitat de Rennes: «La terminologie à l'Université de Rennes». Barcelona, 16 de juliol de 1993.

PUBLICACIONS

FRANQUESA, E. «Terminologia de les àrees de coneixement». *Butlletí del Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya*, 85 (1993), p. 68-69.

FRANQUESA, E.; PUIGGENÉ, A. «La Terminologia de la construcció: eines i recursos a l'abast. *Actes de la Jornada, sobre Llengua i Terminologia a la Construcció.* Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 1992, p. 25-40.

A continuació presentem la citació bibliogràfica de les obres en què ha intervingut el TERMCAT amb graus de participació diferents (elaboració, assessorament metodològic, revisió, normalització, etc.).

CALLICÓ I CANTALEJO, Glòria. *Vocabulari de psicoanàlisi.* Barcelona: PPU, 1993. 164 p. (LCT; 59)

COL·LEGI DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA. *Índex de fàrmacs.* Barcelona, 1992. 316 p.

COL·LEGI DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA. *Normes pràctiques per a la versió catalana de les denominacions comunes internacionals (DCI) de les substàncies farmacèutiques.* Barcelona, 1992. 39 p.

FEDERACIÓ DE CATALUNYA DE BANCA I ESTALVI DE COMISSIONS OBRERES. *Banca i estalvi: vocabulari*. Barcelona, 1992. 35 p.

GABARRÓ I PARERA, Montserrat [et al.]. *Thesaurus català d'educació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Ensenyament, 1992. 352 p.

MALLOL I AGULLÓ, Valeri. *Vocabulari dels oficis de la construcció*. Lleida: Confederació d'Organitzacions Empresarials de Lleida, 1992. 88 p.

NAVAS I TRESSERRAS, Joaquim. *Envasos, embalatges i aconduïment industrial de productes: diccionari tècnic*. Barcelona: Associació i Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, 1993. 188 p. (Cultura, Tècnica i Societat; 8)

JORGE SÁNCHEZ, Joan; RIVERA AMORES, Joan Josep. *Diccionari de meteorologia: català, castellà, francès, anglès*. Barcelona: Universitat Politècnica de Catalunya, 1992. 152 p.

SERVEI DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE LA CONC. *Vocabulari de correus i telègrafs*. Barcelona: Comissió Obrera Nacional de Catalunya, 1993. 20 p.

TERMCAT, Centre de Terminologia. CONSELL SUPERVISOR. *Formació del plural dels manlleus*. Barcelona: Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya, 1992. 19 p. (Criteris Lingüístics per a la Terminologia; 4)

TERMCAT, Centre de Terminologia. CONSELL SUPERVISOR. *Guia d'establiment de criteris per a la denominació catalana d'animals*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura, 1992. 35 p. (Criteris Lingüístics per a la Terminologia; 3)

TERMCAT, Centre de Terminologia; FUNDACIÓ BARCELONA. *Diccionari d'electromagnetisme*. Barcelona, 1992. 135 p. (Diccionaris Terminològics)

TERMCAT, Centre de Terminologia; FUNDACIÓ BARCELONA. *Diccionari de dibuix tècnic*. Barcelona, 1992. 133 p. (Diccionaris Terminològics)

TERMCAT, Centre de Terminologia; FUNDACIÓ BARCELONA. *Diccionari de lingüística*. Barcelona, 1992. 219 p. (Diccionaris Terminològics)

TERMCAT, Centre de Terminologia; FUNDACIÓ BARCELONA. *Diccionari de sociologia*. Barcelona, 1992. 95 p. (Diccionaris Terminològics)

Terminologia: Transport per cable. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 1993. 108 p.

URGELL I XAMBÓ, M. Dolors; DURAN I TORT, Carola. *Vocabulari de la gestió del risc financer*. Barcelona: Generalitat de Catalunya. Departament d'Economia i Finances, 1993. 32 p.

CENTRE DE RECERCA ECOLÒGICA I APLICACIONS FORESTALS (CREAF)

Patronat:

Josep M. Bricall i Masip (rector de la Universitat de Barcelona)

Enric Casassas i Simó (president de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans)

Agustí d'Arana i Sagnier (director general de Planificació i Acció Territorial)

Emili Giralt i Raventós (president de l'Institut d'Estudis Catalans)

Oriol de Bolòs i Capdevila (membre de la Secció de Ciències Biològiques)

Xavier Marimon i Sabaté (president de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries i conseller d'Agricultura Ramaderia i Pesca)

Antoni Oliva i Cuyàs (vice-rector de la Universitat Autònoma de Barcelona)

J. Ignasi Puigdollers (secretari general del Departament de Política Territorial i Obres Públiques)

Joan Roure i Nolla (professor de la Universitat Autònoma de Barcelona)

Josep Tarragó i Colomines (director de l'Institut de Recerca i Tecnologia Agroalimentàries)

Josep M. Vallès i Casadevall (rector de la Universitat Autònoma de Barcelona)

Organització

El CREAF fou constituït pel Decret 300/1987, del 4 d'agost, publicat en el DOGC el 21 d'octubre de 1987, com un consorci integrat

inicialment per la Generalitat de Catalunya (representada per l'IRTA i el Departament de Política Territorial i Obres Públiques), la Universitat Autònoma de Barcelona i l'Institut d'Estudis Catalans. Aquest Decret estableix també els Estatuts del consorci. Al final del 1989 ingressà també en el consorci la Universitat de Barcelona. El consorci es regeix per un patronat que presideix el president de l'IRTA. Altres òrgans institucionals són el Consell de Direcció i la Comissió Científica.

El Centre desenvolupa els treballs de recerca següents:

- Estudis detallats de comunitats i espècies.
- Estudis d'avaluació, inventari i reconeixement del medi natural o més o menys antropogènic.
- Estudis d'impacte sobre el medi.
- Estudis relacionats amb la millora de la producció i la gestió d'àrees forestals.
- Activitats d'intercanvi científic i tècnic, formació de postgrau, difusió i projecció.

El Centre està desenvolupant els projectes següents, dels quals es llista el responsable i l'organisme finançador:

Water pathways, buffering processes and hydrochemical modelling in Mediterranean forested catchments. Subprojecte d'ENCORE dirigit per F. Rodà 1991-1994. Finançament: CEE/STEP.

DM2E: Aide à la gestion de l'espace méditerranéen en voie de désertification grâce à la modélisation des écoulements et de l'érosion des sols dur des bassins versants représentatifs. Subprojecte dirigit per J. Bellot, de la Universitat d'Alacant. 1992-1993. Finançament: CEE/Environment.

Vías hidrológicas, procesos de tamponamiento y modelización hidroquímica en cuencas forestales mediterráneas. Dirigit per F. Rodà. 1992-1994. Finançament: CICYT.

Trascolación y escorrentía cortical en bosques mediterráneos: implicaciones hidrológicas y biogeoquímicas. Dirigit per F. Rodà. 1992-1994. Finançament: CICYT.

Inventari ecològic i forestal de Catalunya. Dirigit per C. Gràcia. 1988-1994. Finançament: DARP.

Efectes del SO₂ i O₃ en cambres d'ambient controlat a la central tèrmica d'Andorra (Terol). Dirigit per C. Gràcia. 1991-1993. Finançament: ENDESA.

Inventario Ecológico y Forestal de Cataluña: Efectos de la densidad de masa forestal sobre la utilización del agua y de los nutrientes en espe-

cies de interés económico. Dirigit per C. Gracia. 1991-1993. Finançament: CICYT.

Establecimiento, competencia y comportamiento ecofisiológico en especies rebrotadoras de ecosistemas terrestres mediterráneos. Dirigit per J. Terradas. 1991-1993. Finançament: CICYT.

Estudi d'impacte ambiental i mesures correctores per a la A-19 i la variant de Mataró. Dirigit per P. Andrés. 1991-1995. Finançament: ACE-SA.

Respuesta de los encinares a la entresaca. Dirigit per C. Gracia. 1992-1995. Finançament: CEAM i Generalitat Valenciana.

Aplicació de llots de depuradora en la rehabilitació de sòls de pedrera. Dirigit per L. Comelles, de l'Institut Químic de Sarrià. 1991-1993. Finançament: CICYT.

CURS

Las micorrizas y sus aplicaciones. Organitzat en col·laboració amb l'IRTA. Universitat Autònoma de Barcelona.

Isabel Álvarez, de l'IRTA de Cabrils; Eduardo Rojas, del Consorci Forestal de Catalunya; Álvaro Aunos, de la Universitat de Lleida; Carlos Colinas, de la Universitat de Lleida; C. Val, d'ENDESA; G. Toval, d'ENCE; A. Nadal, de Forestal Catalana, i J. Parladé i J. Pera, de l'IRTA.

CONFERÈNCIES

J. A. Pardos, de l'Escola Tècnica Superior d'Enginyers Forestals, de la Universitat Complutense de Madrid: «Huertos semilleros, herramienta de la mejora forestal». Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, 18 de febrer de 1993.

C. Jordà, director general del Patrimoni Natural, Departament de Medi Ambient: «El Pla d'Espais d'Interès Natural». Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, 1 d'abril de 1993.

D. W. Hilbert, del Departament de Ciències Biològiques, de la Universitat de Quebec, Canadà: «Acclimation of Mediterranean plants to resource availability: modeling possible responses to elevated CO₂». Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, 20 d'abril de 1993.

A. Schiavini, del Centre Austral d'Investigacions Científiques d'Ushuaia, Argentina: «Comunidades de mamíferos y aves marinas en am-

biente antártico y subantártico». Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, 25 de febrer de 1993.

N. Seligman, del ARO Volcani, Bet Dagan, Israel: «Modeling ecological systems: science or speculation?». Facultat de Ciències de la Universitat Autònoma de Barcelona, 20 de maig de 1993.

J. Weiner, del Swarthmore College, Pennsilvània, EUA: «Effect of competition on plant allometry».

COL·LOQUIS

II Seminari sobre l'Ecologia de l'Alzinar Mediterrani. Organitzat en col·laboració amb el Centre d'Estudis Ambientals del Mediterrani. Alboraiç, València, del 29 al 31 de març de 1993. Participants: personal del CREAM i el CEAM i altres investigadors universitaris que treballen sobre la matèria.

Jornada sobre l'Estat Actual i Perspectives de la Investigació Forestal a Catalunya. Organitzat en col·laboració amb l'IRTA. Bellaterra, 29 de juny de 1993. Participants: investigadors, personal de l'Administració forestal, membres del Consorci Forestal de Catalunya, i altres propietaris i forestalistes.

PUBLICACIONS

BELILLAS, C.; RODÀ, F. «Fire effects on water quality, dissolved nutrient losses and particulate matter export in heathland watersheds». *Journal of Hydrology*, 150 (1993), p. 1-7.

CARCELLER, F.; IBÁÑEZ, J. J.; VAYREDA, J.; GRACIA, C. «Análisis de la estructura y la biomasa del hayedo de la sierra del Moncayo». *Investigación Agraria*, CO67-CO80 (1993).

MATEO, M. A.; SABATÉ, S. «Vegetal tissue wet digestion using a domestic microwave». *Analytica Chimica Acta*, 279 (1993), p. 273-279.

GENÉ, C.; ESPELTA, J. M.; GRACIA, M.; RETANA, J. «Identificación de los anillos anuales de crecimiento de la encina (*Quercus ilex* L.)». *Orsis*, 8 (1993), p. 127-140.

LLORET, F.; LÓPEZ S, L. «Resprouting of *Erica multiflora* after experimental fire treatments». *Journal of Vegetation Science*, 4, núm. 3 (1993), p. 367-386.

MAYOR, X.; RODÀ, F. «Growth response of holm oak (*Quercus ilex* L.) to commercial thinning in the Montseny mountains (NE Spain)». *Annales des Sciences Forestières*, 50 (1993), p. 247-256.

RODÀ, F.; BELLOT, J.; ÀVILA, A.; ESCARRÉ, A.; PIÑOL, J.; TERRADAS, J. «Saharan dust and the atmospheric inputs of elements and alkalinity to Mediterranean ecosystems». *Water, Air and Soil Pollution*, 66 (1993), p. 277-288.

SAVÉ, R.; ALEGRE, L.; PERY, M.; TERRADAS, J. «Ecophysiology of after fire resprouts of *Arbutus unedo* L.». *Orsis*, 8 (1993), p. 107-120.

ÀVILA, A.; PIÑOL, J.; RODÀ, F.; NEAL, C. «Storm solute behaviour in a montane Mediterranean forested catchment». *Journal of Hydrology*, 140 (1992), p. 143-161.

NEAL, C.; NEAL, M.; WARRINGTON, A.; ÀVILA, A.; PIÑOL, J.; RODÀ, F. «Stable hydrogen and oxygen isotope studies of rainfall and stream waters for two contrasting holm oak areas of Catalonia, N. E. Spain». *Journal of Hydrology*, 140 (1992), p. 163-178.

PIÑOL, J.; ÀVILA, A.; RODÀ, F. «The seasonal variation of streamwater chemistry in three forested Mediterranean catchments». *Journal of Hydrology*, 140 (1992), p. 119-141.

SERRANO, M. M.; BELLOT, J.; GOLLEY, F. «The role of natural vegetation in the biogeochemistry of an agricultural landscape». *Acta Oecologica*, 13 (1992), p. 569-581.

BADÍA, C.; CASALS, C.; FERRER, E.; JUNCOSA, M.; PALAHÍ, G.; VERDAGUER, E.; VILÀ, M. «Contribució a l'estudi dels sòls de Sant Llorenç de Munt». A: *III Col·loqui de Naturalistes Vallesans*. 1992, p. 192-197. (Annals del Centre Vallesà d'Estudis dels Ecosistemes Mediterranis; 3)

BADÍA, D.; MARTÍ, C. M.; ALCAÑIZ, J. M. *Evaluación de la capacidad agro-lógica de la comarca de la Alta Garrotxa (Girona)*. Responsable de l'edició R. Ortiz. Problemática geoambiental y desarrollo. Vol. II. Múrcia, 1993, p. 509-516.

BURRIEL, J. A.; CALVET, S.; SALA, A.; GRACIA, C. *Ángulo foliar en *Quercus ilex*, modulació por el ambiente y contribució a la economía hídrica de la planta*. Congreso Forestal Español: Ponencias y comunicaciones. Vol. I. Sociedad Española de Ciencias Forestales. 1993.

ESPELTA, J. M.; RETANA, J.; GENÉ, C.; RIBA, M. *Supervivencia de plántulas de pino carrasco (*Pinus halepensis*) y encina (*Quercus ilex*) en bosques mixtos de ambas especies*. Congreso Forestal Español de Lourizan: Ponencias y comunicaciones. Vol. II. 1993, p. 393-398.

MARTÍ, C.; BADÍA, D.; ALCAÑIZ, J. M. *Caracterización de los tipos de humus a lo largo de dos transectos altitudinales en la cordillera pirenaica (España)*. Responsable de l'edició J. F. Gallardo. Estudio del suelo y de su degradación en relación con la desertificación. Salamanca. p. 264-270.

GRACIA, C.; BELLOT, J.; BAEZA, J.; TELLO, E.; SABATÉ, S.; RODÀ, F. *A long-term thinning experiment on a Quercus ilex L., forest. I. Main working Hypotheses and experimental design*. Responsables de l'edició L. Rasmussen, T. Brydges i P. Mathy. Experimental manipulations of biota and biogeochemical cycling in ecosystems. Commission of the European Communities. Brussel·les, 1993, p. 223-225.

GRACIA, C.; SALA, A.; SABATÉ, S. *Aspectos ecofisiológicos relacionados con la producción de los encinares mediterráneos*. I Congreso Forestal Español: Ponencias y comunicaciones. Vol. I. Sociedad Española de Ciencias Forestales, 1993.

IBÁÑEZ, J. J.; VAYREDA, J.; GRACIA, C. *Variabilidad en el crecimiento de Pinus nigra y Pinus sylvestris y sus consecuencias sobre los modelos de gestión*. Congreso Forestal Español, Vol. II. 1993, p. 541-546.

MAYOR, F.; RODÀ, F. *Efecto de la fertilización y el riego sobre el crecimiento diametral de la encina en monte bajo*. Responsables de l'edició F. J. Silva-Pando i G. Vega. Congreso Forestal Español. Ponencias y comunicaciones. Vol. II. 1993, p. 557-562.

PONS, X.; ROURE, J. *Caracterización espectral de siete formaciones vegetales mediterráneas a lo largo del año*. Actas de la IV Reunión Científica de la Asociación Española de Teledetección. 1993, p. 60-69.

RAVENTÓS, K.; VAYREDA, J.; BURRIEL, J. A.; IBÁÑEZ, J. J.; CALVET, S.; GRACIA, C. *Modelos espaciales de competencia intraespecífica en Pinus spp. y su relación con variables ecofisiológicas*. I Congreso Forestal Español. Vol. II. 1993.

RODÀ, F. *Funcionamiento de ecosistemas forestales: la circulación de nutrientes*. Responsables de l'edició F. J. Silva-Pando i G. Vega. Congreso Forestal Español. Ponencias y comunicaciones. Vol. IV. 1993, p. 529-541.

SABATÉ, S.; GRACIA, C. *Nutrient content in leaves and stems of a Quercus ilex L. forest: effects of fertilization and irrigation*. Responsables de l'edició L. Rasmussen, T. Brydges i P. Mathy. Experimental manipulation of biota and biogeochemical cycling in ecosystems. Vol. 4. Editat per Ecosystems Research Report. Series of CEC Directorate General for Science, Research and Development. 1993, p. 265-268.

VILA, M. *Efecte de la competència en la regeneració de l'arboç, Arbutus unedo L.* III Col·loqui de Naturalistes Vallesans. Vol. 3. Annals del Centre Vallesà d'Estudis dels Ecosistemes Mediterranis. 1992, p. 165-167.

SERVEIS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

CENTRE D'ESTUDIS I DESENVOLUPAMENTS INFORMÀTICS

Director: Josep M. Solanellas i Torrents

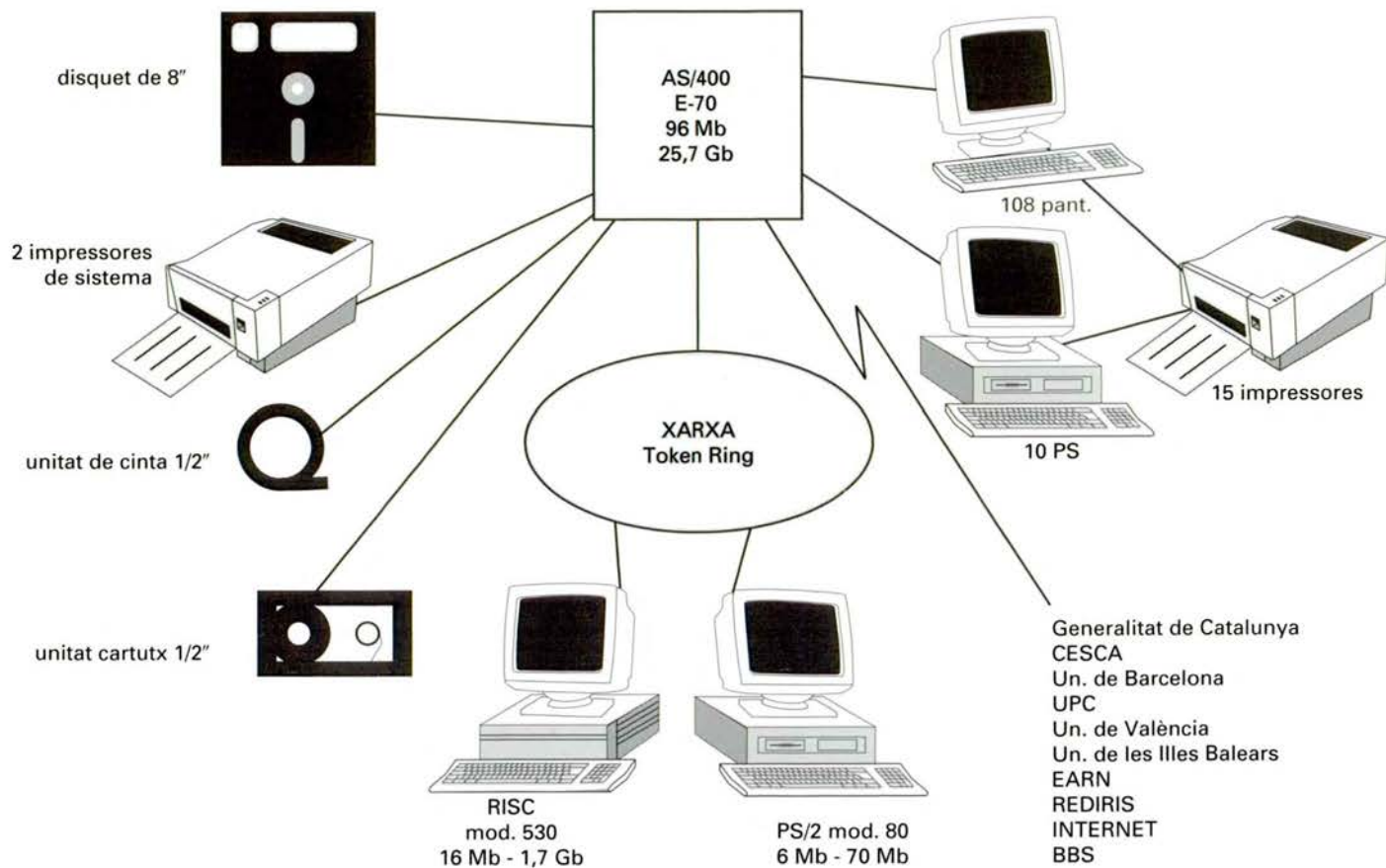
Col·laboradors: Assumpta Bellido i Moreno (operadora)
Cristina Busto i Menéndez (projectes)
Pere Compañó i Fibla (projectes)
Encarna Echevarría i Rozas (projectes)
Núria Fuster i Postico (programació)
Francesc Máñez i Sanz (programació)
Ramón Martínez Gil (operador)
Olga Miralles i Mulleras (sistemes)
Montserrat Puig i Samón (operadora)
Jordi Ribas i Bisbal (explotació)

1. Maquinari AS/400

Durant aquest curs ha estat realitzada la següent ampliació de l'ordinador IBM AS/400:

1 disc 9337 amb un total de 7,9 Gb.

Amb aquesta ampliació i l'adquisició de diverses estacions de treball i impressores pels diferents projectes, la configuració actual de l'ordinador i de la xarxa informàtica és la següent:

1.1. Ordinador IBM AS/400 model E70

Processadors	1
Rendiment (milions d'instruccions/segon)	14,2
Memòria principal (Mb)	96
Disc magnètic (Gb)	25,7
Línies de comunicacions	8
Controladors Token Ring	1
Controladors TWIN	7
Terminals TWIN	108
Terminals ASCII	—
Disc òptic (Gb)	—
Disquet de 8 polzades	1
Disquet de 5,25 polzades	—
Cinta de 1/2 polzada	1
Cartutx de 1/2 polzada	1
Cartutx d'1/4 de polzada	—
Cartutx de 8 mm	—

Distribució dels terminals connectats a l'AS/400:

	BIBCAT	TERMCAT	CSIC	IEC	TOTAL
Terminals TWIN	37	10	—	61	108
Impressores	2	2	2	11	17
PC amb emulació	1	2	3	4	10

Comunicacions:

Una línia de punt a punt amb la Universitat Politècnica de Catalunya (1.200 bps).

Una línia de punt a punt amb el CESCO, la UB, l'IRIS i l'EARN (4.800 bps).

Una línia de punt a punt amb el CIGC (9.600 bps).

Una línia X25 commutada amb la Universitat de les Illes Balears i la Universitat de València (2.400 bps).

1.2. Ordinador IBM RS/6000 model 530

Memòria principal (Mb)	32
Disc magnètic (Gb)	1,7
Cartutx cinta d'1/4 de polzada	1
Cinta de 8 mm	1
CD ROM	1
Disquet de 3,5 polzades	1

Controladors Token Ring	1
Terminal color de 19 polzades	1

2. Programari

2.1. AS/400

Sistema operatiu OS/400, versió 2, revisió 2.0
 Base de dades relacional AS/400
 RPG, BASIC, C, REXX
 SQL, QUERY, PC Support
 DBU, ABSTRACT/PROBE
 DEBUGGER 400
 OFIVISION 400
 RJE
 TCP/IP
 ASYNC400
 CBUTILITY
 TUNER.

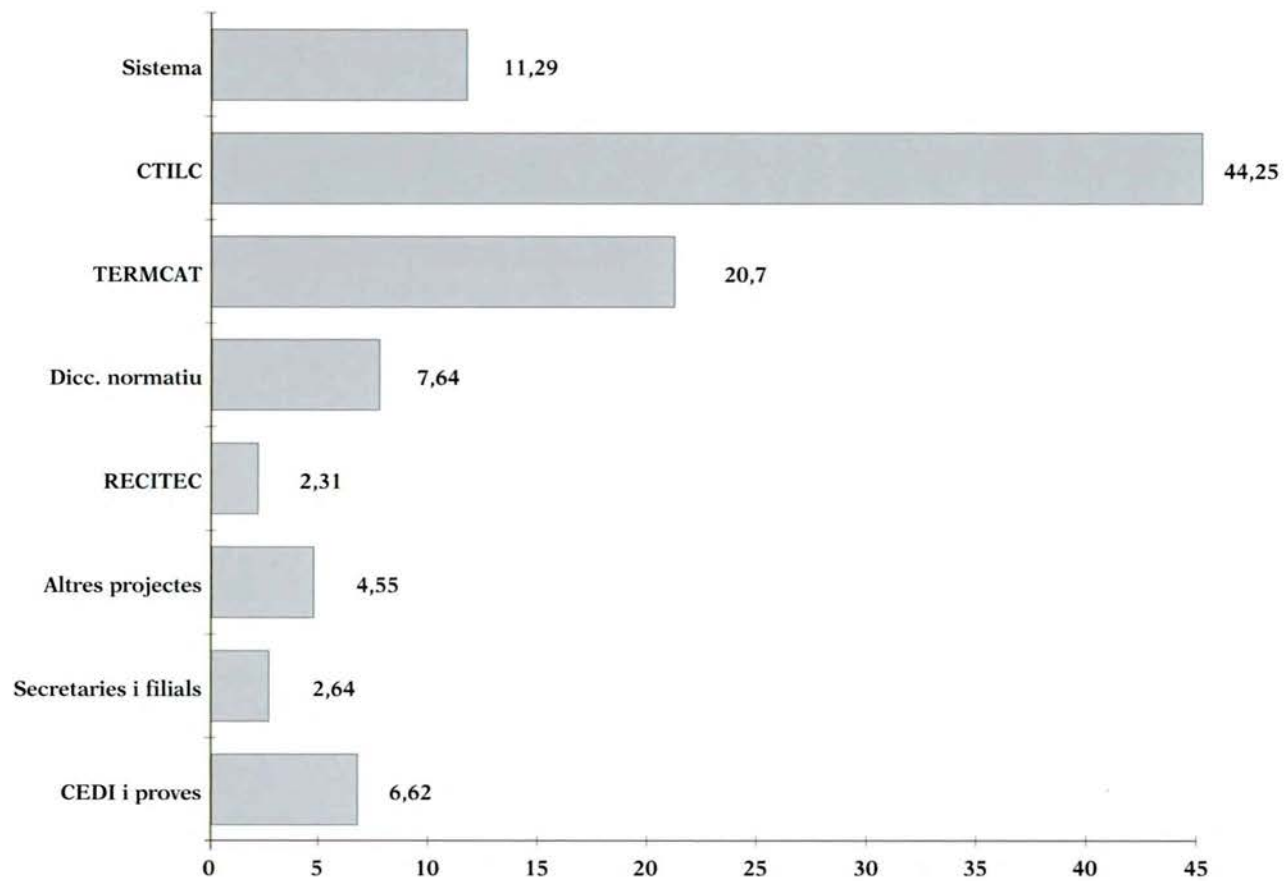
2.2. RS/600

Sistema operatiu AIX, versió 3, revisió 2
 AES (Architecture & Engineering Series).

3. Projectes

S'han seguit desenvolupant els programes que els diferents projectes han necessitat per dur a terme les seves tasques:

ALDC (Atles Lingüístic del Domini Català)
 PatRom (Patronymica Romanica)
 Diccionari normatiu
 ARCAT (Art Romànic Català)
 TERMCAT (Centre de Terminologia per a la Llengua Catalana)
 RECITEC (La Recerca Científica i Tecnològica a Catalunya)
 CTILC (Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana)
 Diccionari Febrer i Cardona
 BLIC (Bibliografia Lingüística Catalana)
 Catalogació de Biblioteques
 Adreces/Destinataris
 Memòria de l'IEC.

4. Utilització de recursos en %

<i>Sistema</i>	<i>%</i>
Sistema operatiu OS/400	6,49
RPG, BASIC, C, REXX	0,15
SQL, QUERY, PC support	0,14
DBU, ABSTRACT/PROBE, PEEK400	0,85
DEBUGGER 400	0,11
OFIVISION 400	3,33
RJE	0,02
TCP/IP	0,12
ASYN400	0,04
CBUTILITY	0,01
TUNER	0,03
	—
	11,29
CTILC (Corpus Textual Informatitzat de la Llengua Catalana)	44,25
TERMCAT (Centre de Terminologia per a la Llengua Catalana)	20,70
Diccionari normatiu	7,64
RECITEC (La Recerca Científica i Tecnològica a Catalunya)	2,31
Altres projectes:	
Antropònims fins a l'any 1000	0,14
ARCAT (Art Romànic Català)	0,44
Astronomia	0,01
ALDC (Atles Lingüístic del Domini Català)	0,30
Biblioteques de l'IEC	0,92
BLIC (Bibliografia Lingüística Catalana)	1,05
Diccionari Febrer i Cardona	1,11
PatRom (Patronymica Romanica)	0,58
	—
	4,55
Secretaries i altres serveis	
Administració i filials	0,13
CEHI (Centre d'Estudis Històrics Internacionals)	0,05
DATABIBLIO	0,04
Fons Mercè Rodoreda	0,12
Memòria	0,09

Premis	0,05
Servei de Premsa	0,01
Gabinet de Presidència	0,34
Departament de Publicacions	0,12
Servei de Correcció	0,09
Secció de Ciències	0,01
Secció Filològica	0,21
Secció Històrico-Arqueològica	0,06
Tresoreria i Comptabilitat	1,32
	—
	2,64
CEDI i fitxers de proves	6,62

DEPARTAMENT DE PUBLICACIONS

Director: Manuel Pascual i Rodríguez
Col·laboradors: Josep M. Boixareu i Cortina
Josep-Antoni Martín i Pérez
Jaume Nogueroles i Segura

L'evolució de les activitats realitzades pel Departament de Publicacions de l'IEC durant l'any acadèmic 1992-1993 es detallen als apartats que segueixen.

1. *Magatzems i trameses*

El 31 de desembre de 1992 es presentà el document d'inventari del nombre total d'exemplars en existència. Les conclusions d'aquest informe són les que s'indiquen a continuació:

Publicacions generals	39.620
Secció Històrico-Arqueològica	19.949
Seccions de Ciències	60.693
Secció Filològica	41.119
Secció de Filosofia i Ciències Socials	10.209
Altres fons disponibles	8.931
Societats filials	75.370
Total	255.891

D'ençà de l'1 de gener han entrat a l'Institut 23.605 exemplars —incloent-hi el *LXIII Cartell de Premis*—, els quals han estat inventariats i dipositats als magatzems.

A banda d'això, el Departament de Publicacions de l'IEC ha gestionat un any més la tramitació, l'elaboració i l'expedició de les trameses de llibres de les societats filials.

2. Promoció

2.1. Accions d'abast general

Hom ha editat quatre fulls de difusió que incorporen la fitxa tècnica comercial de les obres publicades després de l'elaboració del catàleg 1977-1991. Se n'ha fet una tramesa, en primer lloc, als socis de les filials de l'IEC, per tal de complir el nostre compromís de tenir-los informats de les obres publicades recentment, i, després, a un total de quatre mil adreces seleccionades dels nostres *mailings*.

S'ha fet una reimpressió de 1.500 exemplars de la primera edició del catàleg 1977-1991 (els 15.000 exemplars inicials s'havien exhaurit al final del curs passat), que ens permetés d'atendre'n les demandes més immediates.

En col·laboració amb el Servei de Premsa de l'Institut hom ha acordat la realització de diferents accions per a la difusió del nostre fons bibliogràfic. Amb la finalitat de difondre la tasca editorial de l'IEC entre el públic lector català, hom ha decidit reprendre la incorporació de les nostres publicacions a la secció de «Novetats catalanes del mes» que apareix en els principals mitjans de comunicació escrits del país. A banda d'això, a partir d'aquest curs, per tal d'afavorir-ne la publicació de ressenyes, els principals diaris del país reben un exemplar de cadascuna de les novetats editorials de l'Institut i una carta de presentació de les obres.

2.2. Accions sectorials

Hom ha elaborat uns fulls de difusió específics per a les obres *Fauna malacològica de Catalunya*, *Cartografia de briòfits, III*, i *Orfebreria catalana medieval*. Aquests fulls han estat enviats, respectivament, als malacòlegs i aficionats del nostre entorn geogràfic, als briòfistes d'arreu del món i als membres del Gremi de Joiers de Catalunya.

Hom ha fet arribar al Departament de Botànica de la Universitat d'Alberta del Canadà sis-cents fulls de difusió del tercer volum de la *Cartografia de briòfits*, que seran inclosos en la tramesa del proper volum de la revista *Bryological Times*.

Per tal d'informar a la catalanística internacional de l'existència d'exemplars disponibles del fons antic de l'Institut i també de l'actualitat de la tasca editorial de la nostra institució, s'han tramès el catàleg

1907-1976 i els quatre fulls de les darreres novetats als membres de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes.

2.3. *Altres activitats*

Participació en actes

Durant el curs que ara acaba, els llibres de l'IEC han estat representats als actes que detallem tot seguit.

1. Exposició «Roma a Catalunya», tant a Tarragona com, posteriorment, al Palau Robert de Barcelona.
2. Seminari «Discurs bilingüe a l'aula», del Department of Linguistics and Modern English Language de la Universitat de Lancaster.
3. Exposició organitzada pel Grup per a l'estudi de la Farga Catalana de la Societat Catalana de Tecnologia, a Ribes de Freser.
4. XIV Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica, a Tarragona.

Manteniment de mailings

Hom ha aprofitat els retorns que s'han produït a les diferents trameses per depurar els *mailings*, i optimitzar-ne, així, llur explotació futura.

Expositor a la Facultat de Ciències de la UAB

Durant el curs passat hom ha actualitzat els llibres que s'hi exposen.

3. *Donacions*

Durant aquest curs dues-centes seixanta institucions han rebut obres editades per l'IEC; aquest fet ha comportat l'expedició de 1.195 exemplars. També s'ha tramès un total de 733 exemplars de les nostres publicacions a 216 particulars.

A partir d'aquest curs acadèmic, els membres corresponents han estat incorporats a la tramesa de publicacions que fins ara es feia només als numeraris i als presidents de les societats filials. En total, han sortit 951 llibres per aquest concepte.

A banda d'això, hom ha fet lliurament de 7.574 exemplars a centres, departaments i serveis de l'IEC, i de 16.999 més destinats a les seccions i les societats filials, tot incloent- hi, en el primer cas, els llibres adreçats a trameses de publicacions generals i, en el segon, els enviats als associats.

També cal esmentar les publicacions enviades per a ressenyes (73) i les que han restat propietat dels autors (300).

Finalment, hom ha incrementat de quinze el nombre d'institucions que reben una donació del fons bibliogràfic de l'IEC; les detallem a continuació:

<i>Institucions</i>	<i>Nombre d'exemplars</i>
Abadia de Montserrat	172
Ateneu Barcelonès	477
Biblioteca Popular de Tortosa	500
Biblioteca Pública de Girona	503
Biblioteca Pública de l'Hospitalet de Llobregat	500
Biblioteca Pública de Lleida	500
Biblioteca Pública de Tarragona	500
Biblioteca Pública de València	500
Centre de Documentació i d'Animació de la Cultura Catalana	150
Museu Nacional d'Art de Catalunya	45
Universitat d'Alacant	371
Universitat de les Illes Balears	371
Universitat de Perpinyà. Centre de Recerques i d'Estudis Catalans	474
Universitat de València	371
Universitat Politècnica de Catalunya	304
Total	5.338

El mes de març hom actualitzava, amb la tramesa de les darreres novetats, el fons d'aquelles institucions que reberen una donació d'aquest tipus durant el curs passat.

En resum, el nombre de llibres lliurats, pel que fa a aquest apartat, ha estat de 33.563 exemplars.

4. Comercialització

Des de l'1 d'octubre de 1992 fins al 30 de setembre d'enguany s'han emès 385 factures, per un import global de 7.737.694 PTA. Han estat venuts 4.810 exemplars.

Hom gestiona les subscripcions de la *Revista de Física* (123) i de l'*Arxiu de Textos Catalans Antics* (97).

5. Producció

Durant aquest curs acadèmic, a banda de les publicacions generals (*Anuari*, *Memòria d'activitats*, *Cartell de premis* i el discurs llegit en la

sessió inaugural), l'Institut i les seves societats filials han editat set volums dins de col·leccions, una obra multivoluminar, cinc opuscles i setze números de publicacions en sèrie.

Cal esmentar també les reimpressions dels *Documents de la Secció Filològica, II*; de la *Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II*; de l'*Informe sobre la segregació de municipis*, i del *Catàleg de publicacions 1977-1991*.

D'altra banda, cal remarcar la coedició amb Edicions de la Magrana del tercer volum de les *Cartes de Carles Riba*. Així, queda acabada la sèrie de tres volums dedicats a l'epistolari de Riba dins de la col·lecció «Biblioteca Filològica».

Finalment, com en el curs anterior, el Departament de Publicacions participa en l'elaboració dels pressupostos de les publicacions juntament amb els secretaris-redactors, coordina el procés d'edició de les obres i en tramita la pàgina de crèdits.

6. Intercanvi

Pel que fa als intercanvis, el curs acadèmic que ara acaba ha comportat la fi dels treballs de la seva reorganització i enquadrament definitiu d'aquesta activitat dintre de les actuacions que desenvolupa habitualment el Departament de Publicacions de l'IEC.

El mes de febrer d'enguany el Consell Permanent acordà nomenar el senyor Enric Casassas delegat de l'Institut per a l'elaboració d'un projecte de política d'intercanvi i li encomanà el seguiment de totes les qüestions relatives a l'intercanvi.

D'acord amb això, el mes d'abril, el senyor Casassas presentava al Consell Permanent un document —elaborat conjuntament amb el Departament de Publicacions de l'IEC—, el qual configurava les directrius bàsiques de la política de l'Institut en aquest terreny, els objectius immediats a assolir, i un model del funcionament de la gestió d'aquests pactes en el futur.

Pel que fa a la consecució dels objectius marcats en aquell moment, al moment de redactar aquesta memòria consten als nostres registres vuitanta-quatre institucions, de vint-i-vuit països diferents, amb la qual cosa podem considerar normalitzada la gestió de les relacions d'intercanvi de l'Institut i actualitzats els fons editats per la nostra institució dipositats a biblioteques i centres de recerca de l'estranger.

D'altra banda, hom ha emprès accions per tal d'assolir per via d'intercanvi un increment considerable de presència dels llibres de l'IEC entre la comunitat científica internacional. En aquest sentit, hom ha

sol·licitat l'establiment d'acords amb 278 institucions estrangeres que no havien mantingut intercanvis amb l'Institut en el passat.

D'entre els resultats de totes aquestes actuacions podem destacar la instauració d'un intercanvi regular de publicacions amb la Biblioteca del Congrés dels Estats Units d'Amèrica, la normalització dels intercanvis amb l'Acadèmia Bàvara i l'establiment per primera vegada d'una relació d'aquest tipus amb la Biblioteca Nacional francesa i amb la Universitat de Basilea.

D'altra banda, hom segueix gestionant amb normalitat els intercanvis de la Institució Catalana d'Història Natural, i també els corresponents a d'altres filials de l'Institut.

El nombre total de lliuraments efectuats en concepte d'intercanvi durant la passada campanya ha estat de 1.398 exemplars.

Intercanvis actualitzats

ALEMANYA

Akademie der Wissenschaften in Göttingen
Akademie der Wissenschaften und der Literatur zu Mainz
Bayerische Akademie der Wissenschaften
Biblioteca Catalana de Frankfurt
Deutsche Bücherei zu Leipzig
Heidelberger Akademie der Wissenschaften
Naturwissenschaftlicher Verein in Hamburg
Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg
Senckenbergische Naturforschende Gesellschaft

ARGENTINA

Museo Argentino de Ciencias Naturales
«Bernardino Rivadavia»
Universidad Nacional de Cuyo

ÀUSTRIA

Naturhistorisches Museum Wien
Zoologisch-Botanische Gesellschaft in Österreich

BELARÚS

Academy of Sciences

BÈLGICA

Université Catholique de Louvain
Université de Liège

BRASIL

Universidade de São Paulo

COLÒMBIA

Universidad Nacional de Colòmbia

DINAMARCA

Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab

ESTAT ESPANYOL

«Analecta Calasanctiana»
Associação Galega da Língua
Euskaltzaindia
Fundación Joaquín Costa
Instituto da Língua Galega
Instituto de Filología del CSIC
Instituto de Información y Documentación en Ciencias Sociales y Humanidades
Universidad Complutense
Universidade de Santiago de Compostela

ESTATS UNITS D'AMÈRICA

The Library of Congress
Smithsonian Institution
University of California at Berkeley
Wisconsin Academy of Sciences, Arts and Letters

FINLÀNDIA

Modern Language Society

Societas pro Fauna et Flora Fennica

FRANÇA

Académie des Inscriptions et Belles-Lettres
Bibliothèque d'Études Méridionales
Bibliothèque Nationale (Paris)

GEÒRGIA

Tbilisi University, I. Vekua

GRÈCIA

Académie d'Athènes

HONGRIA

Academie Scientiarum Hungaricae

ITÀLIA

Accademia della Crusca
Accademia Nazionale dei Lincei
Accademia Nazionale Virgiliana
Accademia Toscana di Scienze e Lettere
«La Colombaria»
«Cultura Neolatina»
Istituto Universitario Orientale (Napoli)
Museo Civico di Storia Naturale «Giacomo Doria»
Società di Storia Patria per la Sicilia Orientale
Università degli Studi di Napoli Federico II
Università degli Studi di Pavia
Università degli Studi di Trieste

JORDÀNIA

Islamic Academy of Sciences

LETÒNIA

Academy of Sciences

MÈXIC

El Colegio Nacional
Nueva Revista de Filología Hispánica

MOLDÀVIA

Academy of Sciences

PAÏSOS BAIXOS

Koninklijke Mederlandse Akademie van Wetenschappen

PAÏSOS CATALANS

Abadia de Poblet
Asociación Hispánica de Literatura Medieval (Universitat de Barcelona)
Centre d'Estudis Contestans
Diputació de Barcelona. Servei de Patrimoni Arquitectònic
Facultat de Teologia de Sant Vicent Ferrer (País Valencià)
Fundació Bosch i Cardellach
Generalitat Valenciana. Conselleria de Medi Ambient
Institut d'Estudis Baleàrics
Museu de Geologia
Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Carles
Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi
Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona
Revista de Girona
Universitat d'Alacant

PORTUGAL

Academia Portuguesa da Historia
Universidade Portucalense

REGNE UNIT

The Natural History Museum
Science Museum Library

RÚSSIA

Academy of Sciences
The Russian State Library

SUÈCIA

Iberoamerikanska Institutet (Göteborgs Universitets)

SUÏSSA

Glossaire des patois de la Suisse romande
Institut National Genevois
Universität Basel
Université de Neuchâtel
Zentralbibliothek Zürich

VENEÇUELA

Universidad del Zulia

SERVEI DE CATALOGACIÓ, DOCUMENTACIÓ I ARXIU

Responsable: Rosa Soler i Mòdena

Col·laboradora: Eulàlia Miret i Raspall

En el curs 1992-1993 el Servei de Catalogació, Documentació i Arxiu ha continuat la catalogació de les obres publicades per l'IEC i també la dels llibres de la biblioteca de la Secció Filològica, i ha donat un tractament especial a obres tipus «miscel·lània» amb el buidatge dels articles que contenen. El nombre total de catalogacions durant aquest curs ha estat de 1.042, xifra que inclou les obres de les Oficines Lexicogràfiques. La biblioteca informàtica, que hem anomenat *Registre* ha estat incrementada per les publicacions adquirides durant aquest període. Conté ara 427 obres.

El Servei continua elaborant un arxiu de premsa en el qual es poden trobar 4.000 notícies que compten amb un tesaurus de matèries (440 entrades). Aquest arxiu conté notícies provinents de l'àmbit científic, filològic, i d'altres camps, tots ells d'interès per a l'Institut.

El Servei, com en cursos anteriors, ha efectuat donacions de llibres en català o de llibres editats a Catalunya provinents d'un fons antic o de donacions diverses. El global d'exemplars donats —cadascun amb la fitxa corresponent— ha estat de 2.351.

Una altra tasca del Servei ha estat incrementar, amb els treballs premiats per l'IEC corresponents a l'any 1992, la base de dades de la Biblioteca *Premis* i emmagatzemar els exemplars a les prestatgeries. Els llistats resultants d'aquest inventari són a l'abast dels estudiosos.

Amb motiu de la celebració del centenari del naixement de Carles Riba, l'Institut encarregà al Servei la confecció d'una llista de les obres que conté la Biblioteca Carles Riba, llista que fou lliurada a tots els interessats en l'estudi del poeta.

A començament d'any el Servei elaborà per primer cop els butlletins bibliogràfics de les obres que el Servei rep sense càrrec. Periòdicament, el Servei lliura aquests butlletins al Gabinet de Presidència de l'Institut, a la Secció Filològica i al Servei de Correcció que escullen les obres que els interessen. Les obres restants són dipositades al fons que l'Institut lliura a la Biblioteca de Catalunya.

La Biblioteca Mercè Rodoreda, iniciada el curs anterior, s'ha elaborat amb la documentació provinent del buidatge de la premsa fet pel Servei, amb la informació que ens ha lliurat l'Administració de l'IEC i amb el buidatge dels llibres de la biblioteca de la Secció Filològica. Els tipus de documents que s'hi poden trobar són: llibres, buidats de llibres, articles, fullets, diapositives, microfilms, etc., i formen, de moment, un total de 1.087 catalogacions. El catàleg es presenta en quatre dossiers, els dos primers dels quals estan dedicats a l'obra editada de Mercè Rodoreda i els dos restants inclouen referències de Mercè Rodoreda en la premsa i en altres publicacions. Cadascun d'aquests dos blocs porta una llista de matèries per a una millor distribució i localització dels documents.

El Fons Nicolau d'Olwer, tal com va arribar al Servei de Documentació el novembre de 1992 estava constituït per disset caixes. Aquesta documentació s'ha ordenat i classificat en un total de quaranta-nou dossiers, tres caixes de fitxes i cinc caixes de premsa. Paral·lelament, s'ha anat creant un quadre de classificació en el qual s'estructuren els diferents assumptes tractats en els documents. Actualment s'està inventariant la correspondència que Nicolau d'Olwer va mantenir amb nombroses personalitats.

SERVEI DE CORRECCIÓ

Responsable: Josep M. Mestres i Serra

Durant el curs 1992-1993 el Servei de Correcció ha revisat, ha traduït o ha redactat l'equivalent a 14.252 fulls de 2.100 espais lletra. Durant l'últim mes del període hom ha comptat amb la col·laboració de dos correctors externs per a feines puntuals (el senyor Albert Duran i el senyor Jordi Alberich), i s'ha fet la gestió de cercar-ne un altre per a la revisió d'un llibre de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (la senyora Eva Rodríguez) i seguir-ne tot el procés de correcció.

Per entitats i òrgans de l'Institut, els que han generat un volum de feina més gran han estat, per aquest ordre: el Gabinet de Presidència (28,83 %), la Secció Filològica (26,71 %) i la Societat Catalana de Comunicació (14,54 %). Pel tipus d'obra, han estat revisats 12 llibres, 36 opuscles i 11 publicacions periòdiques, a més d'invitacions, actes, informes i altres documents administratius.

Així mateix, amb vista a la redacció i la revisió del nou diccionari normatiu de la llengua catalana, han estat redactats pel Servei, amb la col·laboració dels estudiants en pràctiques senyor David Ordóñez i senyora Anna Caballeria, i han estat presentats a les Oficines Lexicogràfiques de la Secció Filològica divuit estudis sobre aspectes gramaticals i de convencions gràfiques, i també 469 propostes d'adopció de neologismes. Igualment, s'ha presentat a la Secretaria General una proposta per a la disposició tipogràfica, en les cobertes dels llibres publicats per l'Institut, dels enunciats dels premis i les borses d'estudi atorgats per l'Institut, que ha tingut el vist-i-plau del secretari general el 13 de maig de 1993. Finalment, arran de la correcció d'un text de geologia, s'ha redactat una regla general d'ús de la inicial en majúscula i una llista de termes d'aquest àmbit; i també, arran de la correcció d'un llibre de numismàtica, amb l'assessorament del senyor Lluís B.

Polanco, membre de la Secció Filològica, s'ha elaborat una llista de noms propis àrabs transliterals i transcrits al català. Totes aquestes propostes s'han afegit al dossier *Materials per al llibre d'estil de l'Institut d'Estudis Catalans*, versió 2, que es lliurarà abans de final d'any.

Durant aquest període s'han rebut en el Servei de Correcció vuitanta-tres consultes externes sobre qüestions de gramàtica normativa i de convencions gràfiques, provinents, majorment, de les societats filials, de centres de normalització lingüística municipals i de particulars. La major part de les consultes s'han referit a usos de les majúscules i les abreviacions i a l'admissibilitat de la forma de certs termes i expressions.

Durant aquest període, el responsable del Servei ha assistit als actes acadèmics següents:

— I Jornada sobre Llengua i Terminologia a la Construcció, celebrada a Barcelona el dia 8 d'octubre de 1992.

— Curs de Tècnica Legislativa, celebrat a l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, a Barcelona, el dia 20 d'octubre de 1992, en el qual ha tractat del tema «Qüestions gràfiques en la redacció de normes».

— Conferència de presentació del PatRom (Patronymica Romanica), celebrada a la seu de l'Institut el dia 4 de febrer de 1993.

— XVIII Congrés Internacional de Ciències Onomàstiques, celebrat a Trèveris (Alemanya) del dia 13 al 19 d'abril de 1993, en el qual ha presentat la comunicació «Les abreviacions i els noms propis».

Pel que fa a la infraestructura material, el Servei s'ha dotat d'un tipòmetre professional cedit pel Gabinet de Presidència.

S'han incorporat a la biblioteca del Servei 123 obres no periòdiques (111 de les quals són donacions i 3 estan en dipòsit, procedents de la Secció Filològica; en total, n'hi ha 375), 17 publicacions periòdiques noves (8 de les quals, provinents de seccions i societats filials de l'Institut; en total, n'hi ha 33) i els 2 resums de premsa que regularment elabora el Servei de Premsa. Durant aquest curs s'han deixat de rebre tres publicacions periòdiques.

Des del 29 de març de 1993 s'ha continuat el buidatge sistemàtic de sis publicacions periòdiques oficials (*Boletín Oficial del Estado*, *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, *Butlletí Oficial del Parlament de Catalunya*, *Diari Oficial de la Generalitat Valenciana*, *Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears* i *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*) pel que fa a qüestions de toponímia oficial, de terminologia i de llengua en general.

Pel que fa al suport informàtic, la base de dades lingüística del Servei (operativa des de l'11 de juny de 1992) conté, el 30 de setembre de 1993, 818 fitxes terminològiques, i la base de dades d'actualització del *Diccionari d'abreviacions* (operativa des de l'11 de novembre de 1993) conté, en la mateixa data, 1.129 fitxes.

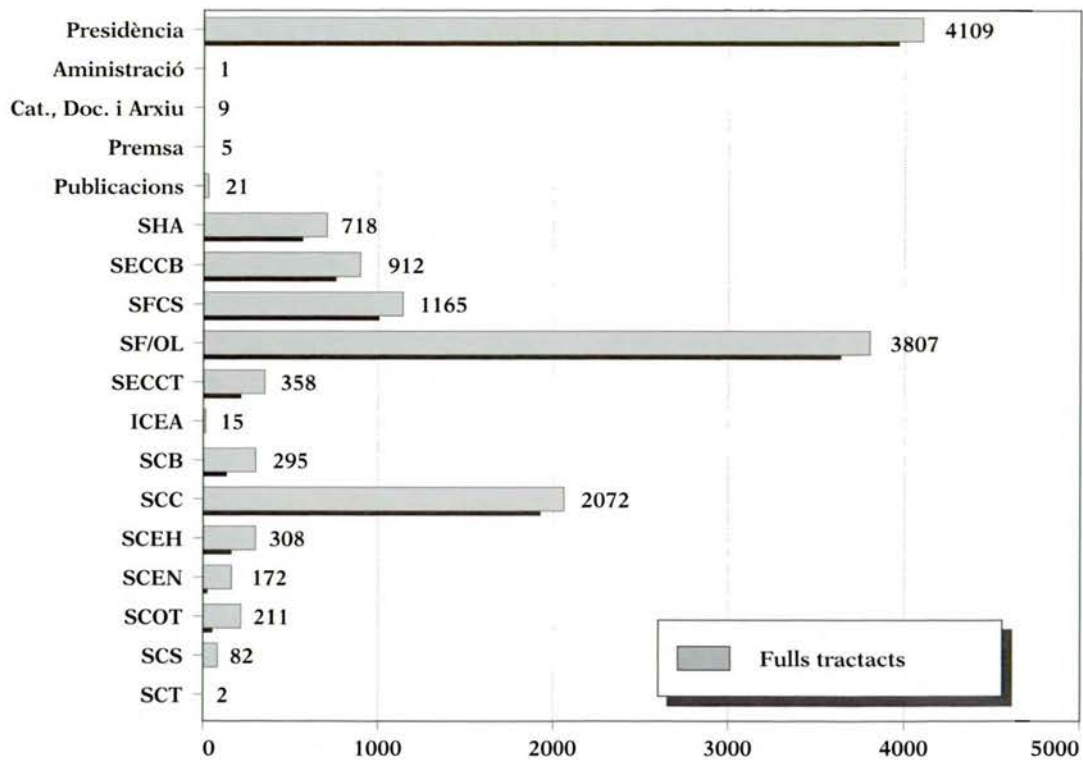
a) Nombre de fulls per serveis, seccions i societats filials

	<i>revisió</i>	<i>traducció</i>	<i>total</i>	<i>%</i>
Gabinet de Presidència	4.090	19	4.109	28,83
Departament d'Administració	1	0	1	0,01
Servei de Catalogació, Documentació i Arxiu	9	0	9	0,06
Servei de Premsa	5	0	5	0,04
Departament de Publicacions	20	1	21	0,15
SHA	718	0	718	5,04
SECCB	912	0	912	6,40
SFCS	1.155	0	1.155	8,10
SF/OL	3.804	3	3.807	26,71
SECCT	358	0	358	2,51
ICEA	15	0	295	0,11
SCB	295	0	295	2,07
SCC	2.072	0	2.072	14,54
SCEH	308	0	308	2,16
SCEN	172	0	172	1,21
SCOT	211	0	211	1,48
SCS	82	0	82	0,58
SCT	2	0	2	0,01

b) Totals del període

	<i>total</i>	<i>%</i>
Fulls revisats (2.100 espais lletra/full)	14.826	99,84
Fulls traduïts o redactats (2.100 espais lletra/full)	23	0,16
Total de fulls tractats del període	14.248	100,00
Mitjana de fulls totals per mes (11 mesos)	1.350,82	
Mitjana de dies naturals emprats per treball des que entra al Servei (fins a 50 fulls)	1,57	
Mitjana de dies naturals emprats per treball des que entra al Servei (més de 50 fulls)	28,69	

Servei de Correcció 1.10.1992 - 30.9.1993

c) Propostes lingüístiques presentades a la Secció Filològica

- Neologismes del període: 469; neologismes totals de la base de dades terminològica del Servei: 818.
- Estudis del *Diccionari general de la llengua catalana*:
 - «El signe d'interrogació i el signe d'admiració» (1.c)
 - «L'ús de les majúscules i les minúscules» (1.d)
 - «La grafia dels numerals» (1.e)
 - «Qüestions de puntuació» (1.f)
 - «Dobles formes d'algunes preposicions que introdueixen expressions de lloc o de temps» (2.a)
 - «Ús de les formes *rere/rera* i derivats» (2.b)
 - «L'ús de les preposicions *per* i *per a*» (2.c)
 - «L'ús de la preposició *fins* amb valor temporal» (2.d)
 - «Ús de les formes verbals alternatives en les definicions i els exemples» (3.a)
 - «L'ús de les formes *llur* i *llurs*» (3.b)
 - «L'apostrofació» (3.f)
 - «L'ús de les formes *hom/es*» (3.g)
 - «La posició dels pronoms febles respecte al verb que acompanyen» (3.h)
 - «La forma del pronom *es* davant els verbs començats per una consonant sibilant» (3.i)
 - «L'ús de les construccions *així com* i *així com també*, amb valor continuatiu o copulatiu» (3.j)
 - «L'ús de les formes *quelscom / alguna cosa / res / quelque cosa*» (3.k)
 - «L'ús de les expressions *d'una manera / de manera / d'una forma / de forma*» (3.l)
 - «Els plurals acabats en *-s/-os*» (3.m).
- Altres propostes:
 - «Termes de l'àmbit de la geologia»
 - «Llista de noms propis àrabs transliterats i transcrits al català»
 - «Disposició tipogràfica de l'enunciat del premi o la borsa d'estudi en les cobertes dels llibres publicats per l'Institut».

Al final del període s'han recollit totes les propostes en un dossier titulat *Materials per al llibre d'estil de l'Institut d'Estudis Catalans* (versió 2).

d) Base de dades d'actualització del *Diccionari d'abreviacions*

Durant el curs 1992-1993 s'han introduït 826 abreviacions noves en la base de dades d'actualització del *Diccionari d'abreviacions* de què disposa el Servei des de l'11 de novembre de 1992. En total, en acabar el període hi ha 1.129 abreviacions.

e) Consultes externes sobre normativa i convencions gràfiques

Durant el curs 1992-1993 s'han rebut i s'han atès en el Servei de Correcció 83 consultes externes sobre qüestions de gramàtica normativa i de convencions gràfiques.

SERVEI DE PREMSA

Responsable: Eulàlia Carrillo i Torras

El Servei de Premsa té les tasques següents:

a) L'elaboració de resums de premsa

Aquest Servei ha elaborat resums de premsa amb informacions referents a l'IEC extretes de diverses publicacions (diaris i revistes).

La realització d'aquests resums ha comprès:

— L'elaboració d'un resum de premsa quinzenal amb les informacions referents a l'Institut d'Estudis Catalans, adreçat als membres del Consell Permanent, al Servei de Correcció, al Servei de Catalogació, Documentació i Arxiu, a la Secció Filològica, a les Seccions de Ciències i al Departament de Publicacions.

— L'elaboració d'un resum de premsa quinzenal amb informacions generals que poden tenir interès per a l'Institut, adreçat als membres del Consell Permanent, al Servei de Correcció, al Servei de Catalogació, Documentació i Arxiu, a la Secció Filològica, a les Seccions de Ciències i al Departament de Publicacions.

— L'elaboració d'un resum de premsa mensual amb informacions referents a l'IEC, adreçat al president de la Generalitat de Catalunya, al conseller de Cultura, al conseller d'Economia i Finances, al conseller d'Ensenyament, al director general de Política Lingüística, al vice-president de la CIRIT, al Comissionat per a Universitats i Recerca, al director general de Recerca, al director general d'Universitats i al rector de la Universitat Rovira i Virgili.

A més d'aquests resums amb periodicitat prefixada, el Servei de Premsa n'ha elaborat d'altres cada vegada que un fet informatiu de l'actualitat ho ha fet necessari.

b) La difusió d'actes i informacions referents a l'IEC

Els mitjans de comunicació als quals s'adrecen aquestes informacions són els següents: *Nou Diari, Avui, El País, La Vanguardia, El Observador, El Periódico de Catalunya, Regió 7, El Punt, El 9 Nou, Diari de Lleida, Diari de Sabadell, Diari de Terrassa, Revista de Catalunya, Revista de Badalona, Algo 2000, Tecno 2000, Investigación y Ciencia, Serra d'Or, El Temps, Cultura, Servei d'Informació Cultural, Televisió Espanyola a Catalunya, Televisió de Catalunya, Catalunya Ràdio, Ràdio Barcelona, Ràdio Popular de Barcelona, Ràdio Nacional d'Espanya, Ràdio Gràcia i Agència EFE, entre d'altres.*

Els actes i informacions referents a l'IEC que han estat difosos pel Servei de Premsa durant aquest curs fan referència als premis i ajuts que atorga l'Institut, als actes acadèmics d'inauguració del curs de l'Institut i als de les seves Societats filials, als cursos, conferències, taules rodones i simposis, a les sessions d'homenatge a personatges de destacada rellevància, i a la presentació de les publicacions.

c) La gestió de publicitat

- «Novetats catalanes del mes». Conjuntament amb el Departament de Publicacions de l'IEC.
- Beques i ajuts de la Fundació Mercè Rodoreda.

LABORATORIS

LABORATORI D'ESPECTROMETRIA DE MASSES

Director:	Josep Rivera i Aranda
Col·laboradors:	Josep Caixach i Gamisans Ignasi Espadaler i Fernández M. Montserrat Cortina i Massana Ferran Pauné i Fabré Esther Álvarez i González
Ponent:	Enric Casassas i Simó

PROJECTES D'INVESTIGACIÓ

A) Investigació de contaminants orgànics a l'abastament d'aigües del Ter i del Llobregat

Conveni signat entre l'IEC i el Consorci Ter-Llobregat. Treball realitzat al Laboratori d'Espectrometria de Masses del CSIC. Servei Comú Generalitat de Catalunya-CSIC.

Aquest treball proposa la continuació de les investigacions iniciades al 1986 sobre el contingut de contaminants orgànics en aigües relacionades amb el subministrament de la planta potabilitzadora de Cardedeu —Consorci Ter-Llobregat. Hom insisteix en l'anàlisi dels contaminants orgànics en el sistema Sau-Susqueda-Pasteral i la seva incidència en els posteriors processos de potabilització a la planta de Cardedeu.

D'altra banda, s'ha estudiat l'aplicació com a adsorbent de carbó actiu granular (GAC). S'ha optimitzat el procés d'adsorció dels contaminants orgànics presents en mostres aquoses reals i en quantitats de 500-1.000 l. Per a l'elaboració d'aquest estudi s'han dissenyat experiments en sèrie de quatre columnes de carbó de característiques dife-

rents. Els resultats obtinguts permetran la instal·lació més adient per a la concentració i el tractament dels contaminants orgànics en les aigües de l'entorn de l'estudi.

B) Investigació de compostos susceptibles de donar gust i olor a l'aigua de Barcelona

Conveni signat entre l'IEC i la Societat General d'Aigües de Barcelona. Treball realitzat al Laboratori d'Espectrometria de Masses del CSIC.

L'objectiu d'aquest projecte d'investigació és establir relacions entre un gust i una olor concrets i la presència d'un determinat compost orgànic. Per a això, cal disposar d'un mètode que ens permeti integrar les dades químiques i les sensorials, és a dir, establir una correspondència en un perfil organolèptic.

La metodologia analítica d'extracció de compostos orgànics volàtils és duta a terme mitjançant la tècnica d'arrossegament de gasos i adsorció sobre microfiltre de carbó (CLSA). L'anàlisi dels compostos orgànics és per cromatografia de gasos. La posada a punt d'aquesta metodologia ha permès d'identificar una sèrie de compostos orgànics susceptibles de donar mal gust i mala olor a l'aigua, i també l'anàlisi i el seguiment d'un episodi d'abocament de creosotes, tasca a la qual s'ha dedicat la major part del temps.

CONFERÈNCIES

Josep Caixach i Gamisans, del Laboratori d'Espectrometria de Masses. CID-CSIC: «Nous mètodes d'ionització en espectrometria de masses: FAB i Electrospray». Facultat de Ciències Químiques. Universitat de Barcelona. 11 de març de 1993.

Ignasi Espadaler i Fernández, del Laboratori d'Espectrometria de Masses. CID-CSIC: «Components orgànics específics. Espectrometria de Masses. Mòdul: anàlisi físico-química de l'aigua». Curs de Tècnics de l'Aigua. Facultat de Ciències Químiques. Universitat de Barcelona. Febrer de 1993.

PUBLICACIONS

VENTURA, F.; CAIXACH, J.; ROMERO, J.; ESPADALER, I.; RIVERA, J. «New methods for the identification of surfactants and their acidic metabolites in raw and drinking water: FAB-MS and MS/MS». *Water Science & Technology*, 25, núm. 11 (1992), p. 257-264.

GALCERAN, M. T.; SANTOS, F. J.; CAIXACH, J.; RIVERA, J. «PCBs and chlorinated pesticides in shellfish of a Deltaic environment». *Chemosphere*, 27, núm. 7 (1993), p. 1183-1200.

GALCERAN, M. T.; SANTOS, F. J.; CAIXACH, J.; RIVERA, J. «Environmental analysis of polychlorinated terphenyls: distribution in shellfish from Ebro delta (Mediterranean)». *Journal of Chromatography*, 643 (1993), p. 399-408.

SISTACH, M. C.; ESPADALER, I. «Organic and inorganic components of iron gall inks». *10th Triennial Meeting. ICOM Commitee for Conservation*, II (1993), p. 485-490.

GONZÁLEZ, M. J.; JIMÉNEZ, B.; HERNÁNDEZ, L. M.; CAIXACH, J.; RIVERA, J. «Levels of PCDDs and PCDFs in adipose tissue from spanish people». *Chemosphere*, 27, núm. 1-3 (1993), p. 97-104.

LABORATORI D'ESTUDIS GEOFÍSICS EDUARD FONTSERÈ

Director:	Antoni M. Correig i Blanchar
Secretari:	Josep Vila i Codina
Col.laboradors:	Josep Batlló i Ortiz Ramon Carbonell i Bertran Ramon Macià i Jové Francesc Salvat i Gavaldà Jaume Serra i Nogués Emma Suriñach i Cornet Arantza Ugalde i Aguirre
Ponent:	Enric Casassas i Simó

Una de les activitats primordials del Laboratori d'Estudis Geofísics Eduard Fontserè és l'estudi de l'activitat sísmica de la Catalunya meridional, a partir de les dades enregistrades a les estacions sísmiques de Poblet, Vandellòs i Observatori de l'Ebre, i del Pirineu, a partir de les dades de l'estació sísmica de la Cerdanya. Els estudis es compleixen també amb les dades enregistrades per la Secció de Geofísica i Sismologia del Servei Geològic de Catalunya. Els estudis que hom porta a terme es poden agrupar en dos grans apartats:

a) Estudis de sismicitat local de les dues zones abans esmentades, els quals queden reflectits en els informes interns semianuals del Laboratori. Totes les dades passen també a formar part del banc de dades del Servei Geològic.

b) Partint de les dades enregistrades, ja sigui a Catalunya o bé a fora, es realitzen estudis concrets sobre constitució del medi d'acord amb les línies de treball següents, iniciades fa ja temps, tal com es reflecteix en els resum d'anys anteriors:

- tractament digital de senyals
- dispersió i atenuació d'ones internes
- atenuació aparent
- ressonància espectral
- cinemàtica de propagació d'ones internes.

Cal fer notar que en aquest apartat incloem també, a part de l'anàlisi i el tractament de dades segons mètodes ja establerts, la part de recerca que podem considerar com a fonamental, tant en el sentit d'ampliació de coneixements bàsics com d'establiment de noves metodologies d'anàlisi.

PUBLICACIONS

Hidrología subterránea y migración de contaminantes. Barcelona, 1993. 141 p. [Responsable de l'edició: Antoni M. Correig]

«Seismic activity on Deception Island». *Recent Progress in Antarctic Earth Science*. Tòquio: Terra Scientific Publishing Company, 1993, p. 449-456. [Responsables de l'edició: Y. Yoshioda, K. Kaminuma i K. Shiraishi]

ORTIZ, R. J.; VILA, A.; GARCIA, A.; CAMACHO, A. G.; DíEZ, J. L.; APARICIO, A.; SOTO, R.; VIRAMONTE, J. G.; RISSO, C.; MENEGATTI, N.; PETRINOVIC, I. *Recent Progress in Antarctic Earth Science*. Tòquio: Terra Scientific Publishing Company, 1993, p. 443-448. [Responsables de l'edició: Y. Yoshida, K. Kaminuma i K. Shiraishi]

VILA, J.; MARTÍ, J.; ORTIZ, R.; GARCIA, A.; CORREIG, A. M. «Volcanic tremors at Deception Island (South Shetland Islands, Antartica)». *Journal of Volcanology and Geothermal Research*, 53 (1993), p. 89-102.

LABORATORI DE DATACIÓ PER RADIOCARBONI

Directora:	Gemma Rauret i Dalmau
Responsable:	Joan S. Mestres i Torres
Membre:	Silvia Soriano Romero
Ponent:	Enric Casassas i Simó

Aquest Laboratori centra la seva activitat en la datació per radiocarboni de materials arqueològics i geològics mitjançant el mètode del centelleig líquid. Per dur a terme aquesta tasca disposa d'una línia de síntesi de benzè a partir de materials variats i de dos comptadors de centelleig líquid. El Laboratori de Datació per Radiocarboni funciona com a Servei de Datació obert als membres de les institucions fundadores —l'Institut d'Estudis Catalans, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la Universitat de Barcelona—, mitjançant l'autorització prèvia de la institució corresponent. El Laboratori de Datació també presta servei a altres institucions i particulars que ho sol·liciten.

LÍNIES DE TREBALL

a) Contribució a la cronologia arqueològica dels Països Catalans

S'han emprès o continuat datacions dels jaciments arqueològics catalans següents:

- les Portes (Lladurs, Solsonès)
- el Llord (Castellar de la Ribera, Solsonès)
- Mines de Can Tintorer (Gavà, Baix Llobregat)
- Roc del Migdia (Vilanova de Sau, Osona)
- Can Guilanyà (Olius, Solsonès).

S'ha emprès la datació dels jaciments arqueològics mallorquins següents:

- Son Bauló
- Can Martorellet
- Corral des Porc
- Canyamel
- Hospitalet
- Can Roig Nou.

S'ha signat un conveni de col·laboració específic amb l'Institut Menorquí d'Estudis per a la realització d'un ampli programa de datacions de diversos jaciments de l'illa de Menorca, amb la pretensió d'arribar a un coneixement acurat de la cronologia prehistòrica d'aquesta illa.

b) Datació de jaciments arqueològics espanyols

S'ha iniciat o continuat la datació dels jaciments espanyols següents:

- Alto de la Cruz (Cortes de Navarra, Navarra)
- Los Castillejos (Sanchorreja, Àvila)
- Los Paradores (Castrogonzalo, Zamora)
- Campa Torres (Gijón, Astúries).

c) Datació de jaciments arqueològics estrangers

- Tell Qara Qûzâq (Alep, Síria)
- Tell Halula (Alep-Membrich, Síria).

d) Datacions d'interès geològic

S'ha emprès també la datació de materials d'interès geològic en general i d'interès oceanogràfic en particular procedents de Catalunya, el País Valencià i l'Antàrtida.

e) Estudis relacionats amb el control de qualitat de les mesures de baixos nivells d'activitat de radiocarboni en col·laboració amb programes interlaboratoris

El Laboratori de Datació per Radiocarboni continua la seva participació en el Third International Radiocarbon Intercomparison, promogut per la Universitat de Glasgow. En aquest programa es daten materials de distinta naturalesa tals com marbre, àcids húmics, fusta, torba, grans, cel·lulosa.

PUBLICACIONS

MESTRES, J. S.; GARCIA, J. F.; RAURET, G. «The radiocarbon Laboratory at the University of Barcelona». *Radiocarbon*, 33 (1991), p. 23-34.

GARCIA, J. F.; MESTRES, J. S.; RAURET, G. «Comparing Continental Carbonates with Other Materials in Dating a Paleolake». *Radiocarbon*, 34 (1992), p. 619-625.

ALTRES ACTIVITATS

El vídeo científic titulat *La Datació per Radiocarboni*, coproduït per l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona i la CIRIT de la Generalitat de Catalunya, dirigit per A. Bartolomé i amb guió i direcció científica de G. Rauret, J. S. Mestres i J. F. García, ha estat presentat a la 2a Reunión Nacional de Geoarqueología, celebrada a Madrid els dies 4, 14 i 16 de desembre de 1992.

LABORATORI DE RADIOLOGIA AMBIENTAL

Directora: Gemma Rauret i Dalmau
Col·laboradors: José F. García Martínez
Montserrat Llauradó i Tarragó
Joan S. Mestres i Torres
M. Mercè Ribera i Marsiñach
Anna Rigol i Parera
Maria Roig i Costa
Silvia Soriano Romero
Joana Tent Petrus
Miquel Vidal i Espinar
Ponent: Enric Casassas i Simó

LÍNIES DE TREBALL

Les activitats del Laboratori de Radiologia Ambiental han estat centrades tant en l'establiment de noves metodologies per a la determinació de baixos nivells d'activitat de radionúclids emissors beta i gamma, d'origen natural o antròpic, com en llur aplicació a diversos programes de recerca relacionats amb la protecció radiològica. Molts d'aquests projectes es realitzen en col·laboració amb un grup del Departament de Biologia Vegetal de la Universitat de Barcelona.

Aquest curs el Laboratori de Radiologia Ambiental ha participat en els següents programes de recerca:

a) *Deposició dels radionúclids en sistemes forestals*, dins del programa de Protecció Radiològica de la CEE. Aquest projecte tenia una durada de dos anys, 1990-1992, i ha estat presentada i aprovada una pròrroga per al bienni 1992-1994 i per a l'any 1995. Per dur a terme l'estudi hom ha dissenyat un experiment per tal d'estudiar la migració de

radionúclids en sòls forestals i poder diferenciar la migració en solució de la migració en forma particulada.

Hom ha aplicat una nova metodologia per estudiar la incorporació per via foliar dels radionúclids dipositats en forma d'aerosol. Aquesta metodologia es basa en l'aplicació d'extraccions seqüencials, i ha estat aplicada a fulles d'alzina contaminades amb un aerosol termogenerat.

b) Transferència en sistemes agrícoles de radionúclids emesos accidentalment (TARRAS), projecte que també pertany al Programa de Protecció Radiològica de la CEE, en el qual s'estudia el comportament en un sistema agrícola de dos aerosols generats artificialment en dues fonts que reproduïxen les condicions d'una situació accidental. Aquest projecte també corresponia al bienni 1990-1992 i ha estat prorrogat per al bienni 1992-1994. Hom ha aplicat sistemes d'extracció seqüencials per tal d'estudiar el grau d'incorporació en la planta dels radionúclids ^{134}Cs , ^{85}Sr i $^{110\text{m}}\text{Ag}$. Hom ha realitzat estudis sobre especiació d'aquests radionúclids en dos tipus de sòls i ha posat a punt un nou esquema d'extraccions seqüencials en el qual s'estudia el paper de la matèria orgànica en la fixació dels radionúclids en els sòls.

c) Transferència de radionúclids pels ambients terrestres: productes agrícoles i ramaderia. Avaluació de pràctiques agroquímiques. Hom participa en el projecte CHECIR establert entre la CEE i el Centre Internacional de Recerca de Txernòbil per a l'estudi de la transferència de radionúclids en sistemes agrícoles que es duu a terme a la zona inclosa dins dels 30 km al voltant de la Central Nuclear de Txernòbil en altres dues zones situades a Bielorússia i Rússia, respectivament. El grup de treball participa en aquest projecte des de l'any 1991. Hom ha realitzat diverses estades a les zones d'estudi per tal de dissenyar els experiments, dur a terme les preses de mostres i discutir-ne els resultats. Un dels experiments dissenyats té per objectiu estudiar l'efecte de la resuspensió en la incorporació de radionúclids a la planta per via foliar.

d) Pla de Vigilància Radiològica Ambiental. Des de l'any 1986 el Laboratori de Radiologia Ambiental realitza, en nom i per compte del Departament d'Indústria i Energia de la Generalitat de Catalunya, la funció del control de qualitat de les mesures efectuades dins del Pla de Vigilància Radiològica Ambiental al voltant de les centrals nuclears catalanes, control que la Generalitat de Catalunya té encomanat pel Consejo de Seguridad Nuclear. Aquest control comporta la mesura de l'activitat de carboni-14, triti, estronci-89, estronci-90 i dels radionúclids emissors gamma en mostres ambientals.

PUBLICACIONS

VIDAL, M. i RAURET, G. «Two approaches for sequential extraction of radionuclides in soils: Batch and Column Methods». *International Journal Environm. Anal. Chem.*, 51 (1993), p. 85-95.

VIDAL, M. i RAURET, G. «A sequential extraction scheme to ascertain the role of organic matter in radionuclide retention in Mediterranean soils». *Journal of Radioanalytical and Nuclear Chemistry*, 173 (1993), p. 79-86.

TENT, J.; VIDAL, M.; LLAURADÓ, M.; RAURET, G.; REAL, J.; MISCHLER, P. «Sequential extraction as a tool to study the foliar uptake of radionuclides». *Journal of Radionalytical and Nuclear Chemistry*, 173, núm. 2 (1993), p. 377-385.

RAURET, G.; LLAURADÓ, M.; VIDAL, M.; VALLEJO, R. V.; ROCA, M. C. «El Fondo Radioactivo Ambiental en Cataluña». *Resúmenes de la XIX Reunión Anual Sociedad Nuclear Española*, 123 (1993), p. 32-34.

RAURET, G.; TENT, J. «Una nueva propuesta para el estudio de la absorción foliar de radionucleidos emitidos en condiciones accidentales». *Resúmenes de la XIX Reunión Anual Sociedad Nuclear Española*, 123 (1993), p. 31-32.

ROIG, M.; RIBERA, M. M.; RAURET, G. «Aplicación del horno de microondas en el pretratamiento de muestras en medidas de radioactividad ambiental». *Resúmenes de la XIX Reunión Anual Sociedad Nuclear Española*, 123 (1993), p. 34-35.

ALTRES ACTIVITATS

El mes de novembre de 1992 es va organitzar la reunió de coordinació del grup de treball del projecte CHECIR de la CEE a Barcelona, en la qual varen participar membres del Swedish Radiation Protection Institute (Suècia), del CEN-SKC (Bèlgica), de l'ENEA (Itàlia), de la Universitat Catòlica de Lovaina (Bèlgica), de l'ITE (Regne Unit), de la Universitat de Ioannina (Noruega), d'AEA Environment and Energy (Regne Unit), d'All-Union Scientific Research Institute (Rússia), del Byelorussian Branch of All-Union Institute of Agricultural Radiology (Bielorússia), del Research and Technical Center (Ucraïna) i del Ukranian Institute of Agricultural Radiology (Ucraïna).

LABORATORI DE TÈCNiques FÍSiques D'ANÀlisi

Director: Josep M. Tura i Soteras
Col·laboradors: M. Dolors de Castellar i Bertran
Carme Xaus i Rufi
Ferran Garcia i Rodríguez
Joan Pujadas i Rosich
Jordi Sauló i Dalmau
Ponent: Enric Casassas i Simó

LÍNIES DE TREBALL

El treball del Laboratori s'ha estructurat segons les línies següents:

a) Desenvolupament de materials compostos pulvimetal·lúrgics i aplicació a sistemes tribològics lubricats (programa BRITE de la Comunitat Europea)

És conegut que les tècniques pulvimetal·lúrgiques estan ben desenvolupades per produir superfícies de fricció planes, però no s'han aconseguit solucions mecàniques òptimes per a geometries complexes (frens, engranatges, etc.) amb P/M convencional.

El projecte té per objectiu desenvolupar un procés consistent a fer un material compost de lligands, pols metàl·lica i additius de fricció per a peces de la indústria de l'automòbil.

A més d'aconseguir superfícies no planes, el procés comportarà un estalvi energètic i una producció en massa, feta per una indústria catalana, sense mecanització posterior.

b) Determinació de la vida útil de diverses estructures tèxtils compostes segons les condicions d'ús, per a parametria físico-macroscòpica, anàli-

si d'imatges, microscòpia electrònica i difracció de raigs X (projecte DGICYT)

Els objectius d'aquest projecte són els següents: la valoració del desgast produït en la superfície de diverses estructures tèxtils compostes, amb la finalitat de poder optimitzar-ne el tipus d'ús, l'estudi de les tècniques d'engalzament per tal de minimitzar la deterioració estructural produïda en els teixits, la relació del desgast mencionat amb la degradació estructural produïda i valorar-ne les propietats mecàniques de relaxament, la introducció de l'anàlisi d'imatges per valorar el desgast produït en funció de l'ús.

L'interès d'aquests objectius es basa en la introducció al camp tèxtil d'una nova tècnica no destructiva per a la caracterització del comportament a l'ús d'estructures tèxtils compostes segons la seva vida útil.

c) Estudi mineralògic del teixit pleural mitjançant microscòpia electrònica de rastreig i anàlisi dispersiva d'energia de raigs X (en col·laboració amb el Servei de Medicina Respiratòria de l'Hospital de la Vall d'Hebron)

L'estudi mineralògic del pulmó mitjançant SEM i EDX ha constituït un gran avenç en el camp de les pneumoconiosis i de les pneumopaties intersticials. Tanmateix, es desconeix la relació que pot haver-hi entre patologia i dipòsit de partícules inorgàniques en aquest nivell.

d) Correlació entre partícules inorgàniques en lavatge broncoalveolar i en parènquima pulmonar (en col·laboració amb el Servei de Medicina Respiratòria de la Residència Germans Trias, de Badalona)

Es pretén valorar la correlació entre partícules inorgàniques (fibres d'asbest i partícules inorgàniques diferents de l'asbest) en lavatge broncoalveolar i en teixit pulmonar de mostres de pulmó sense antecedent d'inhalació, en els quals s'ha indicat exèresi per altres motius. La demostració que l'anàlisi del lavatge broncoalveolar és adequada per valorar el contingut pulmonar quant a partícules inorgàniques té implicacions clíniques i epidemiològiques importants.

e) Estudi de fibres d'asbest en lavatge broncoalveolar (BAL) (en col·laboració amb el Servei de Medicina Respiratòria de l'Hospital Clínic de Barcelona i la Ruhrländklinik, d'Essen, Alemanya)

S'estudia el BAL d'individus, fumadors i no fumadors, que han treballat en ambients exposats a l'asbest.

f) Estudi per microscòpia electrònica de rastreig (SEM) i anàlisi dispersiva d'energia de raigs X de la distribució del dipòsit inorgànic en pleura

i pulmó en individus urbans sense patologia pleuro-pulmonar (en col·laboració amb el Servei de Medicina Respiratòria de l'Hospital de la Vall d'Hebron)

L'estudi va encaminat a determinar el possible comportament divers dels lòbuls pulmonars i de les pleures visceral adjacents davant la inhalació de materials inorgànics.

g) Estudi de les característiques del ciment magnesià i d'altres aglomerants per a l'obtenció d'un abradiu d'alt rendiment (en col·laboració amb l'empresa Abresa)

Estudi de la reacció de l'òxid de magnesi amb el clorur de magnesi (ciment magnesià). Tria de l'aglomerant, o conjunt d'aglomerants, que doni unes condicions òptimes d'abradió, sense que apareguin ratlles de fricció en el material polit. Estudi de les influències internes dels cristalls en la formació de fissures i en la duració de la mola abrasiva. Caracterització de la sèrie de materials produïts fins aconseguir una mola de llarga durada.

h) Estudi dels materials emprats pels protèsics dentals: Aplicació a un pacient amb malaltia de Sjögren (en col·laboració amb l'Hospital de la Vall d'Hebron)

Es tracta de comprovar que els materials que entren aquests treballadors, i també les males condicions amb què de vegades treballen, poden ocasionar-los malalties pulmonars.

PUBLICACIONS

XAUS, C.; TURA, J. M.; TRAVERIA, A.; GADEA, E. «Detection of arsenic in the lung. Application of SEM and EDXA in forensic science». *Investigación e Información Textil y de Tensioactivos*, xxxv, núm. 4 (1992), p. 45-46.

TURA, J. M.; CASTELLAR, M. D.; TRAVERIA, A.; XAUS, C.; PUJADAS, J.; BLOUET, J.; GRAS, R.; MAGHAM, H. C.; BELAIR, P.; HANAU, T.; ROMERO, A. «SEM/EDX and XPS characterization of friction modifiers in a bronze powder/metalurgy matrix». *Investigación e Información Textil y de Tensioactivos*, xxxv, núm. 4 (1992), p. 47-51.

MONSÓ, E.; LLATJÓS, M.; RUIZ, J.; MARTÍNEZ, S.; LLATJÓS, R.; MILLÀ, F.; TURA, J. M.; XAUS, C.; MORERA, J.; FIZ, J. «Pigmentation of the macrophage and dust exposure. Elemental microanalysis of BAL samples». *Trends and Challenges* [Melbourne], (1992).

MONSÓ, E.; CARRERAS, A.; TURA, J. M.; XAUS, C.; FIZ, J. A.; RUIZ, J. GALLEGRO, M.; MORERA, J. «Silicon analysis of broncoalveolar lavage in subjects exposed to silica/silicates». *America Review of Respiratory Disease*, 145, núm. 4, A 326 (1992).

TURA, J. M.; XAUS, C.; TRAVERIA, A.; MONSÓ, E.; CARRERAS, A.; FIZ, J. A.; RUIZ, J.; GALLEGRO, M.; MORERA, J.; SAULÓ, J. «Application of SEM and EDX to the silicon analysis of broncoalveolar lavage in subjects exposed to silica/silicates». *Electron Microscopy*, I (1992), p. 624.

MONSÓ, E., CARRERAS, A.; LLATJÓS, M.; TURA, J. M.; XAUS, C.; FIZ, J.; RUIZ, J.; MORERA, J.; MILLÀ, F. «Dust exposure and pigmentation of the macrophage. Elemental microanalysis of bronchoalveolar lavage». *ERS Meeting [Viena]*, (1992), p. 520.

XAUS, C.; TURA, J. M.; ORRIOLS, R.; COLOMA, R.; FERRER, J. «Si detection using SEM/EDX in lung and salivary gland of a silicotic patient». *Optik*, 94 (1993), p. 109.

TURA, J. M.; TRAVERIA, A.; XAUS, C.; DE CASTELLAR, M. D. «Causes of corrosion of a ground connection in a high tension line tower». *Optik*, 94 (1993), p. 132.

ALTRES PROGRAMES DE TREBALL

LA RECERCA CIENTÍFICA I TECNOLÒGICA A CATALUNYA

Director: Ramon Coy i Yll
Coordinadora: Sílvia Solanellas i Llobet

La Recerca Científica i Tecnològica a Catalunya, programa conjunt de l'Institut d'Estudis Catalans i la CIRIT, fou iniciat l'any 1984 per un primer equip d'investigadors i col·laboradors, i durant els anys següents es consolidà mitjançant el suport informàtic del Centre d'Estudis i Desenvolupaments Informàtics.

Després de la publicació, l'octubre del 1990, dels tres volums compiladors de la base de dades, els esforços van ser dirigits cap a l'actualització sectorial i la difusió de les dades als membres i a les institucions de la comunitat científica catalana. Per a l'actualització de les dades de la base ha estat necessari el plantejament d'un sistema expert de manera que l'explotació de la base resulti adequada.

Universitat de Sussex

Dins de l'abast internacional del Programa RECITEC, el març de 1992 es van establir contactes amb la Universitat de Sussex a Brighton, en especial amb el professor P. D. Townsend de l'Escola de Ciències Matemàtiques i Físiques, i amb la SPRU (Science Policy Research Unit) de la mateixa Universitat. Els contactes culminaren en un intercanvi d'opinions i experiències *in situ*.

Com a representant de la Universitat de Sussex, el professor Townsend romangué tres dies a Barcelona, durant els quals observà de prop l'estat de la recerca catalana, amb la visita a diversos centres de recerca i tecnologia. Posteriorment, Sílvia Solanellas, coordinadora del programa, viatjà a Brighton per tal de recollir informació per a la base de dades.

Gràcies a la relació amb aquesta unitat de política científica britànica, es pogué investigar i, posteriorment, establir similituds i divergències entre els centres i el personal d'investigació britànics i catalans.

Institut de Tecnologia de Massachusetts

El gener de 1993 s'inicià una sèrie de contactes amb l'Institut de Tecnologia de Massachusetts (MIT) de Cambridge (Estats Units d'Amèrica). Després del viatge del director del programa, Ramon Coy i Yll, al MIT, el seu *Provost* Prof. Mark S. Wrighton, acompanyat de Mr. Karl Koster, visitaren l'Institut d'Estudis Catalans el juny de 1993. De les converses tingudes i les reflexions fetes posteriorment, sorgí la idea d'organitzar un simposi a Barcelona durant l'estiu del 1994, exactament, el 22 i el 23 de juny: Symposium on Science, Technology and Economic Development. Mark S. Wrighton, professor de química CIBA-Geigy i *Provost* del MIT, n'exercirà la direcció científica.

En aquest Simposi, a més de diverses conferències d'àmbit general, tindran lloc quatre taules rodones sobre biotecnologia, nous materials, medi ambient i noves tecnologies de producció. Els professors del MIT que les dirigiran són Daniel Wang, John Vander Sande, Rafael Bras i Woodie Flowers. També hi participarà el degà de la Sloan School of Management, Glen Urban, professor de ciències empresarials Dai-Ichi Kangyo Bank.

El Simposi, organitzat conjuntament per la CIRIT i l'IEC, té per objecte principal examinar la innovació tecnològica i el desenvolupament econòmic. Va adreçat al Govern de la Generalitat de Catalunya, a les universitats, i a les empreses, eminentment catalanes, a fi de discutir el seu paper crític en recerca i innovació.

Altres esdeveniments

El programa RECITEC, entre d'altres fonts d'informació, utilitza la base de dades americana DIALOG per tal d'extreure, compilar i emmagatzemar dades sobre les publicacions dutes a terme pels investigadors catalans en revistes especialitzades d'arreu del món. Els resultats inicialment aconseguits han estat classificats seguint el factor d'impacte de les revistes (SCI Ranking Journals) i el nombre d'articles que s'hi publiquen.

FONS DOCUMENTAL DEL CENTRE D'ESTUDIS I DOCUMENTACIÓ D'ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

Responsable: Anna Alonso i Guilera

El fons del Centre d'Estudis i Documentació (CED) pertany a Acció Cultural del País Valencià (ACPV) i va ésser cedit en dipòsit a l'Institut d'Estudis Catalans. Com a resultat d'un conveni amb la Universitat de Barcelona, l'IEC en va cedir la custòdia al Centre d'Estudis Històrics Internacionals (CEHI) d'aquesta Universitat el 1991. El treball d'ordenació i catalogació d'aquest fons és a càrrec d'Anna Alonso i Guilera, sota la direcció d'Emili Giralt i Raventós, i la durada prevista per completar el treball és de cinc anys en total.

El fons consta de dues parts diferenciades, una que havia estat prèviament classificada al CED d'ACPV i una altra que no ha estat mai tractada i que es troba emmagatzemada en caixes mentre espera d'ésser catalogada. La part que coneixem està formada bàsicament per publicacions seriadades, encara que també conté un bon nombre de monografies, opuscles, fulls volants, reculls de premsa i documents interns de partits polítics i d'altres organitzacions. El gruix del material documental és editat, i fa referència al País Valencià, encara que hi ha també força documents editats a Catalunya, a la resta de l'Estat espanyol i, alguns també a l'estranger. Pel que fa al període que abraça el fons, la major part de la documentació va ser produïda des de la meitat de la dècada dels seixanta fins a la meitat dels vuitanta, encara que hi ha també alguns documents d'èpoques anteriors.

Per tal d'informatitzar tota la informació i fer-la accessible segons les necessitats de les persones que consultin aquest període, hem agrupat la gran varietat de documents en tres grans blocs elaborant tres formats d'entrada diferents.

El primer, les publicacions periòdiques, que com hem dit, constitueixen la major part d'aquesta part del fons documental del CED. El formulari

per a aquesta informació consta de tretze camps d'entrada, alguns d'ells codificats de manera que es pot accedir a la informació a partir de diferents criteris a més del títol, com ara l'entitat editora, el lloc d'edició o els anys d'aparició dels números. S'ha completat ja la catalogació de la totalitat de les publicacions periòdiques d'aquesta primera part del fons i es troben recollides a la base de dades en un total de 2.779 registres, que corresponen al mateix nombre de títols diferents.

El segon bloc, que inclou llibres i opuscles, es troba quasi totalment introduït a la base de dades, que fins al moment present recull un total de 628 registres. La fitxa catalogràfica que s'ha emprat en aquest cas és una adaptació al File Maker de les fitxes bibliogràfiques de les bases de dades documentals que es fan servir habitualment per al material bibliogràfic a les biblioteques de les universitats. Aquestes fitxes inclouen un camp de descriptors i un altre d'identificadors que fan possible la recerca d'informació a partir d'una llista de temes. Aquesta llista és la mateixa que s'utilitza per a altres documents, i l'hem unificada per a tots els documents que formen els altres fons que hi al CEHI.

Finalment, l'últim bloc, que hem anomenat *de documents*, inclou fulls volants, reculls de premsa, documents interns de partits i organitzacions, cartes i altres documents que no podem incloure en els blocs anteriors. No hi ha un registre per cada document, sinó que en aquest cas cada registre correspon a una carpeta de documents. Aquests documents s'ordenen per carpetes, principalment segons l'entitat editora, però també, altres vegades, segons criteris temàtics. La fitxa disposa d'un camp que hem anomenat *de contingut*, on es troba una breu ressenya de cada un dels documents de què consta la carpeta, amb els seus corresponents descriptors temàtics, de manera que és possible accedir a qualsevol document particular a partir d'un tema de la llista de descriptors damunt esmentada, a més de l'organització que l'edita, l'organització a què fa referència cada document, l'any i el lloc d'edició. Fins aquest moment es troben catalogades 231 carpetes, que comprenen uns 2.300 documents, que equivalen, aproximadament, a una tercera part del total d'aquesta part.

La base documental i informàtica està, doncs, totalment elaborada, i se n'ha comprovat l'efectivitat per a tots els tipus de documents. Les tasques a realitzar d'ara endavant són, principalment, completar la catalogació de documents i opuscles, crear un nou organigrama general, reordenar topogràficament el material ja catalogat i informatitzat i, finalment, afegir la documentació del segon bloc del fons a la base documental i a l'organigrama.

BIBLIOGRAFIA DEL NACIONALISME ALS PAÏSOS CATALANS

Director: Emili Giralt i Raventós
Coordinador: Joan Oliver i Puigdomènech

Aquesta bibliografia, encomanada per l'Institut d'Estudis Catalans al Centre d'Estudis Històrics Internacionals de la Universitat de Barcelona (CEHI), vol ser una obra bàsica de tots els llibres i opuscles sobre aquest tema que s'hagin pogut localitzar a les principals biblioteques públiques dels Països Catalans, la fitxa dels quals anirà acompanyada d'una ressenya descriptiva del contingut. La dirigeix Emili Giralt i Raventós i n'és coordinador general Joan Oliver i Puigdomènech, cap del Departament d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona. Mobilitza o ha mobilitzat vint investigadors.

Durant el curs 1992-1993 s'han dut a terme els treballs següents:

— Continuar la ressenya d'obres localitzades al Fons Josep Fornas de la Biblioteca del Parlament de Catalunya, o sigui 1.235 obres ressenyades, de les quals ha estat rebutjada aproximadament una tercera part pel Consell de Coordinació.

— Atès que aquestes ressenyes han estat fetes sobre suport informàtic, un cop introduïdes a la base de dades els han estat afegits els descriptors corresponents d'acord amb el tesaurus d'autoritats prèviament establert.

Exhaurit el pressupost a la fi de l'any 1992, aquest treball ha quedat momentàniament paralitzat, mentre s'espera una nova dotació pressupostària. Els resultats obtinguts fins aquesta data estan arxivats en un disc magnètic al CEHI.

PUBLICACIONS DE L'INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

Monografies

AMORÓS I GONELL, Francesc. *Correspondència diplomàtica de Joan Francesc Rosell, 1616-1617. Una crònica de la cort de Felip III*. Barcelona, 1992. 264 p. (Memòries de la Secció Històrico-Arqueològica; XLIII)

BADIA I MARGARIT, Antoni M.; PONS I GRIERA, Lúdia; VENY, Joan. *Atlas lingüístic del domini català. Qüestionari*. Barcelona, 1993. 248 p. (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística; II)

CARRILLO, Empar; NINOT, Josep Maria. *Flora i vegetació de les valls d'Espot i de Boí*. Barcelona, 1992. 350 p. (Arxius de la Secció de Ciències; XCIX/1)

CASAS, Creu; BRUGUÉS, Montserrat; CROS, Rosa M.; SÈRGIO, Cecília. *Cartografia de briòfits. Península Ibèrica i les Illes Balears, Canàries, Açores i Madeira/Bryophite Cartography. Iberian Peninsula, Balearic and Canary Islands, Azores and Madeira*. Barcelona, 1992. 212 p. i 50 mapes. (Cartografia de Briòfits, fasc. III: 101-150)

CHABÀS I BERGON, Josep. *L'astronomia de Jacob ben David Bonjorn*. Barcelona, 1992. 271 p. (Arxius de la Secció de Ciències; CIV)

DALMASES, Núria de. *L'orfebreria catalana medieval. Barcelona: 1300-1500. Aproximació a l'estudi*. Barcelona, 1993. 2 v. (Monografies de la Secció Històrico-Arqueològica; I)

PONS I GRIERA, Lúdia. *Iodització i apitxament al Vallès. Interpretació sociolingüística i psicolingüística dels canvis fonètics*. Barcelona, 1992. 569 p. (Biblioteca de Dialectologia i Sociolingüística; I)

Cartes de Carles Riba, III: 1953-1959. Recollides i anotades per Carles-Jordi Guardiola. Barcelona, 1993. 646 p. (Biblioteca Filològica; XX-VIII)

CENTRE DE RECERCA MATEMÀTICA. *Memòria d'activitats 1992*. Barcelona, 1992. 41 p.

CENTRE DE RECERCA MATEMÀTICA. *Record of activities 1992*. Barcelona, 1992. 41 p.

CASASSAS, Enric i CARRERAS, Josep [ed.]. *Debat sobre la política científica dels poders públics als Països Catalans*. Barcelona, 1993. 23 p.

Documents de la Secció Filològica, II. Barcelona, 1993. 118 p. (Biblioteca Filològica; XXVII)

Documents de la Secció Filològica, II. [2a ed.] Barcelona, 1993. 118 p. (Biblioteca Filològica; XXVII)

El Pla d'Espais d'Interès Natural a Catalunya. Barcelona, 1992. 76 p.

Estratègies dels Estats Units per a Amèrica Llatina a la dècada dels noranta. Barcelona, 1992. 24 p.

Informe sobre la segregació de municipis. Barcelona, 1993. 15 p.

Informe sobre la segregació de municipis. [1a reimpressió] Barcelona, 1993. 15 p.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Anuari. Curs 1991-1992*. Barcelona, 1992. 94 p.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *Memòria d'activitats. Curs 1991-1992*. Barcelona, 1993. 319 p.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS. *LXIII Cartell de premis i de borses d'estudi*. Barcelona, 1993. 20 p.

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana: II. Morfologia. Barcelona, 1992. 52 p.

Proposta per a un estàndard oral de la llengua catalana, II. Morfologia. 2a ed. [rev.] Barcelona, 1992. 52 p.

Publicacions de l'Institut d'Estudis Catalans. Catàleg 1977-1991. Barcelona, 1991. 77 p. [Primera reimpressió de la primera edició]

Sobre senyals, sensors i altres aspectes de l'anàlisi química. Barcelona, 1992. 19 p. [Discurs llegit en la sessió inaugural del curs 1992-1993 per Salvador Alegret i Sanromà]

Publicacions periòdiques

Anuari de la Societat Catalana d'Economia, 10 (1993).

Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, 60 (1992).

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, 7 (1992).

Butlletí de les Societats Catalanes de Física, Química, Matemàtiques i Tecnologia, XIII/1. [Structure and physical properties of crystals]

Butlletí de les Societats Catalanes de Física, Química, Matemàtiques i Tecnologia, XIII/2 (1992). [Ceràmiques modernes: caracterització, ciència i tecnologia dels sòls. Caracterització i interacció físico-químiques]

Cinematògraf, 1 (1992). [La historiografia cinematogràfica a Catalunya]

Quaderns Agraris, 15 (1992).

Periodística, 5 (1992). [Noves recerques i estudis sobre periodisme antic]

Revista de Física, 4 (1993).

Revista de Física, 5 (1993).

Treballs de Comunicació, 3 (1992).

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, 33-34 (1992). [Número especial dedicat a Lluís Casassas i Simó (I i II)]

Altres publicacions vinculades amb l'IEC

BOIX, Emili. *Triar no és trair: Identitat i llengua en els joves de Barcelona*. Barcelona: Edicions 62, 1993. 250 p. [Ajut de l'IEC per a la publicació de tesis doctorals]

CASSANY, Enric. *El costumisme en la prosa catalana del segle XIX*. Barcelona: Curial Edicions Catalanes, 1992. 394 p. (Biblioteca de Cultura Catalana; 72). [Ajut de l'IEC per a la publicació de tesis doctorals]

NAVAS, Joaquim. *Envasos, embalatges i aconduïment industrial de productes*. Barcelona: Associació i Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, 1993. 188 p. (Cultura, Tècnica i Societat; 8). [Premi Joaquim Torrens i Ibern de l'IEC, 1991]

ÍNDIX ONOMÀSTIC

A

- Abakumov, E. 176
Abellà, Carles 51
Abgrall, Jean F. 53
Abia, C. 89
Acebillo, Josep Antoni 153
Aceña, Robert 21
Adam i Aulinas, Montserrat 111
Adell i Gisbert, Joan-Albert 20, 160
Àdria, M. Àngels 56, 76
Aguadé, J. 177, 179, 182
Aguadé, Montserrat 52
Aguilar, M. 83
Aguilera, Juan Antonio 57
Aguilera, Octavi 136
Aguirreazkuenaga, J. 25
Agulló i Batlle, Joaquim 71
Ainaud i de Lasarte, Joan 11, 12, 14, 16, 17, 160
Ajetunmobi, M. O. 180
Albaigés, Joan 96, 101
Alberch, Pere 52
Alberich, Jordi 223
Albet i Vila, Montserrat 31
Alcañiz, J. M. 205
Alcoy i Pedrós, Rosa 19, 21
Alegre, L. 205
Alegret i Sanromà, Salvador 71, 92, 95, 100, 254
Alemany, Joan 52
Alemany, Marià 62, 68
Aleu, Ramon 46
Alexander, H. 175
Almirall, Jaume 127
Alonso, Juan M. 174, 182
Alonso, M. Carmen 65
Alonso de Medina, E. 49
Alonso i Guilera, Anna 249
Alosedà, L. 179, 181, 182
Alsina i Keith, Victòria 121
Alspach, B. 179
Altés, Xavier 26, 27
Altisent i Altisent, Agustí 20
Aluja i París, Pilar 54
Alvarado i Crosas, Pere 43
Álvarez, Isabel 203
Álvarez i González, Esther 231
Amar, E. 275, 1825, 183
Amat i Girbau, Josep 71, 102
Amo i Aguilar, Rodrigo del 50
Amorós i Gonell, Francesc 14, 253
Andrés, P. 203
Andreu i Castellví, Dolors 43
Andreu i Cupido, Neus 184
Anglada, M. 96
Anglada i d'Abadal, M. Àngels 109
Anglada i Pons, Guillem 86, 89
Anguera, P. 25
Aparicio, A. 235

- Aragonès i Perales, M. Teresa 102
Aramon i Serra, Ramon 17, 31, 109
Arana i Sagnier, Agustí d' 143, 153, 201
Arasa i Gil, Ferran 16, 17
Arbós, Jaume 105
Ardit i Lucas, Manuel 11, 12
Argemí, Josep 46
Argente i Giralt, Joan A. 109, 118
Argilés, Josep M. 60
Argudo Moya, Marco 75
Argullol i Murgadas, Enric 129, 147, 153
Ariño, Gemma 116
Ariño i Armengol, Jordi 42, 45
Ariño i Blasco, Cristina 75, 78
Arizabalaga Valbuena, Jon 105, 107
Armangué, Josep 46
Armet, Lluís 144
Arnaldos i Viger, Josep 79, 82, 83, 102
Arnau, J. 92
Aróstegui, J. 25
Arribas, Glòria 50
Arribas, Óscar 52
Arús, Carles 64
Ascon i Borràs, Rosa 144
Asensio, P. 48
Ashwin, P. 183
Aunos, Álvaro 203
Ávila, A. 205
Ávila, Jesús 58
Ayala, Francisco J. 59
Azorín i Marín, Ferran 54, 56, 62, 66
- B**
- Bachs, Oriol 66
Badía, C. 205
Badía, D. 205
Badia i Margarit, Antoni M. 109, 110, 113, 114, 117, 184, 253
Badosa, Ramon 45
Baeza, J. 206
Bagaría, Joan 176, 177, 178
Bagni, Nello 56
Baguñà, Jaume 66
Baiges i Jardí, Ignasi 170, 171
Balaguer i Prunés, Anna M. 28, 30
Balcells, Elisabet 116
Balcells, Lluís 57
Balcells, Susanna 57
Balcells i González, Albert 11, 12, 18
Balibrea, Francisco 177
Ballester i Muñoz, Albert 45
Baqueró, Eugènia 116
Baraldés i Miquel, Laia 184
Baran, M. 176
Barbacid, Mariano 67
Barberà i Gayoso, Claudi 42, 43
Barca i Salom, Francesc X. 105, 107
Barceló, Francisca 60
Barceló i Cullerés, Damià 94, 95
Barceló i Pons, Bartomeu 129
Baró i Casanovas, Josep 90
Barracó i Serra, Marc 56, 66, 102
Barral i Altet, Xavier 21, 12, 19, 160
Barrera i Costa, Heribert 71
Bartrons i Bach, Ramon 54
Bas i Peired, Carles 33, 39, 54
Bascompte, Jordi 64
Bastardas i Arrufat, Maria Reina 113, 114
Bastardas i Parera, Joan 109, 115
Batista i Noguera, Ricard 160
Batlló i Ortiz, Josep 234
Batllori, Miquel 127
Baucells i Ribas, Joaquim 45, 95
Baulies, Xavier 52
Bayà i Ferreres, M. Rosa 185
Becat i Rajaut, Joan 129
Bech, Jaume 74
Behar, F. 49
Belair, P. 244
Belillas, C. 204
Bellavista, Joan 26, 27
Bellés i Ros, Xavier 33, 53, 67
Bellido i Moreno, Assumpta 207
Bellot, J. 202, 205, 206
Belmonte i Soler, Jordina 47
Ben Miled, S. 181
Berenstein, C. A. 176, 183
Berjoan, René 96
Bermudo Ávila, José Manuel 143
Bernat, Pasqual 105, 107
Bernat i Juanós, Carles 45
Berndtsson, B. 176
Bertran, Prim 22
Bertran i González, Enric 144
Bertranpetit i Busquets, Jaume 57
Beseran i Ramon, Pere 19, 160
Bestvina, Mladem 173
Bibiloni, L. 99
Bieri, Robert 173
Biete i Farré, Vicenç 144, 145
Bigues i Vaqué, Montserrat 40
Biosca, Carolina 132
Birecka, Helena 61
Birnbbaum, Morris 61
Blasco i Laguna, Ricard 135, 136
Blouet, J. 244
Boada, Lluís 53

Boada i Juncà, Martí 47, 146
 Bofias i Alberch, Jacint 184
 Bofill i Caralt, Cristina 121
 Bofill i Fransí, Rafael M. 26, 27
 Bogner, Carme 116
 Bohigas i Balaguer, Pere 109
 Boivin, A. 178
 Boix, Emili 255
 Boixareda i Llobet, Jaume 45
 Boixareu i Cortina, Josep M. 214
 Bolòs i Capdevila, Oriol de 33, 34, 35,
 42, 47, 201
 Bolòs i Masclans, Jordi de 113
 Bonal i Falgàs, Raimon 150
 Bonet i Guinó, Eduard 71, 125, 173
 Bonfill, Xavier 65
 Boqué, Lluís 60
 Bordas, Joan 96
 Bordonau, Jaume 50
 Borichev, A. 182
 Boronat, Albert 63, 66
 Borowiec, A. 85
 Borràs, Zulema 116
 Bosch, I. 181
 Bosch, Fàtima 56
 Bosch, Oriol 50
 Bosch, R. 180
 Bosch, Xavier 136
 Botey, Joan 46
 Bouchendom, Alain 46
 Boudouresque, Charles F. 52
 Boutat, D. 179
 Bover, R. 83
 Bover i Font, August 124
 Bover i Salvador, Jordi 184
 Bozzo i Duran, Maria 121
 Brackx, Fred 85
 Brague, R. 140, 141
 Bras, Rafael 248
 Bravo i Guil, Eduard 86, 89
 Bricall i Masip, Josep M. 201
 Bridson, Marthin 174, 183
 Brossa i Alavedra, Maria 113
 Broto, C. 178, 182
 Brousseau, G. 178
 Brugués, Montserrat 35, 36, 49, 253
 Bruna, J. 182, 183
 Brunet, Ramon 51
 Brusi, David 51
 Brydges, T. 206
 Bujosa, Francesc 106
 Buldygin, V. V. 182
 Burgués, J. M. 175
 Burriel, J. A. 205, 206
 Busqué, Cl. 183

Busqué, Jaume 146
 Busqueta i Riu, Joan Josep 170, 171
 Busquets i Buezo, Pere 47
 Busto i Menéndez, Cristina 207

C

Cabal i Guarro, Laia 155
 Caballeria, Anna 223
 Cabestany i Fort, Joan-F. 17, 19, 20, 21,
 24, 158, 160
 Cabeza i Valls, Joaquim 144
 Cabié, Robert 27
 Cabré i Ametllé, Angelina 185
 Cabré i Castellví, M. Teresa 74, 109, 116,
 121
 Cadena, Josep M. 136
 Cadilla i Falcó, Esther 72
 Cairó, Llorenç 177
 Caixach i Gamisans, Josep 231, 232, 233
 Calbet i Camarasa, Josep M. 105
 Calderer, Josep 95
 Call, J. 83
 Callicó i Cantalejo, Glòria 198
 Calpe i Giménez, Jaume 79
 Calvet, S. 205, 206
 Calvet i Cuní, Núria 86
 Calvo i Calvo, Àngel 105, 107
 Camacho, A. G. 235
 Camarasa i Castillo, Josep M. 105, 107
 Campeny i Valls, Roser 47
 Campmany, J. 95
 Campo, Elies 60
 Camps, Joan 46
 Camps i Soria, Jordi 19
 Canal, J. 25
 Canal i Bosch, Mercè 185
 Canal i Masgoret, Ramon 72, 86, 89
 Canals, Puri 53
 Canela i Campos, Enric I. 54
 Canillas, A. 96
 Cantallops i Valeri, Lluís 152
 Cantó, J. 89
 Cañas, Jordi 50, 53
 Cañellas, Silvia 17
 Cañete, J. D. 61
 Capdevila i Mestres, Joan 79
 Capellades, Joaquim 125
 Carbó i Boatell, Genís 147, 153
 Carbonell, Eduard 21
 Carbonell, Joan 127
 Carbonell, Montserrat 66
 Carbonell i Bertran, Ramon 234
 Carbonell i Casas, Jordi 68

- Carbonell i de Ballester, Jordi 109, 119, 121, 124
 Carceller, F. 204
 Cardús, Cecília 50
 Cardús i Aguilar, Josep 43
 Carmona i Cornet, Carme 148
 Carré i Salort, Xavier 45
 Carreras, A. 245
 Carreras i Barnés, Josep 33, 34, 57, 68, 72
 Carreras i Vidal, Feliu 19
 Carreres, Jordi 50, 52
 Carrillo i Ortuño, Empar 35, 253
 Carrillo i Torras, Eulàlia 229
 Cartaregia, Oriana 165
 Cas, Ray 49
 Casabó, J. 95
 Casacuberta, Carles 176, 179
 Casademunt i Fiol, Sergi 31, 32
 Casal i Fàbrega, Joaquim 71, 79, 82, 83, 102
 Casals, C. 205
 Casals, Jaume 141
 Casals, Pere 51
 Casals i Guàrdia, Antoni 121
 Casamada, Ramon 46
 Casamitjana, Xavier 51
 Casanova, Jordi 66
 Casanova i Herrero, Emili 113
 Casanovas, E. 177, 179
 Casanovas, Jordi 21
 Casas, F. 48
 Casas i Sicart, Creu 33, 34, 35, 36, 253
 Casasayas, J. 180
 Casassas i Simó, Enric 34, 71, 72, 74, 76, 78, 84, 86, 90, 91, 94, 95, 96, 184, 196, 201, 231, 234, 236, 239, 242, 254
 Casassas i Simó, Lluís 124, 128, 132, 135, 137, 144, 145, 147, 255
 Casassas i Simó, Oriol 33
 Casasús i Guri, Josep M. 124, 129, 132, 135, 136, 137
 Cassany, Enric 255
 Casta, Jean M. 52
 Castell i Puig, Carles 34
 Castellà i Fabregat, Àngels 155
 Castellanos, Jordi 124
 Castellar i Bertran, M. Dolors de 242, 244, 245
 Castellet i Solanas, Manuel 71, 98, 181
 Castelló i Vidal, Ignasi 42
 Castellote, Cristina 69
 Castells i Baró, Roser 185
 Castells i Guardiola, Josep 71
 Cavalli-Sforza, Luigi L. 55
 Cebrià, Artur 44
 Cecília i Averós, Joan 75
 Centrich i Escarpenter, Francesc 68
 Centrich i Sureda, Mercè 68
 Cerdà, J. 183
 Cerdan, Rufi 146
 Cervera, Benet 52
 Cervera i Ral, Pilar 68
 Chabàs i Bergon, Josep 72, 106, 108, 253
 Chambon, Jean-Pierre 114, 115
 Charpentier, Ph. 175, 182
 Chellis, P. M. 89
 Chiva, Manuel 66
 Ciapelli, Giovanni 24
 Cignoli, R. 177, 181
 Cima, A. 177
 Cima, J. 183
 Civit i Fons, Xavier 138
 Clapera i Ribera, Josep 45
 Clapés i Pedreny, Jaume 68, 185
 Clara i Resplandis, Josep 166
 Clavel, Marta 116
 Claveria i Roselló, Xavier 45
 Clotet i Ballús, Ramon 68, 69
 Clusa, Joaquim 153
 Cocking, E. C. D. 55
 Codina, Anna 116
 Colinas, Carlos 203
 Coll, Miquel 57, 62
 Coll i Ausió, Teresa 79, 82
 Coll i Batllori, David 45
 Coloma, R. 245
 Colombo i Piñol, Ferran 72, 74
 Colomer, Jordi 51
 Colomer, Rosa 184, 197, 198
 Colomer i Pous, Eusebi 129, 140
 Colomina i Castanyer, Jordi 124
 Colón i Domènech, Germà 109
 Comas i Ezequiel, Rafael 28
 Comelles, L. 203
 Comerón, V. 89
 Comes i Bordsas, Pau 100
 Comoglio, Paolo M. 55, 59
 Companys, Isabel 22
 Compañó i Fibla, Pere 207
 Contijoch, Agustí 69
 Cornudella, Lluís 55, 57, 66
 Coromina i Noguera, Esteve 152
 Corominas, Montserrat 59, 65
 Coromines i Vigneaux, Joan 109, 118
 Correig i Blanchar, Antoni M. 234, 235
 Cortés, Montserrat 116
 Cortés i Lucas, Empar 42
 Cortina, Josep L. 95
 Cortina i Massana, M. Montserrat 231

Costa, Jordi J. 113, 115
Cots i Moner, Jordi 129
Courcelle, O. 181
Coy i Yll, Ramon 96, 247, 248
Crespo, J. A. 180
Cros, Rosa M. 35, 36, 253
Crusafont i Sabater, Miquel 28, 29, 30
Cuadrada i Majó, Coral 23
Cubells i Bartolomé, Maria Ramon 140, 143
Cusidó i Fàbregas, Joan A. 91, 92
Cusó, Rosó 116
Cuxart i Tremps, Montserrat 144

D

Dalmases, Núria de 14, 22, 253
Dalmases i Pons, David 19
Debray, Régis 135
Decloux, Maurice 101
Defis i Peix, Otilia 148
Delanghe, Richard 85
Delcor, Mathies 20
Dellunde, P. 180
Devant i Guille, Martí 91, 92
Díaz Cruz, José Manuel 75, 78
Díaz Cruz, Silvia 75
Díaz Fouces, José Manuel 140, 141
Dicks, W. 181
Diez, J. L. 235
Dijk, Tenn A. van 134, 136
Dill, Ken A. 60, 61
Domènech, Meritxell 116
Domènech i Gibert, Josep M. 155
Domènech i Mateu, Josep 33
Domingo, Jordi 66
Domingo i Abadia, Josep 19
Domínguez, I. 89
Driessen, P. M. 43
Dunwoody, Martin 173, 182
Duñó, Tià 50
Duran, Albert 223
Duran i Grau, Eulàlia 11, 14, 15
Duran i Masnou, Agustí 47
Duran i Tort, Carola 200
Durfort i Coll, Mercè 33, 34, 40, 41, 56, 57, 66

E

Echevarría i Rozas, Encarna 207
Eckmann, Beno 174, 182
Egea i Puigventós, Àngels 121

Egozcue i Cuixart, Josep 33
Eichmann, Klaus 65
Enjuto, Montserrat 59
Eruiti Anaut, José Joaquín 44
Escalas i Llimona, Romà 31, 32
Escarré, A. 205
Escudero i Ribot, M. Assumpta 17
Escuer i Fité, Albert 100
Espadaler, Xavier 53
Espadaler i Fernández, Ignasi 231, 232, 233
Espadas Burgos, Manuel 15
Espallargas i Major, Agustí 121
Español i Boren, Teresa 54, 57
Espelta, J. M. 204, 205
Esquembre, F. 181
Esquerda i Tamarit, Mercè 185
Estalella i Boadella, Robert 86, 89
Etapé, Antoni 21
Esteban i Cortada, Miquel 75, 78
Esteve, Antoni 136
Esteve, E. 96
Estopà, Rosa 116
Estrada i Gamissans, Gregori 11, 12, 32
Estruch, Juanjo 56

F

Fabra, Àngels 60
Facchini, A. 183
Fagella, N. 181
Faix, Marc 177
Fanlo, Esther 51, 52
Fariás, Ramon 62
Farnés, Pere 26, 27
Farnetani, E. 169
Farran i Roig, Maria 148
Farrero, Antoni 53
Farrés, Antoni 146
Fayos i Vallès, Francesc 84, 85
Fedorenko, V. 182
Felipó i Oriol, M. Teresa 42
Feliu i Mabres, Eduard 13
Feliu i Montfort, Gaspar 23, 24, 25
Fernández López, A. 178
Fernández Sopena, Carlos 84
Fernández Varea, José María 90, 91
Ferrando i Francès, Antoni 109
Ferraté i Pascual, Gabriel 71
Ferrer, E. 205
Ferrer, J. 245
Ferrer, Neus 59
Ferrer i Anglada, Núria 94
Ferrer i Farrerons, Marta 155

Ferrer i Gràcia, Antònia 155
 Ferrer i Mallol, Maria Teresa 11, 12, 13
 Ferrer i Roig, Ruth 54
 Ferrús, Alberto 64
 Fidalgo i Ortas, Laia 121
 Figa i Faura, Lluís 129, 138, 150
 Figueras i Dagà, Albert 94
 Figueras i Ponsa, Bet 43
 Figueras i Siñol, Francesca 86, 89
 Figuerola i Pujol, Iris 105, 107
 Filippenko, A. V. 89
 Fita, Ignasi 62
 Fité, Francesc 52
 Fiz, J. A. 244, 245
 Flach, M. 178
 Flos, Jordi 64
 Flowers, Woodie 248
 Flum, Jörg 99, 178, 179
 Fluvià i Escorsa, Armand de 23
 Folch i Camarasa, Lluís 129, 149
 Folch i Guillèn, Ramon 33, 52, 53
 Folia, Marta 116
 Font, Jaume 146
 Font, Xavier 50
 Font i Altaba, Manuel 71, 75
 Font i Rius, Josep M. 11, 170
 Fontana, J. 25
 Fontbona i de Vallescar, Francesc 11, 12
 Fontdevila i Enríquez, Jordi 167, 168, 169
 Fontova i Hugas, Glòria 184, 196, 197, 198
 Forgas, Esther 68
 Fort, B. 89
 Foz i Sala, Màrius 33, 36
 Fagnière, Gabriel 149
 Franquesa, Teresa 52
 Franquesa i Bonet, Ester 184, 197, 198
 Franquet i Calvet, Rosa 134, 135
 Fraser-Gafas i Campeny, M. Alba 185
 Frayer, David 58
 Freire i Correa, Alfons 140
 Freixa i Aymerich, Judit 116
 Freixa i Pedrals, Enric 71, 102
 Freixa i Pujals, Fina 184, 197
 Fresnadillo, Andreu 65
 Frey, G. 178
 Fuentes, Josefina 65
 Fuertes, Josep M. 103
 Furmanowa, Mirosława 56
 Fuster i Ortells, Joan 15, 135, 136
 Fuster i Postico, Núria 207
 Fuster i Soler, Ricard 45

G

Gabarró i Parera, Montserrat 199
 Gabriel i Forn, Manuel 145
 Gacia i Escapa, Francesc 194
 Gadea, E. 244
 Gaetta, Carlos 150
 Galceran, M. T. 233
 Galceran i Nogué, Josep 75, 78
 Galí i Herrera, Jordi 148, 149
 Galiay, Josep A. 45
 Gallardo, J. F. 205
 Gallart, M. Teresa 66
 Gallego, M. 245
 Gallofré, M. Josepa 136
 Galobart, Àngel 51
 Gambaudo, J. M. 181
 Ganigué i Casanovas, Pere 138
 Ganyet, Joan 146
 Garasa, Manuel 44
 Garcia, A. 235
 García, Antonio 61
 García, Isabel 60
 García, J. F. 238
 García, Jesús 51
 García, Marta 60, 62
 García, Montserrat 62
 García, R. A. 177
 García, Serafín 56, 62, 66
 García-Berro Montilla, Enrique 86
 Garcia-Bragado, Ramon 153
 García Campillo, Marta 56
 García de Herreros, Antonio 60
 García de Jalón, Diego 44
 García-Duran de Lara, Josep Antoni 138
 García i Gay, M. Teresa 79, 82
 Garcia i Ginesta, Cristina 185
 Garcia i Guillamet, Gustau 45
 García Martínez, José F. 239
 García i Pausas, Iolanda 48
 Garcia i Ramon, M. Dolors 144, 145
 García i Roca, Carles 79
 Garcia i Rodríguez, Ferran 242
 García-Ruiz, Juan Manuel 59
 García Senz, Domingo 86
 Garcia i Soler, Jordi 184
 García Tapia, Nicolás 106, 108
 García Valero, Josep 40
 Garma, Santiago 107, 108
 Garnett, J. 176, 183
 Garrigosa i Massana, Joaquim 31
 Gascon i Font, Gemma 185
 Gasòliba i Böhm, Carles A. 129, 130
 Gasull, A. 181

Gasulla, N. 83
 Gavin, Josep M. 20
 Gelpí, Emili 58
 Gené, C. 204, 205
 Germain i Otzet, Josep 47
 Gil Farrès, O. 28
 Gili, Eulàlia 49
 Giménez Montero, M. Dolors 75
 Gimferrer, Pere 124
 Giné-Masdeu, E. 182
 Giral i Quintana, Eugeni 252
 Giráldez i Pidal, Elena 139
 Giralt, Joaquim 105, 107
 Giralt, Josep M. 46
 Giralt i Esteve, Mireia 34
 Giralt i Raventós, Emili 11, 15, 34, 144, 153, 201
 Girbal, Josep 52, 53
 Girbau i Badó, Joan 71, 98, 173
 Girbau i Bover, Pere 152, 173
 Giró, Jordi 142
 Giró i Roca, Antoni 72, 94, 96, 97
 Gironès i Monreal, Dolors 185
 Gisin, V. B. 182
 Gispert, Emili 152
 Givanel, Joan 132
 Glick, Thomas F. 106
 Golley, F. 205
 Gomà i Castells, Joan 45
 Gomà i Nasarre, Antoni 98
 Gómez, A. E. 89
 Gómez, Antoni 63
 Gómez, J. F. 89
 Gómez Alba, Julio 107, 108
 Gómez Piñeiro, Francisco Javier 146
 Gonçalves, Raquel 101
 González, M. J. 233
 González-Agàpito, Josep 129
 González Casado, G. 88
 González Cristóbal, Pablo 43
 Gonzalvo i Bou, Gener 23
 Goodman, David 107
 Gosálbez i Noguera, Joaquim 33
 Goula, Marta 51
 Gracia, C. 202, 203, 204, 205, 206
 Gracia, M. 204
 Gràcia i Alonso, Carles 44
 Gràcia i Sahuquillo, Teresa 115
 Graells, Jordi 69
 Granados, Xavier 97
 Grané, J. 99
 Gras, R. 244
 Gras i Riera, Jordi 33
 Grases i Freixedes, Josep Manuel 68
 Gratacós, Jordi 61

Gratacós, Maria 116
 Grau i Seris, Josep 45
 Graupera, Rut 116
 Gregori i Cifré, Josep M. 31
 Gregory, Tullio 140, 141, 142
 Grellet, Francesca 63
 Grifoll i Àvila, Isabel 124
 Grinevald, Jacques 106, 107
 Gros i Pujol, Miquel S. 26, 27
 Gruisem, Wilhem 62
 Guadan, A. M. de 28
 Guardiola, Carles-Jordi 110, 253
 Guaschi, John 178, 181, 182
 Guerrero i Moreno, Ricard 54, 57
 Guillamet i Lloveras, Jaume 134, 135
 Guillamon, T. 178
 Guillamon i Grabalosa, Antoni 99, 178
 Guillemot, Michel 99
 Guilleré, Christian 24
 Guinjoan Francisco, Marc 99
 Guirado, José 52
 Guisin, V. 177
 Guitart i Duran, Josep 11, 13, 14, 16, 17
 Guiteras, Roser 116
 Gulsoy, Joseph 118
 Guspí i Saiz, Marta 185

H

Hagelberg, Erika 57
 Halffter, Gonzalo 53, 67
 Hall, T. 181
 Hallock-Muller, Pamela 49
 Hanau, T. 244
 Hartl, Manfred 174
 Hauf i Vall, Albert Guillem 11, 106
 Hauser, H. 177
 Hebrard, R. 36
 Hedenmalm, H. 175, 182
 Henkin, G. 175
 Henn, Hans-Werner 176
 Heras Pastor, Ana María 86, 88
 Herce i Vallejo, Manuel 147, 152, 153
 Hernández, L. M. 233
 Hernández, M. Ángeles 17
 Hernández i Abellán, Pilar 184
 Hernández i Herrero, Gemma 16, 17
 Hernando i Delgado, Josep 21, 166
 Hernanz i Carbó, Margarida 86
 Herrero i González, Agustín 45
 Hilbert, D. W. 203
 Hirshner, R. P. 89
 Ho, P. T. P. 89

Hoa, L. T. 179, 182, 183
Holman, Geoffrey D. 55
Höltich, P. 89
Hoole, P. 169
Hudzik, H. 175, 183
Huertas, Adoración 62
Humphrey, Joseph A. C. 103
Huntington, A. M. 29

I

Ibáñez, J. J. 204, 206
Ibáñez, Xavier 141
Iben Jr., Icko 88
Iesan, D. 178, 182, 183
Inciarte, Fernando 140, 142
Incògnito i Cervera, Antònia 184
Inglès i Urpinell, Montserrat 47
Isart i Sabi, Joan 42, 46, 47
Isern i Vilaboy, Jordi 86, 89
Israel, Bet Dagan 204
Issinger, Olaf Georg 55

J

Jacas i Benages, Anna 42, 45
Jaén i Herbera, Xavier 84, 85
Jain, S. K. 181, 182
Jancewicz, B. 85
Jané i Solà, Josep 138, 139
Jansana, R. 179
Jarque, X. 178
Jeffery, D. J. 89
Jiménez, B. 233
Jiménez, V. 181
Jiménez Anadón, M. Pilar 117
Jolis i Masjuan, Núria 111
Jordà, C. 203
Jordi i Nebot, Carme 86, 89
Jorge Sánchez, Joan 92, 199
Josa i Llorca, Jaume 105, 107
José i Solsona, Carles 134
Jou i Mirabent, David 71, 72, 105
Jourdan, Raimon 149
Juaristi, Eusebio 101
Julià, Ramon 50
Juncadella i Fortuny, Marta 121
Juncosa, M. 205
Juncosa, Ramon 149
Junyent i Subirà, Eduard 16

K

Kaminuma, K. 235

Kolev, B. 181
Kolyada, S. 177
Koolman, Jan 61
Koster, Karl 248
Kropholler, Peter 174, 181

L

Labay Aguirre, Javier 86, 89
Lacomba, E. 181
Laguna, Antoni 132
Laín, Jovita 116
Landa i Martínez, Fernando 19
Lapiedra i Civera, Ramon 71
Laporte i Salas, Josep 33
Lascurain i Golferichs, Josep 47
Le Borgne, J. F. 88, 89
Le Fresne, L. 198
Lecompte, Benoit 46
Leeuwen, H. P. van 78
Lemkov, Louis 151
Leseduarte, C. 181
Levitt, Gilbert 174, 183
Lewin, Jacques 174
Li, B. Q. 183
Liljequist, D. 90
Lilley, David M. J. 60
Lindenberg, K. 86
Llanta i Salleras, Estanislau 84, 85
Llatjós, M. 244, 245
Llauradó, Antoni 63
Llauradó i Tarragó, Montserrat 239, 341
Llerena, I. 178
Lletjós i Castells, Ramon 42, 45
Libre, J. 178, 180, 181, 183
Llimona, Francesc 50
Llimona i Pagès, Xavier 33, 34
Linàs, Miquel 63
Llobet, Cecília 22
Llop, M. 83
Llorente, Gustavo 64
Llorente, Paloma 142
Lloret, F. 204
Llosa i Carrasco, Josep 84, 94, 97
Llovet i Roqué, Vicens 45
Lluch i Martín, Enric 129
Lluís i Font, Pere 129, 130
Lobo i Gutiérrez, J. Alberto 84
Loeb, J. J. 177
López i Beitia, Cristian 79
López Bonilla, L. 181
López i Gómez, Annabel 158
López Hermoso, Rosario 86, 89
López i Mullor, Alberto 160

López-Permouth, S. R. 180, 181, 182
López Soria, L. 204
Lorca i Bard, Marià 152
Lorenzo Suárez, Anxo M. 118
Los, J. 181
Lubotzky, Alexandre 179
Ludevít i Anglada, Jordi 153
Luri, X. 89

M

Macià i Jové, Ramon 234
Macies i Arnau, Pere 152
Magham, H. C. 244
Majó i Rais, Àngels 19
Majoral i Moliné, Roser 144
Maldonado Yanguas, Rocio 68
Malet i Tomàs, Antoni 105, 107
Mallafre i Gavalda, Joaquim 109
Mallol i Agulló, Valeri 199
Maluquer, Salvador 131
Manent, Albert 124
Mans i Teixidor, Claudi 100
Maña, Tibissay 106, 108
Máñez i Sanz, Francesc 207
Mañosa, L. 96
Mañosas, F. 181
Maragall i Mira, Pasqual 139, 144, 145
Marcet, Joan 145
Marco, F. 85
Margalef i López, Ramon 33, 34, 53, 64, 67
Margarit i Consarnau, Joan 71
Marí i Mayans, Isidor 109, 184
Marimon i Sabaté, Francesc X. 44, 45, 46, 201
Mariné i Sureda, Abel 68, 69
Maroto, Julià 51
Marquès, Maria Jesús 144
Marquès i Casanova, Jaume 20
Marquès i Planagumà, Josep M. 166
Marquès i Solé, Daniel 99
Mars i Lloret, Marc 84
Marsal, M. 84
Marsden, R. G. 88
Martí, C. M. 205
Martí, J. 89, 235
Martí, Joan 49
Martí, Josep M. 136
Martí, Pere 142
Martí i Castell, Joan 109, 111, 124
Martí i Dalmau, Clara 43
Martín, Bruno 46
Martín Albertos, Sonia 44
Martín i Pérez, Josep-Antoni 214
Martín i Prats, M. Mercè 84
Martín Senovilla, José M. 84, 85, 97
Martínez, Juan C. 178
Martínez, S. 244
Martínez, Susana 65
Martínez, Tomàs 125
Martínez-Delclòs, Xavier 51, 52
Martínez i Farré, Francesc X. 43
Martínez Gázquez, José 126
Martínez Gil, Ramón 207
Martorell, Sílvia 116
Marty, J. L. 95
Mas i Díaz, Sergi 140
Mas i Fossas, Gemma 184
Mas i Pujadas, Francesc 76, 78
Masclans, F. 194
Mascort i Díez, Ernest 149
Masoliver i Garcia, Jaume 84, 85, 86
Massip, Josep M. 51
Massip i Bonet, Àngels 111
Massó i Canaleta, Anna 185
Massó i Torrents, Jaume 15
Massot, Albert 44
Mastylo, M. 175, 183
Mata i Perelló, Josep M. 47, 73
Matas i Blanxart, M. Teresa 19, 158
Mateo, M. A. 204
Matheu, Eloïsa 50
Mathez, G. 89
Mathy, P. 206
Mattila, P. 181
Mauersberger, H. 89
Mayer i Olivé, Marc 126, 127
Mayol Sánchez, Ricardo 90, 91
Mayor, F. 206
Mayor, X. 204
McIntosh, A. 176
Meléndez-Hevia, Enrique 59
Mellstedt, Hakan 65
Mena, Francesc Xavier 138
Mendizábal i Riera, Enric 144
Menegatti, N. 235
Mercader i Capellà, Antoni 134
Merli, P. G. 91
Mestres i Angla, Francesc 152
Mestres i Lagarriga, Josep 68
Mestres i Serra, Josep M. 223
Mestres i Torres, Joan S. 236, 238, 239
Mezquita, Cristóbal 64
Michelena i Bàrcena, Antoni 45
Mihalik, Michael 174, 183
Millà, F. 244, 245
Millán, J. 25
Millet, A. 179, 181

- Milman, M. 176
 Miñones, José 66
 Mir i Curcó, Concepció 11, 12
 Mira i Lozano, Maria T. 91
 Miralles i Clúa, Cristina 185
 Miralles i Monserrat, Joan 109, 113, 115
 Miralles i Mulleras, Olga 207
 Miralles i Solà, Carles 109, 126
 Miret i Raspall, Eulàlia 221
 Mitjà, A. 92
 Mischler, P. 241
 Misiurewicz, M. 180
 Miyazaki, Ch. 182
 Modolell, Joan 56
 Mohino i Balet, Ruth 155
 Molas i Batllori, Joaquim 11, 15
 Molas i Ribalta, Pere 23
 Molina, Rafael 65
 Molina i Compte, Alfred 84, 94
 Molinero i Ruiz, Carme 23
 Molins, E. 96
 Moll i Camps, Xavier 31
 Moner, Jeroni 51
 Monsó, E. 244, 245
 Montaigne, Michel de 143
 Montalat i Buscató, Pere 121
 Montaner i Giró, Josep 42, 43
 Montanuy, Manuel 105, 107
 Montaña i Pons, M. Àngela 155
 Montero, Francisco 59
 Montes Castillo, Joan 40
 Montes i Pérez, Dolors 185
 Montesinos, José M. 176
 Montiel i Boadas, Helena 79
 Montoliu, Fàtima 56
 Montoliu, Lluís 56, 58
 Montoriol i Pous, J. 48
 Montoya, A. 95
 Montserrat i Molas, Josep 140, 141
 Mora, M. T. 96
 Moragas i Spà, Miquel de 129
 Moral i Ajadó, Xavier 148, 149
 Morán, Federico 58
 Moran i Ocerinjauregui, Josep 113, 115,
 119, 121, 124
 Morante, J. R. 95
 Morel, Jordi 116
 Moreno, Àngel 64
 Moreno, J. M. 181
 Moreno, Ramon 51
 Moreno i Rico, Xavier 105, 107
 Morera, J. 244, 245
 Moretó i Canela, Josep M. 100
 Mortini, R. 175, 183
 Mozo, Àngel 58
 Mudry, Marta de 55
 Mulet, Jordi 152
 Muller, Stefan C. 101
 Muller, W. 101
 Mumbrú, Pere 177, 181
 Mundó i Marcet, Manuel A. 11, 12, 13,
 14, 15, 16, 17, 20, 23, 26, 170, 171
 Muns i Albuixech, Joaquim 129, 130,
 138
 Muntané, Jaume 64
 Muntaner i Pascual, Josep M. 129, 130,
 134, 152
 Muñoz, Francesc 44, 46
 Muñoz, Víctor 131
 Muñoz i Lozano, Hortènsia-Joana 158
 Murer, Heini 59, 60
 Muro, J. Ignacio 14
 Mutjé, P. 83
 Muxí i Moner, Agustí 184
- N
- Nadal, A. M. 78, 203
 Nadal i Caparà, Lluïsa de 115
 Nadal i Gelada, Lúdia 184
 Nadal-Ginard, Bernard 34
 Nadal i Oller, Jordi 11
 Nadal i Puigdefàbregas, Jacint 47, 67
 Nart, Enric 99
 Navarro, Miquel Àngel 65
 Navarro i Brotons, Víctor 105, 107
 Navarro i Rossinés, Pere 47, 48
 Navarro i Tull, Josep 45
 Navarro i Veguillas, Lluís 105, 107
 Navas, Joaquim 255
 Navàs, Longí 148
 Navas i Jara, Maria 184
 Navas i Tresserras, Joaquim 195
 Neal, C. 205
 Neal, M. 205
 Netrusov, Y. 175
 Nicolau, A. 182, 183
 Nieto i Galán, Agustí 105, 107
 Ninot i Sugrañes, Josep 35, 53, 253
 Niubó i Subirachs, Montserrat 185
 Nogué, Joan 145, 146
 Nogueras i Hernández, M. Antònia 155
 Nogueroles i Segura, Jaume 214
 Nogués, Soledad 146
 Nogués i Carulla, Joaquim 47
 Nomen i Noguera, Cèlia 184
 Notbohm, D. 182
 Nuet i Badia, Josep 34
 Nunes, A. 181

Núñez i Espallargas, Josep M. 105
Núñez Ladeveze, Luis 136

O

O'Callaghan Martínez, Josep 126
Obradors, Xavier 97
Obradós, Isabel 116
Òdena i Garcia, Isabel 155
Ojeda, Belén 65
Olesti, Josep 141, 143
Oliva Español, Antoni 44
Oliva i Cuyàs, Antoni 201
Olivar i Daydí, Alexandre 26, 27
Olivé i Guilera, Fèlix 23, 24
Oliver i Martínez-Fornés, Xavier 47
Oliver i Puigdomènech, Joan 251
Oliveras, Josep 146
Oliveres, Jordi 125
Ordeig i Mata, Ramon 170
Ordóñez, David 223
Orfila i Pons, Maite 16, 17
Orriols, R. 245
Ortega Cerdà, J. 178, 182
Ortiz, Miquel 60
Ortiz, R. J. 205, 235
Ortiz de Orruño, J. M. 25
Oshiro, K. 182
Otero-Espinar, M. V. 181
Ould Hamidoune, Y. 182
Owen, Guillermo 179
Oyma, K. 175
Ózbek, Metil 62
Oziewicz, Z. 85

P

Pablo, J. de 83
Padrós i Enamorado, Jaume 138
Pagan i Esquius, Roser 54
Pagès, Montserrat 22, 66
Pagès i Fita, Jaume 71
Palacios, E. 95
Palahí, G. 205
Pallarès i Ramon, Maria Dolors 167,
168, 169
Palol i Salellas, Pere de 11, 12, 14, 20, 160
Paluzié i Mir, Lluís 153
Panareda i Clapès, Josep M. 34
Pané, Francesc 46
Pañell, Helena 69
Paradís, J. 99
Paramonov, P. V. 175

Pardos, J. A. 203
Paredes Poy, Josep M. 86, 89
Parellada, Dídac 149
Parellada i Sabata, Joan 90
Parellada i Serra, Imma 184
Parés i Farràs, Ramon 33
Parladé, J. 203
Parra i Serra, Josep M. 84, 85
Párraga, Antonio 63
Pascual, G. 99
Pascual i Rodríguez, Manuel 214
Pateron, Ian 101
Pauné i Fabrè, Ferran 231
Pauné i Xuriguera, Gemma 121
Pawula, R. F. 85
Pecou, E. 181
Pedró i Garcia, Francesc 148
Pedrós, Carles 51
Peinado, Miguel Àngel 60
Peiró i Mir, Lluís 68
Peix i Massip, Jordi 44, 46
Pellizer, Ezio 126
Pelló i Descayre, Roser 86, 88, 89
Pera i Isern, Joaquim 16, 17, 203
Peracaula, M. 89
Perales, J. F. 82
Perarnau i Espelt, Josep 14, 129, 165, 166
Pérez-Carrasco i Ballesterero, Lluís 121
Pérez Durà, Jordi 126
Pérez Suana, Montserrat 68
Pery, M. 205
Petras, James 151
Petrinovic, I. 235
Phelps, J. M. 183
Pi-Sunyer i Bayo, Pere 138
Pibernat, Montserrat 116
Piccinini, Norberto 80
Pié i Ninot, Ricard 147, 153
Piera, J. Manuel 63
Pilkis, Simon J. 55
Piñol, J. 205
Piquer i Ferrer, Esperança 113, 114, 115
Pitarch i Almela, Vicent 109
Pla i Carrera, Josep 98, 99, 173
Pla i Zanuy, Carles 39
Pladevall i Font, Antoni 11, 14, 17, 19,
160, 170
Pladevall i Ramon, Antoni 169
Plana, F. 84
Planas i Cuchi, Eulàlia 79, 82
Planes i Albets, Ramon 166
Poch i Parés, Agustí 94
Pocino Peñalba, Santiago 42
Poisson, Olivier 159, 160
Polanco i Roig, Lluís B. 109, 224

Polo, Lluís 51
 Ponce, Enrique 176
 Pons, X. 206
 Pons i Fernàndez, Xavier 35, 52, 54
 Pons i Griera, Lúdia 110, 111, 113, 253
 Pons i Miquel, Sebastià 43
 Ponsà i Fontanals, Montserrat 54, 56
 Poquet i Miquel, Montserrat 40
 Porrà i Rovira, Josep M. 84, 85, 86
 Porta, Jordi 149
 Portell, A. 83
 Pörtulas i Ambrós, Jaume 126
 Pou i Viver, Tomàs 152, 153
 Prado, Emili 136
 Prat, Salomé 60
 Prat i Serra, Montserrat 117
 Prats i Maeso, Carles 150
 Prevosti i Pelegrín, Antoni 33, 64
 Pride, Stephen 174
 Prieur, Daniel 57
 Príncep, M. 41
 Prunés, Antoni 145
 Puerta, Antonio 69
 Pueyo i Arcas, Josep M. 91
 Puig, Ermengol 148
 Puig, Francesc de 152
 Puig, Miquel 96
 Puig i Bastard, Pere 138, 139
 Puig i Ferreté, Ignasi M. 16
 Puig i Mas, Núria 155
 Puig i Oliver, Jaume de 165, 166
 Puig i Salellas, Josep M. 129, 130
 Puig i Samón, Montserrat 207
 Puig i Ustrell, Pere 170
 Puigdollers, J. Ignasi 201
 Puigdomènech, Pere 56, 66
 Puigdomènech i Franquesa, Joan 91, 92
 Puiggené i Riera, Ariadna 184, 197, 198
 Puiggròs, Josep M. 42, 43, 45, 46
 Pujadas i Rosich, Joan 242, 244
 Pujol i Noguera, Ferran 100
 Pujolar i Cos, Joan 118
 Puy i Llorens, Jaume 76, 78

Q

Querol, Enric 61
 Quesada, Montserrat 136
 Quetglas i Nicolau, Pere 115
 Quintana, Antoni 69
 Quintanilla, R. 183

R

Rabella i Ribas, Joan 119
 Rafel i Fontanals, Joaquim 34, 109, 111, 113, 155
 Ramírez i Asencio, Jordi 140
 Raphael, R. 180
 Ras i Oliva, Enric 71
 Rasico, Philip 118
 Raskind, W. 180
 Rasmussen, L. 206
 Rathore, H. S. 101
 Rauret i Dalmau, Gemma 236, 238, 239, 241
 Raventós, K. 206
 Real, Francesc X. 60
 Real, J. 241
 Rebagliato i Nadal, Joan 185
 Recasens i Vives, Daniel 167, 168, 169
 Redondo, Ana 131
 Reguant, Isidre 48
 Reguant i Fosas, Francesc 42, 44, 45
 Reguant i Serra, Salvador 71
 Reniu i Tresserras, Miquel 184
 Renom i Pulit, Mercè 23
 Repovs, D. 180
 Retana, J. 204, 205
 Revilla i Domingo, Roger 99
 Riba, M. 205
 Riba i Arderiu, Oriol 34, 47, 71, 72
 Riba i Vilanova, Josep 91
 Riba i Viñas, Cèlia 74, 184
 Ribas i Bisbal, Jordi 207
 Ribas i Massana, Albert 117
 Ribas i Piera, Manuel 71, 72, 147, 153
 Ribas i Torredadella, Joan Ignasi 134
 Ribera i Marsiñach, M. Mercè 239, 241
 Ribera i Pané, Jaume 97
 Ribes, Enric 66
 Ribes, Narcís 53
 Ribó i Trujillo, Josep M. 100, 101
 Ribot, Josep M. 46
 Riechmann, Jorge 151
 Riera, Antoni 25
 Riera, Carles 61
 Riera, V. 41
 Riera i Figueras, Pilar 152, 153
 Riera i Mora, Àngels 86
 Riera i Viader, Sebastià 170
 Rieradevall, Maria 51
 Rigau, Joan 61
 Rigol i Parera, Anna 239
 Rigola i Lapeña, Miquel 100, 101
 Rimlinger, Frank 174, 183
 Risso, C. 235

Risueño, M. Carmen 62
 Riu i Barrera, Eduard 14, 22
 Riu i Camps, Xavier 126
 Riu i Riu, Manuel 11, 21, 28, 170
 Rius, A. 89
 Rius, Lluís 201, 202
 Rius i Alcaraz, Lluís 184, 196, 197
 Rius i Fernández, Anna 185
 Rivera Amores, Joan Josep 199
 Rivera i Aranda, Josep 231, 232, 233
 Riveros, Alberto 96
 Roca, Joan 58
 Roca, M. C. 241
 Roca i Junyent, Ramon 17
 Roca i Martí, Ventura 145
 Roca-Pons, Josep 109
 Roca i Rosell, Antoni 94, 105, 106, 107
 Rodà, F. 202, 204, 205, 206
 Rodergas, Josep 132
 Rodés i Teixidor, Joan 33
 Rodrigo i Alsina, Miquel 134, 135
 Rodríguez, Eva 223
 Rodríguez, J. F. 89
 Rodríguez, J. L. 180
 Rodríguez i Giménez, Sergi 79
 Roig i Costa, Maria 239, 241
 Rojas, Eduardo 203
 Roller, Martin 174
 Rom i Font, Josep 149
 Romaguera i Ramió, Joaquim 134, 137
 Romero, A. 244
 Romero, J. 232
 Romero, Javier 52
 Romero i Marsal, Maria 155
 Romo, José 106, 108
 Romo i Díez, Àngel M. 35, 47, 53, 67
 Roquet i Llovera, Enric 126
 Ros i Aragonès, Joandomènec 33, 34, 53
 Ros i Badosa, Josep 100
 Ros i Pérez, Josep Lluís 43
 Rosen, Stanley 140, 142
 Roset, J. 85
 Rosselló i Verger, Vicenç M. 106, 129
 Rössler, Metchild 146
 Roura, Carme 36
 Roura i Güibas, Gabriel 26
 Roure i Nollas, Joan 201, 206
 Rovira, Guillem 131
 Rovira i Solà, Manuel 23, 170
 Rovira i Valentí, Anna Maria 131
 Rueda i Márquez, Isabel 147, 153
 Ruiz, J. 244, 245
 Ruiz, P. 89
 Ruiz, Xavier 64
 Rutter, J. W. 180, 183

S

Sabaté, S. 204, 206
 Sabater i García, Jordi 18
 Saccone, Cecília 57
 Sadurní, Jordi 141, 143
 Sadurní, Judit 116
 Sadurní i Villaronga, Teresa 155
 Sáez Mateu, Ferran 143
 Saíz, Patricio 107, 108
 Sala, A. 205, 206
 Saleh, Mohammad A. 182
 Sales i Coderch, Jordi 140, 143
 Salinero i Sánchez, Josep A. 91
 Sallas i Campmany, Mercè 184
 Salmerón, Miquel 96
 Saló, Emili 66
 Salrach, Josep M. 24, 25
 Salvador i Solé, Eduard 86, 88
 Salvador Turégano, José 76, 78
 Salvat i Gavalda, Francesc 90, 91, 96, 234
 Sàlvia i Lardiez, Jordi 185
 Samsó i Moya, Juli 105, 107, 108
 Sanabria Diago, Olga Lucía 56
 Sanahuja i Parera, Blai 86, 88, 89
 Sánchez, F. 89
 Sánchez, Juan Francisco 136
 Sánchez i Benedet, Marta 185
 Sánchez Martínez, Manuel 24
 Sánchez Soriano, Andreu 68
 Sancho, Josep 69
 Sancho, M. 84
 Sanclimens, Juli 146
 Sanderson, T. R. 88
 Sangrà i Morer, Albert 148
 Sanromà i Borrell, Roser 121
 Sanromà i Lucía, Manuel 86, 88
 Sans, J. 83
 Santacana i Quintas, Núria 48
 Santamaría, Luisa 136
 Santamaria, Núria 124
 Santamaria i Jordà, Carolina 113, 121
 Santanach i Prat, Pere F. 71, 73
 Santmartí, M. 41
 Santos, F. J. 233
 Santos i Gómez, Montserrat 185
 Sanz, M. 181
 Sanz, Miquel 51
 Sanz i Garcia, Humbert 138
 Sarasa i Urdiola, Sebastià 150
 Sardà i Amils, Francesc 39
 Sarrate García, Carles 140, 142
 Sarsanedas i Vives, Jordi 109
 Sas, Imma 116
 Sastre-Marquès i Ferrès, Consol 185

- Satué i Sillué, Manuel 140
 Sauló i Dalmau, Jordi 242, 245
 Saura i Farrés, Jordi 19
 Savé, R. 205
 Schaaf, Sergi 136
 Schiavini, A. 203
 Schmidt, B. P. 89
 Seco i Garcia, Miquel Àngel 100
 Segura i Julián, Xavier 48
 Segura i Segura, Joan 45
 Seligman, N. 204
 Sellés i Garcia, Josep A. 45
 Sendra, Mònica 116
 Senyé i Pocino, Antoni 102
 Sequés, Joan 148
 Serentill, Roser 44, 46
 Sérgio, Cecília 35, 36, 253
 Serra, Josep 49
 Serra, Lluís 59
 Serra, Montserrat 132
 Serra i Figueras, Montserrat 121
 Serra i Masip, Ramon 152
 Serra i Mestres, Francesc 72
 Serra i Nogués, Jaume 234
 Serra Ràfols, J. de C. 14
 Serra i Ramoneda, Antoni 129
 Serrallonga i Urquidi, Joan 23, 25
 Serrano, Josep M. 52
 Serrano, Lluís 63
 Serrano, M. M. 205
 Serrano, Ramon 56
 Serrat i Congost, David 73
 Serratosa i Palet, Albert 147, 153
 Serratosa i Serdà, Joan 54
 Shcherbina, N. 175
 Shiraiishi, K. 235
 Sierra, Àngels 60
 Silva-Pando, F. J. 206
 Simões, Martinho 100
 Simon, John P. 101
 Simón i Arias, Júlia 84, 102
 Sistach, M. c. 233
 Snoha, L. 177
 Sobrequés, Jaume 25
 Sol i Salvadó, Lluís 121
 Solà, Claudi 65
 Solà, R. 48
 Solà i Ferrando, Carles 68, 72
 Solà i Franquesa, Joan M. 138
 Solanas, A. 169
 Solanellas i Llobet, Sílvia 247
 Solanellas i Torrents, Josep M. 207
 Solanes i Majúia, Josep 86, 89
 Solanilla, Victòria 14
 Soldevila, Carles 124, 135
 Solé, Eulàlia 150
 Solé, Ricard V. 64
 Solé, Xavier 116
 Solé i Cot, Sebastià 23
 Solé i Mir, Teresa 140
 Solé i Puig, Carlota 129, 131, 132, 150
 Solé i Solé, Elisabet 116
 Soler, M. R. 92
 Soler, Narcís 51
 Soler i Bou, Joan 155
 Soler i Mòdena, Rosa 221
 Sommen, F. 85
 Soriano i Pescador, Marta 155
 Soriano Romero, Silvia 236, 239
 Soto, R. 235
 Stieffel, Virginia 58
 Stout, E. L. 175
 Stray, A. 175, 183
 Subias, Antoni 65
 Subirà i Rocamora, Manuel 68
 Subirana i Torrent, Joan 59, 100
 Suriñach i Cornet, Emma 234
 Swarup, Gadde A. 174
 Sykkhuset, Karolinska 65
- T
- Taberner i Hernández, Conxita 47
 Tamarit i Sumalla, Jordi 54
 Targa, Maria 131
 Tarradell i Mateu, Miquel 11
 Tarragó i Balagué, Marçal 147, 153
 Tarragó i Colomines, Josep 201
 Tarrús, Josep 51
 Tartera, J. 84
 Tasis, Rafael 132
 Tauler, Romà 95
 Taverner i Palou, Andreu 45
 Tchaoushev, Stilian 80
 Tebé i Soriano, Carles 116
 Tello, E. 206
 Tent Petrus, Joana 239, 241
 Terradas, J. 203, 205
 Terradellas i Redom, Daniel 152
 Tersol i Andols, Mateo 152
 Thomas, P. 176
 Thomson, James 138
 Ticó i Maluquer, Jordi 42
 Tillman, H. 169
 Tomás, F. 179
 Tomás i Morera, Estanislau 83, 84,
 102
 Torra i Borda, Jaume 45
 Torra i Roca, Jordi 86, 89

Torras i Ribé, Josep M. 23, 24, 25
 Torregrosa, J. 178, 179
 Torrelles, J. M. 89
 Torrens, A. 181
 Torrens i Llambrich, Xavier 150
 Torrent, Joan 132
 Torrents i Mazzei, M. Clara 102
 Torres, Marta 116
 Torres Gómez-Pallete, María José 140
 Torres Morell, Pere 136
 Tort i Donada, Joan 144, 145
 Toval, G. 203
 Townsend, P. D. 247
 Traveria, A. 84, 244, 245
 Tresánchez i Montana, Màrius 103
 Tresserres i Gaju, Joan M. 132
 Triadú i Font, Joan 129, 130, 148
 Trias, Joaquim 58
 Trillas, Enric 66
 Trull i Borràs, Francesc 100
 Trullàs, Joaquim 97
 Trullas, Ramon 59
 Trullols, E. 89
 Tubert, Xavier 46
 Tulla i Pujol, Antoni-Francesc 145
 Tura i Soteras, Josep M. 242, 244, 245
 Turbón, Daniel 57
 Turmo, Emili 82
 Turner, T. 179
 Turró i Martínez, Antoni 28
 Turró i Tomàs, Salvi 140
 Turull i Rubinat, Max 24
 Tyukavkin, D. 178

U

Ugalde i Aguirre, Arantza 234
 Urban, Glen 247
 Urgell i Xambó, M. Dolors 200
 Usart i Barrera, Joan 152

V

Val, C. 203
 Valero, Carme 66
 Vall i Casas, Aurora 121
 Vallejo, R. V. 241
 Vallès, Florenci 48
 Vallès, Teresa 116
 Vallès i Casadevall, Josep M. 201
 Vallmitjana, S. 96
 Valls, Ramon 141
 Vallverdú i Aixalà, Josep 109

Vána, Jiri 49
 Vander Sande, John 248
 Vaqué i Rafart, Ramon 152
 Vaquer i Navarro, Ramon 73
 Vaquer i Timoner, Josep 71, 72, 98,
 173
 Vayreda, J. 204, 206
 Vázquez, Mercè 116
 Vega, G. 206
 Velázquez, Teresa 136
 Velázquez i Montané, Henar 184
 Velázquez i Montané, Jordi 184
 Venakides, S. 181
 Ventura, F. 232
 Ventura i Subirats, Jordi 28
 Veny i Clar, Joan 109, 110, 111, 113,
 118, 253
 Veny-Mesquida, Joan Ramon 124
 Verdaguer, E. 205
 Verdaguer, Núria 63
 Verdaguer i Juanola, Pere 110
 Verdés i Albareda, Ramon 45
 Verdes-Montenegro, L. 89
 Vergés, Josep C. 138
 Vernet i Ginés, Joan 11, 12
 Verrié i Faget, Frederic-Pau 20
 Vershinin, V. 179
 Viader, P. 99
 Vicens, Enric 52
 Vidal, Francesc 97
 Vidal i Espinar, Miquel 239, 241
 Vidal i Pla, Miquel 43
 Vidal-Vanaclocha, Fernando 64
 Vigo i Bonada, Josep 33, 34, 35
 Vila, A. 235
 Vilà, M. 206
 Vilà, Montserrat 52
 Vila, Xavier 51
 Vila i Codina, Josep 234, 235
 Vila i Comaposada, Marc-Aureli 34, 129,
 144, 145, 146
 Vila i Delclòs, Antoni 17
 Vila-Grau, Joan 17
 Vilà-Hors, Joan Pere 42, 43, 45
 Vilà i Valentí, Joan 129, 144
 Vilacis i Argila, Josep 68
 Vilalta, Albert 53
 Vilanova, Arnau de 14
 Vilaplana, Joan Manuel 50
 Vilar, Lluís 51
 Vilarnau i Dalmau, Joan 48, 49, 185
 Vilarroya, Francesc 63
 Vilas i Pujol, Eudald 16, 17
 Vilaseca i Marcet, Josep M. 129
 Vílchez Sánchez, Juan Antonio 79, 82

Villaescusa, I. 83
Villaronga i Garriga, Leandre 28, 29,
30
Villoldo Anton, Manuela 73
Vintró, Eulàlia 144
Viñas, Odette 66
Viñas i Bona, Joan 149
Viramonte, J. G. 235
Virgili, M. Joana 22
Viruel, Antonio 177, 180
Vittorio-Antisari, M. 91
Vives, Joan Lluís 126, 127
Vives de Quadras, Josep M. 43
Vives i Gatell, Josep 165
Vives i Nebot, Jordi 84
Vives Santa Eulàlia, Eduard 72
Vogtmann, Karen 174, 182

W

Wang, Daniel 248
Warrington, A. 205
Warshawsky, A. 100
Webster, Charles 106, 108

Weiner, J. 204
Weiss, G. H. 85, 86, 177
Wenzel, K. P. 88
Werner Gumpel, Karl 26
Wrighton, Mark S. 248

X

Xaus i Rafi, Carme 242, 244, 245
Ximeno i Roca, Frederic 48

Y

Yoshida, Y. 235

Z

Zabala, Mikel 52
Zayats, V. 177, 182
Zeggwash, Gamal 66
Zubiri, Txema 132
Zunino, Mario 53, 67

